

Napirenden: Megvalósul a liász-program

a szén-előkészítés, az anyag-ellátás

Két üzem cselekvési programjának időarányos végrehajtását vizsgálta meg első napirendi pontban az MSZMP Mecseki Szénbányák Bizottsága végrehajtó bizottsága augusztus 2-án. A dr. Schwarcz József pártbizottsági titkár elnökléssel megtartott ülésen megjelent Aparáczi Dénes, a megyei pártbizottság munkatársa, ott voltak az érintett üzemek gazdasági vezetői, párttitkárai.

A Pécsi Szénelőkészítő jól végezte első féléves feladatát — a vita után ezt állapította meg a testület. Ha viszont a jelentést vesszük szemügyre, meglehetősen sok tevékenységükben találhatunk elmaradást. Ennek az az oka, hogy a szénelőkészítő üzem tevékenysége a szén szállító üzemektől függ, s bizony sem a Pécs-Bánya-üzem, sem Vasas-bánya, de még Szászvár sem tudta mindig kielégíteni a tervben megszabott mennyiségi és minőségi követelményeket. Így azután lemaradtak az árutermelésben, a hőmennyiségi terhelésben, az árbevételben, a koksztermelésben. Viszont megtakarítást értek el az anyagköltségben, az önköltségben. A nehéz fizikai munka megkönnyítése érdekében emelőgép-programot hajtottak végre, javították a munkafegyelmeket, valamint a baleseti helyzetet. A pártbizottság állandó figyelemmel kíséri a cselekvési programban meghatározott feladatok teljesítését, s szinte naprakészen tudják, hol kell még javítani, melyik munkaterületen kell segítséget nyújtani.

Ha baj van az üzemekben a termeléssel, divat az anyagellátást szidni, s ilyenkor mindenki az Anyagellátó Üzemet teszi felelőssé. Pedig legtöbbször nem ők a hibások, legalábbis ezt bizonyítják féléves eredmények. Az anyagbeszerzés területén végrehajtott feladatokat, sőt, az ésszerűség keretein belül még megtakarítást is elértek. Két gondjuk van: az egyik a bányafaellátás, a másik az importkorlátozás miatti alkatrész- és felszerelésellátási zavarok. Mindkettő országos jellegű, ezen javítani egykönnyen nem is lehet. Csökkentették a raktárkészletet, racionalizálták az építési anyagtelep kialakítását. Gazdálkodásuk javításával jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy az első féléves több területen megtakarításokat értek el. A végrehajtó bizottság elismeréssel szövelt tevékenységükről, ám felhívta a figyelmet a még meglévő hiányosságok megszüntetésére. Ez főleg a bányafaellátás folyamatosságának megteremtésére vonatkozott, de arra is kérték a jelen lévő vezetőket, vizsgálják felül, szükség van-e olyan melléktevékenységek folytatására, mint a fagymunkálás, markológyártás és -javítás.

A végrehajtó bizottság mindkét betervezett jelentést elfogadta. A továbbiakban megvitatták és a pártbizottság elé terjesztették azt a feladattervet, amelyben a XII. pártkongresszussal, valamint a pártiszterek újjáalakításával kapcsolatos helyi feladatokat rögzítették.

Megbeszélés a K IV-es aknagárdon. Balról: Sebő István körletvezető, Major Antal üzemvezető-helyettes, Gallusz József pártbizottsági első titkár, Vojnics János alapszervezeti párttitkár.

Fotó: Beck

Elérték az 540 métert Kossuth IV-es aknamélyítésnél

A KISZ-védnökséggel épülő Kossuth IV-es akna mélyítése elérkezett a legfontosabb (540 méter) szakaszához. A beruházók a legnagyobb megelégedéssel nyilatkoztak a munkáról.

A liász-program keretében készülő K IV-es generálkivitelezése a Bányászati Aknamélyítő Vállalat komlói üzemében, a fentebb említett befizető munkálatok végén az üzem vezetői tájékoztatták az érdeklődőket. Ezek között volt Gallusz József, Komló város

pártbizottságának titkára. Vojnics János üzem párttitkára a BAV szervezeti felépítéséről adott ismertetőt, majd Sebő István körletvezető és Major Antal üzemvezető-helyettes változta az eddigi program teljesítését. A szocialista brigádokkal való találkozások során szó esett a bérkérdésekről, a lakáshelyzetéről és a rehabilitált bányászok megbecsüléséről. Elismerték a szocialista brigádok képviselői közül elsőnek a pécs-bányai „Steinmetz Miklós” nevű viselő vezetője, szocialista brigád vezetője, Reichardt Sándor tolmácsolta az üzem és saját kollektívájának felajánlását. Őt követték a többi üzemekben dolgozó brigádok vezetői.

A szocialista brigádvezetők küldöttek tanácskozási határozatot fogadtak el, amelyben rögzítették vállalásaikat és felajánlásaikat.

Véradómozgalom

Első helyen a megyében

A nyugdíjba vonult Keserű Jánosné helyére új titkár választott a Komló városi-járás Vöröskeresztes szervezete. Ancsin Pálné érdemelte ki ezt a tisztséget, aki eddig két évtizeden keresztül az ifjúsági mozgalomban tevékenykedett.

Köztudott, hogy a fenti új közigazgatási területen közel 150 vöröskeresztes alapszervezet működik, mintegy 10 ezer vöröskeresztes taggal, sok-sok aktivistával.

— Alapvető feladatnak tekintjük az eddigi jó módszerek, tapasztalatok hasznosítását, az aktivisták, az önzetlen véradók megbecsülését — mondta az augusztus 1-i munkába állásakor Ancsin Pálné. — A mozgalom további szervezése a KISZ- és az úttörőkkel, valamint a pedagógusokkal való együttműködés szélesítése szintén mindennapi teendőnk. Egy másik feladatunk a nagyserűen kialakított térítésmentes véradómozgalom szinten tartása, fejlesztése. Nem lesz ez könnyű, hiszen Komló megyei viszonylatban a városok rangsorában első helyen áll — immár évek óta.

Kirándultak a nyugdíjasok

Az „Ismerd meg hazádat” mozgalom keretében szervezett háromnapos kirándulást nyugdíjasai részére a Carbon szb nyugdíj-előkészítő albizottsága. Július végén az igali híres gyógyfürdőt keresték fel a vállalatnál nyugdíjba ment dolgozók. Hagyományosnak is nevezhetjük a több napos kirándulást, hiszen évek óta meglátogatják hazánk valamely szép természeti táját a nyugdíjasok. A szórakozás, a pihe-

nés mellett jutott idő arra is a három nap során, hogy ismertessék a vállalat jelenlegi eredményeit, azokat a szociális intézkedéseket, amelyek érintik és érdeklik a már nem dolgozó egykori munkásokat is.

Az igali kirándulásról hazatérőben a részt vett 48 nyugdíjas arról érdeklődött: hová mennek jövőre.

Vajda József tudósító

Csatlakozás a kongresszusi munkaverseny-felhíváshoz

Mecseki Szénbányák: többlet-termelés, minőségi szénből

Carbon: növelik az exportot

A szombati lapok adták elsőnek hírl, hogy a Központi Bizottság június 29-i határozatának ismeretében a vállalatok és szocialista brigádok egész sora határozta el: a párt XII. kongresszusa és hazánk felszabadulásának 35. évfordulója tiszteletére újabb felajánlásokat tesz, illetve kiegészíti korábbi vállalásait. A kongresszusi versenyben a minőség javítását, a tartalékok feltárását, az ésszerű takarékoskodik kibontakozását tűzték ki célul, hogy ezzel is hozzájáruljanak a népgazdaság egyensúlyi helyzetének javításához.

Az országos méretekben kibontakozó mozgalom nem került el a Mecseki Szénbányák dolgozóinak figyelmét sem. Eppen ezért tegnap, hétfőn délután 2 órakor a vállalat mezési központjának nagytermében találkoztak az üzemek szocialista brigádvezetőinek küldöttei, hogy megtegyék felajánlásukat a párt XII. kongresszusa és felszabadulásunk 35. évfordulója tiszteletére. A Mecseki Szénbányák üzemekben dolgozó szocialista brigádok képviselői közül elsőnek a pécs-bányai „Steinmetz Miklós” nevű viselő vezetője, szocialista brigád vezetője, Reichardt Sándor tolmácsolta az üzem és saját kollektívájának felajánlását. Őt követték a többi üzemekben dolgozó brigádok vezetői.

A szocialista brigádvezetők küldöttek tanácskozási határozatot fogadtak el, amelyben rögzítették vállalásaikat és felajánlásaikat.

A Magyar Szocialista Munkáspárt XII. kongresszusa és hazánk felszabadulásának 35. évfordulója méltó köszöntésére a Borsodi Szénbányák szocialista brigádvezetőinek tanácskozási szocialista munkafelajánlást kezdeményezett.

Reichardt Sándor pécs-bányai szocialista brigádvezető javasolta, hogy a többi brigád is csatlakozzon a XII. kongresszusra indított munkaverseny-felhíváshoz.

A Magyar Szénbányászati Tröszt és a tröszt szakszervezeti bizottsága eleget téve a borsodi szénbányászok kérésének, felkarolta e nemes kezdeményezést és felhívással fordult a hazai szénbányászok valamennyi dolgozójához, a munkaversenyben részt vevő szocialista brigádokhoz.

Ezek figyelembevételével a Mecseki Szénbányák szocialista brigádvezetőinek küldött-tanácskozása az alábbi határozatot hozta:

Mi, a Mecseki Szénbányák szocialista brigádvezetői a pécs-bányai Reichardt Sándor vezette fejtsi szocialista brigád kezdeményezésére csatlakozunk a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny felajánlásaihoz.

A vállalat minden szocialista brigádjára nevében vállaljuk, hogy:

— a felemelt 2 millió 970 ezer tonnás szakmai terven felül 5 ezer tonna többletszén kitermelésével járunk hozzá az 1979. évi feladatok megvalósításához.

— 1979. év végéig 20 millió forint eredményjavulást érünk el anyag- és energiatarékos-sággal, minőségi termeléssel.

A Magyar Szénbányászati Tröszt által meghirdetett kongresszusi és felszabadulási munkaverseny 1979. II. félévétől 1980. év végéig tart. Ebben az időszakban jó munkával kívánunk hozzájárulni a népgazdaság V. ötéves tervének teljesítéséhez, és az előttünk álló politikai és gazdasági feladatok maradéktalan teljesítéséhez, illetve túlteljesítéséhez.

Komlón elsőként a Carbon Könnyűipari Vállalat kollektívája tett felajánlást a párt XII. kongresszusa és hazánk felszabadulásának 35. évfordulója tiszteletére. Tegnap délelőtt és délután a dolgozó kollektívák, a szocialista brigádok röpgyűléseken találkoztak. Vállalásaik az ideai tervek végrehajtására, növelésére, s az V. ötéves terv pontos, maradéktalan teljesítésére irányulnak.

Termelési értéktervüket 1979-ben 3,6 százalékkal kívánják növelni úgy, hogy rubeleszámolású exportjukat 5,1, míg dollárbevételüket 6,2 százalékkal növelik. Ez összességében 23 millió forintot termelési érték túlteljesítést eredményez majd. Nyereségtervüket 3,4 százalékkal növelik — hangzott a dolgozók felajánlása.

Fokozott gondot fordítanak az energiatarékos-ságra is. Technológiai átcsoportosításokkal, a bázisjavítások korszerűsítésével, a termikus villamosenergia-igény csökkentésével az idén 250 ezer forint értékű, míg 1980-ban 450 ezer forintot megtakarítást kívánnak elérni.

Vállalásaikban külön hangsúlyt kap a Központi Bizottság júliusi határozatával egyetértésben a minőség és a munkaerő-gazdálkodás további javítása. A tervnevekedéseket változatlan vállalati létszám mellett valósítják meg. A vállalati tervek maradéktalan végrehajtása érdekében a közeljövőben a szocialista brigádok is megteszik saját önálló felajánlásaikat a pártkongresszusi és hazánk felszabadulása tiszteletére.

A Mecseki Szénbányák szocialista brigádvezetőinek tanácskozási Gálfi István igazgatóhelyettes ismertette a féléves eredményeket. Fotók: Kőrödi Gábor

Élenjáróink

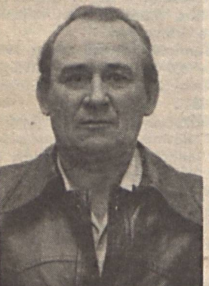
BÉTA-BANYARÓL

Balázs János vajúr. Kétszer volt kitüntetve kiváló dolgozó jelvényvel. A szolgálati érdemérem ezüst fokozatának tulajdonosa.

Deák Péter vajúr, az előkészítő körletben dolgozik hét éve. A vállalat kiváló dolgozója.

Gebhardt Ferenc csillós, 1959-től Béta-bányán dolgozik, eddig négyszer volt kiváló dolgozó.

László György vajúr, az előkészítő körletnél. Kiváló dolgozó. 23 éve egy helyen dolgozik.

Puchert Ferenc vajúr, a szolgálati érem ezüst fokozatát érte el, kétszer volt kiváló dolgozó.

Fotó: Kóródi Gábor

A cselekvési programot végre kell hajtani...

Javítani akarnak István-aknán

Néhány terület minimális lemaradásán kívül — a lényeges feladatainkat teljesítettük az első félévben — állapította meg Zoboki Béla üzemvezető az elmúlt héten István-akna Bartók klubjában, mikor Pécs-Bányáuzem kibővített pártbizottsági ülésén az üzem 1979 első féléves teljesítéséről, a cselekvési program időarányos teljesítésének értékelését ismertette. Az üzemvezető elmondta, hogy a félévi megemelt értékesített széntermelésüket és hőmennyiségüket minimális lemaradással teljesítették. Mindezt számokra fordítva ismertette, hogy a teremben szerepelt 276,9-et nyersszénrel szemben 281,9-et szénrel termeltek. Mindezek érdekében 8815 pótműszakot használtak fel és a félévben 19,7-et-át termeltek szabadnapokon.

A vágathajtással kapcsolatban ismertette, hogy féléves szinten a vágathajtási tervüket teljesítették, ezen belül a fel-társánál többet, az előkészíté-snél a tervezettnél kevesebbet hajtottak ki. Az előkészített szén-vasyon elmaradása azzal függ össze, hogy a fejtések ezer idő-szakban többségében mezőben haladók voltak.

Az összüzemi teljesítmények alakulásával kapcsolatban ismertette; hogy lényegesen befolyásolta azt, hogy a fenntar-tásra tervezett 13 090 műszak-kal szemben 17 642 műszaktól voltak kénytelenek fordítani, és a ráfordított 4552 többletmű-szak termelést nem hozott. A fegyelmi helyzetet érintve kijelentette, hogy az lényege-sen nem változott, mivel az iga-zolatlanul hiányzó száma az

első félévben 631 volt. A fegyel-mi felelősségre vontak száma az előző év 179 esetével szem-ben, már most félévkor 146 volt.

A bérigazítással kapcsolatban elmondta: „Annak elle-nére, hogy bérpolitikánkban az elért teljesítmények figyelembe-vételével alakult dolgozók bér-és jövedelmi helyzete; a terve-zett bérköltségünket 5,692 mil-lió forinttal túlléptük. A túllé-pésből 3,4 millió forint terve-zési hibából adódott, jogos kor-rekcióként vehető figyelembe azonban 2,292 millió forintos túllépés, aminek oka, hogy a tervezett 147 200 műszakkal szemben ténylegesen 154 485 műszaktól teljesítettünk. A 7285 többletműszak teljesítése mögött többlettermelés nem jelentkezett, a II. félévben ezért több gondot kell fordítani a műszakgazdálkodásra.”

A vitában felszólalók közül Győző Jenő üzemvezető-helye-tes elmondta, hogy védőruhára 731 ezer forintot költöttek, ám meglepőnek tartja, hogy 180 dolgozó még mindig nem véte-lezte fel a neki járó ruhát. Mol-nár Emil főkönyvelő az önkölt-séggazdálkodás, Petschnig Ká-rolly, az üzem szakszervezeti bi-zottságának titkára pedig a fegy-elmi helyzet javítása terén végrehajtandó változások fontosságáról beszélt. Hoffmann Béla főmérnök a koncentrációk-nak a műszakfelhasználásra a teljesítmények és nem utolsó-sorban az eredményeket befolyásoló hatásáról beszélt.

Krauter György, az üzem pártbizottságának titkára ösz-szefoglalójában leszegte: A cselekvési programban foglaltakat végre kell hajtani. Ennek érdekében határozta meg a leg-fontosabb tennivalókat, így a tervezésnek konkrétan kell len-ni, a szervezés fokozását azon-nal a munkahelyen elvégezni, a számonkérés mindenhol és min-denkitől megkövetelni. Minde-zel elérni a munka minőségé-nek javítását, ami együtt kell hogy járjon a vezetői tevé-kenység szintjének emelésével.

k. l.

Ahol nem tűrik a rendbontókat

Rangot jelent a brigádtagság

A brigádnapló külleme férfi kezekre kevésbé jellemző gondosságot tanúsít, tartalma pedig hű tükröképe a Kun Béla nevet viselő karbantartó szocia-lista brigádnak. Nemcsak a fo-tókkal illusztrált szabad idő-s programok teszik színessé a krónikát, az üzemi élet dolgos hét-köznapjai is meglevenednek a lapokon és a napló pontos tá-jékoztatást ad a brigád életé-ről.

A karbantartó brigád munká-ja nem látványos, teljesítmé-nyük sem tonnában, sem idő-ben nem mérhető. Tevékenysé-gük értéke, színvonala mégis jelentősen meghatározhatja a termelőmunka eredményességét. Munkájuk értékét a gépek, be-rendezések állapota dicséri vagy éppen rontja.

A műszakiak is csatlakoztak

Bár az utóbbi hetekben a Vasas Bányáuzemnél nem beszélnek termelési sikerekről, hiszen a vezetés most azon fá-radozik, hogy pótolja az első félév lemaradását. A felzárkó-zás érdekében indított termelési versenyfelhíváshoz a műszakiak is csatlakoztak. Vállalták, hogy megszüntetik a berendezések meghibásodásából származó, a termelés befolyásoló állásidőt.

— A vállalás teljesítésének, úgy érezzük nem lehet akadá-lya, mivel az elmúlt félév alatt nem történt egyetlen olyan meg-hibásodás sem, amely a terme-lési munkát gátolná volna — mondja Varga Lajos gépészeti főmérnök-helyettes.

— A műhely környéke rendez-tlen, még gyalogosan is kö-rülmenyes a megközelítése. Nem jelent-e ez akadályt a munká-ban?

— A gépek mozgatásához a rossz telep miatt segédeszköz-t nem tudunk használni, így ma-rad a kézierő. Az üzem felsze-reltége is elavult már és eh-hez járul még, az állandóan visszatérő alkatrészhányi is.

Egyetlen vigaszunk, hogy — többszöri határidő-módosítás után — talán év végére birtok-ba vehetjük a velünk szemben épülő új, korszerű műhelyt.

— Van mód arra, hogy saját erőből könnyítsenek helyzetü-kön, Erbeck István brigádvezető-helyettes mint rangidős brigád-tag veszi át a szót. Lehetősé-geink szerint apróbb újításokkal igyekszünk önmagunkon segíte-ni. Ebben az évben már ó ja-vaslatot sikerült összehozni, kö-zöttük néhány még vállalati szinten is hasznosítható. Csak két példát említenék: a Me-csek 4. típusú csillebetelő fej átalakításával jelentősen megnöveltük a még több helyen is alkalmazott Mecsek 1. típus tel-jesítményét. Ugyanakkor a brigád újítási javaslatával jelen-tősen hozzájárult a víztároló automatikus szabályozásának megvalósításához.

Példamutató közösség

— Az üzem vezetősége a terme-lési gondok ellenére elismeré-srel beszél a brigád munkájá-ról és a kiemelkedően jó, a töb-bi brigád számára is példamutató közösségi magatartásról. Mivel sikerült ezt elérni?

— Munkánkat csak akkor tud-juk igazán jól végezni, ha va-lamennyien átértézzük a felada-tok súlyát és tartalmát. Az ered-ményesség egyik alapja, hogy a brigád több mint 70 száza-léka saját nevelésű dolgozóból áll. Olyan emberek, akik már a kezdetektől megismerhették az

itteni munkalehetőségeket és volt idejük arra, hogy döntse-nek: érdemes-e itt dolgozni? Meggyőződésem, hogy a kollektíva valamennyi tagja szereti munkáját.

— A jó munka másik fontos feltétele a fegyelem. Nálunk, ha valaki gyakran túl mélyen néz az üveg fenekére vagy rend-bontó magatartást tanúsít nem sok jóra számíthat. Ha többszö-ri figyelmeztetés után sem változik meg, hamar más brigád vagy esetleg munkahely után nézhet.

Együtt a többi brigáddal

A brigádnapló lapozva na-gyon gazdag programot jelez az úgynevezett szabad idő-s tevé-kenység is.

— Úgy gondolom a koráb-ban elmondottak egyenes kö-vetkezménye, hogy munka után is összetart a brigád. A mi kez-deményezésünkre válik fokoza-tosabban általánossá az üzem-nél, hogy már nincsen önállóan szerveztek megmozdulást a brigádok tagjai számára, hanem más brigádokat is bevonnak a programokba. Ez nálunk azért is lényeges, mert a Gépüzem-hez tartozó brigádok munkája nagyon közel áll egymáshoz. A szabad időben szövődő barátságok pedig eredményesen rea-lizálódnak az üzemben végzett tevékenységeknél is. A brigád következőségi munkája, kö-zösségi magatartása alakította ki az emberekben azt a véle-ményt, hogy a Kun Béla brigád-hoz kerülni, elismerést, sikert jelent.

Varga

Befogadás

HÁNYAN VANNAK és meny-nyifélék! Fiatal lányok, legények, akiknek a fordulat csupán azt jelenti, hogy ahová eddig tanu-lóként jártak időként, ott ez-úttal a többiekkel egyenrangú, teljes műszakokat végigdolgozó munkatársak lesznek. Vannak aztán, akik addig csak messzi-ről látták üzemét, s nagyokat sóhajtvá, gyámoltalanul, a viz-szaforodulás kísértésével küzdve jó ideig toporognak, mielőtt be-lépnének a kapun. Amely nem-csak ismeretlen, s ezért félel-met, szorongásokat keltő vilá-g-ra, hanem életük új szakaszára: a munkássá válás göröngyös út-jára nyílik.

Sokan viszont már régen megjárták ezt az utat másutt, ahonnan vélt vagy valódi sé-relmeik, esetleg kevések tartott jóvedelem miatt jöttek el. Ők, szívük mélyén fájlalva, sajnálva a régit, a megszokottat, a „csak azért is” dacos elhatározásával 'kopogtatnak be. Megint mások-nak körülbelül annyi az egész, mint a sokat buszozóknak egy-egy átszállás...

Ahányan vannak, annyiféle tí-pust képviselnek. Közös azon-ban mindegyikükben, hogy va-lamennyien új belépők. Közös, hogy ki-ki magával hozza a nagy kérdőjelet: lesz-e belőle hosszú ideig állandó, hasznos, megbecsült munkás, vagy pe-dig a legkritikusabb első hóna-pok után a kilépek listájára ke-rül?

VALASZADÁSRA A KÖZÖ-SÉG jogosult, amint hogy a kollektíva felelős a belépők sorsát meghatározó folyamatért: a be-fogadásért is. Ennek jelentősé-gét, különösen a mai „munka-erőpiac” világában, mind több vállalat ismeri fel. Olyan-nyira, hogy a Mecseki Szénbá-nyák üzemében a gazdasági vezetőknél kívül, az üzemek KISZ-szervezetei külön védnök-seget vállalnak az újonnan be-lépők felett.

Egy bizonyos — és ez szá-matlan vizsgálattal, számtalan ér-dekelt fél véleményével bizonyít-ható —: jóformán senki sem tart igényt hozsannára, ünne-pélyes fogadtatásra, diadalka-pura. Ami azonban korántsem kisebbíti az üzemkaputól a munkahelyhez vezető „folyosó” dolgozóinak felelősségét! Nem mindegy, hogy a felvétel ad-minisztrációját intéző tisztviselő felemeli-e a fejét a papír-halmazból, hogy megítélje: ki-féle, miféle az előtte álló em-ber, akitől nem sajnálhat né-hány mondatot. Az igazán „új-nak” kedveset, bátorítót; a meg-rögzött „vándorlónak” egy pár tapintatos önértet nem sér-tő, mégis határozott szót arról, hogy saját érdekében is ideje lenne a hosszabb időre szóló „fészekrakásnak”. Ugyanígy az üzemorvos is jóval többet te-hetne az alkalmasság gépies vizsgálatánál.

LÉNYEGÉBEN A SZÜKEBB MUNKAHELYEN dől el, képes-e eleget tenni a közösség a be-lépő kimondatlan, csak önma-

gában dédelgetett kívánságai-nak. Jó néhány felmérés foglal-kozott a szénbányáknál az „el-várásokkal”, s kiderült, hogy ezek nagyjából azonosak, leg-feljebb a sorrend változik, típus-tól és kortól függően. A fia-talok például azt szeretnék, hogy mindenekelőtt mutassák meg nekik az egész üzemet, ismerkedjék meg velük a mun-kaereményekkel, amelyek meg-valósításában valamilyen szere-pük lesz. Igen sokan, főleg a vidékről bejárók, „mindennél fontosabbnak” tartják, hogy egy ideig szemmel tartsa őket va-lamelyik régi, tapasztalt munka-társ, és mondja meg, mit csi-nálnak jól, mit végeznek rosszul. Ugyancsak közös kívánság az, hogy mindjárt a belépéskor megismerjék azt, akihez ügye-sbajos dolgoikkal magánügyeik-el tanácsért fordulhatnak. És számos, immár „régit” dolgozó állítja: nagyon elősegítette meggyökeresedését, hogy már kezdetben bemutatják a csa-port, a brigád-, illetve az üzemvezetőnek, aki beszélgetett is vele.

Íme, a befogadás menetrend-je. Végrehajtásához adottak a lehetőségek és az emberek — az „ügyes-bajok” intézésének „tanácsosa” például ki lehetne más, mint a bizalmi?! — s a folyamat pofoan egyszerűnek lát-szik. De mégsem az! Hiszen a közreműködésre hivatottak mind-egyikének akad bőven gondja, baja. A régi szakinak, aki fi-gyelhetné, mit hogyan csinál az új ember, magának is tel-jesítenie kell a normáját. A bi-zalmi örül, ha meglévő, tete-mes társadalmi munkáját el-végezheti anélkül, hogy ez hosz-szasan elvonná a termeléstől: az üzemvezető, értekezletek se-regével is terhelve, éppen ele-get küszködik az irányítás napi feladataival, fel sem tűnhet ne-ki egy új arc.

EZÉRT ÉRDEMEKNEK FOKO-ZOTT erkölcsi, anyagi elismerést mindazok, akik mégis ki-veszik a részüket a kis közö-ségeknek és a társadalomnak egyformán hasznos műveletek-ből. A tegnapi tanulók tudásá-nak bővítéséből; a szerzőmát cserélők öntudatos munkássá formálásából; a sokáig felelőt-lenül csapongó „vándorlók” megszelídítéséből; vagyis az „új belépők” szakképzett, szor-galmas tőzsgárdistává neveléséből.

— kapu —

MECSEKI BANYÁSZ

Az MSZMP Mecseki Szénbányák és Komló város Bizottságának hetilapja

Felelős szerkesztő: VIZHÁNYÓ IMRE
Szerkesztőség: 7621 Pécs, Dényes utca 9.
7300 Komló, Pécsi út 42. (Munkásszálló, I. emelet 14.)
Tel.: 11-337 (Pécs), 82-503 (Komló)
Üzemi: 13-40, 13-41

Kiadja: Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
7601 Pécs, Hunyadi út 11.

Felelős kiadó: BRAUN KÁROLY

Készült Saphir 96-os ofset rotációs gépen a Pécsi Szikra Nyomdában
Felelős vezető: SZENDRŐSI GYÖRGY

Terjeszti: a Magyar Posta
Előfizethető:
a Mecseki Szénbányák Üzemében,
Komlón az üzemi munkaügyi csoportoknál és a városi tanácsor-nál.
Index: 25 212
ISSN 0134-9956

Dolgozik a BAM

200 ezer tonna árut szállítottak tavalyi terven felül a Bajkál —Amúr vasútvonal nyugati szakaszán. Ezt az eredményt annak köszönhetően érték el, hogy határidő előtt helyezték üzembe a közel 300 kilométer hosszú vasúti pályát az irkutszki területen.

A szerelvények a Léná-állomástól a bajkálai helyegykéj-jel-nappal közlekednek. Anya-got szállítanak az építőknek. A nyugat felé haladó szerelvények fát, fűrészárut stb. szállítanak, melyeket már itt az új üzemek-ben dolgoztak fel.

Munkáshétköznapok

Füri Márta univerzális gépész a legregibb dolgozók közé tartozik. 1968 óta tevékenykedik a Május 1. Ruhagyár komló gyáregységében. Itt volt tanuló, majd szakmunkásként is a gyáregységben talált megbízható munkahelyre.

Rendszeresen képi magát, amit bizonyít a közelmúltban megszerzett szakértésig oklevél is. A szakma és a könnyűipar kiváló dolgozója kitüntetés birtokosa jelenleg helyettes művezetőként tevékenykedik.

Az egyik legnehezebb munkahelyen dolgozik Szirman Györgyné. A befejező szalag présgépe mellett a nyári időszakban a hőmérséklet gyakran eléri a 40 Celsius fokot. Ő is a tőzsgárdatagok népes táborába tartozik, akiről úgy nyilatkoztak a gyáregység vezetői, hogy mennyiségben és minőségben egyaránt példamutató teljesítménye. Jó munkájának bizonyítéka a könnyűipar kiváló dolgozója kitüntetés.

A fiatal és elismert művezető közö tartozik Csehi Ibolya, aki képzés alatt látja el szakmai tanácsokat. Ipari tanulóként került a gyáregységbe, s munka mellett végzte el a ruhagyári szakközépiskolát, s tett technikai minősítő vizsgát. A kiváló művezető kitüntetés tulajdonosa aktívan dolgozik a pártalapszervezetben is, s az „A”-műszak ifjúsági szervezetének titkára is.

Tizedik éve dolgozik a Május 1. Ruhagyárban Szabó Anna, aki jó munkájának elismeréseképpen megkapta a szakma kiváló dolgozója kitüntetését. Univerzális gépész, így bármely munkaterületen otthonosan mozog. Munkájával nemcsak a November 7. szocialista brigádban tűnik ki, a KISZ-ben is a legeredményesebb aktivisták között tartják számon.

Czéder Károlyné raktáros feladatai közé a szalagok nyersanyagával történő ellátása, a késztermékek raktárba szállítása mellett a szállító kamionok ki- és bearakása tartozik. 1970 óta tevékenykedik a gyáregységben. Tagja a szakszervezeti bizottságnak: a munkakörülmények javítása érdekében emel szót munkatársai érdekében.

A tervteljesítés érdekében

— Tudósítónktól —
Északi Bánya- és Brikettüzem első féléves tervlemaradása miatt az üzemvezetőség különféle intézkedéseket hozott az elmúlt hetekben. Legutóbb augusztus 5-én került sor ifjúsági nagygyűlésre a Bányászklubban, ahol az ifjúsági törvényben rögzített kötelező feladatokból vizsgálta meg a fiatalokra váró üzemi feladatokat.

Papp István üzemvezető vitaindító előadásában azokkal a gazdaságpolitikai feladatokkal foglalkozott, amelyekre az üzemvezetés a fiatalokat mozgósítani kívánja. Részletesen ismertetette az V. ötéves tervben az üzem által elért eredményeket, számszerűleg bizonyítva, hogy ennek alapján még pluszszal is rendelkeznek. 1979 első félévében viszont a termelési terv teljesítésében 6500 tonna lemaradásuk van, az operatív tervhez viszonyítva mintegy 11 ezer tonna. Foglalkozott azokkal az objektív és szubjektív okokkal, amelyek a tervteljesítést befolyásolták, s még, jelenleg is befolyásolják. Végezetül bizalmát fejezte ki a fiatalokkal szemben, s megköszönte a szervezésben, irányításban, a végrehajtásban való tevékeny részvételüket.

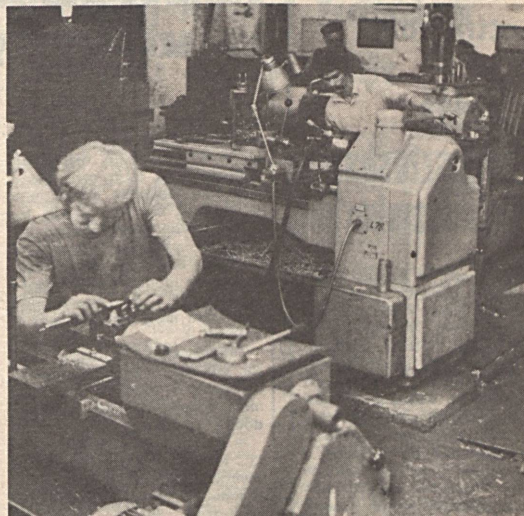
Pecze István párttitkár a feladatok politikai vonatkozásait hangsúlyozta, kérte a fiatalokat a becsület, tisztességes munkára. Dévai Tibor szb-titkár a XII. pártkongresszus tiszteletére indított munkaverseny jelentőségével foglalkozott, Kasper János szállítási vezető elemzte azokat az intézkedéseket, amellyel a termelés fokozható, a nyolc hozzászóló főként a megoldatlan részproblémákat ismertetve, amelyek megoldása előbbre viheti az üzem feladatainak megoldását.

Ditrői István

Külszíni munkahelyek Pécs-Bányaüzemben

Amikor a bányászatról, a szénbányászatról beszélünk, többnyire a föld alatti fejtésben, a szénfalakon szorgoskodó vajúrók jutnak eszünkbe. Pedig azok a dolgozók is cselekvő részesei a kiemelkedő eredményeknek, akik a föld felett, külszíni munkahelyeken végzik a rájuk bízott feladatokat.

Pécs-Bányaüzem kollektívájának mintegy húsz százaléka a külszínen végzi munkáját. Legnagyobb egységük a gépészeti körlet, amely azon túl, vagy üzemviteli feladatokat végez, részt vesz az akna körüli szállítótevékenységben is. Legnagyobb létszámot a műhelyekben foglalkoztatnak, ahol, ha úgy hozza a szükség, alkatrész gyártására is vállalkoznak. Mogyorósi László gépészeti vezető elmondta, hogy a műhely teljes kapacitásának egynegyedrét a kereskedelemben nehezen, vagy egyáltalán nem beszerezhető alkatrészek pótlása, gyártása köti le. A hiánypótló tevékenységet nemcsak a már elavult, vagy elhasználadott gépek alkatrészeinek hiánya miatt kell végezni, de nagy gondot jelent a bányászaton nagyon fontos, egyéb anyagok beszerzése és pótlása is. Ez a körülmény adja a magyarázatát a gépészeti vezető véleményének, mely szerint nem tudják megfelelő színvonalon ellátni azokat a feladatokat, amelyek a növekvő termelési követelményeknek megfelelően a gépműhelyre várnak. Bár a termelékenység javítása érdekében — saját elképzelések alapján, önálló ötletek megvalósításával is próbálkoznak. Erre azért is nagy szükség van, mert a sokszor többmázsás gépek ki- és beszerelése még többnyire kemény fizikai munkát igényel. Mogyorósi László szerint azonban ehhez a tevékenységhez még nincsenek meg a kívánt személyi és anyagi feltételek.

Az esztergagépeken új alkatrészt készítenek a meghibásodott gépekhez.

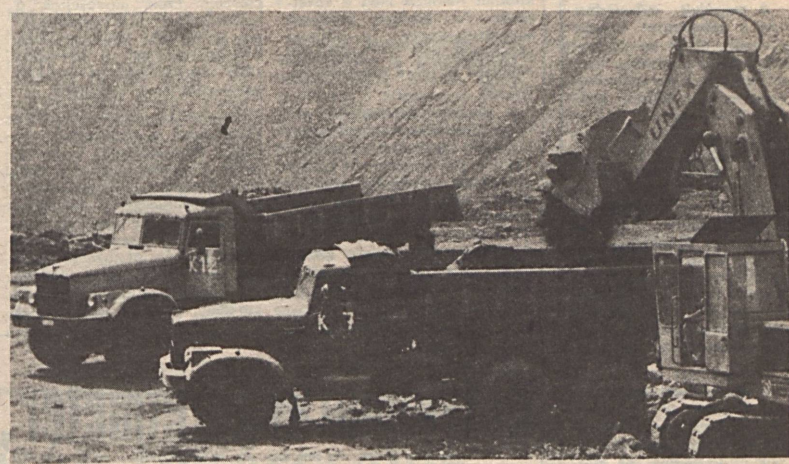
Az üzemrészek dolgozói nagymértékben hozzájárulnak a munkahely eredményességéhez azzal is, hogy a kiszolgáló jellegű tevékenység mellett hidraulikus és sürített levegős szerelvényeket gyártanak és telepítenek, s ezen keresztül jelentős részt vállalnak az anyag és üzemanyagtakarékosági feladatokból is. Ezzel a munkával évenként több millióval járulnak hozzá az üzemi termelési költségek csökkentéséhez.

A műhelyektől kissé távolabb az üzemudvar keleti részén magasodik a kötélpálya feladói állomás, ahol másfél és kétpercenként indítják útba tonnányi terhelék a megrakott csilléket. Bár az utóbbi évtizedben jelentősen könnyebbé lett az itt dolgozók munkája, a nagy víztartalom miatt fenn-

ragadt szén fúvatása még most is komoly fizikai megterhelést jelent.

Bár nem tartozik közvetlenül a termelőtevékenységhez, a jövő szempontjából, az utánpótlás biztosítása miatt azonban itt is meghatározó lehet az üzem területén működő tanműhely, ahol jól képzett oktatók irányításával szakmunkástanulókat a hegesztés és az esztergályozás fortélyaira tanítanak. Lehetséges, hogy az ifjú szakember jelöltek közül — az iskola befejezése után — többen is a Pécs-Bányaüzemot választják munkahelyül. Az üzem vezetői és szakemberei is igyekeznek a tanulók számára olyan feltételeket biztosítani, hogy megszerethessék velük a szakmát és évek múltán visszatérjenek ide. Varga József

A kiváló cím megszerzése a cél

A szállítószalagok teljesítményét az időjárás nagyban meghatározza

Fotó: Kóródi

Javult az összhang a szállítók és a kotrók között

utóbbi időben az élen halad: nagyobb a szénhozam és jobb a minőség. Mennyiben érdekelhető a termelésnövekedés a szállító brigád munkájában?

— A brigád tevékenysége a múlt évben is a legjobbak közé tartozott. Ennek eredménye lett az aranykoszorús jelvény. Az idén pedig a vállalat kiváló brigádját címet pályázták meg. A jelenlegi eredmények alapján minden reményünk megvan arra, hogy elérjük a célt, mert az első félévi teljesítményük jóval meghaladta a 120 százalékat. A gépek kihasználtsági foka is javult, az első félévben elérte a 75 százalékot.

A brigádvezetőt helyettesítő Kovács József éppen a kotrógéhoz indult, amikor talál-

koztunk. Mint a helyettes-brigádvezető és a közösség egyik rangidős tagja a brigád teljesítményéről és közösségi tevékenységéről így beszélt.

— A mi munkánkat brigádszinten jelentősen meghatározza, hogy egy nagyon felegyelt, aktív gárdát sikerült kialakítani az elmúlt 2 év során. Igaz, a jövedelem alakulása, a százalékos teljesítménynövekedés ellenére nem egyértelműen kedvező számunkra. De ezt elsősorban annak tulajdonítjuk, hogy a jobb munkaszervezés következtében a túlórák és a pótműszakok száma erősen lecsökkent. A különbséget az üzem vezetői üzemanyag-megtakarítással elérhető premizálásból próbálják ellensúlyozni. Persze a

csökkenés nem számottevő és személyekre lebontva differenciáltan jelentkezik. — A legtöbb gondot inkább a gépkocsinál gyakori alkatrészhiány jelenti. Ez csökkenti a gépkocsivezetők jövedelmét, de érzékenyen hat a brigádteljesítményre is.

A nagy létszámú közösség aktivitása a társadalmi munkában is kiemelkedő. Az egy brigádatag által vállalt 25 óra felelősség már 75 százalékos teljesítést jelent. Több intézményrel, üzemmellel van élő kapcsolatunk. A közös tevékenység összehangja muszakok utáni programban is érvényesül. Ehhez a múlt év óta jelentős alaptőkét is rendelkezik a brigád, mert az aranykoszorús címet kapott összeg fele a közös kasszába került.

Varga

Megújuló művelődési otthonok

Átadás augusztusban és novemberben

Pécsen, a mezési város-rész kulturális életét irányító József Attila Művelődési Ház hamarosan új köntösbe öltöztetve várja látogatóit. Az elmúlt év decemberében megkezdett felújítási, valamint bővítési munkálatok során átalakult a kultúrotthon arculata. Legjelentősebb változás a mintegy 5 millió forintos keretből megvalósuló új könyvtár jelenti majd, amely az előzőnél több mint két és félszeres alapterületével Pécs egyik legnagyobb könyvtára lesz. Bár a megnövekedett méretek ellenére a kötetek száma egyelőre nem haladja meg a 11 ezret, mivel csupán a korábbi könyvtár készletét veszi át. A változás azonban már így is szembetűnő, mert a szabadpolcos rendszerrel korszerűbbé, gyorsabbá válik a kiszolgálás. A kölcsönzés mellett olvasóasztalok létesítenek, azonkívül úgy alakítják ki a helyiséget, hogy az a környező általános iskolák igénye szerint magyar órák lebonyolítására is alkalmas legyen.

A könyvtár építésével egyidőben — mintegy félmillióért — jelentős korszerűsítési munkálatokat is végeznek. Ennek során — alkalmazkodva a tűzbiztonsági előírásokhoz — korszerűsítik a színháztermet, amely a jövőben nagyobb színházi jellegű előadások megtartására is alkalmas lesz.

A megújuló művelődési ház a könyvtárral együtt november 7-től már a korábbi modern, esztétikusabb környezetben várja majd a kultúrát kedvelő közönséget.

Ugyanebben az évben felújításra a vasasi Petőfi Sándor Művelődési Ház. A május közepén elkezdődött munkálatok során, az épület állagának megőrzése érdekében jelentős külső és belső tartozásra kerül sor: valamennyi helyiségben hidegburkolatot cserélnek, ugyanakkor felújítják a villanyhálózatot is.

A mintegy negyedéves tartozási munkálatok során teljesen új arculatot kap az intézmény. Korszerűbbé, biztonságosabbá teszik az üzemelést, és általában javulnak a rendezvények lebonyolításához szükséges működési feltételek.

A Mecseki Szénbányák Építési Üzemének dolgozói augusztus 20-ra ígéri a munkálatok befejezését. A nagyközönség ugyanakkor minden bizonnyal bányásznapra már birtokba veheti a megújult intézményt.

Varga

Színházművészet

A Burját Nemzeti Színház opera- és balett-társulata nagy sikerrel szerepelt a „Moszkva csillagai” elnevezésű fesztiválon. A kis autonóm köztársaság művészei gazdag repertoárjukkal és művészi teljesítményükkel elismerést váltottak ki még a legigényesebb színházzrajongók körében is.

A színház ebben az évben ünnepli fennállásának 40. évfordulóját. Erdemeli elismerés-ként Lenin-renddel tüntették ki.

Felújították a bányamentő állomást

Mehéz dolguk volt a villanyszerelőknek

Már messziről látni, új ruhába öltözött a Központi Bányamentő Állomás István-aknán. De nemcsak kívülről, belülről is „öltöztetik” a több mint húszesztendő épületet. Ráfért már a felújítás, mert a régi víz- és villanyvezeték mind többször hibásodott meg, egyre gyakrabban volt baj a gázfűtési rendszerrel az időnként beázó tetőszerkezettel. ... És e hosszú időszak alatt megőregedtek már a bútorok is.

Tulajdonképpen tavaly nyáron született a határozat: rendezendő az állomást. Január elsejével megkezdődött a felújítás.

— Aki a munkák közepén járt itt, láthatta, térdig járunk a bontott anyagban, a szemétkéregben — mondja „idegenvetítőnk”, a házigazda, Buzási Géza, a központi bányamentő állomás vezetője.

De ma már kilencven százezer lakos él az állomáson. A bontott anyagban, a szemétkéregben — mondja „idegenvetítőnk”, a házigazda, Buzási Géza, a központi bányamentő állomás vezetője.

— Új külső homlokzatot, tetőszerkezetet készítettünk, felújítottuk a víz- és csatornarendszert, elváltuk a fűtőszert, és persze a festést, mázolás — ad felvilágosítást Kralj Albin, az építési üzem főmérnöke.

A régi, hatalmas hálótermet kettéválasztották, így most nem tíz, hanem csak 5-5 személyes a pihenőszobák. Külön tv-

termet is létrehozta, melyet függönnyel választanak majd el a szórakoztató játékoktól, a pingpongasztaltól. Szép, fehér konyhát is kialakítottak.

— Olyan környezetet szeretnénk volna létrehozni, amelyben otthonosan érezzük magukat bányamentőink — mondja a parancsnok.

Kicsérélték a bútorokat, az asztalokat, a székeket. A frissen festett sárgás-mustáros színű mintás falakra az ajtók közelében reprodukciók, bányászportrék is kerülnek majd idővel.

Egyelőre azonban huzalok, drótok lógnak a falakból, ugyanis az előre nem látható akadályok miatt a villamosmunkákkal nem készültek el, bár az eredeti átadási határidő július 1. lett volna. Most, ha minden jól megy, augusztus közepére, de lehet, hogy csak bányásznapra készül el teljesen a felújítás.

Igaz, nehéz dolguk volt a villanyszerelőknek, mert a régi szabványú villamosvezetékeket az új szabványoknak megfelelően az érintésvédelmi hiányok pótlásával kellett felszerelni. Ezért a falban lévő összes vezetékét, csövet le kellett cserélni. A korszerűtlen, elavult lámpatestek helyébe 120 újat szereltek fel. Az oktatóterembe olyan világítást kellett kialakítani, hogy a tanulóshoz is, és az oldalt elhelyezett mentőkészülékek vizsgálatahoz is megfelelő legyen.

— Már csak az áramkörü biztosítéktáblák hiányoznak, akkor

teljesen készen leszünk — világosít fel P. Kovács Tibor, művezető.

Bár a határidővel elcsúsztak, mégis dicséret illeti a felújítást. Az új munkások, mert itt úrv kellett dolgozniuk fél éven keresztül, hogy közben a mentőállomás készenléti állapotban maradjon. Pontosan ezért úgy bontották az egyik helyiségben, hogy a másikban már építettek. A két üzem összehangolta a munkáját. Itt egyetlen percbe sem maradt az állomás villanyvilágítás, telefonösszeköttetés nélkül! Ezért minden feladatot helyszíni művezetéssel kellett elvégezniük, mert az idő rövidsége miatt az előtervezésre nem kerülhetett sor.

— S közben ugyanez a szerelőgárda biztosította Pécs-Bányáuzem külső villamosberendezéseinek üzemeltetését is — mondja P. Kovács Tibor. — Ha a csöveket nem kellett volna kicsérélnünk, már rég befelhettünk volna mindent, így dicséret illeti a Salvador Allende brigád hat tagját, akik felváltva végezték ezt a munkát.

A helyszíni szemle alapján az is megállapítható: derekas munkát végeztek az építési üzem dolgozói is. Nemsokára a megújuló állomás fogadja majd a nehéz és veszélyes munkát végző bányamentőket.

Pálfy Diana

Országos vājárvetélkedő a MÉV-nél

Tatabánya adott otthont 1975-ben a vājárvetélkedő országos döntőjének. Most, négy évvel később, október 5-én, 6-án Pécsen az Ércbányászati Vállalatnál rendezik meg a következőt. Az elméleti kérdések megválaszolására a vállalat központjában, a gyakorlati munkára a IV-es üzemben kerül sor.

A Mecseki Szénbányák vállalati döntőjét a közelgő határidő miatt legkésőbb szeptember 15-ig le kell bonyolítani! Es, bár igaz, hogy a felhívást még áprilisban közzétették, eddig mindössze két üzemben — Kossuthon és Vasason — tartották meg. Ajánlatos lenne minél hamarabb lebonyolítani a többi üzemben is, mert már augusztus elején járunk.

A meghirdetés óta egyébként történt némi módosítás, így az üzemi vetélkedőknek nem az első három, hanem csak az I. helyezést kapó üzemvezetőt díjazták. Ezért módosultak a feladatokkal járó pénzszerzők is: az első helyezett 2000, a második 1500, a harmadik 1200 forintot kap (A vállalati versenyen nincs változás).

Az országos vetélkedőn több változtatást is eszközöltek; az eddigi 32 év korhatárt 35-re növelték. Ezenkívül geológiai, földtani, kutatói és bányagépészeti, bányavillamosági ismereteket is kérdeznak majd az írásbelin. Ezért a versenyzők jól tanulmányozzák az (az üzemekben megküldött, előre kiadott) „Országos vājárvetélkedő szakmai, elméleti versenyének

témajegyzékét”, amelyből minden várható kérdésre felvilágosítást kapnak és azt is megtudhatják, hogy a felkészüléshez, milyen irodalmat vehetnek igénybe.

A fiatalok felkészítésében segítséget nyújtanak a KISZ vezetők, a gazdasági vezetők, valamint az ifjúsági bizottságok is.

Igy remélik a mostani országos vājárvetélkedőn a Mecseki Szénbányák képviselő vājárvetélkedő sikeresebben vetélkedjen majd, mint négy évvel ezelőtt, ugyanis az akkor döntőbe jutott bányászati bizottság mellett dolgoztak, gyakoroltak; amiatt nem voltak hozzászokva a fém-támasz biztosításhoz, és nem értek el helyezést.

— pd —

Hetvenhat négyzetméter „boldogság”

Éppen húsz éve dolgozom az építési üzemenél — mondja Samu József kőműves, miután lejtett az építő ház tetejéről, az Asztalos János utcában. Itt van a munkahelye, ahol összesen öt házat építettek majd. Ebből kettő már elkészült, most a harmadiknál tartanak. És itt van a lakása is. Májusban költözött be a három szoba-ebédlő, hatalmas teraszú, gyönyörű fekvésű lakásba.

Negyed óra alatt abbahagyja a munkát, megmutatja a lakást. Feljebb ismerős neveket látunk a névtáblán. Valamennyien a szénbányák dolgozói.

Az ajtó nyitva, ittken a feleség és a középső gyerek. Az asszonyan szeptemberben telik le a gyermekgondozási szabadságát. Az ötvenes Józsi most ebédel fel, ezért még a gyermekszobában nincsen beágyazva. Itt alszik a három gyerek; a nagylány, a 14 esztendő Marianna, a legkisebb három éves Erzsébet és a középső, az egy szem fiú. Aki rágötn mondja is, hogy:

— Itt sokkal jobb, mert nincs szemben a bánya...

Az anyja kiegészíti, hogy bizony, valahányszor robbantottak, a kicsik mindig felébredtek álmukból. S ha már belekezdett, sorolja: az is jó, hogy nem lesznek szénporosok mire a busz megálláshoz érnek.

Ezelőtt András-aknán laktak, az ottani tróféllomást kapták meg, azt alakították át lakásnak. Előbb csak egy szoba-konyhára, később, mivel Samu József ügyis „szakmabeli” — azaz kőműves —, hát épített hozzá még egy szobát.

De bizony messzi volt a várostól, nem volt a közelben óvoda sem, no meg aztán szűk volt a hely a három gyereknek és a két felnőttnél... Itt már felvették őket az Aradi Vértanúk útjába. Addig is külön játszótere van a két kicsinek, a hatalmas, több mint 30 négyzetméteres teraszon.

Az ebédlőben beszélgetünk, a falon egy vörösréz falikép, rajta dátum: 1931-től 1972-ig. Kérdem, mit jelent?

— Az édesapám bádógként dolgozott Széchenyi-aknán negyven évig. Amikor nyugdíjba ment, akkor kapta a kollégáitól — mondja a házigazda.

Körbejárjuk a szobákat, „spájzot”, a kéksempes fürdőszobát, a wc-be is bekkantunk. Az egész lakás 76 négyzetméter, plusz a terasz. Havonta 503 forint a bére, mivel ez tanácsai értékesítésű, de a szénbányák bérlakása.

— Tudta már tavaly, amikor elkezdtek az építkezést, hogy itt fog majd lakást kapni? Hogy a sajátját is építi?

— Nem, nem — mondja mosolyogva Samu József. — Csak az átadás előtt értesültem róla.

— De nagyon boldogok voltunk, amikor megtudtuk... — folytatja a feleség.

Samu József 20 éve dolgozik az építési üzemenél. Még maga sem tudja megmondani, hogy hány lakást épített, tatarozott, alakított át másoknak; az egyéb épületekről nem is szólva. Most végre, ennyi idő után saját magának is épített egyet...

— pálfy —

A kor, amelyben élünk

Gondolatok Aczel György új könyvéről

A fiatal Marx a kanti-hegeli művelődésmélelet és kultúróradaalom örököséként hirdette meg a filozófiai sajtó programját úgy is, mint a művelődés forradalmát és egyben a társadalmi forradalom előkészítésének eszközt. 1843-ban fogalmazta meg, hogy „... a valóságos szubjektumból kell kiindulni és objektívuladságot kell szemügyre venni...” Aczel György írásait olvasva minduntalan érezek a gondolatok idezőnek fél kapcsolatban azzal, hogy megragad bennünket az állandóságunk és aktualitásunk az az egysége, amely évtizedek óta sajátos problémáérkenyességet és ennek megfelelő marxista gyakorlatot és ennek gazdag, árnyalt elméleti kifejtését adja.

Társadalmi egység

Aczel György könyve, „A kor, amelyben élünk” már nem csak „az” ember és „a” tárgy elvont kölcsönviszonyát taglalja, hanem a közölt magvas tanulmányokból a maga belső dialektikájában már ábrázolt társadalmi egység lép elé, aki ma, fejlődő társadalmunkban létezik, él, dolgozik és személyiségének szerkezetében — ahogy Marx megfogalmazta — „a mindenkori kulturális fog által megszabott” szükséglet-szerkezetek dominálnak. Ezért érdekes és széles terjedelemben, sajtósaiban átfogó a Folytatás és megújulás; Eszméink érvényesítése; Mindennapok és távtatok; A kor, amelyben élünk; Politika, művészet, alkotás, tanulmányok sora. Hasonlóan tapasztalatot nyújtó és elveket erősítő az MPLA I. kongresszusán elhangzott felszólalás (Angola a társadalmi haladás útján). Rendkívül érdekes és a magyar társadalomfejlesztés lényeges kérdéseit érintik azok az interjúnyitások, amelyeket a L'Humanité 1979. januárban (Egységssokszínűség) és az indiai Mainstream 1979 márciusban közzét (Több felől — egy irányban).

Valamennyi tanulmányban — hasonlóan Aczel György korábbi munkáiban — az ember és a munka kölcsönhatása, é a kölcsönhatás, mint minden emberi tevékenység elemi modellje szerepel, amely során egyéni tartalmaik külsővé, társadalmi tartalmak belsővé válnak. Ezért hangsúlyozza Aczel György a „Folytatás és megújulás” tanulmányban: „Tudjuk, hogy a szocializmus is emberi mű — emberek teszik otthonná és emberekké élnek benne —, s az alkotó munkában az ember, a közösségi ember is, sőt az emberi közösség is tévedhet. S meator-ténha ez a jövőben is. Nem mondhatjuk, hogy „íme, ez a tökély, álljunk meg!” Nem kergetünk ábrándokat, nem rinaiktuk magunkat az abszolút tökéletesség illuziójában. Nem tekintjük eszménynek azt, amit megvalósítottunk, de tudjuk, hogy megkezdett és kiellélő útnak jó. Tudjuk ezt tapasztalatból, mert ezt az utat a történelem igazolta... További fejlődésünk biztosítása a milliók nemcsak tudással, tudattal való történelmi tapasztalata”.

Aczel György világosan látta azokat az ellentmondások helyzeteket, amelyekből nehézségeink egy jelentős része származik. Az „Eszméink érvényesítése”, a „Mindennapok és távtatok” vaaz „A kor, amelyben élünk” tanulmányok szemléletesen mutatják, milyen magasfokú kapcsolatokat értenek a feldolgozott kérdések Aczel György munkáiban. Elég itt arra utalni, hogy a kommunista társadalom fejlődésének útja két alapvető fogalomta különböző. Az imperializmus korában kövekerített be a politikai átmenet és a szocialista forradalom győzelme után hosszú és nehéz, az extenzív iparfejlesztés

feladataival és az imperialista világgal való szembenállás kor-szaka kezdődött meg a szocializmuson belül. A klasszikus fejlődés vonalát követve, az ipari termelés világa, az ipari társadalom és a tőkés társadalom összetartozó, lényeges elemekbe azonos társadalmi alakulatok, mégis, a szocializmusra való átmenet konkrét adottságaiból eredően az ipari társadalom ellentmondásosan és időlegesen kapcsolódik a szocialista rendszerrel is. Ebből adódóan Aczel György behatóan foglalkozik a reális távtatok, a gazdaság intenzív fejlődése, a tervgazdaság és a kapcsolatok alakulásának sajátosságaival. Külön figyelmet szentel a nevelésügy kérdésének, mint amelynek alapvetően szerepe van és lesz a megnövekedett feladatok megoldásában. Nemcsak a nevelőhatások fokozása, eredményessége, hanem olyan kérdések is részleteződnék, mint a pedagógusok anyagi helyzete, a szakmunkásképzésen túl a művelő munkásokoztály nevelése, a cigánygyermek helyzetek.

Nehéz mindazt kiragadni, amelyet fontosnak tartanánk, mert a mű — mint címe is jelzi — mindenről, mai társadalmunk lényeges kérdéseiről szemléletformálóan és pozitív irányba haladó tevékenységre sarkallva szól. Annál is fontosabb ez, mert azt tudatosítja: nincsenek előre tártolt válaszok, a szocializmus építése számtalan nehézséggel, kényesnyr kitérővel jár együtt. Aczel György újra és újra megerősíti: „Nem érti meg a marxizmust, aki nem látja elméletünk mozgékonyágában, elvszerű rugalmasságában a maradárdósaot, mely éppen abból fakad, hogy dialektikája nemcsak módszer, hanem a fejlődés objektív természetének elméleti kifejeződése is.”

Az értelmiség szerepe

Aki Aczel György korábbi munkáit olvasták, beszédtől figyelemmel követték, azok ebben a kötetben is megtalálhatják azt a következetesen képviselt, mindig mértékártó de határozott marxista elméletet és gyakorlatot, amelyet a szerző tevékenysége oly meggyőzően bizonyít. Ez az elmélet adja az alapot ahhoz, hogy a változó helyzeteknek megfelelően új módon dolgozhassunk és válaszolhassunk a bonyolult kérdésekre. Ennek kifejtését nemcsak ebben, a most megjelent kötetben találhatjuk meg. Harmincegy évvel ezelőtt egy villányi találkozásra hangzott el, hogy az új ország építése, az új politikai megvalósítása „csak tántoríthatatlan, ideológiailag felkészült” emberekkel oldható meg. Az értelmiséggel kapcsolatos állásfoglalásait ismertük meg akkor, amikor a munkásokoztály vezetőszerepét képviselve mondta, hogy az értelmiségiek nem szorulnak a háttérbe: „Nem, ellenkezőleg! Most nyilván meg a lehetőség az értelmiségiek részére, hogy kiemelkedjen az a becsületes értelmiségiréteg...”, mely részt kíván venni az ország építésében — és ezek a gondolatok tükröződnek az elmúlt évtizedek pártpolitikájában, a művelődés eszközével kapcsolatos állásfoglalásokban, amelyek széles lehetőségeket nyitnak az alkotó értelmiség mai munkája számára.

Új kérdések megoldásában

Aczel György műve több síkon fogalmazza meg, különböző rétegek problémáit érinti, hazai és nemzetközi vonatkozásban taglalja azokat a kérdéseket, amelyek valóban korunkhoz kapcsolódnak. Nyitottsága és tudományosságja a marxizmus totalitásával melegez, mint rendszerelmélethez kapcsolódik. Ez elválaszthatatlan a marxizmuselmélettel és ez a tudományosságunk egyik típusú logikáját kívánja. A tanulmányokban ez a logika érvényesül, ebben a korban, amelyben élünk és abban a folyamatban, amikor több felől ugyan, de egy irányban haladunk.

K. B.

Előzetesben az „éjszakai pillangók”

Egyelőre rács mögött várják sorsuk alakulását Komló éjszakai „tünderei”, a 23 éves Ignécs József és a 24 éves Orsós Anna, akik üzletszerű kéjelgés, valamint munkahelyi miatt kerültek összeütközésbe a törvényvel.

Ignécs Józsefnek ez év februárjában szabadult egy hasonló szabálysértés miatt kapott börtönbüntetéséből. Bár néhány hétre munkát vállalt, nem tudott megbarátkozni a tisztességes életmóddal: sorozatos mulasztások és egyéb fegyelmeztlenségek miatt munkahelyéről elbocsátották. Ignécsin azonban nem esett kétségbe, mert bőven volt tapasztalata abban, hogyan lehet bájjaink értékesítésével megélhetési lehetőséget teremteni. Május 12-től esténként a Fekete Gyémántban és a Béke étteremben szerzte lovagját. Nem volt válogatós, 100 forintért bárkinek hajlandó volt természetbeni szolgáltatokra.

Letartóztatásig, június 11-ig vadászterületének számított a Kossuth-aknai út is, ahol sőtétetés után kínálgatta magát az arra járó férfiaknak.

Uzlettársa, Orsós Anna ugyancsak az esti mulatókban szerzte partnereit. Februári szabadulása után ugyan ő is munkát vállalt, de hamarosan terhes lett számára a köztöbbségi életmód, ezért úgy döntött, hogy barátjánéhoz hasonló pénzszerzési lehetőséget keres. Orsós Anna azonban válogatósabb volt, ő csak gépkocsival rendelkező férfiakkal vállalkozott üzletkötésre. A tarifával is differenciáltabban sáfárkodott. Volt akinek egy százasért odaadta magát, másoktól pedig 500-at is elkért szolgálatai fejében. Sajnos, Orsós Anna még óvodáskorú gyermekét az esti „munkából” szerzett bevételből tartotta el. (A vádlott letartóztatása után gyermekét a nagyszülőik gondozására bízták.)

Az augusztus végén sorakerülő tárgyalásig mindkét éjszakai „tündér” előzetes letartóztatásban gondolkozhat azon: érdemes volt-e szakitani a tisztességes életmóddal?

V. J.

DÖNTÖTT A NÉPSZAVAZÁS? Garázsháború Somágon

A kérdés immáron több mint egy év óta eldöntetlen. Epüljön fel a tervezett 73 garázs az Irinyi utcában vagy maradjon minden a régi ben.

Történet

Mely városban nem okoz gondot az autók elhelyezése? Komlón sincs másképp a helyzet. Rész megoldást abban látott a tavalyi év elején a tanács műszaki osztálya, hogy tervek készített az Irinyi utcai játszótér helyére 73 garázs felépítésére. Az ötlet kivitelezéséhez elegendhetlennek látszott a lakóterületen élők megkérdése, hiszen mint említettük, egy játszótér, egy park helyére kerülne az „autóthozak”. Társadalmi aktivistákat, tanács tagokat kérdeztek meg, s amikor nem lehetett pontot tenni az ügy végére, még lakóterületi garázsfórumot is összehívtak. Am ez sem segített.

Döntőn népszavazás – mondták a város vezetői. Ez év júliusában a területi pártalapszervezet és a Hazafias Népfront aktivistái 319 Irinyi és Eötvös utcában lakó családot kérdeztek meg, mi a véleménye a garázstelepítésről. A válaszok csaknem egyetelműen a legyen mellett szóltak: 217-en szavaztak igennel, s 6 érvénytelen voks mellett 96-an kardoskodtak (és kardoskodnak) ma is a park, a játszótér léteért. Két hete az engedély megadása miatt már a tanács végrehajtó bizottsága is foglalkozott a témával, ám végleges döntés itt sem született.

Tények

Igy áll most az ügy, azonban a pontosabb megértés miatt szükséges néhány dolog tisztázása. Először: valóban szép a park, ideális pihenési lehetőséget nyújt 15–20 méteres fái alatt a beszélgetés, sakkozás. Nem mondható el mindez a játszótérről. A garázstelepítésre kijelölt terület ugyanis közvetlenül az út – amely egyre forgalmasabb – mellett van, s egy kiguruló labda után szaladó gyerekek... Még elképzelni is szörnyű. A Volán „pilótái” rendszeresen panaszkodnak: félnek a játszótér mellett közlekedni.

Újabb tények: a játszótér nem szűnne meg, csak átkerülne egy másik területre, ahol egyébként biztonságosabb is az elhelyezése. A fák sem kerülnek kivágásra – mindössze néhány cserje és hat akác esne dőldozatul az építkezéseknek – csakhat eredeti céljukat elvesztésük, mert ki az, aki a garázsok között akar megpihenni. 73 garázs épülne az Irinyi utcában, 22 az Eötvös utcai lebonított „müemlék”-ház helyén. Ez utóbbival nincs is probléma. Az építésre kijelölték között 25 család lakik az Irinyi utcában, 16 az Eötvösben, további 38 az „illetekességi körbe” tartozó Petőfi és Gagarin utcákban. A többiek – szám szerint tizenhatan – más városrészekből járnának autójukhoz Somágra. S még valamint a „népszavazásról”. Az Irinyi utcában 97–75 arányban „nyertek” az igentlők.

Érvek

És most következzenek az érvek és ellenérvek, amelyek közül néhányat már említettünk. A múlt hét egyik kánikulai délutánján jártunk a helyszínen, s az első tapasztalat: a garázsháború egy percse sem lankadt. A parkban két-három nyugdíjas és néhány kisgyermek anyukájával töltötte délutáni pihenését. Am alig telt el tíz perc, máris népes csoport vitaközött. – Vízet prédikálnak és bort isznak – hangozta véleményét Papp Lászlóné. – Itt a nemzetközi gyermekév, erre meg akarják szüntetni a bűzt árasztó autók kedvéért ezt a gyönyörű parkot.

Hasonló szenvedéllyel ismertette álláspontját Szabó Péter nyugdíjas is: – Az utca lakóinak nagy százaléka nyugdíjas bányász. Mi nem azért építetünk, szépitettük több mint két évtizeden keresztül környezetünket, hogy most disznólat lássunk maquik körül. Itt minden fát és bokrot, minden padot társadalmi munkában helyeztünk el, s ezért nem hagyjuk, hogy elvegyék tőlünk.

– Csak a por, a bűz, az autók gázai. Ezek maradnak nekünk – keseregtek Borsós Sándor, aki szintén a bányától ment nyugdíjba. – Hagyják meg nekünk ezt a parkot úgy, ahogy van.

Ok voltak az ellenzők, a ki-sebbség, ám érveik, kéréseik nem elhanyagolhatóak. És mit

mondanak az autótulajdonosok? Sajnos, van egy olyan réteg is – az Irinyi utcában tíz család – akik ellenzik a garázstépítést, annak ellenére, hogy nekik autójuk és garázsuk is van. Mit érdeklí őket a többi? Vagy csak a környezetüket védik?

Azok, akiknek a csillaggarázs jutott eddig, szintén észérvekkel hadakoznak: – Nem azért gyűjtöttünk össze hosszú éveken keresztül rengeteg pénzt, hogy most az utcán hagyjuk az autónkat – mondja egyikük. Egy kisgyermekével lévő fiatalasszony megtörtént esetet említt. – Egy éjjel valaki, nyilván bosszúból vagy irigységből piros festékkel öntötte le autónkat, mert az olyan helyen állt, ahol neki nem tetszett.

Az érvek és ellenérvek érthetőek, mi több a kérések is jogosak. A helyzet furcsa: mindkét félnek igaz van – a maga szempontjából. Am, dönteni kell előbb-utóbb véglegesen, s ha az eredeti terv marad, az csak valamelyik csoport ellenére történhet. S ha nem is „egyetértő” úgyról van szó, a nem megfelelő döntés esetén sok sértett ember jelentkezne a különböző fórumokon, s korántsem biztos, hogy további harc nélkül zárulna a város vezetőinek egyre több fejtörést okozó kérdés.

Megoldás?!

Az egyedüli jónak látszó megoldás a kompromisszum lehet, úgy, hogy a kecske is jóllakjon, és a káposzta is megmaradjon. Azaz: maradjon a park és épüljenek fel a garázsok is. A park melletti szabad területen – igaz töltés – és az Irinyi és Eötvös utcák közötti részen minden valószínűség szerint felépíthető lenne annyi garázs, amennyi a lakóterület fentebb már említett igényét kielégítené, s ez ellen senkinek nem lenne kifogása. S arra is lehetne gondolni, hogy a környék levő más célokra alkalmatlan területen alakítsanak ki olyan parkot, ami néhány év múlva elfeledtetné a megfáradt idősebbekkel és a kisgyermekes anyukákkal a jelenlegit, s akkor újra elv lehetne venni a mostani tervet.

Grünwald Géza

Tanácsülés Mázaszászváron

Növelni kell a fiatalok közéleti aktivitását

Három napirendi pontot tárgyalt a közelmúltban megtartott ülésén Mázaszászvár nagy-közösségi tanácsa. Elsőként „Az ifjúság helye és szerepe a köz-széppolitikában, az igazgatási területen élő ifjúság helyzete” című előterjesztés került a tés-tület elé.

Két évvel ezelőtt kötött együttműködési megállapodást a tanács és a KISZ-bizottság. Nemcsak a mostani testületi ülés, az évenkénti értékelések is azt állapították meg, hogy eredményesen hajlítják végre a megállapodásban foglaltakat. Ennek eredménye sok-sok a fiatalok által végzett társadalmi munkaóra a nagyközösségi parkjainak, tereinek szébbé tételéért, az irodalmi színpad léte-rehazása, amely ma már nemcsak a különböző ünnepségeken lép a közönség elé, hanem a nyugdíjasklubban előadott műsor és a felnőtt lakosságnak bemutatott darab is sikert aratott. Jelentős és rendszeres a tanács anyagi támogatása az ifjúságpolitikai alaplóból, aminek legjobban – a szennyvíztelep útávitási munkájáért – a véke-nyi fiatalok örültek. A fejlődés jele, hogy ma már a szászvári és a mázai területen is megol-dott a művelődési házban az ifjúsági klub működése, s hogy a művelődési házak vezetői valamennyien 30 éven aluliak.

Sajátos a helyzet a nagyköz-széppolitikában is. Mázaszászváron ugyanis csak áltá-lános iskolák működnek, így a 8. osztályt végzetek – az idén valamennyien továbbtanulásra jelentkeztek – Komlón, Bonyhá-

don és Pécssett képezik tovább magukat. A középiskola, a szak-munkásképző elvégzése után azonban nem kell továbbvándorolniuk a fiataloknak, szinte minden szakmában van helyben is munkalehetőség.

Elégedettek lehetnek a leg-fiatalabb mázaszászváriak is: 150 óvodai férőhely várja őket. Csak azokat a gyerekeket nem veszik fel a gyermekintézmény-be, akiknek édesanyja nem dolgozik. Mivel nem szerveznek kü-lön iskolaelőkészítő tanfolya-mot, az ötévesek valamennyien bekerülnek az óvodákba. A hely-zezt további javulást eredmé-nyezi majd, hogy a jelenlegi 1. számú óvodánál újabb foglalkoztató termet alakítsanak ki, ami 30 személyes bővítést tesz lehetővé a tervek szerint 1980 szeptemberétől.

Rögizti a jelentés, hogy a fia-talok körében igen népszerű az „Értett ifjúsáért” mozgalom. A további sportolási lehetőségek kialakítása érdekében pályákat építenek társadalmi összefogás-sal. Már folynak a munkálatok a Váci Mihály utcában, az új-telepi bolt möötti területen és a mázai művelődési ház mel-lett.

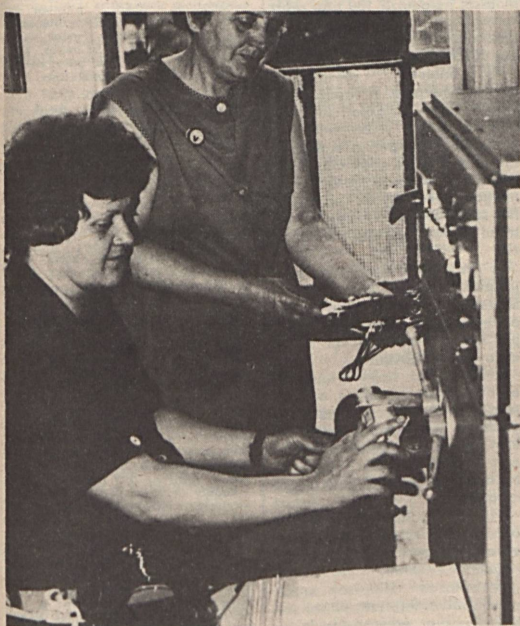
A testület kiemelte: a jövő-be növelni kell a fiatalok köz-életi aktivitását, tudatosan nevelni kell az ifjúságot a közéleti-ségre. A tanácsülés a beszá-molót és a határozatokat vita után elfogadta, majd Füzesi Lászlóné vb-titkár előterjeszté-sében megvitatta a költség ke-reskedelmi ellátásának értékelé-séről készült előterjesztést.

Felkészülés az őszi politikai munkákra

A nyár beköszöntével sincs uborkaszéken a KISZ-szerveze-tekben, hiszen ilyenkor végzik el azokat a feladatokat, amelelyek a felkészülést jelentik az őszi politikai munkákra. Igaz, a kellemes összekött a hasznossal: e nagyon fontos és szükséges feladatokra való elő-készületeket különféle tábo-rokban végzik, így tehát a pi-zenhőidőkben a résztvevők el-vezethetik a nyár örömeit is.

Nemrégiben a Gépkoeci Uzem, Eszaki-Bánya és Bri-kettüzem, Kossuth-bánya, vala-mint Vasasbánya tartotta meg a háromnapos vezetőképzést. A vasasbányaiak a festői szép-

ségű orfűi tó mellé „vonultak vissza” az elmúlt hét végén. A részt vevő KISZ-titkárok, ve-zetői és tagok előadásokat hallgattak meg a KISZ-élet időszerű kérdéseiről, megbe-széltek azokat a feladatokat, amelyek az elkövetkező idő-szakban kell véghezvinniük. A táborba eljöttek a hazánkban ideiglenesen államosozó szov-jet déli hadsergőcsoport egyik alakulatának katonái, akik sportversenyen és kulturális rendezvényen vettek részt. A tábor zárónapján fóruma ke-rült sor: a feltett kérdésekre választolt az üzem politikai ve-zetője.

A képen látható két asszony villanymotorok tekeréselést készíti elő. Előli a tekerelő Hock Istvánné, mögötte a gombolyító Nimsz Antalné. Fotó: Sarkadiné

Gombolyítók, tekeréscselők...

lnkább a pici gyermekek mel-lett, vagy pedig otthon, a konyhában tudnám elképzelni ezt a fiatalon övegyen ma-radt, nehéz életű, halkszavú, őszülő hajú asszonyt, nem pe-dig itt, a hatalmas gépek, ne-hézsúlyú szigetelők kö-zött. Pedig olyan biztonsággal jár-kei a férfiaknak való munkahelyen, s olyan szakértelem-mel magyaráz, mintha mindig is itt dolgozott volna, mintha itt nőtt volna fel közöttük.

Pedig még csak a tizedik éve van itt, előtte a csecsemőoth-honban dolgozott. Ott minden-nap, vasárnap is, ünnepnap is menni kellett. A kötött munka-iddéért, a szabad szombatokért és vasárnapokért jött az üzem-be, az öccse javaslatára, aki az anyagraktárban dolgozott.

– Amikor megláttam a ha-talmas gépeket, megijedtem. lnkább maradtam volna a ré-gi helyen – gondoltam. Mit fogok én itt csinálni? De már bent volt a munkakönyvem, nem fordíthattam hátat, – me-séli visszaemlékezve a kezdet-

re. Aztán egy hónap múlva már tudta a legfontosabbakat és utána mindent, amit itt tu-dni kell.

– Mi szép a munkájában? – Az – magyarázza meg-győződéssel –, hogy behoznak egy lerobbant gépet, kicsérél-jük benne az elhasznált rés-zeket, és a gép újra megin-dul.

Nimsz Antalné 49 éves, gombolyító betanított munkás. Azt mondta róla a főművezető Kékesdi József: „Nagyon szor-galmas, ezért is tűntették ki a közelmúltban a Kiváló dolgozó jelvényvel, és javasolták mun-kavédelmi örnök. Nagyleszül-tésű gépeken a gombolyítást, tekeréselést végzi. Nagy értékű anyagokkal dolgozik, komoly felelősség hárul rá. Viselkedé-sével, munkájával példának ál-lítható...”

Takarítónőként kezdte itt az üzemben a pályafutását ez a széparcú, szomorúszemű, vörö-ses hajú asszony. Akkor még

nagyon fiatal volt, és előtte néhány hónapig bolti eladó. Megbetegedett. A lába miatt rem tudott álló munkát végez-ni. A pénzre viszont szükségük volt, elvállalta a takarítást. Egy év múlva lekerült a műhelybe gombolyítósnak. Betanított mun-kás lett. Huzalokat, tekeréseket készítették, a bányabeli moto-rok javításával foglalkoztak.

A főművezető szerint Hock Istvánné „kivételes szorgalmú, Azt mondta róla a főművezető Kékesdi József: „Nagyon szor-galmas, ezért is tűntették ki a közelmúltban a Kiváló dolgozó jelvényvel, és javasolták mun-kavédelmi örnök. Nagyleszül-tésű gépeken a gombolyítást, tekeréselést végzi. Nagy értékű anyagokkal dolgozik, komoly felelősség hárul rá. Viselkedé-sével, munkájával példának ál-lítható...”

A műhelyre, ahol dolgozik, jellemző, hogy vagy egészen fiatal, most végzett, vagy pedig negyven éven felüli szakmun-kások dolgoznak. No, és perze-nők. Betanított, illetve szak-munkásként. A nők szinte va-lamennyien törzsgárdatagok. Nincs közöttük fluktuáció.

– Nagyon jó a közösség a

műhelyben. Sokat segítünk egy-másnak. Ha valaki bejön és látjuk: nem ért valamit, ha mással nem, tanácsal szolgálunk. Nekem is sokat segítettek, különösen a válasom ide-jén. Csak annyit tudok monda-ni: jó ide bejött.

A kollégái rábeszélésére vé-gezte el a villanyszerelői tan-folyamot.

– Nagyon sok problémám volt az elektrotechnikával, de szótlan itt bent a srácokkal és segítettek.

Eddig 100 forint volt a mű-szabére, most ezt felemel-ték 105-re és még 600 fo-rint jutalmat is adtak az üzem vezetői. Mutatja a vagy más-lél méter magas, szürke teker-cselőgépet. Beállítja. Bekap-csolja. Forog és tekeresel.

– Mindig annyira állítjuk be, ahány menetes tekerést készí-tünk –, magyarázza szaké-re-lemmel. A számlálón egymást követik a számok. 1, 2, 3, 8, ... 12 ...

A Villamos Üzemben 6 gom-bolyító- és 45 tekeréscselő-nő dolgozik.

– pálfai –

Telephullám-mérés Bétán

Geológiai vizsgálatok a meredek dőlésű fejtések leműveléséért

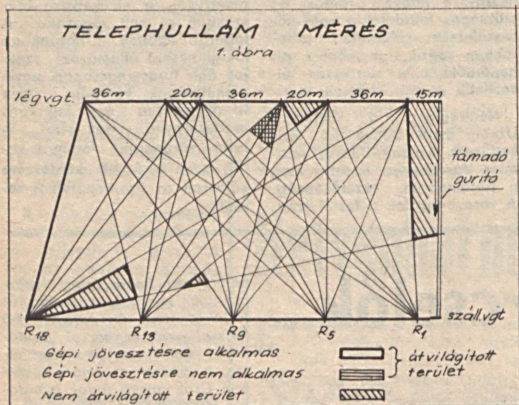
Béta bányázomban, mint arról előző számunkban hírt adtunk, ASCS-pajzs üzemeltetésére került sor 1976-ban, majd ez év májusában. Az 1976-os tapasztalatok alapján megállapítottuk, hogy a hagyományos teljesítményű fúrással történő kutatás, és a művelésre kijelölt tömbök 15x15 m-es hálóba történő átharantolása nem elégséges a gépi művelés támasztotta követelményeknek. Az üzem földtani csoportja évek óta rendszeres lehetőséget biztosított a kutatási osztály geofizikai csoportjának az új — földtani kutatásban hasznosítható — módszerek üzemserű kipróbálására, a külföldi tapasztalatok felhasználására a műszerek gyakorlati alkalmazására.

A fenti gondolatok jegyében sikerrel alkalmazták üzemünkben a lyukferdeség mérést és a telephullám-mérést is. A telephullám mérés helyességét a K-i bányamezőben hagyományos fejtéssel igazoltuk, ezért ez év február hónapjában a VII. szint E-i fókereztségű 8. sz. telepen az ASCS-pajzs műveléssel tervezett két tábla átvilágítását igényeltük a fúrással kutatással gépi művelésre alkalmasnak minősített táblák pontosítására.

A telephullám-mérés a K-i táblát folytonosan, a Ny-i táblát csapásirányban 12 m; dőlésben 6—9 m hosszúságban zavartunk, 30—60 százalékos telepvekonyodással realizálta.

A döntés gyorsan megszülelt, K-i tábla ASCS, Ny-i tábla hagyományos fabiztosítású fejtés. Az eredmény: a fás fejtés 15 m csapásmenti és 3—9 m dőlésminti 40—60 százalékos telepvekonyodást és 30 fokos dőlésváltozást igazolt. (A szerkesztett 60 fok helyett 30 fokra elapodott a telep a kritikus szakaszon, tehát a gépi művelés követelményeinek nem felelt meg.)

Az 1.—2. Ny-i keresztvágati mező meredekebb telepei közül a kutatásra kijelölt 10 tp. földtani ismereteink szerint 2,4—3,8 m vastagságú, 55—60° dőlésű, vágatokkal és támadógurítóval körülhatárolt 210 m csapásfúrtas mentén zavartalanul itél tömbjét vizsgáltuk meg.

A szentlepebe egymástól 0,5 m-re, 0,5 m mély fúrólyukakat képeztünk ki, amelyek irányva megegyeztek a telep dőlésével. A fúrólyukba helyeztük el a geofonrendszert, 72 db. geofon-szondát. — Minden szonda 6 db 45°-os szögben elhelyezkedő geofon tartalmazott, 6 geofon jelét párhuzamosan összekapcsoltuk, így olyan speciális geofoncsoporthoz kaptunk, amely a fellépő statisztikus zajokat optimálisan csillapította. A geofonrendszer 24 csatlakozású szeizmikus mérőberendezéshez kapcsoljuk, melyek az adatregisztrációt elvégezték.

A Sersel—Pioneer típusú foto-regisztrációs mérőberendezés és az SZM (24x6) F típusú frekvenciomodulációs analóg magnetofon mérőberendezés segítségével 1979. jún. 8—9-én elvégeztük a méréseket. A szentlepeben különböző irányokban áthaladó szeizmikus hullámokról több tucat felvételt készítettünk.

A kutatási osztállyal közösen arra a megállapításra jutottunk, hogy az adott geológiai helyzet megkutatására a szeizmikus telephullám-mérés módszere a legalkalmasabb. A már meglévő vágatok kedvező feltételeket biztosítottak az átvilágításos mérési rendszer elvégzésére. — A szeizmikus mérések lényege abban áll, hogy mesterségesen keltett rezgéshullámok segítségével átvilágítjuk a két vágat, ill. gurító által közrezárt területet. Ha a rezgéshullámok a területszakaszon torzításmenésen átjutnak — geológiai zavartalan, egyenesen kifejlesztésű településsel állunk szemben.

Amennyiben a rezgéshullámok jelentős torzulást vagy energiacsökkenést jeleznek, a hullámok mentén geológiai zavart zónát, kiékelődést, telepvekonyodást, vetőt, elmeddülést kell feltételeznünk.

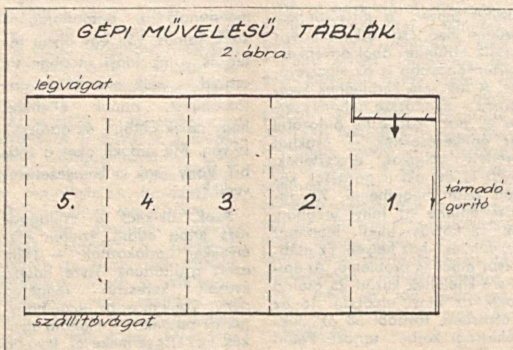
A mérésorozatnál a VII. szinten a 10. tp-i szállítóguratóba telepítettük a robbantó bázisheleket, egymástól egyenlő távolságban. A robbantóbázisokat alkalmasabbá tettük a speciális hullámok — Laue és Raleigh — keltésére.

A robbantási hullámokat érzékelő geofonrendszerrel a robbantásokkal szemben a VI. szintű légvágtába és a támadógurítóba helyeztük el. (1. ábra).

A kiértékelésnél a robbantóbázisoktól a geofonokig húzott egyenesek mentén részlete bontottuk a bemért területet.

A mérések értékelését a kutatási osztály és az üzem geológiai csoportja közösen végezték, ahol a műszerezettség elégtelennek bizonyult, ott a helyi geológiai ismeretek segítségével állapítottuk meg pl.: hogy a telep alsó szakaszán nagymérvű kivastagodás okozta az eltérő értékeket (5 m vastagság 30 m csapás, 25 m dőléshosszban).

A geofizikai mérést követő bányageológiai telepértékelés eredménye, hogy folyamatosan 180 m csapásosszába egymást követően 5 gépművelésre alkalmas táblát jelöltünk ki, amely a vállalatnál lévő két ASCS típusú berendezés féléves folyamatos üzemeltetését biztosítja. (2. ábra).

— Megjegyzem az újabb, nehezebb körülmények között elvégzett mérések további két tábla lefejtését teszik lehetővé a 8. telepen. A telephullám mérés,

az üzemi geológia által elvégzett előkészítő és értékelő műveletek költségeit az alábbi táblázat tartalmazza:

Mérés helye:	Geofizikai költség (Ft)	Üzemi költség (Ft)	Átvilágított szénvagyton (t)	Gépi művelés aránya (%)	Kutatási költség (Ft/tonna)
VII. É-i 10. tp.	42 240	5 100	18 900	8 100	5,84
VII. 1. Ny. 8. tp.	40 616	7 100	11 600	11 600	4,11
VII. 1.—2. Ny-i. 10. tp.	42 616	5 100	48 600	48 600	0,98
Összesen:	125 472	17 300	79 100	68 300	2,09

Összefoglalva: a kutatási eredményeink és az előző számokban közölt fejtési teljesítmények alapján megállapítottuk, hogy a műszeres kutatás széles körű kiterjesztése, párosítva a megfelelő geológiai tapasztalatokkal biztosíthatja a

meredek telepek gépi műveléséhez szükséges geológiai paraméterek pontos megismerését és kellő biztonságát.

Szabó Imre geofizikus mérnök kutatási jelentésének felhasználásával összehelyezte: Tormássy Loránd, főgeológus.

MOZINEMZŐ

A hét filmje: Jakab a fiatal postás nagy megbecsülésnek örvend falujában. A levélhordás mellett egyebekben is segít a falu lakóinak. Egy beteg, magányos öregasszony ellátásában. Vidám, közvetlen és segítőkész. A falu szélén áll a cigánytelep. Itt él egy népes család tagjaként Jolánka, a szép cigánylány. Jolánka és Jakab kölcsönös szimpátiája szerelmévé áll. Vajon elég erősek lesznek-e ahhoz, hogy a nehézségek, megpróbáltatások ellen megvédjék szerelmüket? A színes cseh-szlovák filmet Dusan Hanák rendezte, a főbb szerepeket Iva Bittová és Juraj Nvota alakítja.

Petőfi (Pécs): 7-8-án: Csúfok és gonoszok. Olasz színes zink. film. 18 évtől. (20%-kal felemelt helyérl). Előadások: 17, hn9 óra. 9-től 12-ig: Megtalálták a 7. századot. Francia színes zink. film. (20%-kal felemelt helyérl). Előadások: 13, 15 óra. Az utolsó valcer. Amerikai színes film. (20%-kal felemelt helyérl). Előadások: 17, hn9 + vasárnap délelőtt 10 óra. 13-án: Vágre megértjük egymást (1-2. ea.). Cseh színes zink. film. Előadások: 13, 15 óra.

Kossuth (Pécs, délután): 7-8-án: Az elvesztett expedíció. I-II. Szovjet színes zink. film. (Másfél helyérl). Előadások: 13 óra. 9-től 12-ig: Östör. Szovjet zink. film. Előadások: 13, 15 óra. 13-án: Az utolsó valcer. Amerikai színes film. (20%-kal felemelt helyérl). Előadások: 13, 15 óra.

Kossuth (Pécs, este): 7-8-án: Rossz emberek. Magyar színes film. Előadások: 6, 8 óra. 9-től 12-ig: A veréb is madár. Magyar színes film. 16 évtől. Előadások: 17, 19 óra. 13-án: Részegszél álmok. Cseh színes zink. film. Előadások: hn7, hn9 óra. Art Kino: 13-án: Különös házasság. Magyar film. Előadások: hn9 óra.

Park-Kert (Pécs): 7-8-án: Száguldás gyilkosságokkal. Amerikai színes zink. film. (50%-kal felemelt helyérl).

18 évtől. (20%-kal felemelt helyérl). Előadások: 13-án: Magyar színes film. Előadások: este 8 óra.

Komarov-Kert (Pécs): 7-8-án: Keoma. Olasz színes film. (50%-kal felemelt helyérl). 9-10-án: Mezeien bosszú. Amerikai színes film. 16 évtől. (20%-kal felemelt helyérl). 11-12-én: Egy szerep. Magyar színes film. 13-án: A híd túl messze van. I-II. Angol színes zink. film. (Dupla helyérl). Előadások: este 8 óra.

Kertváros-Kert (Pécs): 7-8-án: Férflak poráz nélkül. Olasz színes zink. film. 16 évtől. (20%-kal felemelt helyérl). 9-10-án: A Fekete Kard románc. Spanyol színes film. (50%-kal felemelt helyérl). 11-12-én: A híd túl messze van. I-II. Angol színes zink. film. 13-án: Fehér telefonok. Olasz színes zink. film. 18 évtől. Előadások: este 8 óra.

Fekete Gyémánt (Pécs): 7-én: Előkelő átvilág. Olasz színes zink. film. 16 évtől. 9-10-án: Fogjuk meg és vigyázzunk... Magyar színes film. 11-12-én: Fehér telefonok. Olasz színes zink. film. Csak 18 évtől. 13-án: Szentivány. Svéd színes film. Előadások: hétköznap 2, 4, 6 óra. Matiné: 12-án: A legelőtörtélet bolygója. NDK színes zink. film. A legelső színes zink. film. Előadások: de 10, du 2 óra.

Rákóczi (Pécs): 7-én: Lalka és Bolka a föld körül (1. ea.). Lengyel színes zink. film. Néved nem szól a lélekharana. Cseh színes zink. film. 11-12-én: Surogatók. szlovák. Svéd színes film 18 évtől. 11-12-én: Csillagködvar bármi áron. NSZK színes zink. film. Előadások: hétköznap 6, szombat-vasárnap 4, 6 óra.

Máius 1. (Kömlő): 7-8-án: De hová tánt a 7. század? Francia színes zink. film. 9-10-án: A pillanat embere. Angol film. 11-12-én: Meghívás egy gyilkos vacsorára. Angol színes zink. film. 13-án: KISZ-bérl. Klóres. Magyar színes film. Sokat akar a srárka... Francia színes zink. film. Előadások: 15, 17 óra.

Zrínyi (Kömlő): 7-8-án: Anyó, haver! Francia színes zink. film. Csak 18 évtől. 9-10-án: Vágre megértjük egymást. Cseh színes zink. film. (1. ea.) 9-től 12-ig: Griffin és Phoenix. Amerikai színes zink. film. (20%-kal felemelt helyérl). 11-12-én: Obelisk. (1. ea.) Szovjet zink. film. 13-án: Rossz emberek. Magyar színes film. Előadások: 4, 6, 8 óra.

Mázasszár: 7-8-án: Apocok. NDK színes zink. film. 10-án: Klóres. Magyar színes film. KISZ-bérl. 11-12-én: Kalórok Jamaica-ban. Angol színes film. (50%-kal felemelt helyérl). Előadások: hétköznap 6, vasárnap 4, 6 óra.

Helyeségi Művelődési Otthon (Pécs): 8-án: Östör. Szovjet zink. film. Előadások: 7 óra.

Hosszúhalm: 7-8-án: Egy különleges nap. Olasz-kanadai színes film. 11-12-én: 2001—Drótdrása. I-II. Angol színes film. (20%-kal felemelt helyérl). 13-án: Vadember. Francia színes zink. film. (50%-kal felemelt helyérl). Előadások: hétköznap 7, vasárnap 5, 7 óra.

Kodály (Vasas): 7-8-án: Aromatés. Magyar színes film. 10, 12-án: A madárjigis. Olasz-francia-NSZK színes film. (50%-kal felemelt helyérl). Előadások: 16 óra.

Május 1. (Vasas): 7-én: Fekete város. I-II. Magyar színes film. (Dupla helyérl). 9-10-án: Vadember. Francia színes zink. film. 11-12-án: A bírós és a gyilkos. Francia színes zink. film. Csak 18 évtől. 12-én: Szarvacskamánócska (1. ea.). Szovjet színes zink. film. 13-án: A pillanat embere. Angol film. Előadások: hétköznap 16, vasárnap 14, 16 óra.

Első a biztonság

A saját jogú baleseti ellátásról

Amikor azt a kérdést vizsgáljuk, hogy a dolgozót ért üzemi baleset, foglalkozási betegség esetén miként alakul az anyagi felelősség kérdése, a fogalmat tágabb értelemben alkalmazzuk.

Nemcsak a megtérítési, kártérítési következményeket értjük ezen, hanem mindazt a juttatást, ellátást, amelyet a sérelmet szenvedett dolgozó balesetére, betegségére tekintettel a társadalombiztosítás keretében kap.

Ezen túlmenően a dolgozót egészségi károsodása, munkaképességének csökkenése esetén különböző egyéb munkahelyi kedvezmények is megilletik.

Üzemi baleset vagy foglalkozási betegség esetén a sérültet baleseti táppénz, saját jogú baleseti nyugellátás, halála esetén eltemetettől temetési segély, a hozzátartozókat pedig hozzátartozói baleseti nyugdíj illeti meg.

Üzemi baleset, foglalkozási betegség esetén a biztosított személynek — a saját jogú baleseti ellátások keretében — elsősorban baleseti táppénzre van igénye. Baleseti táppénzre annak jár, aki üzemi baleset, foglalkozási betegség következtében vált keresésképtelenné.

Ami a táppénz folyósításának idejét illeti, itt eltérés van az általános szabályoktól, mert az ott meghatározott egy, illetve két évi időtartamon túl a baleseti táppénz — időbeli korlátozás nélkül — mindaddig jár, amíg a sérült az üzemi baleset miatt keresésképtelen.

A sérült baleseti járadékra akkor jogosult, ha a munkaképessége üzemi baleset, foglal-

kozási betegség következtében 15%-ot meghaladó mértékben csökken, de baleseti rokkantsági nyugdíj még nem illeti meg.

Amennyiben a munkaképesség-csökkenés mértéke a 25%-ot nem haladja meg, a baleseti járadék legfeljebb két éven át illeti meg a sérültet, ha ezt a százalékat meghaladja, a baleseti járadék — a munkaképesség-csökkenésének tartamára — időbeli korlátozás nélkül jár.

A baleseti járadék megállapításánál az a szabály, hogy a balesetet közvetlenül megelőző egy évben elért kereset havi átlagát kell figyelembe venni.

Amennyiben a sérült az üzemi balesetet mellékfoglalkozásában vagy másodállásában szenvedte el, a baleseti járadékot ilyenkor is a főfoglalkozásában elért kereset havi átlaga alapján kell megállapítani.

Ha a baleseti sérült munkaképesség-csökkenésének a mértéke, vagyis a baleseti fokozat változik, a baleseti járadék összegét az új fokozatnak megfelelően módosítani kell.

Ha a sérült munkaképesség-csökkenése meghaladja a baleseti járadékánál irányadó legmagasabb mértéket (66%), részben baleseti rokkantsági nyugdíjat állapítanak meg.

Bizonyos foglalkozási betegség esetén a rokkantsági nyugdíjra való jogosultság kisebb mértékű munkaképesség-csökkenés esetén is fennállhat. Aki ugyanis munkaképességét 50%-ban szilikközis következtében veszítette el és nem dolgozik, vagy szilikközis-veszélymentes munkakörben, illetőleg munkahelyen nem rendszeresen dol-

gozik, vagy keresete lényegesen kevesebb a megrokkánás előtti kereseténél — baleseti rokkantsági nyugdíjra szintén jogosultá válik.

A jogszabály alkalmazása szempontjából az nem dolgozik rendszeresen, aki a munkakörében megállapított törvényes munkaidőnél rövidebb munkaidőben dolgozik, vagy az igény bejelentését megelőző 180 nap alatt keresésképtelensége miatt, megszakításokkal, legalább 72 napon át nem dolgozott.

A baleseti rokkantsági nyugdíj mértéke a rokkantsági fokotól és a szolgálati idő tartamától függ. A baleseti rokkantsági nyugdíj a szolgálati idő nem feltételt, csak emelő tényező, a baleseti rokkantsági nyugdíj akkor is jár, ha a sérült szolgálati idővel még egyáltalán nem vagy alig rendelkezik.

A dolgozó részére baleseti járadék helyett baleseti rokkantsági nyugdíjra kell megállapítani, ha a feltételek alapján baleseti rokkantsági nyugdíjra válik jogosultá.

Előfordulhat, hogy a sérült a baleseti rokkantsági nyugdíj megállapítása után ismét dolgozik és így további szolgálati időt szerez. Ilyen esetben a szerzett szolgálati idő figyelembevételével a nyugdíj összegét módosítják.

Ha a sérültet újabb üzemi baleset éri, valamennyi baleset következményét együttesen kell figyelembe venni.

A baleseti ellátások szempontjából ismertetett előbbi szabályok akkor érvényesülnek, ha az üzemi baleset bekövetkezésének általános esetéről van szó.

keddtől keddig • keddtől keddig • keddtől keddig

NÉVNAPOK

augusztus 7-től 13-ig:

Kedd:	Ibolya
Szerda:	László
Csütörtök:	Emőd
Péntek:	Lőrinc
Szombat:	Tiborc
Vasárnap:	Klára
Hétfő:	Ipoly

— Uzemi vājvārtelkēdēt tartottak az elmúlt héten Vasasbányán. A fiatalok a versenyben tanúbizonyságot adtak szakmárukeretükről, elméleti, gyakorlati felkészültségükről. Kimagasló — a fejtesben és az elővājásban — 150—160 százalékos eredményeket értek el. Az összesítés után a következő végeredmény alakult ki: 1. Kállai János, 2. Csik László, 3. Szekeres István, 4. Vörös György, 5. Orosz Ferenc, 6. Hóka István. Az első három helyezett képviseli majd az üzemet a szeptemberben sorraikerülő vállalati vetélkedőn.

— Jövőre nyit a berényi tábor. Hosszas előkészületek után az ősszel megkezdik a komlóiak balatonberényi úttörő- és ifjúsági táborának építését. Ha a munkálatokkal a tervezett ütemben haladnak, a jövő nyáron már saját táborukban élvezhetik a szünidő örömeit a komlói diákok.

— Tíznapos vendégserzésre indul augusztus 9-én a komlói Kenderföldi Általános Iskola kórusa, a Bulgáriába induló gyerekeket a tanárok kívül elkíséri még Elter Ottó, az MSZMP Komló városi Bizottságának munkatársa és Weininger Attila, a Baranya megyei Vízmű igazgatója is.

— A jövő héten megkezdik költözését a laboratórium is az Országos Földtani Kutató és Fúró Vállalat új komlói épületébe. Az irodák már áttelepültek, így a régi, elavult helyiségek egy részét a közeli napokban lebontják, a jó állapotban levő szobákból kézi raktárt és a műhelyek dolgozóinak szociális helyiségeket alakítanak ki.

— Befejeződtek az óvodai felvételek. Komlón az idén 1100 óvodás korú kisgyermek számára biztosítottak helyet a város óvodáiban. Bár a telítettség a legtöbb helyen eléri a 140 százalékot, valamennyi igényt sikerült kielégíteni, csupán az okoz gondot néhány szülőnek, hogy nem minden gyerek a lakóhelyéhez legközelebb eső óvodában kapott elhelyezést.

— Bibliográfia Komló történetéről. Babits András szerkesztésében új bibliográfia készült a bányásztelepülésről. A város történetét a kezdettől napjainkig végigkísérő alkotás a Pécsi Szikra Nyomda gondozásában elérhetően már a bányásznapra az olvasók kezébe kerül.

Brigád-értekezlet

Az elmúlt héten rendezték meg a szocialista brigádvezetők értekezletét Vasason. Csethe András főmőködhettes tájékoztatót adott az első félév gazdasági eredményéről és ismertette a következő időszak feladatait. A brigádvezetők elfogadták az üzemi munkaverseny-vállalást, amit az MSZMP XII. kongresszusának tiszteletére tettek. Egyetértettek azzal, hogy a rövidített feladatokat valóra váltják.

Tóth László versenytitkár beszámolt a brigádértékelések tapasztalatairól és felhívta a figyelmet az augusztus végén új formában üzembe lépő üzemi munkásklubra; ahol lehetőség nyílik majd rendszeres brigádprogramok lebonyolítására.

A tanácskozás munkáját 10 felszólaló segítette, és 5 brigádvezető kapott megbízást arra, hogy képviselje az üzemet a vállalati tanácskozáson.

A Komló városi Művelődési Központ heti ajánlata

MÁNFAI ÁRPAD-KORI TEMPLOM augusztus 12-én, vasárnap 15 órakor Régi muzsika címmel a Camerata Hungarica együttes koncertje. Műsor: 1. A reneszánsz Kelet-Európa zenéje. 2. Nyugat-Európa reneszánsz és barokk muzsikája. Művészeti vezető: Czidra László. A programra 14 órakor külsőjárat indul az autóbusszal pályaudvarról. Az autóbusszal utazóknak a részvételi díj 20 Ft, a helyszínen a belépődíj 10 Ft.

ZRINYI MŰVELŐDÉSI HAZ. IFJÚSÁGI KLUB. 12-én, vasárnap 18—22 óráig. Klubgyűlés. Az őszi programok megbeszélése.

NYÁRI SZABADTÉRI PROGRAMOK. 11-én, szombaton 18—22 óráig Táncest. Játsszik: az

5-LET és a Golf együttes, szünetben: filmvetítés.

ÜTTÖRÖS ÉS IFJÚSÁGI HAZ. 10-én, pénteken 10 órakor: Nyári pingpongverseny. Helyi nevezés. 11-én, szombaton „Egy éjjel az erdőben” a városi természetjáró szövetség szervezésében. A jelentkezők megbeszélés 9-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor.

MECSEKALU KLUBKONV. TAR. Klubok (felöltő, házask, ifjúsági) közös programjai: 11-én, vasárnap 6—16 óráig „Földfedezük...!” Túra a házask klubjával, a Mecsekfalut Mecekpálóskével összekötő patlak mentén.

MECSEKIÁNOSI KLUBKONV. TAR. Ifjúsági klub: 12-én, vasárnap 16 órakor asztalitenisz-bajnokság.

Múzeumok, kiállítások

- Pécs**
Régészeti kiállítás (Széchenyi tér 12.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—13 és 15—18 óráig.
Zsolnay-kerámia kiállítás (Káptalan u. 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.
Vasarely Múzeum (Káptalan u. 3.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.
Uitz Múzeum (Káptalan u. 4.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.
Csontváry Múzeum (Janus Pannónius u. 11.) Nyitva: szerda kivételével naponta 10—18 óráig.
Jakováci Haszán Múzeum (Rákóczi út 2.) Nyitva: szerda kivételével naponta 10—18 óráig.
Néprajzi kiállítás (Rákóczi út 15.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—13 és 15—18 óráig.
Modern Magyar Képtár, Amerigo Tot szobrai (Szabadsg út 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—13 és 15—18 óráig.
Természettudományi kiállítás (Rákóczi út 64.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—13 és 15—18 óráig.
Mecseki Szénbányák bányászati gyűjteménye (Dérnye u. 9.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 9—17 óráig.
Római sírkápolna (Geisler Eta u. 8.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—13 és 15—18 óráig.
Reneszánsz kőtar (Káptalan u. 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—13 és 15—18 óráig.
- Komló**
Helytörténeti kiállítás (Kossuth L. tér 1.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 9—12 és 15—18 óráig.
- Mohács**
A mohácsi csata emlékkiállítása (Szabó u. 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—17 óráig.
Baranya horvát és szerb népcsoportjai (Kossuth L. filmszínház, Úttörőliget 1.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—13 és 15—18 óráig, vasárnap: 10—13 és 14—18 óráig.
Történelmi Emlékpár (56. számú út mellett.) Nyitva: 8—17 óráig.
- Mecseknádasd**
Német nemzetiségi tájház. Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—12 és 15—17 óráig.
- Zengővárkony**
Fülöp Lajos emlékszoba (Arany János u. 97.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—16 óráig.
- Sellye**
Kiss Géza ornámsági múzeum (Felszabadulás u. 3.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 8—12 óráig.
- Ibafa**
Pípatörténeti kiállítás. Nyitva: szombaton 14—18 óráig, vasárnap 9—18 óráig.
- Bakóca**
Sáfány Géza fazekas népművész kiállítása. (Rákóczi út 77.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 8—16 óráig.
- Kovácsghida**
Református egyházművészeti gyűjtemény (Móricz Zs. u.). A megtekintést a gondnok biztosítja. Szünnap: hétfő.
- Boldogasszonyfa**
Hoffer János faragó népművész kiállítása. A megtekintést a gondnok biztosítja. Szünnap: hétfő.

Szovjet vendégek Zobákon

Főleg fiatalokból álló turistacsoport látogatott el Zobák-bányára augusztus 3-án. Lvov megye és város komzsolimóistának küldöttségét Klukls Lajos, az üzem KISZ-vettségének titkára fogadta, s röviden bemutatta az ifjúsági szervezet munkáját. Ezt követően közös tapasztalatcserén beszéltek meg a két szervezetű összefügő kérdéseket, majd a fehér asztal mellett baráti beszélgetésre kerültek.

Fotó: Nemesi Árpád

A FORINT SZÜLETÉSE
A bányászok felemelték hangjukat a feketézés és spekuláció ellen

Az Értelmező Szótár szerint a pénz: „A gazdasági életben eszközként használt érme, bankjegy, államjegy.” A pénz közelebb hármezer éve mindennapunkhoz kötődik, értéke, szerepe változó, de érdeklődésünk középpontjában áll. Ma is így van és a körülötte forgó gondok mellett fel sem tűnik talán az, hogy harminchárom éve, 1946. augusztus 1. óta vesszük kézbe a forintot.

Ujjáépítés és stabilizáció

1945-ben, az ország területét majd fél éven át pusztító harcok és a visszavonuló németek, nyilasok tevékenysége következtében a nemzetgazdaság súlyos helyzetbe került. A mezőgazdasági kár a Béke-előkészítő Bizottság összállítása alapján 1,5 milliárd pengő, az ország közlekedési berendezései 3,7 milliárd pengő értékű veszteséget szenvedtek. A gyárpar kétmilliárd pengős háborús kára mellett további milliárdokat jelentett a városok pusztulása, a személyi ingóságok megsemmisülése. A helyreállítás hősies munkája — amelyet a pécsi-komlói bányászok annak idején nem egy szénzállítmánnyal segítettek — egyre szervezettebbé vált. A Magyar Kommunista Párt 1945 májusában tartott I. országos értekezlete a lerombolt gazdaság újjáépítésében jelölte meg az első és legfontosabb feladatot. Ez az értekezlet egyben a demokratikus átalakítás útját is megszabta akkor, amikor rámutatott: a munkásság politikai vezetőségének érvényesítése nagymértékben a munkások újjáépítésében való aktív részvételétől függ. A Magyar Kommunista Párt gazdaságpolitikai elgondolásait kitűnően támogatták a munkásság forradalmi öntevékenységből létrejött üzemi bizottságok, amelyek megindították a terelést, szervezték a gazdasági kapcsolatokat. Később ezek a bizottságok — amikor már országos intézkedés szabályozta működésüket — a munkásellenőrzés leghatékonyabb eszközeivé váltak.

gyar bankjegyforgalmat jelentősen megnövelték. 1945-ben ez a folyamat tovább tartott. Az állami bevételek szinte eltűntek, az adójövedelmek a minimálisra csökkentek. Az árutartalékok kimerülése, a lerombolt és helyreállítandó ország újjáépítése, a jövételteli kötelezettségek teljesítése szükségképpen fokozták ezt a folyamatot. A papírpénz mennyisége 1945. augusztus végén 24 milliárd pengő, októberben 106, decemberben már 765 milliárd pengőre emelkedett.

Hiányzó bevételek — növekvő infláció

Más is közrejátszott azonban az infláció erősödésében. A nemzetközi helyzet, az antisziszta koalíció látható szétesése, az 1945-ös októberi választások eredménye (amelyen a Kiszgádapárt abszolút többséget kapott) úgy tűnt, szabad utat engednek a tőkés fejlődés lehetőségének. A tőkésnek a rendelkezésre álló tőkét nem egyszer spekulációs céllal fektették be, a termelő beruházásokra kapott állami kölcsönöket csak kamatra adták ki, a jövételteli szállítókra kapott előlegekkel fektették. Sok helyütt nem tudták fizetni a munkásoknak, ami sorra elégedetlenséget hüllámot váltott ki. 1946 elején Komlón és Pécselt egyaránt felémelték hangjukat a bányászok a feketézés, spekuláció ellen. Nagyradai Sándor, Vas Zoltán, Krancz Pál személyesen tárgyaltak a bányászokkal és gondoskodtak — ma már szinte hihetetlen nehézségek árán — élelem, pénz biztosításáról. A pénzügyekre jellemző Vas Zoltán többszöri baranyai intézkedése a Dél-magyarországi Bank kölcsönügyleteivel kapcsolatban, amikor személyesen döntött arról, hogy — egybekel mellett — a 350 millió pengős kölcsön a komlói bánya céljait

szolgálja és még az elosztást is ellenőrizte. Egy alkalommal az is felmerült, hogy a baranyai pénzhányó enyhítésére külön pénzt nyomassanak. Vas Zoltán 1946 áprilisában erre azt válaszolta — utalva Rákosi Mátyás március 3-án, Mecsekszabolcson tartott naggyűlésére — hogy erőteljes ütemben folyik a stabilizáció előkészítése, az átmeneti helyzet megoldását pedig lehetségesnek tartja. Intézkedéseiben nagyban hozzájárult — mint a gazdasági főtanács főtitkára, erre problémaérkenysége és gyors határozóképesége rendkívül alkalmasá tette — hogy nemcsak Baranyában, de az ország más gazdasági területein is a szükséges pénz rendelkezésre álljon és célszerűen legyen felhasználva.

A stabilizáció előkészítése

A stabilizáció előkészítése három területen folyt. Mindezeket megfelelő árbeszámolókat halmaztak fel (ebben nagy segítség volt a Szovjetunió jövételteli engedménye). Másik fő feladat az államháztartás egyensúlyának megteremtése volt. Ezt részben a jövételteli tervek csökkentése, részben a szigorú adóreform és a közgazdasági bevételek növekedése segítette. Közrejátszott a helyzet megerősödésében az is, hogy 1946 nyarán a németek által nyugatra hurcolt arany, ami addig az amerikai megszállási zónában volt, visszakért az országba. Újszerű volt az ár-és bérrendszerek kialakítása, ami hasonlóan gondos elemzéssel történt, mint a jelenlegi árendszerek kialakítása (lásd Népszabadság 1979. július 26-i számát). A Magyar Kommunista Párt a Statisztikai Hivatal létfontosságú költségindexe alapján (Gazdaságstatisztikai Tájékoztató, 1948. X. sz.), valamint az 1946-ban alapított Anyag-és Árhivatal kalkulációs sémái

A forint útja

Az új pénz, a forint új korszakot jelentett az országnak. Az 1938-as pengőhöz viszonyítva a forint aránytartalma alacsonyabb lett, egy forint 0,28766, háború előtti pengővel lett egyenértékű. De eltűntek a világtörténelemben egyedülálló nagyságú pénzjegyek. A forint egysége 400 ezer quadrillió pengővel volt egyenértékű.

A forint bevezetése óta eltelt időszak jelentős gazdaságtörténeti fordulatok korszaka. Jelentős etolódás következett be a földrészek politikai jellegében, gazdasági szerepében. Új gazdasági egységek jöttek létre, amelyek hosszútávú programokban rögzítik a tervezett tennivalókat. Módosultak és módosulnak az árak, a piacok. Az országok többségében sokrétű gazdasági-pénzügyi intézkedés történik, hogy a változások ne növekedhessenek a klasszikus értelemben vett inflációvá. A Szovjetunió Tudományos Akadémiája Szocialista-Világrendszer Gazdasági Intézete nemrég közzétett anyagában részletesen foglalkozik azzal, hogy a szocialista integráció fejlődésének hátterét a globális világgazdasági kapcsolatok alkotják, amelyeket a KGST a nemzeti és állami érdekeknek megfelelően hangol össze. Így módon a forint olyan nemzetközi pénzügyi rendszerbe tartozik, amely egyre szervezettebben és tereszervezettebben alakítja az árszínvonalat, felhasználva azokat a tudományos eredményeket, amelyek a gazdaság és pénzforgalom kapcsolataival összefüggnek.

K. B.

Újabb felajánlások a munkaversenyben

Kossuth-bányázom dolgozóit, szocialista brigádjai is felajánlást tettek a kongresszusi versenyfelhíváshoz. A kollektív vállalatok, hogy a saját maguk munkaterületén igyekeznek az eddiginél többet, jobban nyújtani. Így tett Balogh László fejtési brigádja is, akik közel egy éve üzemeltetik a SOW—50 fejtéscsúszó berendezést.

— A SOW—40 megfelelő eredményei után kerülhetett sor a modernebb változat meghonosítására — mondta a brigádvezető. — Mivel mi szeretünk tapasztalatot és gyakorlatot a SOW—40-nel, így az újabb berendezést is ránk bízták.

— Az egy év alatt milyen vélemények alakultak ki a berendezésről?

— Megszólalok. A többség elfogadta, szívesen dolgoznak vele. A néhány fős ellentábor csak azért nem szimpatizált vele, mert a kedvezőtlen munkahelyi körülmények miatt szerebnyebb teljesítményt produkáltunk, és így kevesebb volt a fizetés.

— Ami viszont tény, s ebben nem lehet vita: azt a területet, amit a berendezéssel sikerült leművelnünk, más technológiával nem lehetett volna — kapcsolódott a beszélgetésbe Dávid Gyula vajúr. — Minden nehézség ellenére is jó gazdasági eredmények születtek. Sokszor nagyon nehéz körülmények között és keményen kellett dolgoznunk, mégsem veszítettük el a hitet és a reményt, hogy lesz jobb is.

— Üzemünk és vállalatunk vezetésének is bizonyítani akartuk és akarjuk, hogy a sok fáradozás, a műszaki fejlesztésre fordított energia nem volt hiábavaló. Napról napra, műszakról műszakra köteleltetni kívánjuk a technológiát, különböző munkahelyi szervezésekkel, hatékonyabb módszerrel igazolni életképességét.

Ehhez most még nagyobb lehetőségek kínálkoznak — mondta Balogh László. — A szovjet maróhenger belépésével?

— Júliusban új munkahelyre telepítettük a fejtéscsúszót. Itt kedvezőbb munkahelyi körülmények várnak ránk — válaszolta Timár István vajúr. — E hónap elejétől még egy változás történt a fejtéscsúszót összehajszítottuk a szovjet gyártmányú maróhengerrel. A lapát most már szinte teljesen fértett munkaeszközzé vált.

— Milyen az egyhetes tapasztalat?

— Ezelőtt is dolgoztunk már maróhengerrel — vette át a szót a brigádvezető. — Az új gép stabilitása nagyobb az előzőknél. A másik dolog is előnyének számít: igaz, kevesebbet, de egyenletesebben termel. Az első napok eredményei után meggyőződés, hogy az új, komplex technika az elvárásoknak megfelelően fog termelni.

— Kongresszusi vállalkás is bizonyára az új fejtési területre, és a technikához kötődik.

— Számszerű vállalkást nem tettünk, viszont azt elterveztük, hogy e nemes versengés jegyében következetesen végrehajtjuk a SOW-programot, csökkentjük az állásidőket, és gazdaságosabban termeljük hozzájárulunk a vállalat többélteltermeléséhez.

Munkásgyűlésen határozottak felajánlásukról a „DELKÓ” Mecsek vidéki Kőbányák komlói üzemének dolgozóit. A párt XII. kongresszusa és hazánk felszabadulásának 35. évfordulója tiszteletére az 1979-es tervfeladatok teljesítése érdekében vállalták, hogy az éves 850 ezer tonnás kötermelési tervet 10 ezer tonnával túlterjesztik. A termelés növekedésével egyidejűleg a jobban szervezett munkával, ésszerű anyag- és energiagazdálkodással az éves eredmény 2 százalékos túlteljesítésére tettek felajánlást. Az üzem tizenegy szocialista brigádja az év elején vállalt 3800 társadalmi munkaóra 100 órával történő túlteljesítésére tett vállalkást. Két kommunista műszakon való

résztvétel is szerepel a munkáskollektívák által elfogadott vállalkásban.

A „DELKÓ” komlói üzemében az egyes szocialista brigádok az üzemi feladatok és felajánlások maradéktalan végrehajtása érdekében elhatározták, hogy a Béke és Radnóti mélyszinti brigádok a második félévben tervben felül — brigádonként — 2500 tonnát, míg a II. szinti Rákóczi és Előre brigádok ezer-ezer tonnát termelnek. A Petőfi és Komarov nevet viselő zúzó-szállító közösségek az eredmény javítása érdekében ajánlották fel, hogy a minőségtől függően fokozzák az értékesebb anyagok termelését. A műhely kollektívái biztosítják a gépek üzemképességét, míg a raktár dolgozói az elfekvő anyagok felhasználását tűzték célul maguk elé.

A Mecseki Szénbányák Vilamos Üzemének kollektívája felajánlásában vállalja, hogy árbevételi tervét 6 százalékkal növeli, ugyanakkor a meddőenergia gazdálkodást úgy szervezi, hogy a visszatérülés szerszege elérje az egymillió forintot.

Zobák-bányázom kollektívája a kongresszusi és felszabadulási munkaversenyhez az alábbi felajánlást tette: a 244 900 tonna második féléves szakmai széntermelési tervét 9796 tonnával túlteljesíti, és 4 százalékkal jobb üzemi eredményt realizál a tervezettnél. A többélteltermelésen kívül a 37,5 százalékos hamutervét 1 százalékkal javítja.

Műszaki fejlesztési intézkedéssel, a gépi berendezések kihasználásának növelésével, a munkaszervezettség fokozásával javítja a munka termelékenységét. A szénvagyon és fejtési kapacitás növelése érdekében 140 méter feltáró vágot, 2731 méter vegyes elővájó vágot hajtának ki, amely biztosítja 1980. január 1-re a megfelelő szénvagyont.

A tervezett költségszint betartása érdekében fokozni kívánják az üzemgazdasági munka hatékonyságát, a költséggazdálkodás propagandáját. A takarékos anyaggazdálkodás érdekében az új és használt fémtermelést felhasználási részarányát javítani kívánják, amivel 1 millió forintot takarítanak meg. Ugyancsak 1 millióval csökkentik a raktári készletet. Javítják a baleseti mutatókat.

A termelési, műszaki-gazdasági feladatainak teljesítése mellett az üzem és Komló város területén 20 ezer óra közhászú társadalmi munkával járulnak hozzá a szocialista brigádok a két terület szépítéséhez, az óvodák, iskolák patronálásához. A kongresszusi verseny időszakaiban a párt-, KISZ- és szakszervezet különböző oktatások, előadások formájában tájékoztatja a dolgozókat az aktuális feladatokról a kongresszus előkészítéséről.

A fentebb felsorolt vállalkásokat miként kívánják megvalósítani a gyakorlatban? Erről kérdeztük Cseresznyés Ferenc üzemvezetőt.

— A legfontosabb kérdésnek tartjuk a gépeink maximális kihasználását, a belső meglévő tartalékaink feltárását. Itt említem a munkaerő átcsoportosítását. Felülvizsgáljuk a perifériális területeket, felszámoljuk a bűjtött munkaköröket. Ennek lényege: üzemünk tevékenységét termeléscentrikussá alakítjuk. Ugyancsak fontosnak tartom: a munkafegyelem, a munkaintenzitás további szilárdítását, illetve emelését.

Nagyaktívá értekezletet tartottak a Május 1. Ruhagár komlói gyáregységében az el-

múlt hét végén. A tanácskozáson részt vettek a központi, budapesti gyár vezetői, az ország különböző részein levő gyáregységek gazdasági és politikai vezetői, valamint a nagyvállalat brigádvezetői tanácsának tagjai. Itt került értékelésre a Május 1. Ruhagár I. fél éves gazdasági eredménye, melynek előadója Bogár Ferenc vezérigazgató volt. A nagygyűlés résztvevői hazánk felszabadulásának 35. évfordulójára, illetve az MSZMP XII. kongresszusának tiszteletére felajánlást tettek.

Tanácsülés

A közelgő alkotmánynap tiszteletére, augusztus 17-én délután 1 órakor a városi tanács nagytermében ünnepi tanácsulást tartanak, amelyen Morber János tanácselnök mond köszöntőt. Az ünnepség második részében a közösségi életben kiemelkedően tevékenykedő személyeknek „Kiváló” és „Érdemes” Társadalmi Munkás kitüntetések adnak át.

Együtt ünnepelve

A hét végén sok községben és jó néhány üzemben rendeznek munkás-paraszt találkát. Munkások látogatnak el termelőszövetkezetekbe, állami gazdaságokba és viszont.

Mély tartalmú és immár hagyományos alkotmányünnepi találkozók ezek. De mennyivel mások a mostaniak, mint a régiebbiek voltak. S mi minden történt azóta, hogy az úri Magyarország idején meg engedte a hatalom a munkások és parasztok összefüvetelét.

FELSZABADULÁSUNK ÓTA is nagy változások mentek végbe az ilyen találkozók jellegében. Falujárók mezőgazdasági eszközöket javítottak, házakat, tetőket hoztak rendbe. Később szövetkezeteket szerveztek ipari munkások, azután pedig ter-

melőszövetkezeteket patronáltak. Igyekeztek segíteni a közös munka megszervezésében, a pártélet kibontakozásában, vitték anyagokat, alkatrészeket a gyárakból, s használhatóvá tették az elromlott gépeket. Az ötvenes évek végétől pedig a munkásosztály mindenre kiterjedő támogatást adott, s ad ma is a nagyüzemi gazdálkodás felvirágztatásához.

Milyenek ma a munkás-paraszt találkozók? Akik az idén ünnepelnek együtt, azok közül már csak kevesen emlékeznek a régi időkre. S akik emlékeznek, azok sem gondolták annak idején, hogy a rohamosan fejlődő ipar mellett mostanra ilyen fejlett és gyorsan korszerűsödő szocialista mezőgazdaságot mondhat magáénak az ország. A parasztemberek általában remélték, hogy két évtizeddel a szövetkezeti átszervezés befejezése után a mai színvonalra emelkedik jólétük, társadalmi rangjuk.

Mindez kölcsönös és közös felelősséget jelent, s bizalmat megértést kíván egymás iránt. Megkönnyíti ennek a kialakulását és erősödését, hogy munkások és parasztok nemcsak ilyenkor, hanem igen gyakran vannak együtt. A falun lakó családok ezreiben él munkás is, termelőszövetkezeti tag is. Akik pedig városban laknak, azoknak a többségét is rokoni szálak fűzik mezőgazdasági foglalkozásúakhoz. Ez a helyzet is egyszerűbbé teszi egymás életkörülményeinek, örömeinek és gondjainak az alapos megismerését.

HAZÁNK, NÉPKÜNK további boldogulása jórészt attól függően alakul, hogy milyen szorgalmasan, lelkiismeretesen dolgoznak a mennyit, milyen gazdaságosan termelnek a gyárak, bányák és a földek dolgozói. Az idej munkás-paraszt találkozók is minden bizonnyal fokozták ezt a meggyőződést és a vele járó felelősségudatott az ünnepi alkalmak résztvevőiben. S tovább erősítheti szocialista rendszertünk alapját, a munkás-paraszt szövetséget.

K. L.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

MECSEKI

BÁNYÁSZ

Az MSZMP Mecseki Szénbányák és Komló városi Bizottságainak hetilapja

XVII. évf., 33. szám

Ára: 1,50 Ft

1979. augusztus 14., kedd

Brigádok feléül után

A fejtésben dolgozók közül

Szilágyi Sándor és Zákány Pál vezette közösség a legjobb

Vágathajtóknál: Molnár Györgyék és Mózsik Istvánék az élen

A Mecseki Szénbányák szocialista brigádjaik munkaversenyéről készített jelentést vitatta meg az elmúlt héten a vállalat szakszervezeti bizottsága. A testület elemezte a vállalati versenybizottság értékelését, fogadta el a javaslatot, amit Fulmer József, a Mecseki Szénbányák főmérnöke ismertett.

A szocialista brigádok 1979. évi munkaversenyében az első hat hónap után a fémhajtóknál a fejtésben dolgozók közül Szilágyi Sándor (Kossuth-bányák) kollektívája került az első helyre, megelőzve az ugyancsak Kossuth-bányai Imre Árpád által vezetett közösséget. A hagyományos, vagyis fával biztosított fejtésben dolgozók között a pécs-bányászati Zákány Pál irányította brigád van az első helyen a velük egy üzemben dolgozó Molnár Zoltánék előtt.

A szenes elővájók versenyében a két Kossuth-bányai kollektíva közül jelenleg Molnár Györgyék állnak jobban Lovai Mátásék előtt. A vegyes elővájóknál a betái Mózsik István vezette brigád előzi meg a pécs-bányászati Simonovics Ferencéket. A meddővágathajtóknál a két zobáki csapat között Rigó Zoltán és Becker János a sorrend. A gázkötésveszélyes munkahelyen dolgozóknál a zobáki Vanyek József, míg a gépésített vágathajtók között a pécs-bánya-

üzemi Bibók István vezette brigád a legjobb.

A széntermelő üzemek egyéb brigádjaik kategóriájában a legjobb eredményt a zobáki Somsaj János vezette szállító brigád érte el megelőzve a Kijéftési Üzemben dolgozó Müller Lajos vezette kotró és a pécs-bányászati Schwarcz Károly irányította TH-rabló brigádot.

Az egyéb kategóriába tartozó kollektívák közül az első helyet az Anyagellátó Üzemben tevékenykedő Csák Sándor vezette darusbrigád vívta ki az Építési Üzemben dolgozó Maródi Miklós asztalos, a villamos üzemi Hoffmann László föld alatti üzemviteli, a karbantartó üzemi Wineczker Konrad kőműves és a Komló Szénelőkészítő Üzemben dolgozó Bánusz Ferencné vezette szér-brigád előtt.

A szakszervezeti bizottság ezt követően elfogadta Bogár József vállalati igazgatóhelyettes tájékoztatóját a Mecseki Szénbányák területén 1961. január 1-től bányászterencsétlenség által elhunytak hozzátartozóinak szociális helyzetéről és dr. Kovács Lajos jelentését a vállalat szakszervezeti bizottsága irányításával működő jogsegélyszolgálat tevékenységéről. A testület befejezésül megtárgyalta a Mecseki Szénbányák szakszervezeti tanácsának és bizottságának 1979. második fél éves munkatervét.

A Béke Ho Si Minh brigád tagjai leszállás előtti eligazításon megbeszélik a feladatokat. Fotó: Schmidt Z.

Csak Kossuth és Zobák

A lemaradás 655 tonna

A Mecseki Szénbányákknak a július hónapot sikerült eredményesen zárnia, ám a folytatás már nem sikerült. Augusztus 1—11-ig ismét minuszban vannak, a teljesítés 99,3 százalék, a lemaradás 655 tonna. A legjobban teljesített Kossuth és Zobák, továbbra is nehéz helyzetben van Béta és Szászvár. Remélhetőleg a nemrégiben tett felajánlások, amelyben az üzemek és szocialista kollektívák tettek vállalkásokat, a tonnatervet teljesítésében is megvalósul majd.

A mennyiségi termelés állása:

1. Kossuth	117,7% + 3749 t
2. Zobák	108,1% + 1323 t
3. Kijéftés	97,7% — 287 t
4. Pécs-Bü.	92,2% — 1483 t
5. Vác	90,9% — 1178 t
6. Béta	84 % — 1800 t
7. Szászvár	82,8% — 819 t

A Mecseki Tanbánya sem tudta teljesíteni a tervet: 82,4 százalékra áll, a lemaradása 160 tonna. A brikettüzemben nagyjavítást végeznek, ezért a termelés szünetel.

Élenjáróink

A BAV KOMLÓI
ÜZEMÉBŐL

Hinterszer János csapatvezető vjár. Szocialista brigádvezető, a kollektiva idén nyerte el a Vállalat Kiváló Brigádja címet. Kiváló dolgozó. 20 éves tőrszolgáda tag.

Borsos János főcsof. Nemrégiben kapta meg a Kiváló Dolgozó kitüntetést.

Tekker Ferenc szakvezető vjár, kiváló dolgozó. Több mint 20 éve az üzemben dolgozik.

Kispál Elemér szakvezető vjár, a Kiváló Dolgozó kitüntetés birtokosa. 25 éves tőrszolgáda tag.

Ludán György föld alatti lakatos, szorgalmas munkájáért Kiváló Dolgozó kitüntetést kapott. 25 éves tőrszolgáda tagsággal rendelkezik.

Fotó: Beck Péter

KISZ-bizottsági ülések

Bajok vannak a Radar akcióval

A Mecseki Szénbányák KISZ-bizottsága augusztus 7-én Komlón a Kossuth-bányauzemnél tartotta meg soron következő bizottsági ülést, amelyen fő napirendi pontként a Kossuth-bányauzem KISZ-vezetőségének, a KISZ IX. kongresszusa határozatainak végrehajtásában végzett munkáját vitatták meg.

A tanácskozás bevezetőjeként Mérei Emil üzemvezető ismertette az üzem geológiai helyzetét és termelési sajátosságait, a gondokat, feladatokat, majd a megjelentek bányaüzemen vettek részt.

Az érdemi munka délután kezdődött, amikor a már korábban elkészített írásos beszámoló megvitatására került sor. A beszámoló átfogó képet adott a KISZ-vezetőség háromévi munkájáról, tájékoztatta a résztvevőket az üzem termelési tevékenységét segítő KISZ-munkáról, ugyanakkor információt adott a szervezeti életre vonatkozó eredményekről és a politikai képzés terén elért sikerekről. Az önkritikus hangú beszámolóból megtudhattuk, hogy a KISZ-vezetőség nem elégedett a tagság jelenlegi létszámával. (Az üzemen dolgozó 540 harminc éven aluli fiatalból csak 300 a KISZ-tag.)

Kifogásolja a beszámoló a fiatalok fegyelmezettségét is, amely elsősorban a nem KISZ-tagok körében rosszabb, mint az idősebb korosztályú dolgozóké.

A beszámoló eredménytelennek ítélte a KISZ Radar-akció érdekében tett erőfeszítéseket. Ugyanakkor sikeresnek tartja a társadalmi munkában végzett tevékenységet, valamint a tömegsport érdekében megvalósított elképzeléseket.

A beszámoló kiegészítéseként Czellár László, az üzem KISZ-vezetőség titkára elmondta, hogy az üzem minden lehetséges ösztönzőt felhasznál a fiatalok tanulási kedvének fokozása érdekében.

Az előterjesztés értékelése során legtöbbször tartalmaznak, jónak találták a beszámolót.

A beszámoló feletti vita lezárása után egyéb, a további feladatokra vonatkozó problémákat tárgyalta a bizottság.

Üzemlátogatással kezdődött a KISZ Komló városi Bizottságának elmúlt heti ülése. A bizottsági tagok a Május 1. Ruhagyár komlói gyáregységében tettek látogatást, majd ezt követően Pim Katalin írásos beszámolóját vitatták meg, amely a gyár „B” műszakja KISZ-alszervezetének életéről készült.

A „B” műszakban két ifjúsági szocialista brigád dolgozik, ahol a szolgálat 85 százalékka fiatal. Munkájuk eredményét igazolja, hogy az egyik a „Vállalat kiváló brigádja”, a másik pedig kétszeres aranykoszorus szocialista brigád cím tulajdonosa. Az idei I. félévi eredmények sem lesznek rosszabbak a tavalyinál, mert az első közt szerepelnek a vállalati munkaversenyben.

A fiatalok akcióprogramjukban vállalták, hogy a kommunista műszakon 100 százalékos lesz majd a megjelenés. Az első félévben már egyszer — öprilisban — tartottak kommunista műszakot, melyen mindenki részt vett.

A KISZ Radarral az elmúlt évekhez képest sajnos nem ju-

tottak előbbre, sem bizottsági, sem pedig alapszervezeti szinten. A jövőben erre nagyobb gondot kellene fordítani, hiszen a vállalatvezetéssel közösen komoly eredményeket érhetnének el.

Az üzemen nagy lehetőség nyílik a fiataloknak a tanulásra, önképzésre. Mindenki képességeinek megfelelően kapcsolódhat be az egyes oktatási formákba. Sajnos tapasztalják már, hogy egyes esetekben ez csak a kezdeti fellángolásban mutatkozik meg, mert mindig akad néhány fiatal, aki csak egy-két előadáson jelenik meg. Az idei évben ezért is feladatult tűzték ki, hogy a beiskolázott fiatalok az első oktatástól az utolsóig mind-egyikén részt vegyenek.

Nagyon jó az üzemen az „Egy üzem, egy iskola” mozgalomban való részvétele. A Fürst Sándor úti iskolával immár ötödik alkalommal rendezték meg az „Egy napig voltam munkás” akciót, melynek keretében a diákoknak bemutatják az üzemet, és az ott folyó munkát.

A fiatalok szórakozási igényeit az üzem kultúrtermében elégíthetik ki, sajnos azonban hiába a nagy kultúrterem, ez nem használják ki kellőképpen, és előfordul, hogy a rendezvényeken több az idegen, mint a gyári fiatal.

Ez után Schmidt Anna, a Május 1. Ruhagyár KISZ-bi-

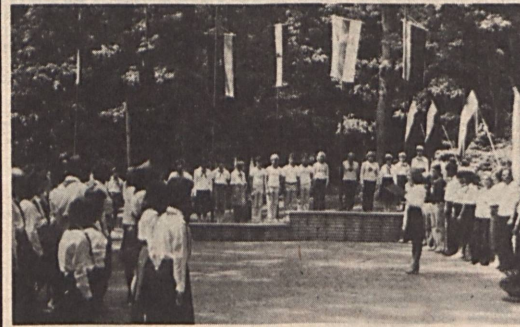
zottságának titkára számolt be az „Edzet ifjúságért” tömegsportmozgalom helyzetéről. Eből kitudt, hogy a gyáregység fiataljai nem vesznek részt a városi rendezvényeken és az előző évekhez viszonyítva csökkent a KISZ-tagok sportolási kedve. Remélik azonban, hogy a saját sportpályájuk elkészülte után — melyet társadalmi munkával hoztak létre az üzem dolgozói —, ez a helyzet megváltozik, s mind több fiatal lesz részt a tömegsportakcióban.

A városi távlati sportpolitikai koncepciójának kialakításáról számolt be Barta Attila, a KISZ Komló városi Bizottságának honvédelmi és sportfelelőse. A jövő szép tervet között szerepelnek gyalog- és biciklitúrák, tollas- és teniszmezők, atlétikai viadokok, úszóversenyek. Az első ilyen meghívásos teniszversenyt most szeptember 15-16-án tartják a Kun Béla Gimnáziummal szemben — hamarosan elkészülő — teniszpályán. A legfontosabb céluk mindezek mellett az, hogy minden fiatalat vonjanak be az aktív sportolásba.

Valamennyi jelentést elfogadta a bizottság, melynek ülésén részt vett a házigazda Május 1. Ruhagyár gyáregység-vezetője, Bólint Pál és a párttitkár Peti József.

(Varga-Pálfi)

Képek a sikondai úttörőtáborból

„Béke, barátság, szolidaritás” elnevezéssel nemzetközi úttörőtábor nyílt Sikondán, a Baranya megyei Úttörőelnökség vezetőképző táborában augusztus 4-én. Az ünnepélyes megnyitón hat nemzet — bolgár, finn, jugoszláv, német, szovjet és magyar — úttörői sorakoztak fel. Az augusztus 16-ig tartó tábor programjában kiállítás, nemzeti napok, hangverseny, sportesemények szerepelnek.

Negyedik alkalommal töltik szabad idejüket Sikondán a kiskunhalasi úttörők. A váltótábor valamennyi vendége az idén is kelemesen töltötte szabadságát. Megismerkedtek a megye nevezetességeivel, strandoltak, túráztak. Képfunkók a kiskunhalasi diákok egy csoportja. Fotók: Baumann

Hálapénz és borraivaló

A BORRAVALÓ társadalmi szerepe már számtalan foglalkozási kategória megítélésénél értékmerő tényezővé vált. Többnyire negatív jelenségeként tartjuk számon és az illetéktelen haszonszerzés egyik forrásának tekintjük. Bár gyakran emlíünk ellene szót a sajtóban és más fórumon, mégis egyre többen adják, néha akarattal ellenére.

Lehet, hogy az olvasó kételkedve fogadja a borraivalózással foglalkozó írásunkat, mondván: Kár minden szóért, úgy sem változik semmi. Lehet, hogy igaz van, ám úgy érezzük, néhány olyan gyakorlati tényezőről, amely torzítja a borraivalóról és a hálapénzről alkotott társadalmi szemlélet lényegét, szólni kell. Annál is inkább, mert a hálapénz és általában a borraivaló elburjánzásáról kialakult nézetek sok ellentmondást rejtgetnek.

Az egyik megyei sebészetben az operáció tarifája általában 1000 és 2000 forint között változik. Ezt az összeget rendszerint zárt borítékban, diszkrétan juttatják el a címzett kezéhez. (Gyakran nem is ahhoz, aki arra valamennyire is rászolgált.) Az ide kerülő betegek többségének az a meggyőződése, hogy a fenti összeget a gyógyító intézmény egyes orvosi határozta meg és csak annak lefizetése nyújt biztosítékot arra, hogy megfelelő ellátásban, kezelésben részesüljenek. A valóság azonban mást mutat. Miután a beteg elfoglalja helyét valamelyik kóroteremben, a szobatársaktól rövid idő alatt megkapja a szükséges tájékoztatást az orvosoknak adandó hálapénz összegére vonatkozóan. Ha a beteg nagyvonalúsága, igényessége elvárja a megkülönböztetett bánásmódot, igyekszik a jelzett összeget túllicitálni.

Bár az orvosok egy része már-már megszokásból elfogadja a diszkrétan átnyújtott borítékot, ám a kezelésnél és az operációnál a hálapénz összege nem kap jelentőséget.

EZT IGAZOLJÁK a néhány születésen kialakult gyakorlat visszasszága is, ahol a gyermeket váró fiatalasszony csak akkor érez biztonságot, ha a születés előtt — hálapénz lefizetésével — orvost választhat magának. Ám számtalanszor előfordul, hogy a szülés óráiban a fájdalom elhűzódik, mert a választott orvos éppen nincs elérhető közelségben. Az orvos-társak pedig — félreértelmezett kollegialitásból — nem nyúlnak a vajdó nőhöz. E gyakorlat értelmetlenségét a pécsi születészek egyértelműen igazolják. Ugyanis a jelenlegi technikai felkészültség, az orvosi szakértelem és az etikai szigorítások színvonala nagyon kevés lehetőséget ad a hálapénz befolyásolt, megkülönböztetett kezelés érvényesítéséhez. Bár a káros gyakorlat előidézői elsősorban maguk a betegek, az orvosok sem vételemek.

Eppen ezért nem állíthatjuk, hogy nincsenek olyan orvosok, akik feláldozva a hivatás tekintélyét, az orvosi diplomában látják a meggazdagodás legbiztosabb útját és megelégednek a viselkedési morál hivatásbeli kategóriáiról.

A CSÜSZÓPÉNZEKNEK az orvosi ellátásnál mutatkozó ellentmondásos szerepe, kisebb módosításokkal a társadalmi érintkezés más területeire is érvényesek. Legfeljebb a diszkreciót követítő elemekét alkalmazott boríték marad el.

Néhány évtizeddel korábban még nálunk is megítélésnek vette a kisparos, ha valaki hozzá fordult szolgáltatásért. A társadalmi differenciálódás és a tudatformálódás néha ellentmondásos fejlődésének eredményeként a helyzet azóta gyökeresen megváltozott. Ma örülhetünk, ha a kőműves, a vízvezeték-, vagy az autószerelő egyáltalán szöba áll velünk és vállalja igényeink teljesítését.

Vannak, akik a borraivalóval a szolgáltatás színvonalát köszönik meg, akarnak olyanok is, akik a nagyvonalúság kifejezésére alkalmazzák, mások viszont csupán a tudatban rög-tönzött szokás mechanizmusának szereznek gyakorlatot.

A borraivaló és a hálapénz jelentősége, az összegek mértékeltelen emelkedése ellenére is veszített gyakorlatából. (Az orvosi példa is ezt tanúsítja.) Vagyis, a szolgáltatást adó szemében a csüszópénz többnyire mint fizetési közzéértés, nem pedig a szolgáltatás színvonalát elismerő köszönetet jelenti. Ezt igazolja a Shell-kutas, amikor megölti levegőt a gépkocsit abroncsait, majd borraivalóval a kezében már köszönni is elfelejt. Vagy az a fodrász, aki a végzett munka minőségétől függetlenül elvárja a pótfizetést, de a pincér sem jár el különül, amikor egyértelműen nyilvánítja a borraivaló iránti igényét, még akkor is, amikor az általa nyújtott szolgáltatás messze elmarad a kívánalmaktól.

BÁR E JELENSÉG GYOKEREI nagyon mélyre hatoltak már nálunk, az ellene folytatott küzdelem mégsem reménytelen, ha mindannyian átértékeljük annak erkölcsi jellegét és a társadalmi gyakorlatban mutatkozó negatív hatását. Tudomásul vesszük, hogy a borraivaló és a csüszópénz rontja a társadalmilag megteremtett javak elosztási arányait és torzítja az egyes foglalkozási területek rangját. Jelenlegi gazdasági helyzetünkben jó lenne mindezeket figyelembe venni, mielőtt a zsebbe nyúlunk.

Varga József

MECSEKI BANYASZ

Az MSZMP Mecseki Szénbányák és Komló városi Bizottságának hetilapja

Felolós szerkesztő:
VIZHANYÓ IMRE
Szerkesztőség:
7621 Pécs, Déryné utca 9.
és
7300 Komló, Pécsi út 42.
(Munkásszülő, I. emelet 14.,)
Tel.: 11-337 (Pécs), 82-503 (Komló)
Üzemi: 13-40, 13-41

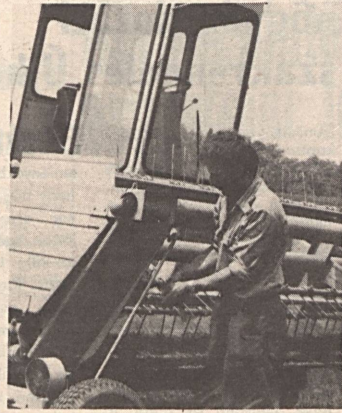
Kiadja:
Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
7601 Pécs, Hunyadi út 11.
Felolós kiadó:
BRAUN KÁROLY

Készült Saphir 96-os
ofset rotációs gépen
a Pécsi Szikra Nyomdában
Felolós vezető:
SZENDROI GYÖRGY

Terjesztő: a Magyar Posta
Előfizethető:
a Mecseki Szénbányák Üzemében,
Komlón az üzemi munkaügyi
csoportoknál és a városi tanácsor
Index: 25 212
ISSN 0134-0956

Munkáshétköznapiak

Sőjtőri Dezső-kombájnos. Mint katona került a szövetkezetbe. Részt vett az aratási munkákban, s ezzel nagyszerűen eleget tett annak a megbízásnak, amelyet a megyei tanács kért a néphadsereg katonáitól. Az SZK-5-ös kombájnos dolgozott. Munkáját példamutatóan végezte és az aratás befejezése után a tsz szalagtakarmányának betakarításában is közreműködött. Képünkön Sőjtőri Dezső kaszálógéppel.

Németh János juhász. A komlói szövetkezet 1961-es alapítása óta szorgosan dolgozik. 1971-től a szövetkezet vezetésének tagja. Az állattenyésztésben tevékenykedik. Korábban a tehenészetben dolgozott, mint etető. A profilváltozás (a szarvasmarha-ágazat megszünt) óta a tsz mecsekfalui hizlaldájában teljesít szolgálatot mint gondozó. Társával együtt kétezer hizlalt juhot lát el. Lelkiismeretes munkát végez, keze alól a hizlalt juhok kiváló minőségben kerülnek felvásárlásra és a tőkés piacra.

Török Sándor juhász. A Mecsekgyöngye Mgt-sz új alkalmazottja. Az állomány növelésével kapcsolatban 500 juh őrzésével bízták meg. A szövetkezetnél eltöltött eddigi idő alatt munkájával jól vizsgázott. Az állatok iránti szeretete és hozzáértése alapján minden remény megvan arra, hogy személyében a termelőszövetkezet egy jó szakembert kapott.

Schmidt Ferenc traktoros. A Mecsekgyöngye Mezőgazdasági Termelőszövetkezet alapítója Komlón. Munkáját lelkiismeretesen végzi, mindenkori lehet rá számítani — annak ellenére, hogy egészségi állapota sokszor akadályozza. A tsz által 1978-ban vásárolt Kristálfaktor-traktoron dolgozik, minőségi munkáját nagyban elősegíti a termelőszövetkezet átlagtermésének növelését.

Furkó Józsefné juhizlaldó. Két év óta dolgozik a szövetkezet állományában. Átlagosan ezer hizlalt juhot gondozását végzi. Eddigi munkája minden kritikát kibír. Az etetés mellett a hizlalt juhok ápolását is lelkiismeretesen végzi. A gondozására bízott állatok elhullási százaléka (3%) nem éri el az elfogadott átlagot. A szó igazi értelmében szinte ájtással juijai között tevékenykedik.

A komlói Mecsekgyöngye Mgt-sz-ből összeállította Kőrödi

633 millió beruházásokra

Jelentős lemaradás a gépbeszerzéseknél

Összes beruházásra 633,4 millió forintot terveztek 1979-re a Mecseki Szénbányánál, amiből 587,4 millió a vállalati beruházás összege és aminek megoszlása a következő: szénvagyonpótlásra 300, gépek pótlására és műszaki fejlesztésre 210, nem termelő 44,3 míg kis beruházásra 32,2 millió forint. Hogyan állnak a kiemelt beruházási munkák? — kérdeztük Pusztafalvy Gáborral, a vállalat beruházási osztályvezető-helyettesét.

— A kiemelt munkák közül elsőnek Kossuth IV-es akna mélyítését, szervezését, a táro X szinti rakodó építését, a külszíni munkálatok közül a szállítógepház építését, a transzformátorállomás építését és szerelését, valamint a szállító gépek beszerzését említtem. Ezen munkáknál a szakmai tervekhez képest mintegy 40 millió forint többlet műszaki teljesítés várható indokoltan.

Ugyancsak kiemelt munkaként kezeljük a zósbáki diagonál légakna II. szinti rakodójának kialakítását, az I. szinten a rakodó építését, az aknatorony továbbmélyítéséhez a felvonulási munkákat, valamint a pécs-bányauzemi VI. szinti rakodó építésének munkáit, a keleti irányvágat építését és az István II-es akna továbbmélyítéséhez a felvonulási munkákat és a mélyítés kezdetét. Az említett kiemelt munkák tervező, kivitelező részvételével, ütemterv szerint készülnek.

— Mi a helyzet a gépbeszerzésben?

— Jelentős a lemaradás a gépbeszerzésben, elsősorban a tőkés behozatali engedélyek késése miatt.

— Melyik beruházási területen mutatkozik többleteljesítés?

— Az Északi Bánya- és Brüttüzem iszapalási munkáinál.

— És lemaradás?

— Az I. féléves munkákat nézve a kossuthi X. szint bányáépítési, a vasasi V/a szint bányáépítési, a külfejtés útépítésénél és a nagymányoki fűrdő építésénél.

— Mit mutat a pénzfelhasználás?

— Az éves pénzügyi terv 42 százaléka került felhasználásra az első félévben. Augusztus elsőjén a teljesítés megközelítően 50 százalékos.

— Mindezek alapján miként ítéli meg a vállalat beruházási programjának jelenlegi helyzetét?

— Az idei beruházási munkák — a még visszalévő időszakban — összvolumenét tekintve teljesíthetők. Ennek feltételei: nagyfokú takarékoság, jelentős teljesítménynövekedés, jó együttműködő készség és kooperáció a tervező, beruházó és kivitelező szervek között.

— k —

„Kevesebb is elég” Ötletek, javaslatok

„A villany annyira természetes, hogy nem is figyelünk rá. Vegyük észre, ha feleslegesen ég. „Kevesebb is elég”, mondja az energiefelügyelet hírdetése. Igen, érzéketlenül megyünk el a felesleges energiát fogyasztó villamos készülékeink mellett, nem teszünk semmit, ha sok benzint fogyaszt a gépkocsink, túl van fűtve a lakásunk és még sorolhatnánk tovább. Ugyanez a helyzet munkahelyünkön, a bányában is. Törjük a fejünket, hogyan lehet ezt jobban, takarékosabban csinálni. Sok kicsi, sokra megy. A saját kicsi országunk nagy hasznát mindenben pályadíjat is nyerhetünk, nem is egészen kicsi haszonnal.

Az Országos Energiaigazgatóság Hatóság a rendelkezésre álló energiatörvények ésszerű és főképp hatékonyabb felhasználása érdekében „Kevesebb is elég” címmel hirdeti pályázatot,

amelyben bárki részt vehet, akiknek energiamegtakarításra való ötlete, javaslata van.

A zsűri két kategóriában várja az 1—2 gépelt oldalas pályázatokat. A vállalatok, ipari és mezőgazdasági üzemek energiatörvények csökkentését javaslatokért az első díj 20 000 forint, a két második díj 10—10 ezer forint, a harmadik díj pedig 5—5 ezer forint.

A másik kategóriában a lakásban, a lakóházakban, nyaralókban történő takarékos energiatörvények való ötleteket díjazza jelentős összeggel a zsűri. Az első díj 10 ezer forint. Két darab második díj 5—5 ezer forint, három harmadik díj 3—3 ezer forint.

A pályázatokat 1979. szeptember 1-ig a következő címmel kell beküldeni: 1450 Budapest, IX. Pf. 76. A borítékra írják rá a pályázók: „Kevesebb is elég!”

Ha megfelelően biztosítanak az alkatrészeket

A karbantartás nem okoz üzemzavart

Amióta a Támrock vágathajtó fűrókocsival dolgozó bányauzemek KISZ-szervezetei védnökséget vállaltak a nagy teljesítményű gép alkalmazása felett, az egész vállalat fokozott érdeklődéssel kíséri a gépsorral dolgozó brigádok teljesítményét. A nagybővítés oka elsősorban az, hogy a fűrókocsis teljesítménye jelentősen befolyásolhatja az üzemek, illetve a vállalat termelési eredményeinek alakulását.

A közelmúltban, a vállalati KISZ-bizottság által a MEV III. sz. üzeméhez szervezett tapasztalatszer-látogatás alkalmával szerzett észrevételek pedig újabb lehetőséget adtak a Támrockkal dolgozó csapatvezetőknek és műszaki szakembereknek arra, hogy az ott látottak alkalmazásával a Mecseki Szénbányánál is tovább javuljanak a gépsorral végzett vágathajtási eredmények.

A Béta-bányauzemi a Mózsik István vezette szocialista brigád dolgozik a Támrockkal. Első félévi eredményük — az üzem gondok ellenére — kiemelkedő volt, mivel több mint 120 százalékos terjeljesítés ért el. A vállalati KISZ-bizottság felajánlása alapján indított munkaversenyben pedig a júniusi eredmények értékelése

során, 91,8 méteres vágathajtási teljesítménnyel az első helyen végeztek. Ezért a bétai brigád vezetőjétől és a Támrock-védnökség vezetőjétől, Gerber Józseftől kértünk véleményét a MEV-nél tett látogatásunk alkalmával szerzett tapasztalatok bétai alkalmazásának lehetőségeiről.

Gerber József: — A Mecseki Ércbányászati Vállalatnál más geológiai feltételek között dolgozik a Támrock, ezért számunkra elsősorban a gép üzemeltetésére vonatkozó olyan műszaki tényezők és szervezési technológiák jelenhetnek meg, amelyek elsősorban az alkatrészellátással függnek össze. A termelési folyamatosságának biztosítása feltétlenül indokolja, hogy az ércbánya vállalatához hasonlóan megfelelő tartalék fűrózárral rendelkezünk és a magyar fűrókoronggal azonos összegért beszerezhető, de kétszeres időtartama alkalmazható NDK gyártmányra álljunk át. Ugyanakkor nálunk is rendszeresen kell a fűrózárrak köszürülését, mert ezzel zavartalanabbá tehetjük az anyagellátást és gazdaságosabb lehet a felhasználás.

Mózsik István: — A begyakorlás időszakában, még május elején voltak

problémáink a Támrockkal, de azóta sikerült olyan alkalmazási rendszert megvalósítani, amely a MEV üzemével való összehangoltságban is állja a próbát. Ha megfelelően biztosítják részünkre a szükséges alkatrészeket, és az eddig elmulasztott karbantartás nem okoz üzemzavart, minden reményünk megvan arra, hogy az augusztus 1-től kezdődött folytonos munkarend idején az eddigi 70—75 méteres teljesítményünk jóval túlszárnyalva, augusztus végére teljesítsük a kitűzött feladatokat.

Tekintettel arra, hogy a Béta-bányauzem két dolgozójával folytatott beszélgetés során, a MEV III. sz. üzeménél szerzett tapasztalatok értékelésénél kiemelt hangsúlyt kapott a termelési folyamatosságát veszélyeztető, az alkatrészellátás körüli szervezettelenség, felvetődött bennünk a kérdés: hogyan történhetett meg, hogy a már negyedik éve alkalmazott, egyenként több mint ötmillió Támrock alkatrészellátású a vállalat eddig nem koordinálta a nem tett megfelelő intézkedést annak érdekében, hogy a fűrókocsinál megszüntesse az anyagigénylés és -beszerzés miatti bizonytalanságot?

Varga József

Versenyben

Több és jobb szénnel segíteni az ország energiáhiányát. Akár jelszó is lehetne az egyetlen mondatba sűrített megállapítás, amely az elmúlt hétfőn hangzott el a Mecseki Szénbányák szocialista brigádvezetőinek küldöttértekezletén. A nagyállalatnál — csakúgy, mint az országban mindenütt — az első féléves eredmények értékelésénél, őszintén elmondták a tanulságokat és határozták meg a feladatokat a felszólalók.

Feladatokból pedig mostanában ugyancsak akad jócskán. Ahogy azt a már említett munkásgyűlésen felszólalók megfogalmazták: vezetőre és munkásra egyszerre legalább húszféle követelmény teljesítése vár, s ezek — a gazdálkodás színvonalának általánosan emelkedésével párhuzamosan — mind szorosabban kapcsolódnak egymáshoz. Gondoljuk csak meg, milyen alapos szervező tevékenységet követel a bányavállalatnál a Gálfi István igazgatóhelyettes által említett több milliós értékű gépek szakszerű kihasználása, a munkaidő gazdaságosabb kihasználása, mi többlet jelent a szervezetlenség miatti túlóra, egész és törtpári hiányzó sok ora, hogy milyen erőfeszítések szükségesek ahhoz, hogy növekedjen a termelékenység, a produktív munkaszám és hogy tovább szélesedjen azoknak a dolgozóknak a köre, akik számára a több szakma elcsajátítása magától értetődőnek tetszik.

A munkásnak — és ezt is a már említett munkásgyűlésen jegeztem fel — ma már nem elég csak termelnie. Aktívan és értő módon kell részt vennie a munkahelyi közösség ügyein, azonosulnia a gondokkal is. Köztudott, és az elmúlt időszak mérlege az egész országban ezt példázza, a létszámot nem lehet növelni, legfeljebb át-csoportosítani. Vagyis a mennyiségi és minőségi termelés mind több dolgozó-tól követel szakmai, nem egy esetben üzem belüli munkahelyváltást. Majd-hogy ez az egyetlen biztosítéka a növekvő termelésnek és a gyarapodó jövedelemnek.

A vállalatnál — nem utolsósorban a Borsodi Szénbányák szocialista brigádjainak felhívása nyomán — tovább fejlődött a versenymozgalom. Az üzemi tanácsokozások megfelelő légkört teremtettek ahhoz, hogy a munkahelyekről is bárki áttekinthesse a többi közösség feladatait, s azok ismeretében vállalja a ráeső részt. A kampányszerű vetélkedés helyett tehát kialakult a hosszú távú verseny formája. Hiszen nemcsak a vállalati tervek, a kollektív szerződések szólnak több évre előre a munkásokhoz, garantálva biztonságát, szociális ellátásuk fejlesztését, anyagi helyzetük javítását, de ezt szolgálja a pártunk XII. kongresszusára és hazánk felszabadulásának 35. évfordulójára indított munkaverseny folytatása is.

Mint az a Mecseki Szénbányák üzemében és a vállalat központjában a brigádvezető-küldöttek által megtartott gyűlésen is ki-derült: a dolgozók sokoldalúan értelmezik termelési, minőségi kötelezettségeiket, s megtartva vállalásai folyamatosságát, a korábbi színvonalon túl, pontosabban állnak helyt a siker érdekében.

— kapu —

Az átállás fokozatos

A profil csak részben változott

Rövid időn belül negyedszer cserélték a névtáblát, a volt mázai bányauzem helyén. A megszűnt bányauzem épületeiben először a Bonyhádi Vasipari Szövetkezet ütött tanyát, majd a Fővárosi Vasipari Vállalat következett. Őket a Sopianae géppárral követte, majd idén április elsejétől a Szelező Művek a gazda. A Dunántúlon a mázasszárvári az első gyáregysége a Szelező Műveknek.

— Mit jelentett az újabb változás? — kérdezte Deixler Attila művezetőtől.

— Nagyobb lehetőséget és nagyobb önállóságot. Az egység április elsejétől önálló elszámolású lett. Az elmúlt négy hónapban 30–35 fővel nőtt a produktív létszám. Termelési profilunk erre az évre csak részben változott, hiszen a közepepes teljesítményű ventilátorok gyártása mellett az idén még teljesítjük vállalásainkat az Egyesült Izzó Sopianae Gépgyárnak is. Ezáltal az átállás is megoldott és fokozatos lesz.

Megtudtuk, hogy a jelenlegi munkáslétszám 60 százaléka szakmunkás, akik közül jónéhányan a vállalat budapesti központjában vettek részt továbbképzésen. Eves termelési értéktervük 80–85 millió forint.

A gyáregységi csatlódfán vannak még „lyukok”, azaz betöltetlen munkahelyek, ám a jövő évi évek kezdést már úgy tervezik, hogy csak a legszükségesebb esetekben kelljen a vállalat központjához fordulniuk.

— G —

Brigád-kirándulások

— Tudósítónktól —

A Gépkocsi Uzem szocialista brigádjainak nyári programjában évek óta kiemelkedő jelentőségűek a 2–3 napos családok kirándulásai. Ezek a brigádrendezvények egyre népszerűbbek a brigádatgok körében, hisz a résztvevők megismerhetik az ország természeti szépségeiben gazdag tájait, nevezetesen gyógyfürdőit, kirándulóhelyeit, történelmi emlékeiket, emellett megismerik egymás családját, új barátságok szövődnek. A komlói üzemszerte szocialista brigádjai közül a közelmúltban két kollektíva vett részt családok kiránduláson. Az Orosz Gyula gépkocsivezető brigád Igalba látogatott 46 fővel, a Petőfi Sándor szerelő brigád és a Taksonyi József KISZ-alapszervezet közös kirándulásán több mint 60 fő vett részt Fadd-Domboriban. Az üzemszerte harmadik brigádja, a Kun Béla gépkocsivezető brigád ezúttal közeli célt választott: a Mára-vár megtekintése után a magyar-egregyi strandot keresték fel az augusztus közepére tervezett kirándulásán. Képzőnk — Borsos Zoltán felvétele — az Orosz Gyula brigád kirándulásán készült.

Osvald Péter

Ki tudja-e elégíteni a szilvási ABC a vásárlók igényeit?

Körültekintőbb szervezéssel gyorsítani lehetne a kiszolgálást

Mármon másfél évtizede annak, hogy Komló legfiatalabb lakótelepének, a sokáig csak Felsőplatóként emlegetett Szilvásnak megkezdődött az építése. Az első lakóházakkal együtt megjelentek a különböző gyermekintézmények, s kialakult a bolti hálózat és a vendéglátás rendszere. Az első négy-öt lakóépület azóta már több mint húsz új követte, köztük a legújabbak, a tizemeletesek, amelyekben száznál is több család lett otthon. Sok területen kinőtte magát a lakóterület, ám a szűkös anyagiak, és egyéb hátráltató tényezők miatt csak a közelmúltban kezdődött meg az újabb gyermekintézmények építése.

Am a lakosság nemcsak az újabb iskolát, óvodát, bölcsődét hiányolta az elmúlt években: gyakran adtak hangot azon véleményüknek, miszerint a Szilvásnak működő ABC-áruház sem tudja ellátni a területet. Valóban így van? — erre a kérdésre próbálunk választ adni írásunkban.

A szilvási ABC nem egyedi építmény. Pécssett, az uránvárosi autóbusz végállomásánál található „testvérbátyja”. A pécsi egység nemcsak azért érdemli meg a „báty” elnevezést, mert korábban épült a szilvási-nál, hanem azért is, mert eladótere ötven, raktárrésze pedig hetven négyzetméterrel nagyobb a komlónál. Egyébként formájában, elhelyezésében teljesen egyforma a két kereskedelmi egység.

A cikk elején felvetett kérdés — alkalmas-e a szilvási ABC a lakóterület igényeinek kielégítésére — megválaszolására összehasonlítással próbálunk válaszolni. A pécsi egység a tavalyi év első hat hónapjában 33 millió 535 ezer forintot, az idei első fél évben pedig 35 millió 700 ezer forintot forgalmat bonyolított le. És most nézzük a szilvási adatokat ugyanezre az időszakra. Az 1978-as szám: 16 millió 043 ezer forint, az idei: 19 millió 722 ezer forint. Ezeket a forgalmi eredményeket Pécssett 44,8-as átlaglétszámmal, míg Komlón 22,7-es átlaglétszámmal érték el. Tulajdonképpen ezek a legalapvetőbb adatok már választ is adhatnak a felvetett kérdésre: igenis képes az egyre növekvő népességszám ellenére is ellátni a lakóterületet a szilvási bolt. De rögtön felvetődik az újabb kérdés, hogyan lehetséges, hogy uránvárosban alig több mint öt hónap alatt akkora forgalmat teljesítenek, amelyhez Szilvásnak egy esztendő szükséges. S ami még fi-

gyelemreméltó: a sokkal több vásárló ellenére cseppet sem zsúfoltabb a pécsi bolt, mint a komlói.

A pontos válaszhoz komoly kereskedelmi vizsgálat szükséges volna, ám a boltokban szerzett tapasztalatok árulkodnak erről-arról.

Végezzünk próbavásárlást! Mi az, amit mindennap kosarába tesz a háziasszony, vagy éppen a férj a bevásárlás során. Valami zöldséget, gyümölcsöt mindenképpen. Uránvárosban minden zöldségáru és gyümölcs szabad polcon nyert elhelyezést. Azaz, a vásárló fogja a zacskót, beleszedi a kívánt árut, (azt, ami neki tetszik, tehát kétszeresen elegendőt, hiszen nem kellett sorba állnia, s tudja, hogy a legszebbeket választotta), aztán a mérlegnél álló eladók csak ráírja a zacskóra az árat. Szilvásnak a hagyományos pultrrendszerrel találkozunk a vevő, bár jó néhány cikk már szabadpolcos. Tehát be kell állni negyediknek-ötödiknek a sorba.

Lépünk tovább. Kenyér, tej következik. A helyzet ugyanaz, mint a zöldségrésznél. Pécssett szabadpolc, előre csomagolt félkilós, negyedkilós darabok, ömlesztve a pékáru, ahonnan a zacskóba ki-kí anynyit tesz, amennyire szüksége van. Még a jegyes tejet is bárki elveheti, a jegyet majd a pénztárnál (ott úgyis sorba kell állni), köteles felmutatni. Szilvásnak itt is a hagyományos pult a „divat”. Azaz ismét sorban állás. (Itt állunk meg egy pillanatra. Mint említettem, a pécsi boltokban az az általános, hogy a péksütemények ömlesztve vannak kitéve. Komlón a boltvezetőnek ezt nem engedélyezi a KOJÁL, csak úgy tehetik ki a kiflit, zsemlet, ha azt is előre becsomagolják. Hol csinálják szabályosan? Ami egyik helyen bevett gyakorlat,

az 20 kilométerrel arrébb miért nem könnyítheti a kereskedelmi dolgozók munkáját?)

Ismét egy lépéssel arrébb a hűsítőszekények következnek. Ennek az eladása nem oldható meg, csak hagyományos módon. Ám Pécssett mégis előrébb tartanak. A szeletelőgép segítségével (Szilvásnak is van, csak ritkán használják), előre összeválogatják a különböző felvágásokat, s a vevőnek, nem arra kell várnia, hogy az eladó levágjon 8 szelet parizert, hanem csak arra, hogy ezt a mennyiséget a tálca alá a papírra tegye. Ugye lényeges különbség ez is!

S következően a vásárlás befejező szakasza, a fizetés. Várni nem szeretünk, ezért gyakran bosszankodva állunk a sor végére. Uránban a négy pénztár közül kettő állandóan működik, s ha felduzzad a sor, az egyes fülkékben dolgozó főpénztáros csendővel azonnal hívja a harmadik vagy éppen negyedik pénztárost. Szilvásnak augusztusban szerelik fel a negyedik pénztárat, ám a problémát nem is az okozza, hogy jelenleg csak három pénztárgép van, sokkal inkább, hogy kevés üzemeltető van, s a megnövekedett sorok nem a pénztárnál ül, hanem a mindenkor vezető reaggól, azaz ő állíthatja munkába az újabb pénztárnál dolgozókat.

A leirtakat egyszerűen megfogalmazva: lényegesen nagyobb az átértesztő képessége az uránvárosi egységnek, gyorsabb a vásárlás. Nyugodtan állíthatom, ha ugyanannyi vásárló van mindkét boltban, s ugyanazokat a cikkeket akarja megvásárolni, ha a szilvási boltban 20 perc kell, a pécsiben elég a 12 is.

Az tehát nem lehet kérdés, hogy képes-e ellátni a területet a szilvási ABC, hiszen a vállalat vezetőinek véleménye szerint a tavalyi évben, amikor megközelítette az évi 30 milliós forgalmat, vált gazdaságossá az üzemelése. Ugye érezzük, néhány szervezési intézkedéssel gyorsabbá lehetne tenni a vásárlást, s ez vevőknek, eladónak egyaránt előnyére válna. Mert azt is el kell ismerni, sokat dolgoznak a szilvási ABC eladói. Bizonyítja ezt az az adat, miszerint az egy eladóra jutó forgalom jóval magasabb, mint az uránvárosi boltban vagy a szilvási szintén lényegesen magasabb forgalmat lebonyolító Lenin téri ABC-ben.

Grünwald Géza

Bővítik az úttestet

Jelentősen meggyorsul a forgalom

Az Árpádtető felé utazó autósokat június eleje óta szokatlan kép fogadja. Az ország-út mindkét oldalán erőgépek döngölik és forgatják a talajt, hogy megfelelő alapot készítsenek a burkolat szélesítéséhez. A helyenként meredek part próbára teszi az embert és gépet egyaránt, mivel a nehéz munkát a szünet nélkül lüktető forgalom mellett végzik. Az út egyre jobban szélesedik, hiszen egyes helyeken már a padka kialakításán szorgoskodnak a munkások. A Pécsi Közúti Építő Vállalat három brigádja dacolva az időjárással, a tilkaszó kánikula ellenére is tartják a tervezett ütemet.

— Ha nem jön közbe jelentősebb akadályozó tényező, az eredeti tervnél két héttel korábban, már szeptember közepére befejezzük a munkát — tájékoztat Bajzer Ferenc munkavezető, aki a 25 gát csapat tevékenységét irányítja.

— Mit jelent majd a kibővített útszakasz az autósoknak?

— Az eddig két sávos, hét méter széles úttesten a nagy kanyar miatt a személykocsiknak, autóbúszoknak sokszor kielégítően át, lépésben kellett kanyarodni a lassúbb járműveket, mert lehetetlen volt az előzés. A szélesítéssel kialakuló, úgynevezett kapaszkodó sáv segítségével sokkal biz-

tonságosabb lesz az előzés, ugyanakkor jelentősen meggyorsul a forgalom ezen a szakaszon.

Bár a kedvezőtlen terepviszonyok miatt sok akadályt kellett leküzdeni az építőknek, mégsem okozott ez különösebb fennakadást a közlekedésben.

— Igyekszünk úgy szervezni a munkát, hogy ne kerüljön erőre sor. Ha, elsősorban a gépek áthelyezése miatt, időnként rövidebb időre lezárunk az egyik oldalt, így is azonnal összeroldatunk a gépkocsik. Pedig a forgalom, különösen alapozásnál nagyon hátráltatta a munkát. Ráadásul fokozott körültekintéssel és nagy óvatossággal végezhettük csak az építést, mert a gépkocsivezetők közül sokan fittyet hánnyá a jelzőtábláknak, gyakran szóval robognak el mellettünk.

— Az út helyenként a meredek partonvalót kénytelen követni, mennyiben nehezítette ez a munkájukat?

— Volt olyan szakasz, ahol teljes talajcsere kellett végezni, mert a part laza talaja alapozásra teljesen alkalmatlan volt. Ezeket a részeket meddővel, vagy egyéb törmelékkel töltöttük fel. Nagyon kellett arra ügyelni, hogy a nehéz járművek alatt nehegy megcsúszson az útpadka.

Varga

Közúti és gépjárműellenőrzés Komlón

Motorozás jogosítvány nélkül

Nyári szünidőben az utcai forgalom képét az egyre szaporodó személygépkocsik mellett az általános iskolás korú fiatalok által vezetett kismotorok és a felügyelet nélkül játszódó gyerekek is jellemzik. A városi közlekedés veszélyei ilyenkor fokozottabb mértékben jelentkeznek.

Legutóbbi közúti ellenőrzés során elkísérte a munkájukat végző rendőröket, hasonló megállapításra jutottunk.

A Majakovszkij utcában egy anyuka — megelégedve a biztonság legalapvetőbb szabályairól — kislányával az úttesten töltselabdázott. Az előzővel azonos kép fogadott bennünket az Arany János utcában is, ahol az úttestet teljesen elzárták a játszódozó gyerekek. Különös, hogy a közelben társalgó felnőttek közül senkinek nem jutott eszébe, hogy figyelmeztesse őket a lesekedő veszélyekre.

Ugyancsak a Majakovszkij utcában találkoztunk két fiatal, akik, miután meglátták a magán rendszámú kocsiból kilépő rendőröket, igyekeztek a legrovidebb úton továbbállni. A 12 éves T. Z. edesapja elzárta motorját „kötötte el”, s most megszeppenve várja a rendőri intézkedést. A 15 éves Sz. I. pedig a nevelőanyjától ajándékba kapott kismotorral kerekedett, természetesen jogosítvány nélkül. Ezúttal a szülőket mindkét esetben megússzák figyelmeztetéssel.

Zobákbányán, az autóbúszforduló közelében egy szlalomozó motorossal futunk össze. A korosabb tulajdonos a kormányra akasztott vödörrel igyekezett magánhizlaldájához. Bevallása szerint indulás előtt néhány pohár meggyort is fogyasztott, sőt a jogosítványt is otthon felejtette. A rendőrök természetesen lezárlítják a motortól és megteszik a szükséges intézkedést.

Uyanitt két iskoláskorú fiút kell megállítani: se lámpa, se hangjelző a biciklin. A rendőri intézkedés nyomán a gyerekek kénytelenek gyalog folytatni az utat.

Az ellenőrzés során szerzett tapasztalataink azt bizonyították, hogy a gépkocsivezetők komolyan veszik a közlekedés biztonságát segítő előírásokat és többségük megfelelően karbantartott gépkocsival közlekedik. A legtöbb veszélyt továbbra is a kismotorok és az úttesten vagy annak közvetlen közelében, többnyire felügyelet nélkül játszódozó gyerekek jelentik.

Jó lenne, ha a szülők, a szünidő még hátralévő néhány hete alatt fokozottabban ügyelnének a kicsik biztonságára, mert a gyermeki szeszély, a megmondhatatlanság nagyon sok tragédia forrását rejti magában.

Varga

Felületlenül, szülői felügyelet nélkül az úttest közepén „tollaszó” gyerekek az Arany János utcában.

Első a biztonság

Baleset a dolgozó hibájából

Egy tanulságos üzemi baleset a Mecseki Szénbányák 1979. évi bányászati főidő alatti balesetei közül:

A segédvájár balesetének napján a X. szint 17-es teleteli osztályon dolgozott. Műszak elején 3500-as TH körszelvényel biztosított, 45 fok dőlésű végskötélű, vitlaszállítással szerelt feltörésben anyagadást akart végezni társaival.

A felszállítandó anyaggal a X. szinten a feltörés alá érték. A vitlaszállítást szolgáló utasításából kioktatót, későbbi sérülést társai az osztószintre küldték azaz, hogy a vitlával mozgatott szállítóedényt engedje le a X. szintre. A segédvájár a feltörés felső 10 méteres szakaszának középső részén a 2 darab, görgővel szerelt, szállítóedény a sín pályából ki van emelve és az ezen a szakaszon kb. 5 fokos vágatlapra van helyezve.

A mintegy 150 kiló súlyú szállítóedény sín pályára helyezését a segédvájár megkezdte, de azt egyedül végrehajtani nem tudta.

Ekkor a súrttellevegős-vitla fékkarját feltámasztotta, hogy a vontatókötél laza állapotban legyen és emelőfával próbálta a pályarahelyezést végrehajtani. Mivel ez a kísérlete is sikertelen maradt, az osztószinten anyagmozgatást végző két dolgozónak szól, hogy segítsenek neki.

A két vájár megszakította a munkáját, majd a segédvájárral a görgős szállítóedényhez mentek és emelőfá segítségével annak első görgőjét a pályára helyezték. A második görgőt beemeléskor az észke felső, 5-6 fokos lejtésű, szakaszán a szállítóedény megindult a X. szint felé, amit a segédvájár vissza akart tartani.

A veszélyhelyzetet egyedül a segédvájár észlelte, mert csak ő tudta, hogy az önzáró fékrendszerrel szerelt vitlából, a súlyzó feltámasztásával, a fék ki van iktatva.

Mivel a szállítóedényt a segédvájár visszatartani nem tudta, az egyre gyorsuló sebességgel megindult a X. szint felé és öt mával vonszolta, ugyanis ijedtében el sem engedte.

A segédvájár a különböző testhelyzetű ütődés következtében fején, gerincén és több más testrészén súlyosabb zúzódást szenvedett.

A baleset személyi oka: előírás-, utasításellenes tevékenység a sérült részéről.

A sérült megszegtte a vitlaszállítási szolgálati utasítási előírásait.

Dr. Pusztai Béla

A Mecseki Szénbányákhoz benyújtott újítási javaslatok

Júliusban a nem széntermelő üzemekben az újítói kedv nagyobb volt, mint a széntermelő üzemeknél. A feladatúterben meghatározott feladatok megoldására javaslatot nem érkezett. Várjuk a széntermelő üzemek munkás-kollektíváinak alkotó javaslatait és a feladatúterben meghatározott feladatok megoldását segítő gondolatokat.

Júliusban elért vállalati eredmény: 289 746 Ft. A kifejtett újítási díj: 18 155 Ft.

KOLFJEITSI ÜZEM

1842. Andricz József: Hidraulika szivattyú meghajtása bordás hüvellyel.

1843. Andricz József: Kormánnyklung össze- és szétszerelő célszerszám.

1844. Andricz József: T-100 motorra S-1500 olajos tengelykapcsoló és indító-kapcsoló felszerelése.

ÉSZAKI BANYA. ÉS BRIKETTÜZEM

1834. Neigitler János, Wusching József: Nagymányoki Brikketgyár présgepeinek reteszélése.

1837. Müller János, Ginder János: Külső menetű golyós csopok karjainak rögzítése.

1846. Kráihing János: Fűtőolaj tárolási veszteség megszüntetése.

KOSSUTH-BANYAUZEM

1838. Bodnár István, Kovács József és szocialista brigádja: Rugóhajtító szerkezet.

ZOBÁK-BANYAUZEM

1832. Podpácz László és szoc. brigádja: Gerincserűltek szállításhoz használható hordálybetét.

BÉTA-BANYAUZEM

1845. Kulcsár János, Meredek dőlésű lánccsapály csillefogó átalakítása.

ANYAGELLÁTÓ ÜZEM.

1828. Burkus Ferenc: Vagonok elsőrtéi mozgatása.

KOMLÓI SZÉNELŐKESZÍTŐ ÜZEM

1829. Dergovich Miklós, Gelencsér Zoltán, Kollár Elemér: Nyerszentárólok kihordó-rendszereinek összevont villamos működtetése.

1830. Kollár Elemér, Papp György: Üzemzavarok megszüntetése a 121-es szalag leadásánál.

1831. Kollár Elemér és szoc. brigádja: Lámpatestek átalakítása energiacsökkentés érdekében.

1836. Králik István: Tökés import perforált gumilemez helyettesítése házi gyártásával.

1839. Lénárt Sándor, Csúszó, gyűrűs motorok rövidzáró szerkezetének módosítása.

1847. Kiss István, Csicsók György: Új típusú oldalirítű FAD vasúti tehertokcsik töltésének megoldása.

1850. Balfai László. Nagydarabos meddőőrítési műszakváltások.

PÉCSI SZÉNELŐKESZÍTŐ ÜZEM

1841. Ódor Ferenc, Schmida Mihály, Nagy Mihály: Naol centrifuga harangtartó és késes forgórész felújítása.

VILLAMOS ÜZEM

1840. Nógrádi István, Bíró Károly, Storz Antal. Széchenyinek 35/3 KV-os szabadtéri transzformátorállomás üzemeltetésének módosítása.

1848. Teczely Vilmos, Kecskes József: Sűrítettlevegős szénfelrakó gép.

1849. Teczely Vilmos: Egyfázisú kommutátoros motorok fordulatszabályozása nyomtérköcsökkel nélkül.

IGAZGATÓSÁG.

1833. Hegedűs Ferenc, Pető Attila, Balás László, Erdélyi László, Cseresznyé Ferenc: Rehabilitált dolgozók foglalkoztatásának megoldása Zobák-bányában.

1836. Specht János: Hajtóasztal helyettesítése.

ELFOGADOTT ÚJÍTÁSOK.

ÉSZAKI BANYA- ÉS BRIKETTÜZEM.

1744. Csizmadia János és szoc. brigádja: Gruberfőszellőztető lapát készítő szerzőszám.

1834. Neigitler János, Wusching József: Nagymányoki Brikketgyár présgepeinek reteszélése.

KOSSUTH-BANYAUZEM.

1721. Baán Árpád, Kovács János: Raktárgyűjtő riasztó jelzőberendezése.

ZOBÁK-BANYAUZEM.

1832. Podpácz László és szoc. brigádja: Gerincserűltek szállításhoz hordálybetét.

ÉPÍTÉSI ÜZEM.

1795. Jakab József: Tömör gumikerekek acéltalicska átalakítása.

KOZPONTI GÉPUZEM

1666. Kovács Gyula, Zámbo Lajos, Szalkovszky Károly, Hódosi István: Síkköszűrőgépek helyettesítő gépi előlötölés.

KOMLÓI SZÉNELŐKESZÍTŐ ÜZEM

1408. Németh Lajos 107-es szalag leadásánál lévő váltótábla pneumatikus mozgatása.

ELUTASÍTOTT JAVASLATOK.

1816. Silóban lévő hengerek tisztítása.

1822. Kaporok tisztítása.

1779. Emelővillás targonca motorjához levegőszűrő.

1805. TH felső beemelő készülek.

1724. Kombinált betonidomkövetőpanel biztosítás alkalmazása.

1762. Robbantatórói tolózártávközüdtetés.

1814. 223-as szalag élettartamának növelése.

„Ha majd a jognak asztalánál...”

VIZSZINTES:

1. Hazánkban. 14. Női név. 15. Beethoven egyik szimfóniája névelővel. 16. G. E. 18. Magyar város. 20. Gabona. 21. Igeköltés. 23. Rigó is van ilyen. 25. Vizi növény. 26. Házasság ember. 28. Bontóperben szereplő. 30. Igen románul. 31. Befed. 32. Érségben maradt patinás vörösk. 34. Mértani fogalom. 35. Kállium, kén, horgany. 37. J. B. 38. Teljesítmény mércéje. 41. Üzlet. 44. Hírnév. 45. Készlet. 47. Nincs benne nátriumklorid. 49. H. D. 50. Adományszó. 51. Összemázt. 53. I. Z. D. N. 54. Munkában áll. 55. Személynévadás. 57. Vissza: lekötelt. 60. A. V. 61. Magyar király előnéve. 63. Valamenny. 66. Becézett női név. 67. „Rádás”-hegy az ország szívében. 69. „...tenger Dél-Európában. 71. Indulatszám. 72. Határoló. 75. Elveszi az élet. 77. Mérsékelt. 78. „Megússa” a nehéz időket.

FÜGGŐLEGES: 1. amerikai állam. 2. Osztrák és spanyol autójelzés. 3. Betűvel: szarvas-fajta. 4. „Egyhangú” két betű. 5. Kórus-szólam. 6. Balaton-i jelenség. 7. Női név. 9. P. U. 10. Mélymagánhangzó. 11. Szókból van. 12. „Nincs egy árva fűszál a ... kőzet kaliban”. 13. Magyar fejedelm. 17. Hivatali tisztvis. 19. Álami bevételek. 22. Hozdani. 24. Kiló keverve. 27. „Sztáért” kalopács németül. 29. Védett növény a Mecsekben. 33. Nyelvtanuláshoz szükséges. 36. Holland, osztrák és máltai gépkocsi jel-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
		14								15		
16	17			18				19			20	
21	22		23					24			25	
26		27		28				29			30	
31				32					33			
34								35			36	
38			39		40				41			42
43		44		45				46			47	
49				50					51			52
				53							54	
55	56				57				58			60
61	62				63				64			66
67		68				69				70		71
72			73		74						76	
77												78

lek. 39. Kalahári egynemű betű. 40. Viselem. 42. Fosztoképző. 43. Kalásos növény. 46. Lopa les. 48. Főváros. 49. Uralkodáshoz szükséges felület. 52. Ilyen állat a balaton-i fogas is. 56. Tandíci bevétel. 58. Antónia becézése, ékezet felesleges. 59. Kevert verem! 62. „...gramm - vízsz. 64. Fémhuzal. 65. Állampolgár. 68. Milyen nemzetiségű? - konkrétan. 70. Balkán város. 73. Szerszám ékezet nélkül. 74. Z. T. 76. Tűz egynemű hangzó.

REZSUTOS:

8. „Összevont” kontinensek, ékezet felel. 43. Der Hand-arbeiter. Horzsa Sándor Megjegyzés: beküldendő alkotmány egyik szerkesztési pontja: a vizs. sz. 1. 63. a függőleges 49, 65, és a rezsutos 43. sorok szavaiól idev. Beküldési határidő: Szeptember 1. Cím: Mecseki Bányász szerkesztőség, 7621 Pécs, Dérny u. 9. A rejtélyt helyesen megfejtők között könyvtulajdonokat sorolunk ki.

MOZIMŰSOR

A hét filmje: MUNKAHELYI ROMANC. A film E. Braginszkij és E. Rjazanov Munkatársok című színdarabja nyomán készült. A színdarabot a Magyar Rádió is sugározta rádiójáték formájában. A film egyik legfőbb sajátossága és érdeme, hogy pontosan kitárolja események ellenére tele van váratlan fordulatokkal. A cselekmény mintha maga-magától bonyolódna így, a dolgok belső logikájától vezérelve, és a hősök egységiségéből természetesen adódnak. Azt a hatást kelti, mintha sem forgatókönyvi, sem rendezői utasítás nem avatkozott volna az események alakulásába. A kétrészes szovjet filmvígjátékot Eldar Rjazanov rendezte, a főszerepeket Alisa Frejndliih, Andrej Mjagkov és Svetlana Nyemoljajeva alakítják.

Petöli (Pécs): 14-15-én 13,15 órakor: Vágra megrájkjuk egymást. Cseh színes, szink. film (1.2. ea.). F7, 19 órakor: A veréb is maddár. Magyar színes film. 16 évtől. (3.4. ea.). 16-tól 20-ig: Csillagok háborúja. I. II. Amerikai színes film. (50%-kal felemelt dupla helyért.) Előadások: 15. 18 órakor. 18-19-én délelőtt 10 órakor is lesz előadás.

Kossuth (Pécs) délután: 14-én, 15-én, 18-19-én: A fekete kard románc. Spanyol színes film. (50%-kal felemelt helyért.) 20-án: Bátor emberek. Szovjet színes film. Előadások: 11-12, 12 órakor.

Kossuth (Pécs) délután: 14-én, 15-én, 18-19-én: A fekete kard románc. Spanyol színes film. (50%-kal felemelt helyért.) 20-án: Bátor emberek. Szovjet színes film. Előadások: 11-12, 12 órakor.

Park-Kert (Pécs): 14-15-én: Az erőd. Magyar színes film. 16-19-ig: A malajai tigris. Olasz-francia-NSZK színes film. (50%-kal f. h.). 20-án: Zsaru. Francia színes film. (20%-kal f. h.). Előadások: 8 órakor.

Kertváros Kert (Pécs): 14-én: Fehér telefonok. Olasz színes, szink. film. 18 évtől. 15-én: Előf. Olasz színes, szink. film (50%-kal f. h.). 16-17-én: A hét mesterlövész. Amerikai színes film (20%-kal f. h.). 18-19-én: Rocky. Amerikai színes film. 20-án: Az erőd. Magyar színes film. (20%-kal f. h.). Előadások: este 8 órakor.

Jászarencsét (Pécs): 14-én: Szenvedély. Svéd színes film. 16-17-én: Kaszkadőrök. Amerikai színes, szink. film. 18-19-én: Kéz keztes mos. Szovjet színes, szink. film. 20-án: Lángoló sivatag. Román-olasz színes, szink. film. Matiné: 19-én: Tótágas. Magyar színes, szink. film. Előadások: Hétköznap 4, 6, vasárnap 2, 4 órakor.

Fekete Gyémánt (Pécs): 14-én: Csillagködudvar - bármi áron. NSZK színes, szink. film. 16-17-én: Kéz keztes mos. Szovjet színes, szink. film. 18-én: Kentaurók. I. II. Magyar-szovjet színes film. (50%-kal f. h.). 20-án: Kirándulás gyilkossal. Szovjet színes, szink. film. Előadások: hétköznap 6, szombat-vasárnap 4-6 órakor.

Köcsög (Pécs): 14-15-én: A brilliáns királynő bukása. Szovjet színes, szink. film. 17-19-én: A nagy balhé. Amerikai színes film. Előadások: 6 órakor.

Május 1. (Komló): 14-15-én: A pillanat embere. Vasol színes, szink. film. 16-17-én: Kentaurók. I. II. Magyar-szovjet színes, szink. film. 18-19-én: Kirándulás gyilkossal. Szovjet színes, szink. film. 19-én: A néma dosszié (1. ea.). Magyar színes film. 20-án: Már ez is előléma? Francia színes film. Előadások: hétköznap 6, vasárnap 14, 6 órakor.

Rákóczi (Pécs): 14-én: Túl a féllelme. Francia színes film. 16-17-én: Fogjuk meg és vigyék... Magyar színes film. 18-19-én: Ez az első elmos minden nyomot. NSZK-francia színes, szink. film. 20-án: Az amerikai barát. NSZK-francia színes, szink. film. 16 évtől (20%-kal f. h.). Matiné: 19-én: Sebzett madarak. Szovjet színes, szink. film. Tótágas. Magyar színes film. Előadások: hétköznap 3, 7, vasárnap 3, 5, 7 órakor.

Május 1. (Komló): 14-15-én: Sét akart a szerka... Francia színes, szink. film. 16-19-ig: A hét mesterlövész. Amerikai színes film. 20-án: A ménesgazda. Magyar színes film. Matiné: 19-én: Mimino. Szovjet színes, szink. film. Előadások: hétköznap 15, 17, vasárnap: 10, 15, 17 órakor.

Zrínyi (Komló): 15-én: Rosszemberek. Magyar színes film. 16-17-én: A hosszú hétvége. Spanyol színes színes film. 18-19-én: Lángoló sivatag. Román-olasz színes, szink. film. 20-án: Pópus és róza (1. ea.). I. II. Angol színes, szink. film (dupla h.). Előadások: 4, 6, 8 órakor. Art Kino: 17-én, 8 órakor: A tizedes meg a többiek. Magyar film.

Május 1. (Vasas): 14-15-én: Detektív két tűz között. Amerikai színes, szink. film. 18-19-én: A bűn története I. II. Lengyel színes film. 18 évtől (20%-kal f. h.). 19-én: Aladdin és a csodalámpa (1. ea.). Francia színes, szink. film. Előadások: hétköznap 6, vasárnap 4, 6 órakor. Hosszúhetény: 14-15-én: BUEKI Magyar színes film. 18-19-én: Az erőd. Magyar színes film. 20-án: Csavargólyán. Argentín színes film. Előadások: hétköznap 7, vasárnap 5, 7 órakor.

Köcsög (Vasas): 14-15-én: A brilliáns királynő bukása. Szovjet színes, szink. film. 17-19-én: A nagy balhé. Amerikai színes film. Előadások: 6 órakor.

Május 1. (Vasas): 14-én: A pillanat embere. Vasol színes, szink. film. 16-17-én: Kentaurók. I. II. Magyar-szovjet színes, szink. film. 18-19-én: Kirándulás gyilkossal. Szovjet színes, szink. film. 19-én: A néma dosszié (1. ea.). Magyar színes film. 20-án: Már ez is előléma? Francia színes film. Előadások: hétköznap 6, vasárnap 14, 6 órakor.

Pécsvárad: 14-én: A bírő és a gyilkos. Francia színes, szink. film. 16 évtől. 16-17-én: Az erőd. Magyar színes film. 19-én: Rózsaszínű álmok. Cseh színes, szink. film. 20-án: Együtt és külön. Lengyel színes, szink. film. Előadások: hétköznap 7, vasárnap 3, 5 órakor.

Sásd: 14-én: San Babila egy napja. Olasz színes, szink. film. 16-17-én: A hid túl messze van I. II. Angol színes, szink. film. 19-én: Kaszkadőrök. Amerikai színes, szink. film. (20%-kal felemelt helyért.) 20-án: Forradás. Lengyel színes, szink. film. Előadások: hétköznap 7, vasárnap 15, 7 órakor.

Adatok a gyermekekről

A szovjet bölcsődékben és óvodákban jelenleg 13 millió gyermek nevelkedik. Az állam a bölcsődékben évente több mint 500, az óvodákban pedig több mint 450 rubelt költ minden gyermekre. A szülők e költ. seégeket csak egyötödét fedezik.

A gyerekeknek 4587 úttörőháza és úttörőpalotja, 1112 ifjú technikus-központja és 1283 ifjú technikusklubja, 676 ifjú természetbarát-központja, 500 ifjú pilóta- és űrhajósklubja van.

Az országban 113 klubja és 51 gyermekszínház működik. A gyermekek és az ifjúság számára 165 újságot és 71 folyóiratot adnak ki. Csaknem 6000 zene-

táncművészeti és művészeti iskolában tanulnak.

„A Bőrlabda”, „Aranykorong”, „Ezüst korcsolya” és más klubok dijakain elnyeréséért rendezett összvételségi sportversenyeken évente mintegy 20 millió gyermek vesz részt.

Az összes szanatóriumi férőhely egyharmada a gyermekszanatóriumokban van. Az ide szülő beutaló rendszerint ingyenes. A gyógyútdűlőkben a gyermekek tanulmányait is folytatják.

A X. ötéves terv három éve alatt 35 millió gyermek töltötte ingyenes és kedvezményes beutalóval úttörőutakon az iskolai szünetet. Az idén 12,4 millió gyermek üdül a táborokban.

keddtől keddig • keddtől keddig • keddtől keddig

NÉVNAPOK

AUGUSZTUS 14-TŐL 20-IG

Kedd: Marcell
Szerda: Mária
Csütörtök: Abrahám
Péntek: Jácint
Szombat: Ilona
Vasárnap: Huba
Hétfő: Alkotmány Ün.

Új üzem

A Sásdi Építőipari Szövetkezet és a Dombóvári Univerzum Ipari Szövetkezet kivitelezésében épül Sásdon a Carbon legújabb üzemegysége. Jó ütemben folynak az építési határidő ütemtervének megfelelően — az építkezés munkálatai. A kivitelezők jelenleg a belső vakolási, a villanyvezetési és a fűtési-vezetési munkákat végzik. A közel 6 millió forintos beruházás végső átadási határideje az év december 31-e, ám a jelenlegi készültégek alapján jó eséllyel hamarabb átadható az új üzem.

legi készültégek alapján jó eséllyel hamarabb átadható az új üzem. A új, korszerű, higiénikus környezetben minden bizonnyal még szebb termelési eredményeket produkálnak majd a most ideiglenes munkahelyen tevékenykedő sásdi üzem dolgozói.

Vajda József tudósító

— Ulést tartott az elmúlt héten Mázászászvár nagyközségi közös tanács végrehajtó bizottsága. A testület tájékoztatót hallgatott meg a Kenderfőné és Szövőüzem mázászászvári üzemének tevékenységéről, majd elfogadta, az ideai tanács költségvetési terv és fejlesztési alap első féléves felhasználásának végrehajtásáról készült jelentést.

— Előkészületek a bányásznapra. A Mecseki Szénbányák bányásznapjára operatív bizottság a közelgő eseménnyel kapcsolatos feladatok koordinálása és egyéb szervezési tennivalók egyeztetés érdekében, tegnap délután ülést tartott a bányaigazgatóságon.

— A békéért. A Május 1. Ruhagvár „Alkotmány” nevű, kétszeres aranykoroszuvi szocialista brigádját elnyerte az Országos Béke Tanács aranyplakettjét, melyet az elmúlt héten Budapesten megtartott ünnepségen vett át Pozsgai Lászlóné brigádvezető.

— Játsszóterti hintát készített és állított fel a BAV Mecseki névadó komló üzemének külszíni gépészeti brigádjáé Komlón a Fürst Sándor utcában. Ugyancsak a gyerekek szórakoztatását szolgáló létesítmény karbantartását végezte el Horváth Ferenc IV. kollektívájáé, a HNF Kőkőnyös keleti területi alapszervezet megbízásából.

— Vezetőképző. A Központi Gépüzem KISZ-vezetősége, valamint az alapszervezetek vezetői háromnapos házi vezetőképzésen vettek részt, Fadd-Domboriban. Csuma János tartotta előadást az életközvetési és gazdaságszervezésről. Hartai Ferenc üzem párttitkár előadásában pedig külpolitikai tájékoztató hangzott el. Ezt követően megbeszéltek a konkrét KISZ-es feladatokat. A festői környezetű Fadd-Domboriban sok sportrendezvényen tették emlékeztető az ott töltött három napot.

Kevesebb a baleset

A Pécsi Szénélőkészítő Üzemben a munkavédelmi körülmények javításával és a munkavédelmi örök munkájának javulásával, a baleseti mutatók az I. félévben nagyon kedvezően alakultak. A cselekvési programban vállalt 280-as mutatóval szemben 124,2 volt a gyakorlati és súlyossági mutató szorzata. Az előző év azonos időszakához képest a javulás 45,5 százalékos. Ezekhez még hozzá kell tenni, hogy a július hónapban az üzemben nem volt baleset!

31 éve történt
Megszervezték a bányászok továbbképzését

A Pécs vidéki bányászok szakmai továbbképzésének országos hírv mozgalma indult meg 1948. augusztus 11-én.

A hajdani Pécsbányatelepen, Széchenyi-aknán e nap reggelén hatvan bányász gyülekezett. Segédvájárók és csillések voltak a résztvevők, akiket Wietorisz Róbert üzemvezető, Sudár Ferenc élmunkás vájár és Horváth Lajos elővájár fogadtak. Rövid bevezető után Sudár Ferenc és Horváth Lajos különböző biztosítószerkezeteket mutatott meg, majd készített el. A méretvadász faragás hagyományos eszközzel, a mérőléccel, a „sukkolással” és a fejszével történt. Az egyes ácsolat-fajták faragása és beállítását után a „tanfolyamisták” kezdtek munkához. A három szakember ellenőrizte a szorgalmasan dolgozókat, időre, a pontosságára és a szakszerű, balesetmentes munkára törekedtek. A begyakorlás olyan eredménnyel járt, hogy a pécsbányai üzem négy-szög elhatározta: a továbbképzési gyakorlatokat tovább folytatja. Jó időben a fatéren, rossz idő esetén pedig az elméletet a szakteremben tartják, majd a bányában gyakorolnak.

Nem véletlen, hogy Pécsbányán — ahol 1896-ban szénbányásziskola létesült és ahol mindig nagy tekintélye volt a szakszerű munkát végzőknek — került sor erre a továbbképzésre. Szükség volt minél több, szakmailag jól képzett bányászra. A szénacnát már megmutatta, hogy vannak kiemelkedő egyéniségek, „élmunkások”, akik képesek társaik szakmai tudásának fejlesztésére. A tanfolyamon részt vettek alkotók azoknak a későbbi századoknak a magját, akik termelési eredményeikkel, helytállóságukkal beirták nevüket a mecseki és a hazai szénbányászati történetébe.

Krisztián Béla

Nyári oktatás

A komlói szakmaközi bizottság és más szervek támogatásával az ideai vakációban is megszervezte a javítóvizsgára készülő általános iskolai tanulókat nyári oktatását. A részvétel ingyenes. A gyerekekkel önként jelentkező tanítók, szaktanárok foglalkoznak, hetente két napon, kedden és pénteken 8—11-ig, az üttörőházban. Tantermet, felszerelést az üttörőház vezetősége biztosítja. A nyári oktatás augusztus 20-ig tart.

Ünnepélyes névadó

Negyedik alkalommal rendeztek névadó ünnepséget a gépkocsi üzem komló üzemrészeiben. A Taksonyi József KISZ-alapszervezet ezúttal is örömmel vállalta az esemény rendezését, lebonyolítását, mert munkájuk elismerésének tekintik azt, hogy az üzemrészek dolgozói közül évről évre többen döntenek a KISZ-névadó mellett. A július 28-án megtartott hetes névadó első részére a városi Tanácscon került sor. A szülők és névadószülők fogadalmátétele után ünnepélyes keretek közt kaptak nevet Bitter Erika, Bitter Róbert, Bence Márta, Farkas József, Fodor Andrea, Nagyfi Katalin, Vas Rita Annamária. Az ünnepség második részében — mely az üzemrészek klubjában zajlott le — a párt-, KISZ- és szakszervezeti szervek közszóztották a megjelenteket, majd Wágner Csaba KISZ-csoportvezető adta át a szakszervezet és a KISZ, Pekarek Károly pedig a Petőfi Sándor szerelőbrigád ajándékait. A továbbiakban az üzem vendégül látta az ünnepség résztvevőit. A tervek szerint még ebben az évben újabb névadóra kerül sor a KISZ szervezésében. Felvéte.

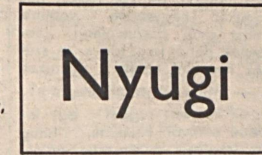
ban az üzem vendégül látta az ünnepség résztvevőit. A tervek szerint még ebben az évben újabb névadóra kerül sor a KISZ szervezésében. Felvéte.

lünkön a hetes névadó résztvevőit a városi tanács előtt. (Pozsgai László felvétele.)

Osvald Péter

— És már jön is az ismerősem: Nyugi kérem! Majd elmegy a másikkal...

B. közszeg csendes temetőjében, csendes munkahelyen halottasház épülget. Igaz, az anyagellátás akadozott, de most minden a helyén van. Csak hát?

Csak hát kellemesen süit a nyári nap, s olyan jó sütikerezni a hosszú tél után. Ha jön az ellenőrzés? Ugyan kérem, ott a védőpapjás. Nyugi!

A vasúti sorompó zárva, a vonat már elment. A buszon ülők türelmetlenül várakoznak. A percek telnek és semmi. Végre dundi vasutas bukkán elő az őrházból. Mackós mozgással, Lehár-melodit dudorászva indul a sorompó felé. A buszon ülők műszakról hazafelé tart-

nak. Látna ezt a nagy kényelmet, öklüket rázva dühöngenek. A sorompóőr karjait szétvártva ismétli az ismerős rejtényt. Nyugi emberek, nyugi! Soká jár le még a szolgálat.

Lakástatarozás az összes kellemetlenségeivel. A lakók hetekig rakosgatják értékeiket egyik helyről a másikra. Mindig várni kell valamire. Napok telnek, de telnek a sarokban a rövid és hosszú nyakú üvegek is. Sőt néha paklit bontanak. Ez már so! Megtörténik a vádemelés, a védőbeszéd ismert. Nyugi!!!

A példákat lehetne folytatni. Annnyit azonban el kell mondani, hogy mindannyiunk munkája úgy kapcsolódik egymáshoz, mint láncszemek. Vagyis mondjunk a vasúti őrnél festenek, festő orvosra vár, az orvos épített stb. Tudatosítani kell, hogy ami az egyiknek nyugalmat kölcsönöz, az a másikkal türelmetlenséget, bosszúságot okoz, mert az élet egy olyan körfolyamat, amelyben minden embernek megvan a részfeladata, s aki annak normatívát nem teljesíti, önmagát csapja be.

Juhász Gusztáv

SZABAD IDŐBEN

A Komló városi művelődési központ heti ajánlata

Szép számú közönség előtt szerepelt 4-én, szombaton 17 órakor Horváth Béla gitárkísérettel, Duga Ilona énekesnő. A városban immár második alkalommal került bemutatásra Károly Róbert—Gáspár Sándor: „Márévr balladája” c. előadása. A most megjelent Gáspár Sándor ültette át versebe és ezt zenésítette meg a pécsi zene-szerző. E bevezető után lépett a színpadra Sándor György humoralista, aki az előre meghirdetett „Nézeteltérés” c. műsora helyett „Lyukasóra” c. műsórát adta elő. A programváltozás a Várhegy alatt táborozó úttörők jelenléte indokolta. Az est harmadik eseménye a Komló Bányász Fúvószenekar hangversenye volt. Sajnos a hirtelen jött vihar miatt a zenekar koncert-műsora csupán négy számot tudott előadni.

Heti programjaink közül a KOMLOI NYÁR rendezvénysorozat keretében két előadásra hívjuk fel a figyelmet.

19-én, vasárnap 20 órakor a Steinmetz szabadterei színpadon (rossz idő esetén a Zrínyi Művelődési Ház nagyertermében) rock-hangversenyen szórakozhat az ifjúság. Közreműködik az Amor, a Golf és az S-LET együttes. A bevétel teljes összege a „gyermekév” egyszázaléjára kerül. Másnap, 16 órakor Alkotmányunk ünnepe alkalmából a magyaregryi strandfürdő területén néptáncosportok és pávakörök találkozája lesz.

Ugyancsak megemlékeznek Alkotmányunk ünnepeiről a Me-

cseklalul Klubkönyvtárban 17-én, pénteken 19.30 órakor. A műsorban közreműködik a klubkönyvtár gyermekcsoprtja. A Mecsekjányosi Klubkönyvtár ifjúsági klubjában 17-én, pénteken 19 órakor „Beatles-bibliá” címmel Lovkovich Ferenc tart előadást az együttes történetéről. Ugyanitt 18-án, szombaton 18 órártól táncest lesz.

A műsorban fellépnek a magyaregryi hagyományörző együttes és a pécsi Puskin Művelődési Ház pávaköre és néptáncosportja. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy a programja 15 órakor különjáratú autóbusszal indul.

A Május 1. Művelődési Házban működő gyűjtők köre 19-én, vasárnap 9—12 óráig tartja foglalkozását.

A Zrínyi Ifjúsági Klub tagjai 19-én, este 20 órakor közösen részt vesznek a Steinmetz szabadterei színpadán tartandó rock-hangversenyen. 18-án, szombaton 18—22 óráig discomix lesz az Üttörő- és Ifjúsági Ház udvarán, a komlói fiatalok részére. A városi Iskolamúzeum vezetője, Cserdi András 18-án, szombaton 9 órakor tárlatvezetést tart a Munka és Művelődés mozgalomban résztvevők részére.

A Kőkőnyösi Klubkönyvtárban Magyarország várai címmel Radó Pál diavetítéses előadást láthatják 17-én, pénteken 18 órakor. 19-én, vasárnap 18 órakor pedig a klubkönyvtár vezetője, Gábor Zoltán tart alkotmány napi megemlékezést.

Anyakönyvi hírek

KOMLO

SZULETTEK: Komjátó János Györgynek és Orsós Máriaéknak János, Fanyagó Imrénének és Kleri Valériának Valéria, Bíró Pálnak és Csersei Editnek Edit, Pálfi Lajosnak és Huber Juliannának Tünde, Braun Józsefnek és Holecsek Irénnek Brigitta, Harkály Vilmosnak és Juhász Zsuzsannának Károly, Csontka Józsefnek és Orsós Ilonának Attila, Király Lászlónak és Vasvári Máriaéknak Judit, Kohl Károlynak és Lakyó Erzsébetnek Melinda, Máté Miklósnak és Szelei Márta Irénnek Miklós, László Dezsőnek és Stadler Teréznek Dávid és Csaba, Kulcsár Istvánnak és Boros Annának Eszter, Fóris Istvánnak és Menyhárd Margitnak Tamás, Dobosi Zoltánnak és Schüll Juliánnak Zolt, Dobány Lajos Gézáéknak és Teréznek Katalin Gyöngyinek Loránd, Csenhi István Lajosnak és Fundi Csilla Erzsébetnek Andóra, Ebert Jánosnak és Szabó Máriaéknak Krisztián, Benke Györgynek és Hukker Gabriellának Balázs és Szabolcs, Terenyi Lászlónak és Orsós Annának György, Molnár Tibor Jánosnak és Bözsa Magdolnának Krisztina, Tulinger Gyulának és Pálós Zsuzsanna Klárának Norbert, Juhos Dániel Józsefnek és Szolga Annának Katalin, Kiskovács Zoltánnak és Lukács Ilonának Tímea, Kis-Vén Lászlónak és Murber Annának Annamária, Ersek Istvánnak és Orsosi Annának István, Hauser Józsefnek és Perjési Éva Erikának Brigitta, Tamás Györgynek és Páva Klárának Krisztina Klára, Baráth Jánosnak és Obiczser Évának Szabolcs, Kovács Lászlónak és Kovács Zsuzsannának Anett, Kovács Lászlónak és Keszler Giziellának Norbert, Giszinger Adáéknak és Schmidt Brigittának Orsi, Kemény Ferencnek és Orsós Juliánnak Beáta Zsuzsanna, Orsós Mihálynak és Orsós Juliánnak Julianna, Vidolovics Bélának és Katona Irénnek Ágnes, Szlobodics Ferencnek és Széptérieri Annának István, Waldheuser László Sándornak és Magyarosi Mária Katalinnak Csaba, Orsós Józsefnek és Orsós Rózsának Erzsébet, Pető Gézáéknak és Szalai Juliánnak Gabriella, Szabó Józsefnek és Csontos Margit Máriaéknak Szabolcs, Gáspár Ferencnek és Gracis Margitnak Szilvia, Kiss Józsefnek és Pálfi Magdolnának József, Kelemen Lászlónak és Tóth Irénnek László, Dr. Várgzegi Ákosnak és Harmatos Máriaéknak Márk Károly, Taksonyi Józsefnek és Luca Piroskának Viktória, Rausch Bélának és Fiedrich Arankának Gábor, Szabó Istvánnak és Hoyer Waltraudnak Peggy, Tóth József Jánosnak és Nemes Rita Erzsébetnek Balázs, Kántor Jánosnak és Nagy Erzsébetnek Edit, Zalkó Nándornak és Dróhos Annának

Nikoletta, Orsós Lajosnak és Orsós Katalinnak Mónika, Soós Lajosnak és Kovács Mária Teréziának Renáta, Harmat Tibornak és Futó Erzsébetnek Roland, Mihály Lászlónak és Börszék Margitnak Ákos, Dobai Lajosnak és Varga Ágota Piroskának Bernadett Barbara, Tesch Ferencnek és Nyíri Evának Melinda, Judit, Lovas Mihálynak és Spitz Erikának Roberta, Orsós Istvánnak és Ignácz Máriaéknak Attila, Kelemen Sándornak és Szerkes Andrea Máriaéknak Sándor, Dr. Hermann Zoltán Jánosnak és Polgár Juliánnak Judit, Kovács Zoltánnak és Jakab Máriaéknak Gábor, Varga Péternek és Nagy Ibolyának Brigitta, Pászto Sándornak és Molnár Máriaéknak Sándor, Pál Ferencnek és Ungi Máriaéknak Szabolcs nevű gyermeke született.

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK: Gunst Gábor Jenő és Spengler Éva, Kacsó Csaba és Popp Ildikó Rita, Auth János és Sági Ibolya, Sandó Tibor Ferenc és Fábrián Ibolya, Balatónovics Csaba és Janovics Edit, Császti Csaba Géza és Huber Julianna, Szabolcs Attila és Bálint Magdolna, Pálfi István és Edes Erzsébet Tünde, Király Attila és Szűveri Ilona, Bíró László és Pintér Ibolya, Tárnai Attila és Pósta Klára, Gyurkó Mihály és Öbnczi Elek, Obert László János és Szabó Amália, Tiszold Tamás és Bíró Gizzella, Kovács László és Hartmann Mária Erzsébet, Németh László és Schaffer Mária, Gál Miklós és Makra Klára, Lejkó János László és Pethő Éva Hedvig, Kozma János és Bánfalvi Éva Zsuzsanna, Somodi János és Eberling Mária, Seres Olivér és Székely Valéria, Feuerstein József és Ficzek Éva, Tóth Zoltán és Jenes Mária Gabriella, Szabó Ferenc és Takács Zsuzsanna, Csikós Lajos és Hójas Piroka, Kruszlic László és Kovári Ilona, Bicskei Sándor és Hegyi Teréz, Szekeres Károly és Hirsch Erzsébet, Varga Sándor és Hohner Zsuzsanna, Pető József és Bótz Teréz, Sáfány Tibor és Balázs Giziella, Hosszú László és Ferenczi Franciska Terézia, Simon László és Juhász Ildikó, Kerekes István és Lukács Ildikó Ilona.

MEGHALTAK: Hajek Rezsőné sz. Haffner Anna, Horváth József, Orsós Istvánné sz. Orsós Giziella, Csizler János, Dénes Ferenc, Molnár István, Törtélt Józsefné sz. Iványi Zsuzsanna, Kónig Andor, Somfai Gyula, Pesek János, Takács Ferenc, Vukitsévit Géza, Spenberger Imre, Bódi Jánosné sz. Zsitók Veronika, Cséke Ferencné sz. Gulás Erzsébet, Póppí Ferenc, Ujvári László, Kiss Károly, Patoki Ferenc.

mb HIRDETÉSEK

Garázs eladó Szilvásban. Erdőkölödi: Petőfi utca 9. föld szint 2. Ugyanitt 140 literes hátszékény eladó.

750-es Zastava, lejáró forgalmival, vagy bontva eladó. Komló, Alkotmány u. 11. Koszta József.

Elveszett Rex névre hallgatós 2 éves, fekete németjuhász kutya. A becsültes megtalálást jutalomban részesítem. Wingenfeld, Mecsekfalui út 43.

Érdekel az ökölvívás?

A Komlói Bányász ökölvívó szakosztályának régi gondja, hogy nincs elegendő versenyzője. Egy-egy kiemelkedő képességű és tehetségű versenyzője évről évre akad Farkas Béla edzőnek. Az agilis edző most az utódokat keresi: várja azokat a fiúkat, akik már betöltötték tizenkettedik életévüket, szeretnének versenyszerűen sportolni. A jelentkezők először orvosi vizsgálaton vesznek részt. Alkalmasság esetén heti három edzésen fél év alatt elsajátítják az ökölvívó mozgás, az ütészékezés alapjait, majd technikai minimumvizsgát tesznek arról, hogy versenyzésre alkalmasak. Jelentkezni lehet hétfőtől péntekig, 16—17 óra között a KBSK kőkönyösi sportsarnokában, Farkas Béla edzőnél.

Tipppek

A 33. heti totószeleány mérkőzéseire a tippket Gyimesi Jenő, a Vasas Bányász sportkör elnöke adta. Több újonc NB II-es csapat fogad otthonában jó erőt képviselő együttest, s ez számos váratlan eredményt szülhet. Érdekesnek ígérkezik a Ganz MAVAG—Vác találkozó is, Vadász Károly a váciaknak jelenlegi edzője, sokáig volt a ganszok mestere. Tippjeim a 33. heti szeleány mérkőzéseire:

1. Építők SC—SZEOL AK	2 x
2. Dunakeszi—Bp. Vasas Izzó	1 x
3. Jánoshalma—Kossuth KFSE	1 x
4. Esztergom—BEM SE	x 2
5. Ganz MAVAG—Vác	1 x
6. Leninváros—Kazincbarcika	1 x
7. Orosháza—Szabó L. SE	2 x
8. Balassagyarmat—Papp J. SE	1 x
9. Sarvas—Szojnik MAV NTE	2 x
10. Nyiregyháza—Eger	1 x
11. Győri Dózsa—Bábolna	x
12. Dorog—MAV DAC	1 x
13. Váralpa—Sopron	x 1
14. Budafok—BVSC	1

Nemzetközi kézilabda-mérkőzés

Nemzetközi kézilabda-mérkőzés színein volt az elmúlt héten, szerdán a kőkönyösi pálya. Az Egyesült Államok válogatottját fogadta barátságos mérkőzésen a Komlói Bányász együttese. A magas amerikai játékosok minden erőfeszítésére ellenére a hazaiak irányították a játékot. Ettől függetlenül is ez jó erőpróba volt a holnapi bajnok rajt előtt. A félidő negygyolcos előnyét a kék-fehér gárdája a második játékrészből

mb SPORT

Sportnapközi Mázaszászváron

Ismét 0:2-ről

A jó küzdőszellem pontot eredményezett

Még a csütörtök délelőtti edzésen is a nagykanizsai mérkőzés nyomait viselték a komlói labdarúgók, Gyurina „jámi tanu”, Barta is biceg. Ők le sem vetköztek, könnyített munkát végeztek Mács, Stemler, és Martinkovics is. Az egyedül üdítő dolog: Kelemen és Tresch már együtt mozog a többiekkel.

— Milyen csapatot tud pályára küldeni vasárnap?

— Kelemen, Tresch, Martinkovics és Stemler játékára számítottak. A balhátvéd helyén Tóth szerepel majd. De a nagy kérdések csak szombaton délelőtt dőlnek el.

Nos, a sérültek rendbejöttek, így aztán egy egészen jó együttes léphetett pályára vasárnap Bábolnán: Bien — Kelemen, Kovács, Steib (Mács), Tóth — Róth (Stojka), Hohmann, Tresch — Martinkovics, Stemler, Radics összedőlésében.

Az első félórán hallatlanul idegesen játszott a Komló. Sok hibás átadás jellemezte azt a játékreszt. A csatárok keveset mozgáltak, nehezen lehetett megtalálni őket az átadásokkal. A kapott utasítás ellenére az erős széllal támogatott Bányász csatárai alig lőttek kapura. A hevesen rohmozó hazaiak egy megismételt szabadrúgást követően szereztek vezetést úgy, hogy a labda a sornalon irányít változtatva került a hálóba, majd egy szöglet után az elmélázó védők közül Kiugró Hegedűs révén növelték előnyüket. A félidő felénél ismét 2:0-ra vezetett az ellenfél. A csapat azonban vert helyzetből is tudott újítani. Igaz a szünet előtti percekben Radics még nem tudta kihasználni a szépítési lehetőséget, de a félidőben kapott korhólasz használt, mert a második negyedben öt percen a Komló irányított. Tresch szépített, majd Stemler kapáslövessel egyenlített.

A lendületbe jött kék-fehéreknek volt lehetőségük újabb góllal szerzésére, de előbb Radics hibázott az ötösön, majd Martinkovics vágta kapu fölé tiszta helyzetből a Stojka által elé fejt labdát.

Meggyes Lajos értékelése szerint ezúttal nem a jó játék, inkább a nagyszerű küzdőszellem segítette a fiúkat az egy bajnokjantozhoz. Egyénileg Kelemen, Tresch, Hohmann és Kovács nyújtott átlagon felülit, de Tóth is megfelelt a számára idegen balhátvéd posztján.

Ragyogó napsütés, víz és labda. Mi kell több egy szünet után, hogy jól érezze magát? Ezek a „kellékek” pedig mind együtt vannak a mázaszászvári strandon, a nagyközönség általános iskoláinak nyári napközijében.

Amikor megünnkel felfelé a Bányá utcán Potyondi János tanácselnökkel, szemből egy csapat gyerek közeleg futva. — Igen, mi vagyunk a napközisek — lihegi egyikük — a reggeli bemelegítő futást végezzük éppen.

Mint később megtudjuk, ez is van vagy 3 kilométer. — Alapvető célunk az volt — érvel a napközi jogossága mellett a tanácselnök — hogy a gyerekek ne az utcán töltsék a nyarat. Így aztán a sportegyesület segítségével a szünidőben évről évre megrendezzük a napközit.

Az ötvenedik éve felé közeledő medencében azonban nemcsak a napközisek tanulnak úszni. A kötelek között Kiss Sándor edző vezetésével éppen edzést tartanak a Mázaszászvári Bányász úszópalán-táin. — 51 tagja van a szakosztálynak, s a legjobbak, Németh Klára, Kiss Angéla és Ferenczi Agnes, már a járási-megyei versenyeken is értek el figyelemreméltó helyezéseket — tájékoztat Kiss Sándor, aki egy nyáron 100—120 kisdíjot tenit meg az úszás alaplemeire.

Közben visszaérkeznek a napközisek, s míg a két ifivezető irányításával az úszófoglalkozás előtti bemelegítést, gimnasztikázást végzik, Meng Jánosné pedagógussal, a csoport vezetőjével váltunk néhány szót.

— Az idén július elejétől augusztus 20-ig él a napközi — mondja. — Volt olyan hét, amikor negyvenen voltunk, most csak tizennyolcan vagyunk, de hát jó az idő, s a szülőök nyaralni viszik a gyereket.

— Milyen a napi program? — Minden reggel egy kiadós sétával kezdünk, amíg az iskolától a strandig érünk. Aztán reggeli torna, majd három csoportban az úszó-foglalkozások következnek.

Jónás Gabi most lesz nyolcadikos, s nem szeretne úgy kikerülni az iskolapadból, hogy ne tanuljon meg úszni. — Az idén nyáron kezdem, most második hete vagyok napközis. 8—10 méter már le is tudok úszni egyhuzamban. Jó itt, mert mindenféle sport, játék van.

Alig négyéves apróság fut az úszóedzőhöz. — És is tanulok ám úszni. — selypíti jogos büszkeséggel.

Csak Bauer

Az országos bajnokság gyengere szereplése után abban bíztak a komlói atlétika irányítói, hogy a hét végén megrendezésre került „B” kategóriás szakosztályok versenyén kiharcolják majd az „A” döntőbe jutást, ahol további bajnoki pontokat szerezhetnek. Ehhez azonban a legjobb nyolc csapat között kellett volna végzőni. A komlóiaknak nem sikerült.

Az országos bajnokság gyengere szereplése után abban bíztak a komlói atlétika irányítói, hogy a hét végén megrendezésre került „B” kategóriás szakosztályok versenyén kiharcolják majd az „A” döntőbe jutást, ahol további bajnoki pontokat szerezhetnek. Ehhez azonban a legjobb nyolc csapat között kellett volna végzőni. A komlóiaknak nem sikerült.

Városi spartakiád

Tizenöt komlói vállalat, üzem képviseltette magát versenyzővel vasárnap délelőtt a kőkönyösi pályán megrendezett városi munkahelyi spartakiádon. A 180 induló az atlétikai számokban, kézilabdában és kispályás labdarúgásban mérte össze erejét.

Az egyes versenyszámok győztesei: Férfiak: 100 méteres síkfutás: Vidák József, 800 m sík: Kispál Imre (Béta). Távolugrás: Gyémánt Tibor (Szénelőkesztő). Súlylökés: Götzer Adám (ÉPFU), Gránát-dobás: Erdei Mihály (Szénelőkesztő). Nők: 100 m: Motil Agnes (Carbon). Távolugrás: Motil Agnes. Súlylökés: Motil Agnes. 400 méter: Motil Agnes, Gránát-dobás: Scheffer Mária (Mélyfűró). Kézilabda, férfi: 1. Központi Gépjármű, 2. Hídépítő 3. MOM. Női: 1. Carbon. 2. Vízmű. 3. Május 1. Ruhagyár. Kispályás labdarúgás: 1. Kőbá-

Motil Agnes (Carbon) győztes ugrása a női távolugrásban. Fotó: Beck

nya. 2. Béta. 3. Központi Gépjármű. A férfiak és a nők összesített csapatversenyét a Carbon nyerte 141 ponttal, a 81 ponton Május 1. Ruhagyár és a 70 pontot szerzett Gépkocsi Üzem előtt.

Zöldnaptúra

A győztes szállító KISZ-alszervezet csapata az egyik mőkész akadályt teljesíti

Ideális kirándulási időben kelt útra az a tizenhárom — egyenként 6 fős csapat — amely részt vett Kossuth-bányáuzem KISZ-vezetősége által rendezett zöldnaptúrán, vasárnap. Az útvonal, amely a Tripammer-fánál kezdődött, a gyönyörű szép meglepő völgyön keresztül vezetett. A következő állomás Kólyuk, majd a végéig a kossuthiak sikondai pihenőparkja. A

közel tizenhárom kilométeres távot természetes és mesterséges akadályok nehezítették, ahol is a versenyzők politikai, gazdasági, illetve a Mecsekkel kapcsolatos kérdésekre válaszolhattak.

Szoros küzdelemben a szállító KISZ-alszervezete lett az első a hivatali és az előkészítő körlet csapatai előtt.

Schmidt Zoltán

RÖVIDEN

A Villamos Üzem pécsújhegyi szakszervezeti bizottsága és a Ságvári Andre KISZ-alszervezet közös rendezésében szocialista brigádok közötti lövészversenyre került sor az elmúlt napokban. A jól sikerült versenyen 12 csapat indult, a vándorserleget a Kandó Kálmán szocialista brigád nyerte el. Az egyéni versenyen negyvenen álltak a lőtávolság elé. A győzelmet Csordás József, az Elektron '73 brigád tagja szerezte meg.

Lejártak az első forduló — járási csapatok részvételével — a labdarúgó Magyar Népköztársasági Kupában. Eredmények: Lovászhetény — Nagypall 1-2 (0-2), Hosszúhetyű — Pécsvárad 5-4 (0-0), Magyaregregy — Mágocs II. 3-2 (2-2), Liget — Hetvehely 4-1 (1-1), Kisvaszar — Gödre 3-1 (2-1). A Mekényes — Bikal-találkozót utóbbi lemondta, így a mekényesiek jutottak tovább. A győztesek a második fordulóba jutottak, ahol vasárnap az alábbi párosításban mérték össze erejüket; Nagypall — Hosszúhetyű, Mekényes — Kisvaszar, Liget — Magyaregregy.

Megvalósul a cselekvési program

A Mecseki Szénbányák Központi Gépüzeme jól szervezi, végzi munkáját. A minőségi követelményeknek is jórészt eleget tesz. Összességében megfelelően segíti a vállalati célkitűzések megvalósítását — állapította meg az MSZMP Mecseki Szénbányák pb végrehajtó bizottsága azon az augusztus 16-i ülésen, amelyen a cselekvési program időarányos teljesítését értékelték.

A testület résztvevői ugyanígy az elismerés hangján szóltak a vállalat Gépkecszi Üzemének eddigi munkájáról. Az 1970-ben alapított egység jól teljesíti hivatását. Eredményei, így az ideai térszámok is azokat igazolja, akik annak idején a Gépkecszi Üzem létrehozását szorgalmazták.

A társüzemi és az „idegen” vállalatok részére végzett szolgáltatás mindkét üzem tevékenységében meghatározó. A Központi Gépüzemnél a félévi árbevételi előirányzatot főként úgy sikerült teljesíteni, illetve 23,7 százalékkal túlszámolni, hogy a külső megrendelők munkaiányát is jól kielégítették.

A cselekvési program irányítóként segített az üzemi erők összefogása, szervezése, mozgósítása, a munkafegyelmel további javítása, a kongresszusi és a felszabadulási munkaversenyben vállalt többletmunka elérése biztosíték lehet arra, hogy a növekvő feladatokat maradéktalanul megoldják a Központi Gépüzemben. Ehhez a vállalat részéről is körültekintőbb anyag- és alkatrészellátásra van szükség.

A Gépkecszi Üzem az I. félévi árbevételi előirányzatát 105,1 százalékkal teljesítette úgy, hogy jelentős (mintegy 300 ezer forint) üzemanyag-megtakarítást ért el. Cselekvési programjuk teljesítését megfelelő műszaki háttér biztosította. A diagnosztikai vizsgálatok növelésével, a dolgozókat közvetlenül érintő premizálási rendszer érvényesítésével mérsékeltek az önköltséget, fokozták a termelékenységét, a hatékonyságot. A társüzemi szolgáltatás mértéke meghaladta a 26 millió forintot. Az idegen cégek részére végzett munka 130,0 százalékos felületet mutat. Ma, amikor az üzemanyag felhasználásának csökkentése annyira fontos, figyelmeztérjék, hogy az üzem erre az esztendőre 735 ezer forint megtakarítást vállalt. (Az erről szóló cikkünk az 5. oldalon.)

A végrehajtó bizottság — Zentai József pártbizottsági titkárhelyettes elnökségével — jó értékelést adott mindkét üzem számára.

Vizyhányó Imre

Kitüntetések

A közművelődés területén végzett kiemelkedő munkáért a Szocialista Kultúráért kitüntetés érdemelte ki alkotmányunk 30. évfordulója alkalmából Apagyi Mária, a komlói Erkel Ferenc Zenekisloka zongoratanára, Czunik Istvánné, a bányaváros Úttörő- és Ifjúsági Házának vezetője. Ugyanezt a kitüntetést kapta a komlói Spirituális-egyesület (tagjai: Galyasi Géza, Kunos István, Nagy Ernő és Szabó Szabolcs).

A Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült Pál Lászlóné, a komlói Városi Művelődési Központ dolgozója.

Az augusztus 20-i ünnepségek keretében Fóris Istvánnak, Komló város Tanácsa személyzeti főelőadójának tanácsosi címet adományoztak.

Pécsre a bányászok területéről a következőket tüntették ki a Hazafias Népfőnt részéről Kiváló társadalmi munkás címmel: Czukor János, Biró Róza, Huba János (Vasas II.), Róza György (István-akna), Földvári Andrásné, Balázs László (Szabolcsfalú), István József (Szabolcsfalú), dr. Cucin Róza (Budai II. lakóterület), dr. Kecskés József, Török Sándor (Pécs-Meszés).

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

MECSEKI

BÁNYÁSZ

Az MSZMP Mecseki Szénbányák és Komló városi Bizottságainak hetilapja

XVII. évf., 34. szám

Ára: 1,50 Ft

1979. augusztus 22., szerda

Termelékenység-növelés, önköltségcsökkentés, takarékoság

Felajánlások, vállalások a kongresszusi és felszabadulásunk jubileumára indított munkaversenyben

A Mecseki Szénbányáknál és Komlón ismét újabb üzemek, vállalatok tettek felajánlást az MSZMP XII. kongresszusa, valamint hazánk felszabadulásának 35. évfordulója tiszteletére indított munkaverseny-mozgalomhoz. Ezek plusz feladatok vállalását jelentik, s egyben elősegítik a népgazdaságra nehezedő terhek csökkentését. Minden dolgozó és szocialista közösség törekvése egy: minél hatékonyabban, gazdaságosabban termelni, még jobban kell vigyázni a természeti tulajdonra, ki kell aknázni a belső tartalékokat. Az egészséges versenyszellem, a közös céljaink megvalósításáért folyó küzdelem most még erősebb, előbbé válik. A munkaversenyben lesznek elsők és lesznek, akik nem érnek el helyezéseket, de veszíteni nem fog senki sem, mert ebben a versengésben csak nyerni lehet.

Pécs-Bányaüzem

A XII. pártkongresszus és a felszabadulásunk 35. évfordulója tiszteletére kezdeményezett országos jellegű munkaversenyben a Mecseki Szénbányák üzemei közül elsőként a Pécs-Bányaüzem tett felajánlást. Mivel a vállalat, ismerve az üzem korábbi gondjait, újabb erőpróbát jelent számunkra, megkérdeztük Zokobi Béla üzemvezetőt: hogyan sikerült megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy Reichardt Sándor és brigádja által tett felajánlás az elképzeléseknek megfelelően realizálódjon.

— A vállalással járó legnagyobb terhek a Reichardt-brigádra hárulnak. Bár nem tekintjük látványos vállalkásnak a 2 ezer tonnát, a jelenlegi körülmények miatt ennek teljesítése is nagyobb odafigyelést, szervezettebb munkát kíván tőlünk.

— Hogyan oszlanak meg a feladatok?

— Ahhoz, hogy a 11-es telepi felületen SOW-40-nel dolgozó Reichardt-brigád hozni tudja a tervezett mennyiséget, és a júliusban teljesített 7,5 tonna napi átlagot, ebben a hónapban folyamatosan 8 tonna fölé emelje, feltétlenül olyan körülményeket kell biztosítani, amely nem akadályozza a brigád munkáját. A hatékonyabb segítségért azért is szüksége van a brigádnak, mert eddig több szeletes fejletésben nem dolgozott ezzel a géppel. Ugyanakkor nehezíti a munkát és fokozottabb, körültekintőbb felkészültséget igénylő védekezésre kényszerítenek bennünket a bonyolult geológiai viszonyok is.

— Mit várnak a többi munkahelytől?

— A már termelő és a még előkészítés alatt álló fejleteink jelenlegi helyzetben nem képesek a termelés fokozására. Számunkra a legfőbb feladat biztosítani az eredeti szakmai tervben meghatározott mennyiséget. Bár az elmúlt hónapban indított munkaversenynek tett vállalások teljesítésében ők is döntő szerepet vállaltak. Így sikerült a korábbi lemaradásunkat 600 tonnára csökkenteni. A további napokban mindenki jobb munkájára számít, hogy a bányásznapra már 3—400 tonna túlteljesítést érjünk el.

— Növeled a gondjainkat, hogy a 23 és a 25-ös telepi fejletésünk csak a napokban kezdte meg a termelést, így azok még nem tudnak jelentősen beleszólni a teljesítmény alakulásába.

— A kongresszusi vállalás milyen feladatot jelent a többieknek?

— Ahhoz, hogy a fokozottabb ütemű termelésben ne legyen fenakadás, a fejletési brigádok zavaratlan munkájához megfelelő mennyiségű és jól előkészített vágatokra van szükség. Ennek érdekében Friesz József vágathajtó brigádja vállalta, hogy augusztusban eléri a napi 1,8 m haladási sebességet. Ugyanakkor a fokozottabb védekezés nagyobb megterhelést jelent a szellőztetési és a gázlecsapolást végző brigádok számára is. A gépészeti dolgozóktól a berendezések javítása és karbantartása érdekében kértünk nagyobb odafigyelést. Természetesen az előkészítő munkában jelentős szerepet vállalt műszakiak is nagyban hozzájárulnak a termelési sikerekhez.

— A termelésben vállalt erőfeszítéseinkhez igazodva, a ténylegesen elvégzett munkának megfelelően differenciáltabb bérezést kívánunk alkalmazni. Ennek érdekében nagyobb gazdálkodási lehetőséget biztosítottunk a munkahelyek és körletek számára. Célunk az eddigieknél jobban ösztönözni a műszakok intenzív kibeszérlését. Ugyanakkor a kiegészítő — többnyire órabéres — munkahelyeken élünk azzal a lehetőséggel, hogy az eddigi gyakorlatot eltérően a besorolási szintet csökkentjük egyes dolgozóinknál, ha arra a kifogásolható munkájával rászolgált.

Aknamélyítők

A több éve egyenletes és kiváló teljesítményeket nyújtó komlói aknamélyítők között már hetekkel előbb érlelődött a gondolat, hogy felhívással fordulnak a vállalat többi üzeméhez. Ez az elképzelésük megvalósítható, mert a vállalat vezetősége is úgy látta, hogy a komlói üzem eredményes tevékenysége példamutató, és követendő.

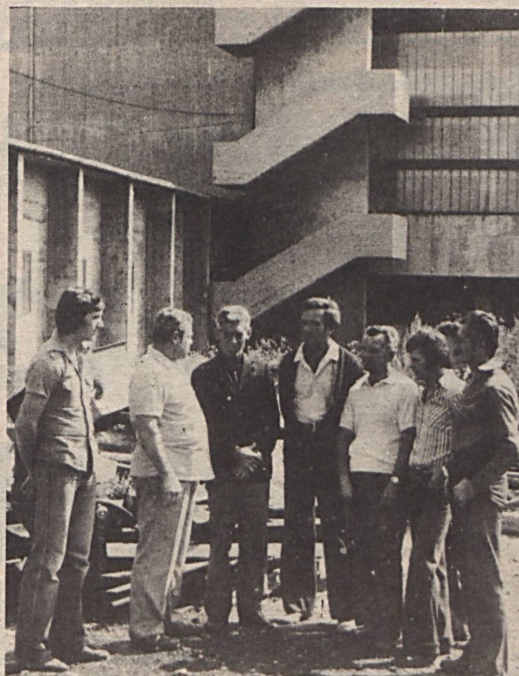
A felhívás és a vállalás a komlói üzem dolgozóinak részéről

meg történt. A céljuk: a gazdasági munka hatékonyságának növelésével, az anyag- és energiafelhasználás csökkentésével, a gépek és berendezések, valamint a munkaidő kihasználásának javításával kívánják eddig elért eredményeiket megszilárdítani és tovább növelni. Kérjük az üzemek fizikai és műszaki dolgozóit, hogy közös erőfeszítéssel próbálják megtalálni az élet- és munkakörülmények, valamint a biztonságos munkavégzés javításának lehetőségeit.

A líász-program és a Mecsek jövője érdekében az aknamélyítők a következő időszakban is komoly feladatok várnak. Farkas Pál Zoltán tájékoztatása szerint a legfőbb munkák: a Kossuth IV-es akna építése, a zósbaki diagonálakna 1980. év végére való befejezése, valamint Kossuth-bánya VIII. szintjének vágathajtása.

Hinterszer János, Horváth Ferenc IV., és Hartmann Henrik brigádjai, a többi kollektívával karöltve vállalkozik az üzem a második fél évben elért a termelési értéktervezés viszonyított 105 százalékat. Olyan minőségű munkát végez, hogy a megtermelt értékből minőségi levonás nem lesz. Az egy főre jutó tervezett termelési érték a II. félévi tervhez képest 2 százalékkal, 1980-ban pedig az idejéhez viszonyítva 5 százalékkal emelkedik. A tervezett árbevétel a következő hat hónapban másfél, jövőre az idejéhez képest ugyancsak ennyivel emelkedik.

(Folytatás a 2. oldalon)

Műszakváltás előtt a munkákat beszél meg a Horváth Ferenc IV. Beck Péter felvétel

Megemlékezés az alkotmány három évtizedéről

Morber János tanácselnök átveszi az új kenyeret Nyers János termelőszövetkezeti elnöktől. Fotó: Beck Péter

A munkás-paraszt szövetség méltatása a bányavárosban

Kitüntették a legszorgalmasabb társadalmi munkásokat

Harminczéves az alkotmány. A jeles történelmi évfordulót Komlón a Hazafias Népfőnt körzeti bizottságainak rendezésével próbálják megtalálni az élet- és munkakörülmények, valamint a biztonságos munkavégzés javításának lehetőségeit.

Mérei Emil, a Hazafias Népfőnt városi bizottságának elnöke köszöntötte az elnökségben helyet foglaló Hartmann Jánost, a városi pártbizottság titkárát, Morber János tanácselnököt, Jazbinsz Vilmos országgyűlési képviselőt, dr. Sági

godai Lajost, a Baranya megyei Tanács komlói járási hivatala elnökét, Piegli Jánost Komló díszpolgárát és Nyers Jánost, a Mecsekgyöngye Termelőszövetkezet elnökét. Megnyitójában Mérei Emil az alkotmány fontosságáról, a megalkotásáig eltelt időről, s arról a három évtizedről szólt, amelyben az írásba foglalt alapelvek jelentette szocialista társadalmunk egyik legfőbb támaszát.

— Unnep a születésnap minden ember, minden család életében, hogyne lenne hát az, amikor egy országot érint — mondta ünnepi beszédének bevezetőjében Morber János. — Ilyen országot érintő ünnep augusztus 20-a, az alkotmány megteremtésének emléknapja.

E napon ünnepeljük és mindenkor tisztelettel tekintünk a 30 éve törvénybe iktatott alkotmányunkra, amely államunk fundamentuma, társadalmunk jogi felépítményének alapja. E napon köszöntjük a szilárd munkáshatalmat, a munkás-paraszt szövetséget, amely társadalmi rendünk megbízható bázisa. Augusztus 20-a a szorgalmas munka eredményeként betakarított új kenyér ünnepe is. A kenyér mindennapi legfőbb táplálékunk. Egy kicsit életünk jelképe is, a küzdelem szimbóluma, amely érte folyik. Ősi szokás szerint ezen a napon szüjük meg ünnepélyesen az új kenyeret, megadva a tiszteletet az aratóknak, a munkásosztály szövetségének, a parasztságának.

Beszédének további részében arról szólt, hogy az alkotmányról emlékezzünk önmagunkról beszélünk és itélünk az elődök és utódok mércéjével egyezően. Felidézte a távoli múlt és jelen század harcát a földért, a függetlenségért, a szabadságért a régebbi időkben, az újjáépítésért, az újjászületésért, a felszabadulást követő években, s amely küzdelem eredményeként az alkotmány a nép közös akaratának történelmi gyümölcseként jött létre.

Megemlékezőjét így folytatta: — Hazánk erősödésével együtt fejlődik az alkotmányban is megfogalmazott szocialista demokrácia, a nemzeti és nemzetközi érdekek egysége. Ezek a fogalmak nemcsak eredménye-

(Folytatás a 2. oldalon)

Élenjáróink

Északi Bánya- és Brikettüzemből

Bedegi István vjáj, az aranykorszak 13-as elővá- jási szocialista brigád tag- ja, kiváló dolgozó, szak- vezető vjáj

Dankó András segédvjáj, az aranykorszak 13-as szo- cialista brigád tagja, ki- váló dolgozó

Erős András vjáj, az aranykorszak 3-as fejtsi szocialista brigád tagja, kétszeres kiváló dolgozó, a Bányász Szolgálati Erdem- érem bronzfokozatának tu- lajdonosa

Molnár Zoltán vjáj, az 5-ös feltárási szocialista brigád tagja, négyszeres kiváló dolgozó, az arany- ezüst- és bronzfokozatú Bányász Szolgálati Erdem- érem tulajdonosa

Pukli János vjáj, az 1-es aranykorszak szocialista brigád tagja, kétszeres ki- váló dolgozó, a Bányász Szolgálati Erdemérem ezüst- és bronzfokozatának, vala- mint a Kiváló Bányász mi- niszteri kitüntetésnek tu- lajdonosa

Sipos Lajos vjáj, a 4-es fejtsi szocialista brigád vezetője, négyszeres ki- váló dolgozó, a Bányász Sz- olgálati Erdemérem arany- és ezüstfokozatának, vala- mint a Munkás Szolgálati Erdemérem tulajdonosa

Felajánlások, vállalások a kongresszusi és felszabadulásunk jubileumára indított munkaversenyben

(Folytatás - az 1. oldalról)

Béta-bánya

A gondokkal küszködő Béta-bányauzemben nem kis fejtérést okoz, miként lehetne minél gyorsabban és eredményesebben termelni és kilábolni a hullámvölgyből. Az üzem egész kollektívája most még fokozat- tabb lendülettel munkálkodik. Biznak abban, hogy erőfeszíté- seik nem lesznek hiabavalók, s Béta visszanyeri régi jó hírnevét. Az üzem összes dolgozója ennek érdekében tette meg kongresszusi felajánlását.

Vállalják, hogy a második félévben teljesítik a szakmai tervet. Nem kevesebb, mint 6600 tonnát szabadnapokon küldenek majd a felszínre. Az asszumi teljesítményt a szakmai tervhez képest két száza- lékkel kívánják növelni. Ener- giamegtakarítási tervük: egy forint/tonna önköltségsökkenés.

Gépkocsi Üzem

A Gépkocsi Üzem kollektív- ja két pontban foglalta össze kongresszusi felajánlását. E mindent magába foglaló két pont híven tükrözi az üzem dolgozóinak következetes és er-edményes munkáját.

A társüzemi termelést az üzem szakmai tervének megfele- lően 100 százalékra teljesítik. Az idegen árbevételi tervet pedig 1 millió 500 ezer forint- tal túlteljesítik.

Központi Gépüzem

A Központi Gépüzem az anyag- és energiagazdálkodás- ra, a munkaerő ésszerű felhasználására, valamint a zavartalan munkavégzés biztosítására kü- lönkülően tett felajánlását.

A cseregépjavítás költségein belül az importalkatrészek ha- zai gyártásával a forint/műszak mutatót a tervhez képest 1 szá- zalékkal csökkentik. A nagy teljesítményű fogyasztók üze- meltetését a csúcsidőszakra vo- natkozó utasítások figyelembe- vételével működtetik. Az üzem részére megállapított energia- felhasználási normát a lehető- ségekhez képest igyekeznek be- tartani.

A munkaerő ésszerű felhasználása is szerepel az üzem vállalásában. Tervezik: minimális- ra csökkentik a késések, egyéb fegyelmezetlenségek okozta ki- eső időket. Az éves feladatokat a minimális túlórafelhasználás- sal kívánják teljesíteni.

A zavartalan munkavégzés biztosítása érdekében javítják az ügyviteli munka hatékonyságát.

Szorosabb kapcsolatot alakít- nak ki az Anyagellátó Üzem- mel, a munkavégzéshez szüksé- ges anyagok biztosításáért. Kü- lön munkavállalással és a lét- szám rugalmas átcsoportosítá- sával biztosítják a munkavég- zés folyamatosságát.

MOM komlói gyára

A MOM komlói gyára a kö- zelmúlt napokban műszaki kon- ferencián rögzítette a szocia- lista brigádok kongresszusi vál- lalásait. Konkrétan: csökkentik a termékek előállítására fordí- tott élőmunka-felhasználást. A normában dolgozók minden hó- napban 100 százalékon felül teljesítenek. Ezt úgy érik el, ha csökkentik a kieső időket, haté-konyabb teszik a tmk-tevél- kenységet, javítják a gépkiszol- gáltatást. Az anyagtakarékosági intézkedések, illetve vállalások között szerepel a selejtsökken- tés és a jobb anyaggazdálko- dás. Az energiatakarékoságot célozzák azok a külön felaján- lások, amelyek a víz-, a hő-, a fűtőanyag- és a villamosener- giamegtakarításra vonatkoznak.

Anyagellátó Üzem

Az Anyagellátó Üzem kollektív- ja a vállalati brigádvezetői értekezleten elhangzottak figye- lembevételével rögzítette fel- ajánlását. Az üzem profiljá- nak megfelelően az alábbi há- rom pontban összesítették az elvégzendő feladatokat: a szak- mai terv által előírt költsége- ket, a tervvel szemben egy szá- zalékkal — 250 ezer forint — csökkentik. Az üzem raktár- és munkahelyi készletének együt- tes értéke nem haladja meg a tervezett szintet. Az előző há- rom év átlagából számított baleseti mutatót 5 százalékkal csökkentik.

Karbantartó Üzem

A Karbantartási Üzemben a Petőfi Sándor nevét viselő kömüves szocialista brigád fel- hívással fordult az üzem ös- zes kollektívájához, hogy vál- lalásuk megtételéhez csatlako- zanak a kongresszusi és felsz- abadulási munkaversenyhez. A jelenlegi helyzetben a ter- melés gazdaságosságának ja- vitása a legfőbb feladat. Ezért a Petőfi brigád vállalta, hogy a rájuk háruló 1979-es mun- kák jövedelmezőségét a terv- zettel szemben 60 ezer forint-

tal javítják. Az üzem 12 szo- cialista brigádja elfogadta a felhívást. Így a munkák jöve- delmezőségében 440 ezer for- rint megtakarítás várható.

Komlói Szénelő- készítő Üzem

A Komlói Szénelőkészítő Üzem dolgozói vállalják, hogy az üzemvitel megkivált és megfelelő biztosítást, valamint a szénelőkészítési technológia szigorú betartása eredménye- ként az éves kokszszén terme- lési tervüket, még az első fél- évi lemaradás ellenére is tel- jesítik. Továbbá: a kokszszén minőségének mutatóit olyan szinten tartják, amellyel a Du- nai Vasútól éves szinten leg- alább 10,3 millió forint felárat kapnak. A kollektív vállalko- s, hogy az éves árbevételi terv eddigi lemaradását behozzák. Az üzemviteli munkák további javításával két százalékkal csökkentik a villamosenergia- felhasználást.

Mélyfűrók

Az Országos Földtani Kutató és Fűró Vállalat mecseki üzemvezetőségének tmk szocia- lista brigádja felhívással for- dult a vállalati valamennyi szo- cialista brigádjához. Az üzem- vezetés területén elsősorban takarékosági intézkedésekkel kívánják csatlakozni a kong- reszusi és felszabadulási mun- kaversenyhez. A telepvilágítás energiafelhasználását újítással kívánják megoldani, amely éves szinten 50 százalékos energiacsökkenést eredményez. Szeptember 30-ig kísérletké- pen felszerelnek egy olyan ber-endezést, amellyel a szerszám- gépek improkutív üzemidejét csökkenthetik. E vállalásokkal járulnak hozzá a brigádok a vállalati célkitűzések megvaló- sításához.

Költségvetési Üzem

A Költségvetési Üzem szo- cialista brigádjai és kollektívái elsősorban a termelékenység növekedést tűzték ki célul. A munkák előkészítési és szerve- zési tevékenységének növelésé- vel 5 százalékkal emelkedik a termelékenység. Ugyancsak ezt célozza a munkaidő jobb ki- használása, a munkafegyelem erősítése, az egészségesebb munkakörülmények kialakítá- sa. Várhatóan ez újabb 2 szá- zalékol jelent majd. Az en- ergiaprogramhoz kapcsolódva tervezik, hogy az ésszerű fel- használással az első félév-

hez képest 10 százalékkal csökkentik az energiafelhasz- nálást.

Továbbá: a minőségi köve- telmények teljesítése mellett az anyagfelhasználást az anya- gok időbeni biztosításával, a technológiai fegyelem szigorú betartásával 8 százalékkal csök- kentik. Tervezik, hogy a meg- lévő géppark nagyobb mérvű kihasználásával, folyamato- sabb karbantartásával, korsze- rűsítésével még százalékkal emelkedik majd a termelékeny- ség. Vállalják, hogy a jelen- legi változó árak mellett is a ráfordítási költségeket, az ön- költség csökkentésével szinten tartják.

Vasas- Bányauzem

Vasas-Bányauzemnél a ter- melési eredmények alakulását az év első felében több ténye- ző is kedvezőtlenül befolyásol- ta. Gerber György üzemvezető szerint a geológiai körülmé- nyek váratlan romlása mellett gondot jelentett a szokatlanul nagy mázskkiesés, s hogy az egyéni teljesítmények sem nö- vekedtek. Az éves szakmai ter- vet a múlt évi tényleges telje- sítés felett határozták meg az üzem számára, a termelési fel- tételek kedvezőtlen alakulása miatt néhány hónap kivételé- vel ezt nem sikerült teljesíteni. Ezért alakult, ki augusztus 15- ig az a több mint 16 ezer ton- na lemaradás, amely megha- tározza az üzem lehetőségeit a pártkongresszus tiszteletére kezdeményezett felajánlásban.

— A gondok nem szűntek az elmúlt hónapokban sem, ennek ellenére úgy ítéljük meg

a helyzetet, hogy több irányú, a termelés érdekében végre- hajtható szigorításokkal előbb- re léphetünk. Augusztus közepé- ben beinduló 11/2-es teleti fej- tészel kiegészülve — hónapok óta először — végre ismét el- értük a szakmai tervben meg- határozott teljesítményszintet.

— Van-e lehetőség arra, hogy év végéig ledolgozzák a tetemes lemaradást? — Bár a termelés emelése érdekében a IV. szint 11/4-es fejts előkészítési munkálatai- nak meggyorsítása miatt két elővájó brigádunkat erre a munkahelyre irányítottuk, s így minden bizonyval már október második felében újabb mun- kásokhoz kezdhették meg a termelést, nem valószínű, hogy év végéig havi 4 ezer tonná- val növelni tudjuk havonkénti teljesítményüket. Ennek ellenére a XII. pártkongresszus és a fel- szabadulási évforduló tisztele- tére kezdeményezett munka- versenyben részt veszünk. Le- hetőségeinknek megfelelően mi elsősorban a munkafeltéte- lek javításában, munkahelyünk jobb kihasználásával tervezzük az előrelépést. Brigádjaink vál- lalták, hogy év végéig javítják a minőségi mutatókat, ugyan- akkor a technológiák gazdasá- gosabb alkalmazásával, energiatakarékosággal és jobb kalóriaérték elérésével csök- kenti szeretnénk termelési költségeinket. A célok gyors- sabb megvalósítása érdekében a fejtsi munkahelyeken ös- z. tönzöb, egyéni premizálás rendszerrel kívánjuk dolgozóinkat fokozottabb teljesítményre serkenteni. Mivel a technikai berendezések alkalmazásától várt hatékonyabb termelési le- hetőségek megteremtése ob- jektív akadályok miatt nem va- lósulhatott meg a tervezett mértékben, dolgozóink telje- sebb munkájától remélünk az eddiginél jobb eredményt.

(Varga-Vincze)

A munkás-paraszti szövetség méltatása a bányavárosban

(Folytatás az 1. oldalról)

ket, de feladatokat is jelente- nek. A szocialista demokrácia egész fejlődésünk egyik leg- fontosabb forrása, eszköz, fel- tétel, cél egyszerre.

Beszédének befejező részé- ben szűkebb hazánk, Komló eredményeit és a közel har- mincezer ember életkörülmé- nyeit ismertette.

Ezt követően a tekintetek az első emeleti asztalon lévő fehér obroszra szegeződtek, amely- ben az új lisztből süttött új ke- nyér felkúdt. Felcsattant a taps, amikor a termelőszoövetkezlet el- nöke, Nyers János átadta a ro- pogós, barnára sült új kenyert a város állampolgárait képvisé- lő Morber Jánosnak.

A megemlékezésen kitünté- tések átadására is sor került. A Hazafias Népront Baranya me- gyei Bizottsága által adomá- nyozott Kiváló Társadalmi Mun- kás kitüntetést vehette át Kovács Árpád Kossuth-bánya ve- zető könyvelője, Lovrencsics Fe- renc, a Központi Gépüzem vezé- tője, Kovács János, a Mecse- ki Tanbánya vezetője, Szántó Imre nyugdíjas és Nagy Ferenc, a városi tanács elnökhelyettese.

A Hazafias Népront Komló városi Bizottsága Erdemes Társadalmi Munkás jelvényt adomá- nyozott dr. Kovács Lajosnak, Hudák Istvánnak, Hafner Hen- riknek, dr. Berényi Istvánnak, Peti Sándornak, Brechler Kál- mánnak és Mihó Ferencnek. Társadalmi munkáért oklevelet kapott Timár István, Horváth Istvánné, Dér Imre és Höfl Józ- sef.

A városi tanács végrehajti bizottsága, a népront helyi bi- zottsága és a művelődési köz- pont ez év elején pályázatot hirdetett Komló városossá nyilvántartásának 30. évfordulója tiszteletére, a honismereti munka fellendítésére. A pályázat idej

kiírására 6 pályamunka érke- zett. A legjobbaknak az ünne- pi tanácsútanak adták át a dí- jakat. Első helyezést ért el Szécp Zoltán A komlói ande- zítbánya története című mun- kája. Második díjat kapott Za- bányi Alajos Egy falu az idő sodrában című Kisbattyánt be- mutatató írása és dr. Halmainé Tihanyi Éva A komlói gyógy- szertár féltévszázados története című tanulmánya. Harmadik helyezést ért el Megeriné Kovács Gizella Életmódváltás Mánfa közelében a XX. szá- zadban című munkája, míg Hoppa József dolgozatát, amely Komló és peremterületeinek népességi adatait dolgozta fel, különdíjjal jutalmazták.

Grünwald Géza

MECSEKI Bányász

Az MSZMP Mecseki Szénbányák és Komló város Bizottságának hetilapja

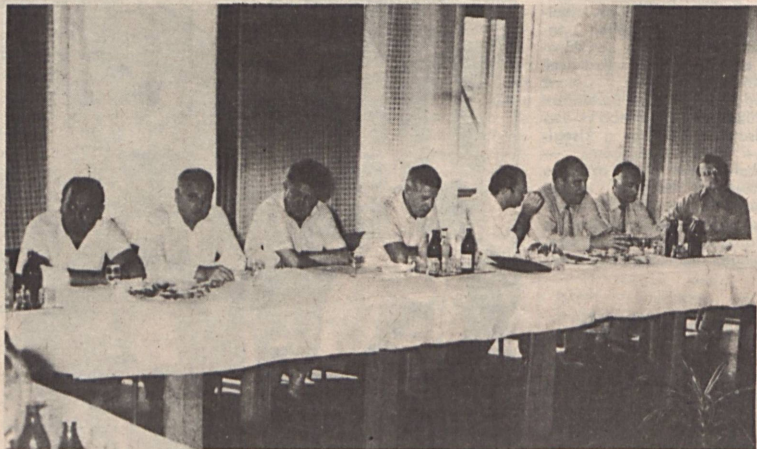
Felolós szerkesztő: VIZHANYÓ IMRE Szerkesztőség: 7621 Pécs, Déryné utca 9. és 7300 Komló, Pécsi út 42. (Munkásszálló, I. emelet 14.) Tel.: 11-337 (Pécs), 82-503 (Komló) Üzemi: 13-40, 13-41

Kiadja: Baranya megyei Lapkiadó Vállalat 7601 Pécs, Hunyadi út 11. Felelős kiadó: BRAUN KÁROLY

Készült Saphir 96-os ofszet rotációs gépen a Pécsi Szikra Nyomdában Felelős vezető: SZENDROÍ GYÖRGY

Terjeszt: a Magyar Posta Előfizethet: a Mecseki Szénbányák Üzemében, Komlón az üzemi munkai gyi csoportoknál és a városi tanács- Index: 25 212 ISSN 0134-0956

Nyugatnémet szakemberek látogatása

Közismert, hogy a magyar szénbányászat legnehezebb munkaterülete a Mecsek. Az is tény, hogy csak Pécs, Komló és Mázasszászvár környékén termelnek kokszzalot szénét. E munkák tanulm- nyozására érkezett hazánkba a múlt héten 32 ny gatnémet vezető bányászati szakember és újsá- gíró. Seregi János, a Magyar Szénbányászati Tröszt vezírgazdájára kísérte el őket a vállalatához, ahol a gazdasági, műszaki, politikai vezetőtestület nevében Garamvölgyi János igazgató adott tá- jékoztatót a delegáció számára. A vendégek ezt követően Kossuth-bányára, illetve a vállalat ku- tatói osztályára látogattak. Képviselet a vállalat központjában tartott tájékoztató résztvevőinek

Fotó: Thész

MUNKÁSHÉTKÖZNAPOK

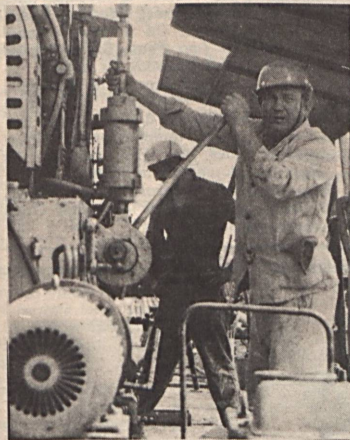
Mészáros Lajos gépkocsivezető 1962 óta dolgozik a Mélyfűrés Vállalatnál. Terepjáró gépkocsijával minden áttelepüléskor aktív kiveszi részét a mostoha terepviszonyok között, valamint a berendezések kiszolgálását látja el. 1977-ben megkapta az 500 000 km balesetmentes vezetésre a kitüntetését.

Galina József tmkszerelő 1957 óta dolgozik a vállalatnál. Lelkiismeretességével és szak tudásával nagyban hozzájárul a fűrésberendezések gyors és szakszerű javításához, karbantartásához. Többszörös kiváló dolgozó. Ezüst fokozatú szocialista brigádtag.

Hönig Gyula okleveles geológus, 25 éve dolgozik a vállalatnál mint fűrészi geológus. A vállalat Kiváló Dolgozója, a Földtani Kutatás Kiváló Dolgozója címet két alkalommal is kiérdemelte munkájával.

Mártonfalvi József vezető fűrészmester — brigádvezető, 1950 óta dolgozik a vállalatnál. Szorgalmas munkájával nagyban elősegíti a vállalat jó eredményeket. Négyeszeres kiváló dolgozó, brigádjával már több alkalommal elérte az ezüst fokozatot.

Pohli Antal fűrészmunkás, 1967 óta dolgozik a vállalatnál. Kétszeres kiváló dolgozó, 10 éve szakszervezeti bizalmi. Mártonfalvi Józseffel közösen jól összehajlik és irányítják a brigádot.

Munkaverseny bányásznapra

— Tudósítónktól —

A János Márton által vezetett zobáki 712. szocialista brigád kollektívája munkaversenyfelhívással fordult az üzem valamennyi szocialista brigádjához. A munkaverseny időszaka augusztus 1-től a hó végéig tart. A kollektíva vállalta, hogy augusztus havi vágathajtási tervüket 50 fm-rel 115 százalékra teljesítik, ezáltal 57,5 m vágatot hajtanak ki.

Teljesítménytervüket 20 cm/mű azaz 115 százalékra hajtják végre, ami 23,5 cm/műszáknak felel meg. A vállalatban szerepel a technológiai utasítások szigorú betartása, az anyagtakarékoság, melyben vállalják, hogy csak az előírt anyagot használják fel. Az üzem MHSZ lőterépi munkáinak fontos-ságára való tekintettel augusztusban 50 óra társadalmi munkát vállaltak.

A János Márton által vezetett 712. szocialista brigád felhívásához az üzem összes brigádjai konkrétan vállalt feladatokkal csatlakoztak. Az eddig beérkezett vállalatok közül különösen kiemelkedik a társadalmi munkaórák nagy száma, mely eddig eléri az 1500 órát. Zobák Bányáüzem dolgozói e csatlakozással méltóképpen szeretnék ünnepelni a XXIX. bányásznapot, mely vállalatok teljesítése nemcsak az üzem, de a vállalat, a népgazdaság szolgálatát szolgálja.

Nemesi Árpád

Megzabolázott metán

Metánnal lütenek a donyecki szénbányák számos hőközpontjában. A bányafüvetekből egy kis kiterítél a kazánokhoz vezetik a metánt, ezáltal jelentős mennyiségű szénatartalmú gáz keletkezik.

Ennek a gáznak jelentős részét eddig látként elégették, vagy csak egyszerűen a légkörbe bocsátották. A tiszta metánt természetesen nem lehet azonnal a kazánokba vezetni, mert fellobban. A donyecki Műszaki Egyetem tudósai kidolgoztak egy eljárást, melynek során a metánt földgázzal dúsítják fel, így már akár automata égőfejeket is lehet a kazánokba építeni. Egyetlen, metánnal üzemelő kazán a fűtési szezonban mintegy 4000 tonna szén megtakarítását teszi lehetővé.

Házak, rekonstrukciók, felújítások

Határidő előtt vagy határidőre

Negyedszázados az építési üzem, Elbeszélgetni a múlttól, a jelenről, kis számvetést készíteni ültünk le Danyi Imre festővel, Molnár György fűtésrelővel, akik 31 éve, Grátz József asztalossal, aki 25 esztendeje, Kontra József párttitkár, 25 éve Kralj Albin főmérnökkel, aki „csak” tíz esztendő óta dolgozik az üzemben. Mindjárt azzal kezdjük: hogy 31 éve dolgoznak itt ketten, hiszen csak 25 éves az üzem?

Molnár György: A szénmosónál, rakodásnál kezdtem, vagonokat mérlegettem. Leszerelés után, amikor az építészeti megalakult, akkor kerültem át ide.

Danyi Imre: Az újhegyi üzem építészeti részlegénél dolgoztam Takács István főpallér irányítása alatt, de itt ezen a területen...

Kralj Albin: Abban az időben minden olyan helyen, ahol szénbánya vagy szénmosó volt, ott építészeti részleg is működött. Ezeknek elsősorban az volt a feladata, hogy az üzemi épületeket rendben tartásák, valamint a DGT által építettet kolóniákat, a tatarozók felújítását — egészíti ki a főmérnök a magyarázatot.

Grátz József: Az üzem fejlődése, az igények növekedése megkívánta, hogy előrelépünk, s ne csak felújításokkal foglalkozunk.

Kralj Albin: Ezért ezeket az önálló részeket összevonták, vagyis a részleg a helyükön maradtak, csak egy központi irányítás lett Újhegyen. Persze ez az összevonás nagy hatással volt a létszámra, az álláslelkőzökre, a munka szervezésére. Ez együtt járt azzal is, hogy tanultabb, képzettebb emberekre lett szükségünk!

Mecseki Bányász: Az átszervezés után az addigi felújítás helyett nagyarányú építkezések kezdtek.

Kralj Albin: Egészen 1968-ig elsősorban felújításokat végeztünk, de akkor ezt szerencsére átvette a Pécsi Ingatlankezelő Vállalat, és az így felszabaduló energiánkat a bányászlakások építésére fordíthattuk.

Danyi Imre: Ekkor láttunk hozzá a Kodály Zoltán utcai házak építéséhez. Az első évben négyet, utána háromat, majd még kettőt építettünk. Mindenesetre sokkal jobb érzés volt, mint a régi, öreg házakat foltogatni... Igaz, az elsőhöz nagy drukkuk kezdünk hozzá.

Kontra József: Ez a lépés nagy jelentőséggel bír, mert

végre hosszú idő után kiléptünk a „DGT szelleméből” és ez minden téren, vonalon megmutatkozott. Természetesen a fizetésnek is, hiszen az Építési Minisztérium normáit vezettük be.

Kralj Albin: Ezzel együtt a technikai felszereltséget is meg kellett változtatni. A régi lapát, csákány helyett modern gépeket kaptunk. Ma már vízszintes, függőleges szállítóeszközök, daruk könnyítik a munkát, s növelik a hatékonyságot.

Molnár György: Emlékszem, nem is olyan régen még úgy kellett a parkettát felkaparni. Ez volt az egyik legnehezebb munka. Ma már ezt is csiszológéppel végezzük.

Mecseki Bányász: Valamennyi építkezést felsorolni nem lehet, de azért kérem, mégis említsenek ki néhányat a jelentősebbek közül.

Kontra József: Nagyobb munka volt a KISZ-ház a Szigeti úton, a 12 tantermes iskola, a Dobó István úti Gimnázium, a Török István úti Általános Iskola, a Móróc Zsigmond utcai óvoda. A Köztársasági Vállalatnak építettünk egy hatalmas javítócsarnokot, a Hőszolgáltatóknak raktárt, szociális épületet, kultúrtermet, lakásokat... A Szegegy, a Malom és a József utcában lakásokot.

Kralj Albin: A Mecsekben a Planetáriumot, alatta az ABC-t és lakásokat, a Komját Aladár utcában négy nagy házat. A Tydományos Akadémia Dél-dunántúli Intézetét felújítottuk. Szederkényben, Pécsent az Alkotmány utcában szociális otthonokat hoztunk rendbe. A mostani a legutolsó, az Asztalos János utcai építkezés.

Mecseki Bányász: Aki látta ezeket az épületeket, tudja, nagyon szépek. Önök többnyire határidő előtt vagy határidőre át is adják az elvállalt, felújított vagy újonnan épített házakat, épületeket. Ez nem jellemző általában az építőiparra.

Kralj Albin: Valóban sokan keresnek meg bennünket. Már ott tartunk, hogy sokkal többet dolgoztatnának velünk a megyében, mint amennyit el tudunk vállalni. Egyébként azt is el kell mondanunk, hogy 1968 óta üzemünk látja el a szénbányák üzemének a felújítását is. Itt külön ki kell emelnünk a vasasbányai rekonstrukciót, ahol szállítógép-házat, szabadtéri trafóállomást, föld alatti szénbunkert, keleti aknaházat, tetőépületet, az üzem területén teljes szennyvíz- és csatornahálózatot rekonstruált, térburkolási, műhely- és raktárépítési

munkákat végeztünk eddig, az utóbbi néhány esztendő alatt. De arról sem szabad megfeledkezni, hogy közben évente 40–50 bányakáros épület állítottunk helyre, plusz az üzemek kisebb-nagyobb felújítása is ránk hárul. Epp ezért dolgozunk az üzemben úgy válogatunk tudásunkat, hogy minden munkát el tudjanak végezni, ne kelljen alvállalkozókkal dolgozni. Harmadikéle szakmája van a 370 fizikai dolgozónknak.

Kontra József: Ezen nagy munkálatok közben arra is ügyeltünk, hogy a megnövekedett feladatokkal dolgozóink létszámát el tudják tartani. Ezért minden évben más-más szakmának szerveztünk több hónapos továbbképző tanfolyamot. Sőt, az utánpótlásról is igyekszünk gondoskodni. Evtente 10–12 fiatal iskolázunk be, bányász szülőik gyermekeit, akik ha végeznek, itt fognak dolgozni.

Mecseki Bányász: Ilyen hosszú idő alatt nagy változások történhettek szociális téren is.

Molnár György: Valamikor télen, ha belebújtam a bakancsomba, azt hittem, lefagy a lábam — emlékszik vissza nevetve a fűtésrelőre.

Danyi Imre: Most a ruhánkat levetjük, munkaruhában dolgozunk, utána megfürdünk, és az utcai ruhánkból megvünk haza. Már régen megszűnt a lavórban való mosakodás. Nyáron sződványt, télen forró teát kapunk védőitalként.

Mecseki Bányász: A dolgozók többsége tőrszolgálatos. Nagyon kicsi a fluktuáció. Miért nem mennek el innen az emberek?

Grátz József: Nagyon jó a munkaidőbeosztás; reggel 6-tól délután 2-ig. Aztán meg a szabad szombatok...

Danyi György: Ennyi idő alatt megszoktuk egymást, nem szívesen válnánk el.

Molnár György: Az 50-es években jó páron elmentek Komlóra, a kiemelt építkezéshez a magasabb kereseti lehetőségek miatt. De aztán, amikor vége volt a munkának, mindannyian visszajöttek...

Kontra József: Dolgozók zöme a környéken gyerekeskedett, itt élt kicsi kora óta, azt hiszem, nem szívesen menne el innen.

A Mecseki Szénbányák építési üzemének fennállásának 25 éve alatt számtalan kitüntetésben, elismerésben részesült. A legutolsó három esztendőben egymás után háromszor nyerte el az „Elüzem” címet...

Pálfi Diana

Jó barátok, munkatársak

Vigasztalanul esik, nehéz párafüggöny borul a sikondai pihenőparkra, mégis nagy a sürgés-forgás, jó a hangulat. A fedett italtalú választéka kifogástalan, előtte a rossz idővel mitsem törődő izogatózás, vidám tere-feré folyik. Az épület is zsúfolt, sakkokban, kártyáznak. A legbátrabbak a focipályán birkóznak a felázott talajjal, no meg a macakul ide-oda pattogó pettyessel.

Immár hagyomány a Kosuth-bányai Imre Árpád — Béke — Ho Si Minh és a Vasasbányai Ormos—Huttner fejtési szocialista brigádok összejövetele. A jó kapcsolatról beszélgetünk az egyik emeleti kisteremben. Csizmadia József, vasasi brigád tagja mondja:

— A két üzemvezetés 1975-ben hozta létre a brigádjaik közötti együttműködést. Azóta, tűlzás nélkül mondhatom, nagyon jó barátok, munkatársak lettünk. Képzletbeli szerződést kötöttünk, amelynek célja: a szakmai, kulturális és sporttevékenység elősegítése, a két brigád közötti egészségversenyekkel kialakítása.

— Ez azért is előnyös, mert mindkét brigád saját üzem-

Molnár Antal, a pihenőpark gondnoka bemutatja a kosuthiak új létesítményét. Fotó: Schmidt Zoltán

nek termelési bázisát jelenti — kapcsolódik a beszélgetésbe Huttner József. — Imerjük egymás gondjait, tudjuk megnyitni keresnek, hogy állnak a

munkaversenyben, mi a véleményük egy-egy új berendezésről. Ez mindkettőnk számára nagyon ösztönző, és vállalatunknak is előnyös, mert ha

az egyik jobban termel, a másik szeretné mindenképpen utolérni.

— Mint például most. De hiába, a jelenlegi nehéz körülményeink között erre nem sok remény van — jegyzi meg kissé lemondóan a vasasiaktól Turi István.

— Nem tudom miért keseregtek, tavaly ti voltatok a jobbak. Meg különben is tudjátok: a kerék amennyit felfelé, annyit lefelé is mozog. Igaz, jelenleg mi vagyunk „felül”, de kérdés meddig? — mondja nagyon találatlan László András, a kosuthi kollektíva brigádvezető-helyettese, e találkozó egyik fő szervezője.

Imre Árpád csatlakozik munkatársa véleményéhez, majd témát vált és ismét a kapcsolatok előnyeiről beszél:

— Eddig nem volt olyan vitás kérdés, amelyben nem tudunk volna közös nevezőre jutni. Sok-sok hasznos tapasztalatot szerünk egymástól. Ezek mind erősítik a brigádéletet.

A mai nap a szórakozásé, a sportolásé, egyzóval a kapcsolódásé, mégis előkerülnek a hétköznapi gondjai, feladatai, a hogyan többet és jobbat. De ez így jó — vallják —, mert igaz, ma szórakoznak, de holnap már ismét a tonnáért, a jobb teljesítményekért folyik mindegyikük harca. — vince —

5 béreltsorozat, két színházban

A Pécsi Nemzeti Színház programja

Mától jelenthetik be igényüket az 1979/80-as színházi évad előadásaira szóló béreletekre a színházbarátok. A Pécsi Nemzeti Színház — a nagy- és a kamaraszínházban — öt béreltsorozatot hirdet az új idényre.

A nagyszínházi bérellet tekintheti meg az érdeklődők a következő darabokat: Shakespeare: *Ahogy tetszik* című vígjátékát, Kálmán Imre: *Csárdáskirálynő* című nagyoperettjét, Illyés Gyula komédiáját a *Homokzsákot*, Puccini: *Pillangókisasszony* című operáját, Tóth Sándor balettestjét, Hochwälder színművét *A közvádolt, Lernet—Holenia: Spanyol leves* című bohózatát, a szabadtéren már nagy sikert aratott balettet, az Eck—Petrovics—Sárosipatak: *Salomeját* és Britten: *Albert Herring* című operáját.

A Kamaraszínház-bérelt öt bemutatót ígér, közöttük Nádás Gábor: *Takarítás*, Camus: *Az igazak és Czako Gábor: Mint a mokus* című drámát, Maljagin: *Ufó* című színművét és Boris Vian: *A birodalomépítők* című horrorját.

A kombináltbérelt előadásai a következők lesznek: *Takarítás*, *Az igazak*, *Homokzsák*, *A birodalomépítők*, *A közvádolt*, az *Albert Herring* és a *Salome*. A kisbéreltet az *Ahogy tetszik*, a *Homokzsák*, a *Spanyol leves*, a *Ballett 1980*, a *Mint a mokus* és a *Ufó*, míg a *Zenésbéreltet* a *Csárdáskirálynő*, a *Pillangókisasszony*, az *Albert Herring*, *A trubadúr*, a *Ballett 1980* és a *Salome* tekinthető majd meg.

A színház szervezői elmondták, hogy a béreletek után érdeklődők augusztus 22-től szeptember 2-ig (csak hétköznapokon) jelentkezhetnek béreltelő-jegyzésre, míg a béreletek kiadását szeptember 4-től 12-ig bonyolítják le napon-ta délután 2-től este 7-ig a Kamaraszínház előcsarnokában. A régi bérlők helyét szeptember 12-ig tartja fenn a színház szervezői osztálya.

Péntek lesz a fiatalok napja

Megújul a Petőfi Sándor Művelődési Ház

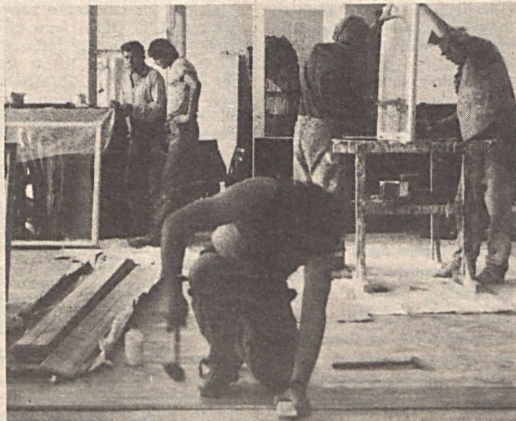
Szép, új, sárga „ruhát” kapott a vasasi Petőfi Sándor Művelődési Ház. És már a falon lévő tábla is jelzi, nemcsak kívülről, de belülről, sőt, tartalmában is változik itt minden. Az augusztus 30-i nyitáskor már mint munkásklub üzemel. Akkor búcsúznak el ünnepélyesen az idén nyugdíjba vonuló vasasi bányászoktól, akkor nyílik meg a bányászati kiállítás is, melyet a Déryné utcai Bányászmuzeum anyagából válogattak és kölcsönöznek.

Augusztus közepén, amikor ott jártunk, mindössze három ember dolgozott, s kérdésünkre, hogy biztosan elkészül-e a munkásklub 30-ára, meggyőződéssel válaszolták, igen, hiszen már alig van vissza munka.

Tavasszal kezdődött a felújítás; a vizes falakat leverték, a falburkolatot kicserélték, falakat, ajtókat, ablakokat festettek, új parkettát készítettek. Kicserélték a melléképületek berendezéseit, elvégezték a világítótestek teljes rekonstrukcióját, a fűtészerezést.

Új bútorokat is vásároltak, de ezek egyelőre az iskolában várják, hogy végleges helyükre költözhesse. Minden tárgyi feltételt biztosítanak ahhoz, hogy a vasasi dolgozók majd jól érezzék magukat. Lesz sztereórádió, lemeztájszó, magnó, s hozzá fehallgatók, színes, valamint hagyományos fekete-fehér televízió. A presszóban új pultok, kellemes berendezés, hűsítő és szendvicsek várják a vendégeket, akiket majd a Mecseki Vendéglátó Vállalat dolgozói szolgálnak ki.

A nagyteremben teljesen új, 250 bűrlést helyeznek el, hogy az ünnepi üléseken, különböző rendezvényeken sokan, kényelmesen férjenek el. A teljes rekonstrukció több mint egymillió forintba került, erre legfőképpen a ház világító-hálózatának életveszélyessé válása miatt volt szükség.

Két hét múlva, augusztus 30-án nyit a megszépült, teljesen felújított Petőfi Sándor Művelődési Ház épületében lévő vasasbányai Munkásklub. A kőművesek, asztalosok, villanyszerelők az utolsó előtti simításokat végzik a termekben.

A földszinti két klubteremben szakkörök, kis csoportok működnek majd, hasonlóképpen az elmúlt időszakhoz, így a díszítőművészt, képzőművészt és fotósakkör, de emellett igény jelentkezik, hogy beindítsanak egy barkácsszakkört és a kertbarátok klubját. Az ifjúsági klub annyiban változik, hogy kötött programok helyett „nyitott-napokat” szeretnének tartani majd. Az emeleten lévő nagyteremben próbál a fúvószenekar és természetesen itt kerül sor a nagyobb rendezvények megtartására is.

— A péntek lesz a fiatalok napja, a szombat a szocialista brigádoké, ekkor tarthatják rendezvényeiket, családi estjeiket, vasárnap pedig gyermekrendezvényeket; játék-vasárnapokat szeretnénk tartani — mondja a klubvezető, Pagony Zsuzsa. — Hétfőnként a szak-

körök lennének a ház, a többi napokon mindig előre jeleznék, milyen programok közül válogathatnak az érdeklődők, és azt is, mikor foglalt a nagyterem.

Mindennap 10—20 óráig, pénteken 21; szombaton 22; vasárnap 20 óráig tartózkodhatnak bent a klubtagok, akik 5 forint ellenében válthatnak az üzemben igazolványt.

A hivatalosan szeptember 1-től üzemelő munkásklubot a Mecseki Szénbányától Vasasbányáig üzemelteti. A műsorokat az üzem szakszervezeti bizottsága segítségével állítják majd össze. A munkásklub társadalmi vezetőségét az üzem dolgozóiból választják. Valamennyi vasas-bányai dolgozó tagja lehet a klubnak és a különböző rendezvényekre egy vendéget hozhat magával.

— páli —

Szeptember 2-től november 26-ig

Bányász kulturális és sporthetek

Az idei bányásznap alkalmával rendezett „Bányásznap” rendezvény programmal indul a Mecseki Szénbányánál immár hagyományosan mondható bányász kulturális és sporthetek rendezvényorozata. A szeptember 2-án, a pécsújhegyi kistadionban sorakerülő megnyitó után szeptember 17-én a pécszabolcsi Puskin Művelődési Házban tartanak külpolitikai fórumot a tömegpolitikai oktatók és propagandisták részére. A nagyvilágot dolgozó részére az idei fegyveres erők napja tiszteletére szeptember 23-án Sikondán rendeznek összetett honvédelmi versenyt. A szeptemberi műsort a 27-én Komlón, a Bányai Dolgozók Szakszervezete körzeti könyvtárának Ady Endre nevét viselő könyvtárban rendezik Emlékezünk Móríz Zsigmondra címmel.

A rendezvényorozat októberben az immár ugyancsak hagyományosan tekinthető Buzsáki Imre nevét viselő kispályás labdarúgó-bajnokság döntőjével folytatódik, amit 15-én rendeznek a pécsújhegyi sporttelepen. Négy nappal később nyílik meg a BDSZ komlói József Attila könyvtárban az Is-

merjük meg Tatabányát című dokumentum-kiállítás. A sportrendezvények az október 21-én a pécsújhegyi sporttelepen a dolgozó fiatalok részére szervezett „Edzett ifjúságért” tömegsportnappal folytatódnak. És ugyancsak október végén kerül lebonyolításra a Mecseki Szénbányák meszei központjának nagytermében a „Könyv és ifjúság” nevű viselő országos vetélkedő vállalati döntője.

A novemberi események sorát a 12-én megrendezésre kerülő Szocialista brigádok és a munkásművelődés című aktív értekezlet nyitja, amelyen brigádvezetők, szakszervezeti tisztségviselők és népművelők mondják el véleményüket a Puskin Művelődési Házban. Négy nap múlva, 16-án, Szocialista irodalmunk útja címmel tartanak olvasói ankétot a szocialista brigádok tagjainak, a BDSZ komlói József Attila nevét viselő könyvtárban.

A három hónapon át tartó rendezvényorozat november 26-án a Puskin Művelődési Házban, a kommunista szombatot részt vevő dolgozók részére megtartandó szórakoztató jutalom-műsorral ér véget.

Kik is azok az újhegyiek?

Minden becsületet dolgozó jó néven veszi, ha a reá bízott munka tehetsége és tudása legjobbjaként történt elvégzése után elismeréssel beszélnek eredményéről. Eppen ezért nagyon jó volt hallgatni a Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának augusztus 15-én sugárzott Dél-dunántúli krónikájában elhangzott riportot, amelyben a riportert a meszei általános iskola tatarozásán dolgozó munkájáról szölt. Csupán az volt a zavaró, hogy a riporternő a Mecseki Szénbányák újhegyi üzemének szakembereiről, pontosabban szocialista brigádjáról beszélt. Nos, abban igaz van, hogy a megye legnagyobb vállalatának valóban van Pécsújhegyen üzeme, sőt nem is egy, pontosan négy. Na mármint, ki a dicséret? Melyik üzem dolgozóit vallhatják büszkén, hogy az említett általános iskola a tanítási idő elejére tisztán, izlésesen bevonulást várja a kapuján bevonulókat?

A kérdés feltevése részünkről természetesen költőn hangzik. Hiszen — mivel munkaterületünk — jól néznek ki, ha nem ismernénk, hogy a valamikori újhegyi üzem ma a Pécsi Szénélőkészítő Üzem, amely feladata, a szén fo-

gyasztásra alkalmassá tétele, hogy a Villamos Üzem a nagyváltalati energiaellátását biztosítja, míg a Gépkeszi Üzem a szállítás zavartalan lebonyolításán fáradozik. Nos, így már azonnal természetessé válik, hogy csakis az Építési Üzem dolgozóiról lehet szó. Akiknek precíz, pontos és esztétikailag is elfogadható munkáját reprezentálja több pécsi középület is. Mindez azonban még mindig nem okozott volna különösebb fejtájtást, ha a riporternő nem kényszeríti szölszóra a szobafestők brigádvezetőjét, mutatva be ismét mint az újhegyi üzem dolgozóit. Nos, ekkor már valóban megkérdezhetne volna, hogy valóban melyik üzemhez tartozik. Am ő ekkor is elmulasztotta.

Mogy miért e kákán is csomót kereső kérdések tűnő megjelzés? Mert a köztudatban élő újhegyi üzemről is (ma Pécsi Szénélőkészítő Üzem) járnak az említett iskolába szocialista brigádok, akik társadalmi munkában kerítések, ajtók, ablakok festését, tereprendezést végeznek. Am, azok, akik most a tantermek tatarozását hivatalos munkaidejükben végzik, azok bizony az Építési Üzem dolgozói. — k —

OKTATÁSI REFORM

A középfokú oktatás általánossá tétele a lengyel közoktatáspolitikai egyik fő célja. Jelenleg az általános iskolát végzett fiatalok 95—96 százaléka tanul tovább: vagy szakmunkásképző intézetekben, ahol a tanulmányi idő 2—3 év, vagy technikumban, amelyben 4—5 év a képzési idő, s amelyek érettségát adnak és különféle szakmák közpvezetőjévé képezik őket. Az egyetemre készülők az általános gimnáziumok négy osztályát végzik el.

Ez a rendszer a közeljövőben módosul. Általánosan bevezetik a tízosztályos iskolatípust. Ennek elvégzése után a szakmunkástanulói intézetekben másfél két és fél évig tanulnak a fia-

talok. Az egyetemre, főiskolákra készülők pedig középfokú iskolában két évig folytatják tanulmányait.

Az új oktatási rendszerre fokozatosan, tíz év alatt állnak át. Az első osztályokban már a most folyó tanévben eszerint történik az oktatás. Az új tantervekben a legfontosabb tantárgyaknak a lengyel nyelvet és irodalmat, a történelmet, az állampolgári ismereteket és az idegen nyelvek oktatását tartják, de jelentős helyet kapnak a természettudományos tárgyak is. A művészeti nevelést sem hanyagolják el. A lengyel középiskolások a filharmonikus zenekarokkal közös programot készítenek, amelynek során évente több mint tízezer diákhang-

versenyt tartanak, ezeken 5,5 millió fiatal ismerkedhet meg a zene világváral. A képzőművészeti érdeklődésű tanulókat szakkörök várják. Az országban 22 iskolák közötti képzőművészeti baráti társaság működik.

Az általános iskolákban, a 7—14 éves korban nagy gondot fordítanak a testnevelésre: az alsó tagozaton 3, a felsőn pedig 4—6 tornaóra szerepel hetente. A középiskolákban szintén szem előtt tartják a testnevelés jelentőségét. A testnevelési tagozatú osztályok száma 150, emellett 7, úgynevezett sportmesteri tagozat várja a sport iránt érdeklődő legjobb középiskolásokat.

A különféle középiskola-típusok között említést érdemelnek az úgynevezett UNESCO-iskolák.

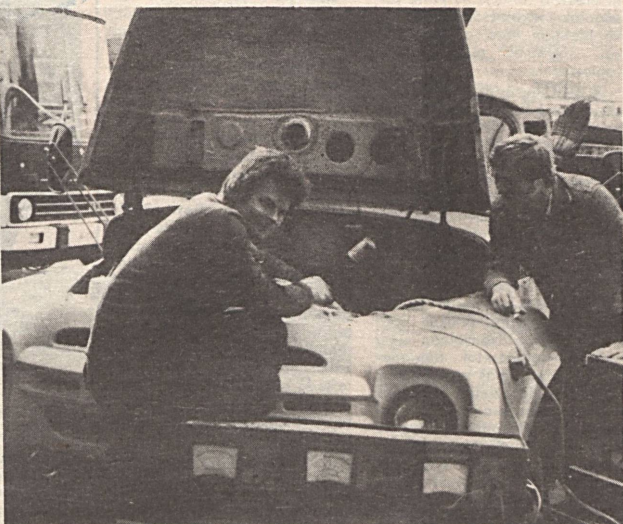
Pillanatképek a Mecseki Szénbányák alsóbélatelepi üdülőjéből. A vállalat a szocialis alapból évente több millió forintot áldoz az intézmény felújítására, fenntartására. Az idei fő szezonban tur-nusonként 62 család és 92—92 gyermek üdült. Fotó: Kóródi

Siker Varsóban

Az úttörő technikuskok 6. nemzetközi versenyét Lengyelországban, Varsóban rendezték meg július 30. és augusztus 16. között. E versenyen a komlói Úttörő és Ifjúsági Ház fotószakköre is részt vett és értékelés szerint szép sikert ért el. A csapatot első díjjal jutalmazták, egyéniben Krausz Péter második díjat kapott.

Energiatakarékosság a Gépkocsi Üzemben

„Kevesebb is elég.” Az energiatakarékosság jelmondatát ma már a televízió, rádió, sajtó jóvaltárból úgyszólván mindenki ismeri. Hogy a gyakorlatban mennyi valósul meg ebből, az elsősorban a helyi vezetők, a végrehajtásban résztvevőktől függ. A Mecseki Szénbányák egyik legnagyobb folyékony szénhidrogén fogyasztója a Gépkocsi Üzem, így a vállalat üzemanyag-felhasználása jelentős mértékben függ attól, hogyan gazdálkodik az üzemben a folyékony energiával. A napjainkban igen aktuális témáról Fegyverneki Lajos, az üzem főmérnökevel beszélgettünk.

Képünkön Vas László autószerelő egy ZIL-tehergépkocsi diagnosztikai vizsgálatát végzi

Szovjet vendégek

Pécs-Bányaüzem KISZ-vezetősége augusztus 11-én az Istvánoknai Bartók-kultúrotthonban 32 fős szovjet csoportot fogadott. A vendégek Ukrajnából jöttek, a közeli Lvov város melletti Jarcskek kolhozából. Megtekintették a „Mai Ukrajna” c. kiállítást, tájékoztatták a bányauzem életéről, majd ezt követően baráti találkozóra került sor.

Műszaki tanácskozás

Műszaki tanácskozást tartottak az elmúlt héten a Május 1. Ruhagyár komlói gyáregységénél, ahol értékelték az első fél-éves termelési eredményeket. A napirendi pont előadója a gyáregység vezetője, Bálint Pál volt. Ezt követően a szocialista brigádok felajánlásokat tettek hazánk fejlesztésére augusztus 35. évtörvényéről és a XII. pártkongresszus tiszteletére.

A Költségvetési Üzem

kéri a komlói autótulajdonosokat, hogy a Hunyadi utca építésével kapcsolatos utmosási és portalanítási munkák után, az első aszfaltterület leterítéséig járműikkel ne hajtsanak be az utcába. Az előreláthatólag egy héttől — augusztus 22-től 30-ig — tartó munkák idején kérjük mindenki szives türelmét és megértését.

Földön és levegőben...

Új autótúv tervdokumentumait írták alá Genfben a közelmúltban Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország és Bulgária képviselői. Az „Európai autótúv” észak-déli irányban szeli át Európát, és Lengyelországon, Csehszlovákián, Magyarországon (innen leágazással Ausztria és Olaszország felé), Jugoszlávián, Görögországon, Bulgárián, Törökországon (innen Irán és Irak felé) keresztül vezet. A megvalósításban az európai országok egyharmada vesz részt.

Fejlik az országos úthálózat is Jugoszláviában. A Vajdaságban az idén több mint 100 kilométernyi főközlekedési út építéséhez kezdenek hozzá, amely Újvidékről indul ki. Az új út része lesz a „Barátság—Egység” autótúvnak.

A jugoszláv légi közlekedésben „Transadrija” néven légi szállító járatot rendszeresítettek áru és postai küldemények továbbítására, valamint légitaxi-szolgáltatásokra. A mezőgazdasági repülőgépek is a Transadrija légitávjójának a tagjai. Az áruszállítást „Metro 11.” típusú gépekkel bonyolítják le.

Tovább bővült a légi személyszállítás is: március óta közlekedik a Belgrád—Peking járat. A 12 órás légiút a legrovidebb Európa és Kína között.

— Mi a jelentősége ennek a diagnosztikai sornak a gyakorlatban?
— A diagnosztika a járművek műszaki állapotát hivatott megállapítani, s ennek alapján a szakszerű javítás, mint végcél, elvégezhető. A diagnosztika az anyagtakarékosságban, a javítási idő csökkentésében is segít. Itt ugyanis a jármű nélkül, tehát gyorsabban megállapítható egy-egy hiba, ugyanakkor a hibás alkatrészt a műszerek segítségével pontosan behatárolhatjuk. Ez természetesen az üzemanyag-fogyasztással, felhasználással is kedvező hatással van.

— Hogyan „szűrjük” ki a túlfogyasztókat?
— Járműveinket típusától függően 4000–5000 km futása után vizsgáljuk műszeresen, ezenkívül minden II. műszaki szemlén kötelező a műszerek vizsgálat. Az üzemanyag-fogyasztás szempontjából azonban döntő a napi menetlevél-elemzés bevezetése. A gépkocsivezetők — miután napi munkájukat befejezte — átadják menetlevelét a forgalmi szolgálatnak értékelésre. Az értékelés során megvizsgálják — többek között — a jármű napi megtett kilométerét és a felhasznált üzemanyag mennyiségét.

Amennyiben a fogyasztás nem megfelelő, a járművet műszeres vizsgálatra küldik, ahol megállapítják a túlfogyasztás okát, elvégzik a szükséges javítást.

— Az üzemanyag-takarékossági technikai oldala az elmondottak alapján rendben van. Mi a helyzet a másik, az emberi oldalal?
— Ezen a téren is akadatok tennivalók. Dolgozóinkkal röpgyűléseken, oktatásokon tudatosítottuk az energiatakarékosságot: közügy. Dolgozóink megértették ezt, az üzem vezetői és a közvetlen irányítók mellé álltak, amit az is bizonyít, hogy 1978. évben üzemünk — az érvényben levő OT-KPM-normákat figyelembe véve — mintegy 700 000 Ft üzemanyag-megtakarítást ért el.

— Mit várhatunk e téren az 1979-es évtől?
— Vállalatunk vezetői a Gépkocsi Üzem feladatainak meghatározásához erre az évre is a tavalyihoz hasonló nagyságrendű üzemanyag-megtakarítás elérését tűzték ki célul. Fél-éves eredményei ismertek, eddig mintegy 300 000 Ft üzemanyag-megtakarításunk van. Ez azt jelenti, hogy II. félévi munkánkat e tekintetben javítanunk kell.

Oswald Péter

A jövedelemszabályzókat érvényesítése a Carbonnál Üzem- és munkaszervezési intézkedések a gazdaságosabb termelésért

A népgazdasági célok eredményes megvalósítása érdekében vált szükségessé, hogy a politikai, államigazgatási testületek még az eddigieknél is fokozottabb figyelmet szenteljenek a hatáskörükbe, felügyeletük, irányításuk alá tartozó vállalatok munkájára. Komló város Tanácsának végrehajtó bizottsága e folyamat első lépéseként elmúlt heti ülésén a legtöbb dolgozót foglalkoztató tanácsai vállalat, a Carbon helyzetét vizsgálta, amikor megvitatta a Carbon gazdálkodására ható 1979. évi jövedelemszabályzatról szóló beszámolót.

léssel és számos üzem- és munkaszervezési intézkedéssel kívánják ledolgozni.

Kedvezőtlen a jövedelemszabályozás

hatása a bérfejlesztésre és a nyereségrészesedésre is. A vállalat vezetői mindent megtesznek, hogy a kollektív szerződésben vállalt évi 3 százalékos bérfejlesztési igéretüket valóra tudják váltani, a nyereségrészesedést tartalmazó borítékok se legyenek számottevően vékonyabbak.

A vitában hozzászólók elmondták, hogy az új szabályozók hatásának feltárásakor természetesen tünet a nyereségcsökkenés, hiszen a rendelkezés célja szerint a népgazdasági egyensúly megteremtése érdekében több kell hogy jusson a népgazdaságnak. A Carbon sajátosságai nehezítik a vállalat helyzetét. Ilyen sajátosság, hogy a vállalatnak olyan fejlesztéseket kellett végrehajtania, amelytől a léte függött. Felhívták a figyelmet azokra a tényezőkre, amelyek jelentősen csökkentik a vállalati nyereséget — szállítási és készletelési költségek; energiateljesítmény, esetleg alapanyagárak —, s amelyek takarékossággal, hatékonyabb munkaszervezéssel csökkenthetők, s ezáltal azonnal nyereségnövelő tényezővé válhatnak.

A testület megállapította

a jelenlegi gondok, nehézségek ellenére is tiszteletre méltóak a Carbon eredményei, s elismerését fejezte ki a vállalat kollektívá eddigi munkájáért.

A végrehajtó bizottság ezt követően személyi kérdésben döntött. Nagy József, az 501-es számú Ciszmozia Gyula Szakmunkásképző Intézet igazgatója az új tanév kezdetén nyugdíjra jogosulttá vált. A testület úgy döntött, hogy felmentési ideje alatt, amely 1980. március elsejéig tart, az intézet eddigi igazgatóhelyettese, Iván László megbízott igazgatóként, majd a fenti időponttól kezdődően kinevezett igazgatóként álljon a szakmunkásképző élén. G. G.

15 nap—10 baleset

A KRESZ a gyalogosokra is vonatkozik!

Az elmúlt hetekben ismét megszorodtak a balesetek Komlón és környékén. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy járművezetők és gyalogosok egyaránt nem veszik figyelembe az időjárás változásait. Megfigyelhető: egy-egy frontbetöréskor mennyire megemelkedik a balesetek száma. Valószínűleg részben ez okozta augusztusban a 15 nap alatt bekövetkezett tíz balesetet. Egy halálos, hét súlyos, kettő pedig könnyű sérüléssel végződött.

Az időjárás befolyásoló hatása mellett továbbra is veszélyforrás az agresszív vezetés, a gyorshajítás, a gyalogosok figyelmen kívül hagyása, szabálytalan közlekedése. Néhány megtörtént eset is az előbbiekre utal. Két teherautótól előzve, a szabályosan kanyarodó Zetornak ütközött a motoros. Súlyos sérülést szenvedett. R. R. komlói lakos személygépkocsijával Szilvából a belváros felé haladva, a Steinmetz Szakközépiskola előtti kanyarban kisorsodott, betonoszlopok ütközött. Egyértelműen megállapították a vezető gyorsítottát.

Sajnos, a vakáció nemcsak örömet, hanem olykor szomorúságot is okoz. A tragikus gyermekbalesetek többsége a szülők, a felnőttek felelőtlenségére vezethető vissza. Teljesen egyértelmű, hogy a gyerekek nem

Szabálytalanul közlekedő gyalogosok a komlói Kossuth Lajos utcán. Fotó: Nemesi Árpád

lehet bezárni a négy fal közé, amíg a szülők dolgoznak. Viszont az már nevelés kérdése, hogy a gyerekek tudják-e, hogy az úttest nem játszótér, a kerékpározás számos veszéllyel jár.

Ismét szólnunk kell a gyalogosokról is. Komló egyik legforgalmasabb részén, a Kossuth Lajos utca autóbűsz-pályaudvar és Béke Szálló közötti szakaszán a nap bármelyik óráján megfigyelhetők a zebraft figyelmen kívül hagyó, az úttest-

ten össze-vissza közlekedő járókelők. Sokszor körültekintés nélkül rohannak a buszhoz vagy éppen a vonathoz.

Hasonlóan veszélyes a gyalogosoknak a Kossuth-bánya felé vezető út és a vasúti sorompó közötti szakasz. Rádásul itt még zebra sincs! Különösen műszakváltások van nagy forgalom, ide-oda rohanás. Időszerű és szükséges lenne egy gyalogátkelőhelyet felfestetni!

V. V.

Kamionos exportszállítások

— Tudósítónktól —

A Carbon Könyvüipari Vállalatnál a széles körű szocialista kapcsolatok mellett igen fontosak a tőkés piaci pozíciók is. A vállalatvezetés, a termelési irányítás és a kereskedelmi osztály természetesen együttes törekvése, hogy a szerződésbeli kötelezettségeknek a vállalat határidőre tegyen eleget. Ezen cél megvalósulását szolgálta az a szállítási sorozat is, mely az elmúlt napokban került lebonyolításra tőkés partnereink részére

Az elmúlt héten egymást követették a kamionok, hogy a határidős konfekció és lábbeli termékeket mielőbb a megrendelőktől raktáraiba szállítsák. Elsőnek a KLM holland cég kamionja érkezett, mely 7600 férfierállal és 1520 férfizeke berakodása és a vámvizsgálat elvégzése után indult útnak. A francia Weil-cég ötezer fű sortnadragot, míg a svájci Braunschweig vállalat 1898 fű kord-

nadrágot szállított el. Az angol Richmond-cég megbízását teljesítve a Hungarikomion autójára raktak fel 4500 pár férficsizmát.

A négy nyugati partner kamionja alig egy hét alatt több mint 5 millió forint értékű terméket szállított el a Carbon készrú raktáraiból.

A holland KLM-cég igazgatója és helyettese, a Hungarotex textilteljesítmény vállalat képviselője és a Carbon Könyvüipari Vállalat vezetői tanácskörtak a jövő évi szállításiokról az elmúlt héten a Carbon komlói központjában. Több mint évtizedes a kapcsolat a magyar és a holland vállalat között, s hogy a tőkés partner elégedett a Komlón készülő termékekkel, bizonyítja, hogy 1980-ra is jelentős kapacitást kíván lekötni. A Carbon munkaházai és szabad idő ruházati termékeket exportál Hollandiába.

Vajda József

Pályázati felhívás

a Mecseki Szénbányák bányafelhasználásának csökkentésére

Az importból származó feynyó bányafelhasználásban bekövetkező nehézségek miatt, arra kell törekedni, hogy a rendelkezésre álló gépi biztosító berendezéseket, egyedi fémtármakat és egyéb biztosító szerkezeteket jobban kihasználva csökkenteni kell a bányafa fogyasztását. Ezért a Mecseki Szénbányák igazgatójától kapott megbízás alapján a Liasz Klub, valamint az OMBKE helyi csoportja a bányafelhasználás csökkentésére irányuló megoldások kidolgozására pályázati felhívással fordul a vállalat minden dolgozójához.

A bányafelhasználás csökkentésére csökkenése témában ötletek és szakdolgozatok beküldésével lehet pályázni.

A) Az ötletkategorióban elsősorban olyan kisebb-nagyobb különösebb előkészület nélküli, csupán műszaki, gazdálkodási intézkedéssel gyorsan bevezethető. Elfogadunk azonban olyan alapötleteket is, amelyek bevezetéséhez további alapos kidolgozás szükséges, melyet a szerző felkészültség, vagy idő hiányában nem tud elvégezni.

B) A szakdolgozat-kategorióban olyan újszerű technológiai megoldások kidolgozását várjuk, amelyek bevezetésével jelentős mennyiségű bányafa takarítható meg. A kidolgozás részletessége tekintetében a BTE-kre vonatkozó hatósági irányelveket kell figyelembe venni.

A pályázat mindkét kategóriában jellegű, így a pályamunkára csak a választott jellegű szabad feltüntetni, a szerző vagy szerzők nevét és címét a pályamunkához csatolt zárt borítékba kell elhelyezni. A borítékra is kérjük feltüntetni a jellegét és kategóriát. A pályázatokat bíráló bizottság értékeli, de a hasznosításról és jutalmazásról a vállalat igazgatója dönt. A pályázat a szerző találmányi és újítási jogait nem csorbítja, a Mecseki Szénbányák azonban jogot formál a pályázatra beküldött javaslatok haladéktalan hasznosítására.

Díjazás:

A kiíró szervezet a pályázatra beküldött javaslatokat díjazásra, a pályamunkák számától és hasznosításától függően legfeljebb 25 000 Ft-ot fizethetnek ki. A hasznosítható ötleteket 300-1000 Ft közötti díjjal jutalmazzuk, a szakdolgozat-kategorióban pedig a következő díjakat tűzzük ki:

I. díj 6000 Ft,
II. díj 5000 Ft,
III. díj 4000 Ft.

A további értékes szakdolgozatokat 1000-3000 Ft közötti jutalomösszegekkel díjazunk. Az eredményhirdetésre és a díjak kifizetésére december 30-án kerül sor.

Beküldés. A pályamunkákat az ötletkategorióban 1 példányban — amelyet elfogadunk olvasható kézirással és szabad kézzel készített vázlatrajzok formájában is —, a szakdolgozatokat 2 példányban gépelve és szakszerű rajzokkal kell beküldeni a Mecseki Szénbányák szervezési osztálya címére.

Beküldési határidő: 1979. november 9.

A szabálysértési jogszabályok módosítása

A szabálysértési jogszabályok az 1968. évtől napjainkig lényegében változatlanok voltak. Jól szolgálták a létrejöttükkel kitűzött célt: az állampolgárok nevelését és visszatartását a kisebb súlyú társadalmi veszélyes cselekmények elkövetésétől. Ebben az évben a büntetőjog és a szabálysértési jog terén gyökeres változásokra került sor. Ennek oka társadalmi rendünk további szilárdulása, valamint a közrend és közbiztonság megnagyuló helyzete. Innen eredt, hogy országgyűlésünk úgy ítélte meg jelenlegi büntetőjogi helyzetünket az új Büntető Törvénykönyv megalkotásakor, hogy tovább kell csökkenteni a büntetőjogi eszközökkel védendő cselekmények körét. Így már nem büntetendő például a zugirászkodás, a magánlakásértés, valamint a becsületsértés enyhébb esetei: ezek szabálysértési cselekményként kerültek megfogalmazásra.

A módosult szabálysértési

szabályozás egyszerűsíti az eddigi kötélt eljárási formákat: így nem kötelező tárgyalást tartani a szabálysértés elbírálása (eddig ugyanis az 1000 forint értékhatárt meghaladó bírsággal fenyegetett cselekmények elkövetőivel szemben bírságot csak tárgyalás keretében lehetett kiszabni). Egyértelművé vált a jogi személyek felelőssége vonásának rendje: az ezek valamely dolgozója által elkövetett szabálysértést elsősorban az azt elkövető személy a felelős, azonban ha a felelős kérdésére nem tisztázható, úgy a jogi személy vezetőjének felelőssége vonására fog sor kerülni.

Úgy gondolom, hogy a lakosság két terület érinti a legjobban: egyrészt a becsületsértés szabálysértési alakzata,

másrészt a tanácsai helyszíni bíróságok megbízása. Ezért a továbbiakban ezzel a két témával szeretnék részletesebben foglalkozni.

A becsületsértés — magánindítványos büntetési eljárás — eddig a büntetőbírói hatáskörébe tartozott. Az új szabályozás szerint a becsületsértés enyhébb alakzata ezután szabálysértés. Ez azokra a becsületsértésekre vonatkozik, melyeknél a sértett fél szubjektív megítélésére van bízva, hogy az adott cselekményt — akár szóban, akár írásban történt — alkalmasság tartja-e saját becsülete csorbítására. Amikor a becsületsértés nyilvánvalóan — a sértett megítélésétől függetlenül — is alkalmas arra, hogy a sértetben nehezítést váltson ki, a cselekmény elbírálása továbbra is bírósági hatáskörébe tartozik. A feljelentést a tanács igazgatási osztályán kell előterjeszteni, melynek neve ebben az eljárás formában: magánindítvány. A magánindítvány előterjesztésével egyidejűleg 100 forint illetéket kell leráni, illetékbélyegben. Becsületsértési ügyekben tárgyalás tartása mindig kötelező, és erre meg kell idézni mindkét felet. Amennyiben a sértett a tárgyaláson nem jelenik meg, úgy a magánindítványt visszavontnak kell tekinteni. A magánindítványt az elkövető kitérőül való tudomászerzésétől számított 15 napon belül lehet előterjeszteni, azonban az elkövető a sértettel szemben a tárgyaláson is jogosult viszontmagánindítvány előterjesztésére. Sajátos még az eljárás annyiban, hogy a fellebbezés illétéke 200 forint.

Jelentős lépés

az államigazgatás társadalmisítására az, hogy az új sza-

babálysértési jogszabályok felhatalmazzák a tanácsai szervek megbízott dolgozóit, helyszíni bíróság kiszabására. Erre tettenérés esetén egyszerűbb megítélésű cselekményeknél kerülhet sor. A tanácsai dolgozók lakcímbeljelentési kötelezettség elmulasztása, tiltott fürdés, jégen tartózkodás szabályaik megszegése, csendháborítás, közértségszabálysértés, közterület engedély nélküli használata, parkrongálás, hirdetőberendezések és falragaszok tiltott elhelyezése, tiltott helyen táborozás és a helyi tanácsrendeletben meghatározott szabálysértések tettenérés elkövetőivel szemben alkalmazhatók 50—200 forintig terjedő helyszíni bírságot. Komlón hat, Magyaregregyén egy tanácsai dolgozó lett felruházva helyszíni bíróságú joggal.

A helyszíni bíróságok

intézkedésekkor karszolgálat viselkedés és kötelesek felmutatni az intézkedésre feljogosító igazolványukat. A kiszabott helyszíni bírságot helyben készpénzzel, nyugta ellenében, vagy a kiszabást követő 15 napon belül elismervény ellenében átvett csekken kell befizetni. A helyszíni bírság kifizetését megtagadó személlyel szemben a meghatalmazott szabálysértési feljelentést tesz és ebben az esetben jóval nagyobb összegű bírság kiszabására is sor kerülhet. A helyszíni bíróságok 1979. július 26-ával kezdtek meg működésüket a városban.

Dr. Podlós György
Komló városi Tanács V. B. igazgatási osztályának vezetője

A jogsegélyszolgálat megoldotta

Kisajátítás, átírás, gyermektartás

A jogsegélyszolgálat tevékenysége a szakszervezeti munkának egyre inkább fontos feladata. Tevékenységén keresztül a szakszervezet érdekvédelme érvényre jut nemcsak az üzemi demokrácia keretein belül, hanem az államhatalmi és államigazgatási területen jelentkező a dolgozókat érintő problémák megoldásában is. A Mecseki Szénbányák szakszervezeti jogsegélyszolgálatának irányuló tevékenységéből néhány jogeset ismertetésével kívánunk a dolgozóknak tájékoztatást és egyben biztatást adni, hogy a jogsegélyszolgálat igénybevételével a most ismerttetett jogesetek körében jelentkező problémák rendezése során sok utánjárásal járó időt és fáradságot takaríthatnak meg. Emellett a jogsegélyszolgálat igénybevétele ingyenes, így anyagi megkötés nélkül is jelent.

Az ismertetésre kerülő jogesetek befejezett ügyek közül kiragadott esetek, a kötelező titoktartás betartásával, nevek említése nélkül.

1. Az egyik távoli tanyáról bányászunk jött dolgozó szülei elhunytáért örökölte az elhunyt anyát. Ő maga megművelni — mivel a bányát mezőgazdasági munkára átcserélni nem akarta — nem tudta, ezért felajánlotta megvételre az e területen működő termelőszövetkezetnek. A szövetkezet a vételajánlatot elutasította, a tanyát azonban birtokba vette. Ekkor kérte jogsegélyszolgálatunk segítségét a dolgozó. Érdekében eljártunk, a tanya kisajátításra került, a dolgozó megfelelő összeggel kártalanították.

2. Gépkocsiját értékesítette egyik üzemünk dolgozója. A vevő nem tett eleget a gépkocsi átírási kötelezettségének, így a gépkocsi adóját továbbra is az eladónak kellett fizetni. Jogsegélyszolgálatunk intézkedett az ügyben, a rendőrség kényszerátíratást eszközölt, a vevő helyett befizetett adót pedig polgári peres eljárásban követeltük vissza a vevőtől.

3. Debrecenből fizetési meg-

hagyást kapott az egyik dolgozó, hogy jelentős összegű tartozást fizessen meg egy debreceni lakosnak. A dolgozó igazolta jogsegélyszolgálatunknál, hogy a követelt összeg nem tartozik, ennek tisztázása végett azonban a Debrecenbe utazás jelentős költséget és munkából való távollamaradást jelentett volna. Úgyben eljártunk, a bíróság mentesítette a jogtalan követeléstől megfizetésére.

4. Gyermektartásdíj fizetésére szólították fel az egyik dolgozót. Jogsegélyszolgálatunk igazolta, hogy a tartásdíjat követelő személy nem ismeri, a követelés jogtalan. Ennek tisztázása azonban a dolgozóknak több napos munkából való távollamaradást eredményezett volna. Jogsegélyszolgálatunk eljárása során tisztázódott, hogy csupán névhasználat áll fenn, a tartásdíjat másnak kell fizetni.

5. Egyik üzemünk dolgozója, nek szülei különváltak. Egy kiskorú gyermek meg az anya gondozásában volt, az anya azonban elhunyt, ekkor a dolgozó segítségünket kérte, hogy kiskorú testvérét magához vegye, mivel az édesapja nem alkalmas a gyermek ne-

velésére. A bírósági és a gyámügyi eljárásban közreműködünk, a kiskorú gyermek ügyfelünknek nyert elhelyezést és az apát tartásdíj megfizetésére kötelezték.

6. Házasságának felbontásához kérte segítségünket egyik dolgozónk. Közreműködésünkkel már a bírósági eljárás előtt egyezsereg juttott házastársával a gyermek elhelyezésére, a tartásdíj, a lakás- és vagyonmegosztás kérdésében. A válókeresetüket már közös megegyezéssel adták be és a fenti kérdésekben az egyezségük jóváhagyását kérték a bíróságtól.

8. Távoli megye rendőrkapitányságtól kapott felszólítást a dolgozó, hogy ellenőrzésű szerint gyorsított követték el, ezért büntetést szabtak ki rá. Jogsegélyszolgálatunknál bizonyítottuk, hogy a kérdéses időben gépkocsijával nem járt a távoli megye területén, így nyilvánvalóan rendszámszámolási probléma állhat fenn. Az általunk felvett bizonyítást a rendőrség elfogadta, a büntetést törölte.

A jogeset-ismertetések között nem soroltunk fel olyanokat, amelyek vállalatunk belüli ügyekben fordultak elő, mivel ezeket a dolgozók jobban ismerik. A polgári jog köréből kiemelt egy-egy ügy bemutatásával célunk az, hogy e területen is jobban megismerjék a Mecseki Szénbányák dolgozóit azokat a jogterületeket, amelyekben problémájuk jelentkezik, annak intézéséhez jogsegélyszolgálatunk segítségét kérhetik.

Dr. Kovács Lajos
jogsegélyszolgálat vezetője

A hét filmje: DRAMA A TENERPARTON. Georges Lajoie, azaz Dupont új (Dupont az egyik leggyakoribb francia családnev) az átlagos, jovialis francia kispolgár, akinek Párizsban bistrója van, nyaralni indul fivával és feleségével. Utjuk tele van bosszankodással a csúcsforgalom miatt. Este érkeznek a Cote d'Azur-i kempingbe, ahol két baráti házaspár várja őket. Másnap a tenerparton, lusta napozás közben Georges új vágyakozva nézi barátja ledényt... A színes francia-olasz filmet Yves Boisset rendezte, a főbb szerepek Jean Carmet, Ginette Garcin, Jacques Chailleux és Pierre Tornade alakítja.

Petőfi (Pécs): 22-27-ig: Csillagok háborúja. I-II. Amerikai színes film. (50%-kal felemlt, dupla helyért) 23-24-én: Előadások: 22., 23., 24-én és 27-én 15, 8 órákor. 25-én és 26-án de. 10 órákor.

Kossuth (Pécs, délelőtt): 22-én: Zsaru. Francia színes film. (20%-kal felemlt helyért) 23-24-én: Folytassa Kleo! Angol színes film. 25-26-án: Buffalo Bill és az indiánok. Amerikai színes film. 27-én: Udvarias. Román színes film. Előadások: hn10 és 12 órákor.

Kossuth (Pécs, délután): 22-én: Bátor emberek. Szovjet színes film. Előadások: 13, 15 órákor. 23-26-ig: Folytassa Kleo! Angol színes film. Előadások: 13, 15 órákor. 27-én: Buffalo Bill és az indiánok. Amerikai színes film. Előadások: 2, 15 órákor.

Kossuth (Pécs, este): 22-én: Munkahelyi románc. I-II. Előadás: 17 órákor. 23-26-ig: Udvarias. Román színes film. Előadások: 17, 19 órákor. 27-én: Folytassa Kleo! Angol színes film. Előadások: 7, 9 órákor. Art Kino: 27-én, 9 órákor: Talpak alatt fűtyöl a szél. Magyar színes film.

Május 1. (Komló): 22-én: A ménegozda. Magyar színes film. 23-24-én: A magas szőke férfi felemás cipőben. Francia színes film. (20%-kal felemlt helyért) 25-26-án: A rendőrök. Olasz színes film. (20%-kal felemlt helyért) 27-én: Aranyfej. Magyar színes film. Előadások: 15, 17 órá. Matiné: 26-án: A törökies kopja. Magyar színes film. Előadások: de. 10 óra.

Zrínyi (Komló): 22-én: Papucs és rózsza. (1. ea.) I-II. Angol színes film. (Dupla helyért) 23-tól 26-ig: És az eső elmos minden nyomot. NSZK-francia színes film. Félek vagyok, de hűdítani akarok. Francia színes film. (50%-kal felemlt helyért) 27-én: Transzibériai expressz. Szovjet színes film. Előadások: 4, 6, 8 óra. Art Kino: 24-én: Talpuk alatt fűtyöl a szél. Magyar színes film. Előadások: 8 óra.

Mázsaosztály: 22-én: Ungyilkosság vagy gyilkosság? Szovjet színes film. 25-26-án: Máregy. NSZK színes film. Előadások: hétköznap 6, szombat-vasárnap 4, 6 óra.

Hosszúhetény: 22-én: Kovpak a Kárpátokban. I-II. Szovjet színes film. (Másteft helyért) 25-26-án: Kaszkadőrök. Amerikai színes film. (20%-kal felemlt helyért) 27-én: Már ez is probléma? Francia színes film. (20%-kal felemlt helyért) Előadások: hétköznap 7, vasárnap 5, 7 óra.

Kodály (Vasas): 22-én: A bűn története. I-II. Lengyel színes film. Csak 16 évtől. (Dupla helyért) 24-26-án: Fekete kalóz. Olasz színes film. Előadások: 16 óra.

Május 1. (Vasas): 23-24-én: Kaszkadőrök. Amerikai színes film. 25-26-án: Sógörök, sógörök. Francia színes film. Csak 16 évtől. Sebzett madarak (1. ea.). Szovjet színes film. 27-én: Rafferty és a lányok. Amerikai színes film. Előadások: hétköznap 16, vasárnap 14, 16 óra.

Sásd: 22-én: Kitérés (KISZ-bérlés). Magyar színes film. 23-24-én: Piedone Afrikában. Olasz színes film. (50%-kal felemlt helyért) 26-án: Vigyázat, rozmarok! Szovjet, színes film. 27-én: A halott iskolatársak esete. Csah színes film. Előadások: hétköznap 7, vasárnap 15, 7 óra.

Pécsvárad: 23-24-én: Vigyázat rozmarok! Szovjet színes film. 26-án: Rafferty és a lányok. Amerikai színes film. 27-én: Kirándulás gyilkossággal. Szovjet színes film. Előadások: hétköznap 7, vasárnap 3, 5 óra.

A harmadik alagút

A Budapest—Pécs közötti vasútvonal mecseki szakaszán az elmúlt hét keddjén — hatórás forgalmi szünet alatt — bekötötték és üzembe helyezték a rekonstrukció keretében elkészült harmadik vasúti alagútát, a hozzátartozó 400 méter új vágányt és egy hidat, amelyeknek együttes értéke 45 millió forint. A mecseki alagútszáclát most átadott tagja a legkisebb, 106 méter hosszú míg az 1973-ban avatott új alagút hossza 667, az utó na elkészült hetvehelyi pedig 430 méter.

Az év hátralévő részében még két alkalommal adnak át külön-böző létesítményeket és ezzel befejeződik a Budapest—Pécs vasútvonal Godisától Pécsig vezet 49 kilométeres szakaszának tízéve tartó rekonstrukciója.

Amerigo Tot ajándéka

Értekes szobrot adományozott Pécsnek Amerigo Tot, a Rómában élő világhírű, magyar származású szobrászművész. Az elmúlt héten érkezett meg Olaszországból, a Komarov emlékére című, nagyméretű fémplasztika, amelyet az úrhajós nevét viselő uránvárosi gimnázium előtt állítanak fel.

A Komarov-emlékmű leszállás Amerigo Tot első kőztéri alkotásaként Pécsen. A terv szerint októberben, a múzeumi és emléki hónap alkalmából avatják fel.

keddtől keddig • keddtől keddig • keddtől keddig

NÉVNAPOK

augusztus 22-től 27-ig:

- Szera: Menyhért
- Csütörtök: Fülöp
- Péntek: Bertalan
- Szombat: Lajos
- Vasárnap: László
- Hétfő: Gáspár

Magyaregry egészségügyi helyzetéről tart tanácskozási augusztus 28-án a Magyaregryi községi Tanács végrehajtó bizottsága.

Társadalmi munka a Carbon Könyvnyomtatási Vállalatnál a szocialista brigádok által vállalt társadalmi munkák teljesítését. A brigádok az első félévben a vállalat részére 5707, a város részére 2674 óra társadalmi munkát végeztek.

Megegyi tanévnyitó. A Baranya megyei Tanács művelődésügyi osztálya augusztus 23-án de, 9 órakor a pécsi Pollack Mihály Műszaki Főiskola nagyertermében rendezte meg az 1979/80-as oktatási és közművelődési év Baranya megyei megnyitóját.

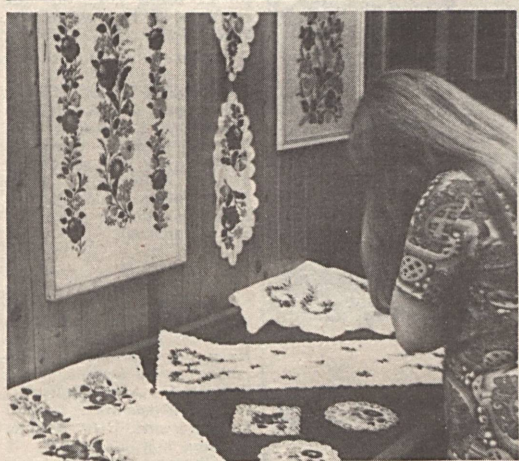
Bulgáriai nemzetközi gyermekalkotótáborban vesznek részt a komlói városi úttörőház Koltay Magdolna vezette szak. körének tagjai, Orsós Ferenc, Orsós Mária, Orsós János és Orsós Ferenc (II.). a Szófia melletti táborban szövés, textilkészítéssel foglalkoznak.

Autóstúrát szervezett a Központi Gépiüzem KISZ-vezetősége a hétvégén. A kellemes kiránduláson a negyven résztvevő Sopron, Kőszeg és Pannónia nevezetességeivel ismerkedett meg.

„AZ EV KÖRUSA” címet nyerte el a komlói Kun Béla Gimnázium vegyeskara. Több sikeres szereplésük közül is kiemelkedő volt a helikoni és a weimari fellépés. A megérdemelt kitüntetés az idén 14 körus vehette át.

10 éves a komlói Spirituális-együttes. Az eddigi sikeres szereplésükért „A szocialista kultúráért” kitüntetésben részesült.

Új típusú elővájó kombájnt prototípusát állították munkába a putnoki bányáüzemben. Az F-8-as jelű berendezés már elkészítette a korábban fűrt függő- és lejtakna közötti összekötővágatát. Az Országos Bányagépgyártó Vállalatnál előállított gépet mindössze három ember kezelte.

Zobákon a 603-as József Attila nevet viselő fejtési szocialista brigád 64 fős kollektívájának kiállítása nyílt meg nemrégiben, ahol nem a brigádtagok, hanem a feleségek munkáit mutatták be. A kiállításon gyönyörűen hímzett terítkeket, blúzokat, újság-, virágtartókat és a makramék egész sorát tekinthették meg az érdeklődők. Foto: Nemesi

Pannónia, '79

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Baranya megyei Elnöksége és a Pannónia '79 Igazgatósága Harkányban augusztus 18-31. között rendezte meg a „Pannónia '79 szövetkezeti szakemberek X. találkozója”. Az idei találkozó az alapítójára, a „Hatékonyság – minőség – gazdaságosság” címmel.

Szerdán, 22-én került sorra a hatékonyság érvényesülésének közgazdasági-szövetkezeti politikai feltételeiről szóló előadás, melyet dr. Zsemleczky Sándor egyetemi tanár, a Közgazdasági Szemle főszerkesztője tart. Ma napra lesz Misi Sándor, a MEM szövetkezeti politikai fősztábi vezetőjének A gazdasági együttműködés szerepe és fejlesztésének fő feladatai című előadása.

Pénteken Németh Ferenc, az MSZMP KB gazdaságpolitikai osztály munkatársa tart előadást. Előmontergazdaságunk helyzete és fejlesztésének feladatai címmel.

Szombaton, 25-én dr. Kostály Rózsa, a Pénzügyminisztérium főosztályvezetője számol be „A pénzügyi szabályozó rendszer szerepéről, hatásköréről, tapasztalatairól a szövetkezetekben”. Vasárnap egész napos tanulmányi kirándulást szerveznek.

Hétfőn dr. Kovács Sándor, a SZÖVOSZ elnökhelyettese A fogyasztói igények jobb kielégítéséért, a gazdasági eredményesség növeléséért címmel tart beszámolót.

Kedden dr. Nyíri Béla, a TOT főtárhelyettese, a TIT Országos Elnökségének tagja A hatékonyság fokozásának konkrét megközelítése a mezőgazdasági szövetkezetekben című, 29-én, dr. Mészáros Vilmos, az OKISZ elnökhelyettese Az ipari szövetkezetek fejlesztési célkitűzései a VI. ötéves tervben című előadást tartja.

Az előadásokat konzultációk követik, egy-egy témakörből keresszalkatásokat rendeznek. Az előadások helye Harkány, Építők üdülője, Liszt Ferenc tér 1. Az előadások kezdése mindennap 8.30 óra.

SZABAD IDŐBEN

Városi művelődési központ heti ajánlata

Augusztus 12-én, a Camera Hungarica-együttes Régi muzsika c. koncertjével fejeződött be az idei márfiai Árpád-kori templomban tartott komolyzenei előadásorozat. A reneszánsz és barokk műveket korhű hangszereken előadó művészek szuggesztív játéka az idej Komlói Nyár egyik legsikeresebb előadása volt. Különösen kiemelkedett Czidra László elmélyült hangszertudása, valamint Bodza Klári játékta, s szépen intonált hangja.

E heti két szórakoztató rendezvényünkkel fejeződik be a Komlói Nyár ez évi rendezvényorozata.

24-én, pénteken 17.30 órakor a Steinmetz szakközépiskola szabadterei színpadán (rossz idő esetén a Május 1. Művelődési Ház nagyertermében) szórakoztató műsor látható a nevetni és kikapcsolódni kívánók. A műsorban többek között Kabos László, Latabár Kálmán, Angyal János és Kovács Erzsé is szerepel.

A vakáció utolsó napjait töltő tanulóifjúság sem marad élmények nélkül. 26-án, vasárnap 14 órakor a sikondai strandfürdő területén (rossz idő

esetén a Május 1. Művelődési Házban) a Mini, Skorpió és P'Mobil együttesek tagjaiból alakult Dinamit együttes alak hangversenyt. A Május 1. Művelődési Ház felújított kerthelyiségében 25-én, szombaton 18-24 óráig a felnőtt klub tagjai részére táncestet tartunk. E napon 18-22 óráig az Úttörő- és Ifjúági Házban a nyári utolsó disco-turmix műsora kerül lebonyolításra Brechler Zoltán vezetésével.

A mecsekjános Klubkönyvtár klubtermében 21-én, kedden 19 órakor dr. Réder Ferenc körzeti orvos tart előadást „Rendkívüli ügyelet” címmel.

Előzetesként közöljük, hogy az idei bányásznapon a hagyományokhoz híven szeptember 1-én, szombaton 19.15 órától szórakoztató műsor lesz. A műsorban fellép a Mecsek Táncegyüttes, fővárosi előadóművészek és a V Moto Rock együttes. Ezután hajnali 2 óráig utcaból lesz.

Vasárnap reggel 7.30 órától a piactéren népművészeti vásár lesz. Délután Sikondán emeltörmény ugrás, lovasbemutató és népi együttesek bemutatója szerepel a programban.

Múzeumok, kiállítások

Pécs Régészeti kiállítás (Széchenyi tér 12.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig.

Zsolnay-kerámia kiállítás (Káptalan u. 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Vasarely Múzeum (Káptalan u. 3.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Uitz Múzeum (Káptalan u. 4.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Csontváry Múzeum (Jerdus Pannónius u. 11.) Nyitva: szerda kivételével naponta 10-18 óráig.

Jakováci Hassán Múzeum (Rákóczi út 2.) Nyitva: szerda kivételével naponta 10-18 óráig.

Náprajzi kiállítás (Rákóczi út 15.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig.

Modern Magyar Képtár, Amerigo Tot szobrai (Szabadság út 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig.

Természettudományi kiállítás (Rákóczi út 64.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig.

Mecseki Szémbányó bányászati gyűjteménye (Déryné u. 9.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 9-17 óráig.

Római sírkápolna (Geisler Eta u. 8.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig.

Reneszánsz kápr (Káptalan u. 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig.

Siklós Vármúzeum. Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Szigetvár Vármúzeum. Nyitva: hétfő kivételével naponta 8-12 és 13-18 óráig.

Török ház. Nyitva: hétfő kivételével naponta 8-12 és 13-18 óráig.

Harkány I. Balgár Néphadsereg Múzeuma (Kossuth L. u. 6.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Komló Helytörténeti kiállítás (Kossuth L. tér 1.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 9-12 és 13-18 óráig.

Mohács A mohácsi csata emlékkiállítás (Szerb u. 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-17 óráig.

Baranya horvát és szerb népcsoportjai (Kossuth L. filmszínház, Úttörőliget 1.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 14-18 óráig, vasárnap: 10-13 és 14-18 óráig.

Történelmi Élmépkar (56. számú út mellett.) Nyitva: 8-17 óráig.

Mecsek népdalok Német nemzetiségi tájház. Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-12 és 15-17 óráig.

1980: tilos használni a kalória és lóerő fogalmakat

A nemzetközi mértékegységrendszer, az SI bevezetése

Az emberiség a tudatos tájékozódás első pillanataitól kezdve foglalkozott a méréssel. Idővel a tapasztalati formákat (mint például a hüvelyk, a láb, stb.) felváltották a tudományos megalapozott eljárások és eszközök. A természetudományok és a műszaki tudományok legfontosabb feladata, hogy az általunk előállított vagy általunk érzékelte jelenségeket mennyiségileg jellemezzük. Ez a feladat mindenki számára kötelezővé teszi, hogy az új nemzetközileg elfogadott mértékrendszerrel alaposan megismerkedjék.

A bevezetés szükségessége

Magyarországon már több mint száz éve a méterrendszert használjuk. Az angolzás országok — rendkívül nagy költséggel, propagandával — az elmúlt évtizedekben tértek vagy térnek rá teljesen a világon elfogadott méterrendszerre. Az egységes méterrendszer ellenére más mértékegységet használnak a fizikusok (cgs), a mérnökök és a villamos szakemberek (Giorgi), a kereskedelem. Egyes megjelölések is mások országokonként — a szocialista országok már a felszabadulás első éveiben kiterjedt szabvány- és kifejezésegységet folytattak, amit aztán a KGST Állandó Szabványügyi Bizottsága folyamatosan bővített és fejlesztett. Széles körű nemzetközi tájékozódás után 1960-ban, a méterrendszer nemzetközi összehangolása érdekében Párizsban ült össze a 11. Általános Súly- és Mértékügyi Értekezlet. Az értekezlet jóváhagyta az előkészített javaslatot és döntött a Nemzetközi Mértékegységrendszer, a Systeme International, rövidítve, az SI bevezetéséről.

Az SI felépítéséhez a mennyiségnyelvet, a számértéknyelvet, a mértékegységnyelvet és a dimenziónyelvet megértése nyújt segítséget. A koherens mértékegységrendszer alapján a fizika egész területére érvényes SI-mértékegységek és felírt egyenletek általában egyszerűek, fölösleges és bonyolult átszámítási tényezőket nem tartalmaznak. Felépítése ennek megfelelően egyszerű: az SI alapegységekből, kiegészítő egységekből és származtatott egységekből áll.

SI-alapegységek: a hosszúság egysége (méter, m); a tömeg egysége a kilogramm (kg), az idő egysége (másodperc, s); az áramerősség egysége (amper, A); a termodinamikai hőmérséklet egysége (kelvin, K); a fényerősség egysége (kandela, cd); az anyagmennyiség egysége (a mól, jele mol).

SI kiegészítő egységek: a síkszög egysége (radián, rad); a térszög egysége a szteradian, jele sr.

Az SI származtatott egységei közül néhány: erő (newton, N), nyomás (pascal, Pa), munka-energia-hőmennyiség (joule, J); stb.

Az SI egységek a gyakorlatban igen sokszor túlságosan kicsinyeknek vagy nagyoknak bizonyulnak. Ilyenkor az egységeket a 10-nek meghatározott pozitív vagy negatív kitevőjű hatványaival szorozzuk. Az egység neve elé ír (kötőjel nélkül, egybeírva) prefixum az illető egység többszörösének nevére adja meg. Tilos pl. a 100 amper 1 hektampernek nevezni, vagy hektowattort mondani (hW. ó). Használható azonban — bár SI-n kívüli mértékegységek — 1980 után is az űrterületet jelentő liter, tömegtonna, hőmérséklet-Celsius fok.

A nem használható mértékegységek közül meg kell említeni az angstrom (hosszúság), a karat és máza (tömeg), a kilopond (az erő), a technikai atmoszféra: kp/cm² (nyomás), a higány- és vízoszlop milliméter (szintén a nyomás mértékegységei), a kalória (hőmennyiség) és a lóerő (teljesítmény) értékeit.

Nehézségek a gyakorlati alkalmazásban

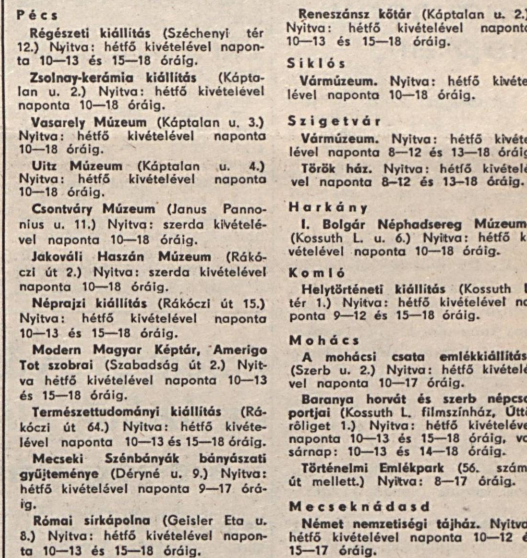
Kevesen tudják, hogy a hazánkba érkező egyes mérőműszerek még át kell írni a ma érvényes és elfogadott mértékegységekre, ami nemcsak a megrendelő műszerek késését, de jelentős költséget igényel. Az a felkészítést segítő munka, amelyet például a szabványügyi szervek, a Statisztikai Hivatal és az állam mértékekkel foglalkozó intézményei, hivatali folytatnak, csak akkor éri el célját, ha az iskolákon kívül — ahol évek óta folyik a pedagógusok, tanácsadók előkészítése az 1980-as bevezetés teljessé tétele érdekében — a műszaki gyakorlat is megfelelően előrelép e téren. Nemcsak a tervező- és szakmai oktatómunkában, hanem a mindennapi gyakorlatban is előfordul, a munkás tevékenységéhez kapcsolódó esetekre kell gondolnunk. Itt az értelmezésnek, tudatosításnak annál is inkább meg kell történnie, mert a gé-

pek, berendezések, nyomás alatt lévő rendszerek működése során elkövetett hibák jelentős baleseti források lehetnek.

Egy szakmunkás olyan tartállyal találkozik munkája során, amelyre az van írva, hogy 5 at. Eről tudja, hogy viszonylag nagy nyomás alatt álló tartállyal van dolga, amellyel kapcsolatban az ismert előírásokat be kell tartania. Ez a felírás azonban a jövőben eltűnik. Helyette a tartályon — ez esetben 0,5 MPa lesz, vagy ami ugyanezen jelenté: 500 kPa. Milyen nyomás ez? Kicsi vagy nagy? Az SI nyomás egység alapján a pascal (Pa)-ból származtathatjuk: egy technikai atmoszférát. Itt tehát félmillió pascal nyomásról van szó, ami egy newton erőt jelent négyzetméterenként. Ezért kell kézen állni — az ismeretek mozgósítása — arra, hogy ezt a felíratot atmoszférára fordítsuk le — mert a 0,5 MPa láttán a szakmunkás talán el sem képzei, mi történhet, ha a tartály csapját kinyitja.

A laboratóriumi mérésekhez vagy a termelt szén hőértékéhez kapcsolódik az SI bevezetésével a kalória helyébe lépő joule értelmezése. A kalóriához fűződő szemléletesség a víz hőkapacitására épül. A mecseki szén egy részének fűtőértéke pl. 5000 kcal/kg. Ezt úgy tudjuk elképzelni és megbecsülni, ha végiggondoljuk: egy kilogramm ilyen szén elégetésekor annyi hőmennyiség szabadul fel, amivel 50 m³ víz hőmérsékletét 1° C-szal lehet emelni. Ennek az SI egységben kifejezhető hőmennyisége a Q = 5000.4186.8 J. Ezt értelmezni és alkalmazni csak hosszabb tanulás és gyakorlat után lehetséges.

Az Országos Mérésügyi Hivatal, a Szabványügyi Hivatal és más szervek — ezen belül az ágazati szervek — széles körű felvilágosító és tudatosító munkát végeznek az SI mértékegységek bevezetésével és használatával kapcsolatban. Minden, a mértékek rendszeresen használó közösség és egyén érdeke, hogy az SI mértékegységeket megismerje és azokat szakszerűen használja.

Nem is rossz ez a macskafürcs Kóródi Gábor felvétele

K. B.

Továbbjutók: Nagypall, Kisvaszar és Magyaregregy

Mint arról már beszámoltunk, járási szinten már megkezdődött a küzdelem sorozat a labdarúgó Magyar Népköztársasági Kupa 1980. évi kiírásában. A megyei labdarúgó szövetség a járási bajnokságokban szereplő együtteseknek is kötelezővé tette az indulást. A döntés helyességéhez nem fér kétség, hiszen amellől, hogy a találkozó jól szolgálták a bajnoki küzdelmekre készülő leg- alacsonyabb osztályú csapatok felkészülését, nem egy helyen alakult ki nagy harc a továbbjutásért. A mérkőzésorozat végén három gárda maradt állva, ők már komolyabb ellenfelek ellen küzdhetnek a folytatásban, hiszen a Hosszúhetény 1-0-ra legyőző Nagypall, a mekényesiek felett diadalmaskodó Kisvaszar és a ligetiek két-válra fektető Magyaregregy együttese a következő fordulóban a megyei bajnokságban szereplő csapat ellen játszhat.

Az utolsó forduló eredményei (a győztesek továbbjutottak): Nagypall—Hosszúhetény 1-0, Mekényes—Kisvaszar 3-4, Liget—Magyaregregy 1-3.

KBSK esemény- naplár

Labdarúgás: 22-én: Sellye—Kömlyi Bányász edzőmérkőzés. Sellye, 16 óra.

24-én: PMSC—Kömlyi Bányász ifjúsági országos kupa. Pécs, 16 óra.

26-án: Szekszárd—Kömlyi Bányász NB II-es bajnoki mérkőzés. Szekszárd, 16 óra. Kömlyi Bányász—PVSK serdülő országos kupa. Kömlyi, 14.30 óra. Kömlyi Bányász—PVSK ifjúsági országos kupa. Kömlyi, 16 óra.

Kézilabda: 22-én: Nagyatád—Kömlyi Bányász, MNK-mérkőzés. Nagyatád. 25-én: Kömlyi Bányász—Szondy SE bajnoki forduló. Kömlyi, 17 óra.

Atlétika: 22—26-ig: Országos serdülő bajnokság, kömlyi atléták részvételével. Budapest.

A 34. heti totó-
tippjeinket
Kis-
médli Bálint nyu-
dijas vőjár adta:
— A totó bein-
dulása óta ren-
dszeresen játszom
több-kevesebb si-
kerrel. Másfél
éve volt egy ér-
dekes hónapom,
mikor kétszer ér-
tem el titalálá-
tos szelvényt egymás után. A sze-
rencse nem volt velem, mivel a pa-
pirforma jött be és ezért nagyon ke-
vés pénz ütött a markomba. A 34.
hétre érdekes mérkőzések ígérkeznek
a Szekszárd—Kömlyi rangadó, „Csont-
zene” kíséretében erős iramú, ke-
mény találkozó várhatunk. Mivel a
Szekszárd játsszik otthonában, ezért
nagyobb az esélye. A Kömlyi szerin-
tem egy pontra számítok.

1. MAV DAC—Haladás	x
2. Kőmendi—Várpalota	x
3. Soproni SE—Olabányász	1 x
4. Alumínium—Dorog	x
5. Szekszárd—Kömlyi	1 x
6. Bábó—Bauxitbányász	x
7. Bakony—Péti MTE	x
8. Budafok—Csepel	2
9. BVSC—Ganz-MAVAG	1
10. Vác—Szegeledi Dózsa	1
11. Péntegyház—BKV Előre	1
12. Papp J. SE—Miskolc	1
13. Hódmezővásárhely—Szarvas	x
14. Debr. Kinizsi—Asztalos SE	2

m b SPORT

Stemler nagyszerű gólja döntött

A nehéz győzelem legyen figyelmeztető

Akik a tartalékok mérkőz-
sére is kimentek, gólzápot lát-
hattak vasárnap délután. A több
első csapatbeli játékosal fel-
álló „fakó” 8:0-ra verte a Pé-
csi Gázmű csapatát. Itt szere-
pelt a sérüléséből már felépült
Gyurina és Barta, így már csak
a Bányász szerepel a maródiak
listáján.

— Lesz-e ismét 0:2-es in-
dulás? — kérdeztük a beme-
legítő csapatkapitányt, Kele-
ment.

— Biztosan nem — hang-
zott a válasz. — Tanultunk az
eddigiekből, s nagyon odafig-
yeltünk.

Fergeteges kömlyi támadá-
sokkal kezdődött a mérkőzés. A
csatárok sok mozgással kerültek
helyzetbe, a szélen vezetett ak-
ciók utáni beadások sok gon-
dot okoztak a szombathelyi vé-
dőknek. A 8. percben szép gól

látható a közönség. Hohmann
átadásával Stemler lefordult
védőjéről és 22 méterről a bal
felső sarokba bombázott. Erre
a teljesítményre mondta a ta-
lálkozó után Szabó Imre, a Sa-
baria edzője, hogy ő talán még
életében nem látott ilyen gólt
Ekkor még nemigen hittük,
hogy többször nem rezdül meg
a vendégek hálója. Folytatód-
tak a kömlyi rohamok. Feltűnő
volt, hogy a szombathelyi vé-
dők alig-alig tudták a játé-
kok ebben a szakaszában sze-
relni a kömlyi támadókat. Az
akciók rendre kapuralövessel
fejeződtek be. Radics két ízben
is nagy helyzetet hibázott el.

A félidő közepétől követke-
zett be a nem várt változás.
Visszaesett a Kömlyi, amit ek-
kor az első húsz perc iram-
nak számolták irtnak. Aztán a
szünet után kiderült: a vissza-

esés tartós. Voltak a találkó-
zónak olyan részei, amikor min-
den szurkoló nagyban szeretne
volna, ha már vége a mérkő-
zésnek.

Stemler Tibor

S amíg az első húsz perc
bemutatójához Hohmann és
Stemler egy-egy alakítása
után többször nyíltszíni taps-
sal fejezte ki elismerését a
közönség, a szünet után jo-
gosan következtek a Mi van
gyerekek? bekiabálások. Külö-
nösen a csapat jobboldala
gyengélkedett. Kelemen több-
ször átjártozta Dardák, Mód
ezúttal gyengén játszott, s Ra-
dics is feltűnően sokat hibá-
zott.

Sokat egyénieskedtek a csa-
tárok, ami talán annak a kö-
vetkezménye, hogy az első fél-
időben nemegyszer akadott olyan
helyzet, amikor a jobb helyze-
tben lévő társ hiába várta az
átadást, s mintha emiatt „meg-
haragudtak” volna egymásra a
támadók.

A győzelem sikerült, ha ne-
hezen is, de maradt az 1:0. A
továbbiakban azonban többre
van szükség a sikeres szereplés-
hez. Vasárnap Szekszárdon
vendégszerepel a Kömlyi. Ne-
héz csatára van kilátás, hiszen
a tolnaiak jól rajtolnak, a leg-
utóbbi fordulóban Szombathe-
lyen is megszorították a csa-
port nagy esélyesét, a Hala-
dást. — G —

Jäger az Ózd és a Várpalota
ellen is csapata legjobbjának
bizonyult.

lékos kömlyioknak, akik az óz-
di találkozóan megsérült Schmidt
és Kovacsik nélkül léptek pá-
lyára. 10-10-es félidő után 19-
17 arányban szenvedtek vere-
séget úgy, hogy másfél perccel
a befejezés előtt még döntet-
lenre állt a találkozó. A csapat
legjobbja ezúttal is a kapuvédő
Jäger volt, míg a legeredmé-
nyesebb góldobónak Pappi bi-
zonyult, aki ötször talált az el-
lenfél hálójába. Sajnos ez a
találkozó sem múlt el sérülés
nélkül: ezúttal Czimmer Tamás
szünetelt súlyosnak látszó sé-
rülést.

Tömegsportbajnokságok a Szénbányáknál

A közelmúltban több sport-
ágban rendezték meg a Me-
cseki Szénbányák tömegsport-
bajnokságát. A vállalati tö-
megsport-bizottság szervezésé-
ben színvonalas, érdekes küz-
delmeknek lehettek tanúi a né-
zők.

A lövészek versenyére a Kos-
suth-bányai lövészen került sor,
amelyen tizenkét üzem hat-hat
fős csapata indult. Szoros ver-
senyben a csapat- és az egyé-
ni verseny is a házigazda kos-
suthiak sikerét hozta, így ők
nyerték el az 1979. évi vándor-
kupát.

Eredmények: Csapat: 1.
Kossuth-bánya 994 kör, 2.
Szénelőkészítő Üzem (Kömlyi)
975. 3. Béta 913. A további
helyezettek: 4. Központi Gé-
püzem, 5. Gépkocsi Üzem, 6.
Vasas, Egyéni: 1. Sipos György
179 kör, 2. Bánhegyi László
176. 3. Fekete László 176 (va-
lamennyien Kossuth-bánya szí-
neiben indultak).

A vállalati szintű tekebajnok-
ság döntőjére Mázasszázvára-
n került sor, öt, egyenként négy-
fős csapat részvételével. A csa-
patban és az egyéniben is a
Karbantartó Üzem diadalmas-
kodott. Eredmények: Csapat:
1. Karbantartó Üzem 599 fa,
2. Észak-Bányüzem 573, 3.
Kossuth-bánya 558, 4. Zobák
541, 5. Központi Gépüzem 499.
Egyéniben: 1. Fehér László
(Karbantartó) 171 fa, 2. Dávid

Károly (Karbantartó) 164, 3.
Sziklai János (Észak-Bánya-
üzem) 161.

Az üzemi szintű bajnokságok
után a sakkozók is megrendez-
ték vállalati szintű versenyüket.
Az első helyen Zobák együtte-
se végzett a Központi Gép-
üzem és Vasas együttese előtt
míg a negyedik helyet Pécs
Bányász üzem szerezte meg.

A lövők, a tekézők és a sak-
kozók már befejezték, a focis-
táknak most kezdik az előcsatá-
zókat a vállalati kispályás
labdarúgó-bajnokságban. Az
első forduló augusztus 27-én
kerül sor, amelyre a vállalati
tömegsport-bizottság már el is
készítette a csoportbeosztá-
sokat. A kömlyi és a pécsi terü-
leten egyaránt nyolc együt-
tes nevezett. Az induló csa-
patokat területenként két-két né-
gyes csoportba osztották be.
Az összes megrendezésre ke-
rülő döntőbe a csoportelsők
jutnak.

Az egyes csoportok részve-
vői: Kömlyi: I. csoport: Kos-
suth-bánya, Béta, Karbantartó
Üzem, Észak-Bányász. II.
csoport: Zobák, Központi Gép-
üzem, Anyagellátó, Szénelőké-
szítő (Kömlyi). Pécs: I. csa-
port: Pécs-Bánya, Kűlfejtési
Üzem, Gépkocsi Üzem, Villa-
mos Üzem. II. csoport: Szé-
nelőkészítő (Pécs), Vasas, Épi-
tési Üzem, Igazgatóság.

Hét városból ötszázán

Elegant Kupa sportnapok Komlón

A kétnapos tömegsportverseny megnyitóján Beck Péter felvétele

A Május 1. Ruhagyár min-
den évben megrendezte dolgo-
zói részére az Elegant Kupa
sportnapokat. Az idei tömeg-
sporteseménynek a kömlyi gyár-
egység adott otthont. A buda-
pesti központi gyárból, és a vi-
déki telephelyekről, Ceglédről,
Szolnokról, Karádról, Marcali-
ból, Turkeveről közel ötszázan
érkeztek a bányászvárosba,
hogy résztvevői legyenek az
augusztus 19—20-án megren-
deztetett versenyeknek.

A félezer induló atlétikában,
asztaliteniszben, kézilabdában,
kispályás labdarúgásban és
tollaslabdában mérte össze
erejét.

Vasárnap reggel nyitották
meg a tömegsportversenyt az
501. sz. Ciszmozia Gyula Szak-
munkásképző Intézet udvarán,
s itt tartották hétfőn az ered-
ményhirdetést és az ünnepélyes
díjkiosztást. A legnagyobb küz-
delmet a férfiak és a nők kis-
pályás labdarúgása hozta. A
férfiaknál a budapestiek sze-
rezték meg a győzelmet, a
kömlyioknak az ötödik hely ju-
tott. Jobban sikerült a szereplés
a nőknek, akik a győztes
szolnokiak és a második helyez-
tett budapestiek mögött har-

madikak lettek. Kézilabdában
is Szolnok csapata szerepelt a
legjobb, ők lettek a sportgő-
nyertesek, míg a kömlyi gyár-
egység csapata az ötödik he-
lyet szerezte meg. Asztalitenisz-
ben a férfiaknál budapesti, a
nőknél marcali versenyző vég-
zett az első helyen. Püspöki és
Szedeliné révén 4. és 6. helye-
zés jutott a kömlyioknak. Toll-
aslabdában a budapestiek ta-
roltak. A nőknél és a férfiak-
nál is az öt versenyzőjük bizi-
onyult a legjobbnak. Patkó Já-
nos révén egy negyedik hely
jutott a kömlyi csapatnak. Az
atlétikai versenyszámok hoztak
igazi sikert a rendezőknek. A
női 100 méteres síktalpasban si-
került dobogóra kerülnie a leg-
jobb kömlyi vágtázónak, míg a
férfiak hasonló számában már
kömlyi győztest ünnepeltek,
csakúgy, mint a férfi 4x100 mé-
teres váltófutásban.

Az összesített csapatverseny-
ben Budapest csapata végzett
az élen, így övék lett a kupa
és a kétezzer forintos jutalom.
A második helyen Szolnok vég-
zett, a harmadik pedig Cegléd
lett. A kömlyiok Karád, Mar-
cali és Turkeve megelőzésével
a negyedik helyet szerezték
meg.

Rajt a megye- bajnokságban

Vasárnap megkezdődtek
a küzdelmek a megyebaj-
nokságban is. A Máz-
asszázvári győzelemmel, a
Vasasi Bányász döntetlen-
nel kezdett. Mindkét együt-
tes hazai pályán játszotta
idénynyitó mérkőzését. A
mázasszázváriak Perényi és
Guth tizenegyesből lötték gól-
jával 2-1 arányban győzték
le a Pécsi BTC együttesét,
míg a vasasiak 0-0-ra vé-
geztek a Beremend ellen.

Területi bajnokság

Jól szerepeltek a KBSK
serdülő leányai a Szek-
szárdon megrendezett „A”
összetett területi bajnoksá-
gon. Ötpróbában Hakszer
Erika második, Horváth
Gabriella pedig harmadik
helyezést ért el. A csapat-
versenyt a KBSK nyerte.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

MECSEKI

BÁNYÁSZ

Az MSZMP Mecseki Szénbányák és Komló városi Bizottságainak hetilapja

XVII. évfolyam, 35. szám

Ára: 1,50 Ft

1979. augusztus 28., kedd

**A 29. bányásznapon köszöntjük a Mecseki Szénbányák
dolgozóit és Komló város lakóit!**

ÉLENJÁRÓINK

Balogh János (Kossuth-bánya)

Baski Sándor (Külfejtés)

Batári Árpád (Béta-bánya)

Halla Imre (Zobák-bánya)

Király Imre (Vasasbánya)

Pecze Pál (Észak Bányászati Üzem)

Sarkadi Kálmán (Pécs-Bányászati Üzem)

Szilágyi Sándor (Kossuth-bánya)

A 29. bányásznap alkalmából szeretettel köszöntöm minden dolgozóját, a városnyilvánításának 28. évfordulójára emlékező Komló város lakóit.

Ezekben a napokban társadalmunk megkülönböztetett figyelmet fordít a bányászokra, munkásosztályunk e fontos részére, azokra, akik történelmi harcokban, a munka frontján edződtek, s akik ma is példamutatóan dolgoznak, hogy a népgazdaság növekvő szénigényeit kielégítsék.

Bányászaink, a bányász szocialista brigádok — a termelésben való helytállásuk során napjainkban is a kétkézi munka sokrétűségét, nagyszerűségét testesítik meg.

Az ország energiáhozozóinak termelésében a mecseki szénmedence kiemelt helyet foglal el. A közeli és a távlati tervek egyre nagyobb perspektívát rajzolnak valamennyiünk elé. Biztató jövője van a mecseki bányászoknak!

Meggyőződésünk, hogy az ezredfordulón túl is jó kereseti és megélhetési lehetőséget biztosít a bányászok a most belépő fiataloknak, vándoroknak és más szakmát művelő szakmunkásoknak, műszakiaknak, kutatóknak, valamennyi dolgozónak. Erre mutat többek között Maza-dél sokat ígérő szemezőinek folyamatosan levő felkutatása is.

A bányásznap egyben az emlékezés napja is. Tisztelettel emlékezünk azokra, akik életüket áldozták közös ügyünkért, azért, hogy ma valamennyiünknek jobb sorsa legyen. Imsmeretes, hogy a magyar bányászok a munkásszolgálatban mindenkor vezető szerepet játszottak. Sorakban korán kibontakozott a munkás szolidaritás eszméje, melyet a mozgalom vezetői az osztályharc szintjére emeltek. Bányászaink hagyományos szolidaritása napjainkban is kifejezésre jut, amikor együttérzésünket a kommunista szombatok szervezésével, példamutató munkával és kiemelkedő termelési eredménnyel fejezik ki.

Pécsett minden esztendőben ilyenkor emlékezünk meg az 1937-es bányász-sztrájkról. A pécsszabolcsi tüntetés során három bányász: Faltig Imre,

Bányásznap
köszöntő

Írta: dr. Nagy József,
a megyei pártbizottság első titkára

Keller János és Hegedűs Mihály életét vesztette. A csendőrsortú más bányavideken is sok áldozatot követelt. Pártunk és kormányunk 1951-ben ennek emlékére határozott úgy, hogy minden év szeptember első vasárnapját bányásznap-pá nyilvánítja. E hét végén így kerül sor a 29. bányásznap megrendezésére.

Az ünnep, az emlékezés azonban egyúttal a számadék és a jövő megfogalmazásának eseménye is. Alkalmat ad arra, hogy felmérjük a végzett munkát és meghatározzuk a feladatokat. Megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy a párt XI. kongresszusán rögzített tennivalókat bányásztársadalmunk nagy erőfeszítések árán is igyekszik megvalósítani.

Miről is van szó? E határozat kimondta: "... a nyersanyagok, az energiáhozozók növekvő felhasználása és a nehezebb beszerzési feltételek miatt fokozott gondot kell fordítani a takarékosagra, a hazai természeti források — köztük a szénvagyon — teljesebb, jobb, gazdaságosabb kihasználására". A körülmények alakulása tovább növelte ennek a határozatnak a fontosságát, hiszen az energiaellátás biztosítása napjainkban népgazdaságunk elsődleges feladata közé tartozik. Köztudott, hogy a legolcsóbb energiáhozozó a szén, ez tehát versenyképességét most, de a távlatokban is biztosítja. Ennek érdekében a párt és a kormány több fontos — a szénbányászat fejlesztését szolgáló — határozatot hozott. Az erre támaszkodó közös erőfeszítések, amelyeknek a vállalati, a tröszt és a miniszteri szervek

is részesei, jelentős előrelépést hoztak a Mecseki Szénbányáknál.

Erőteljesen tovább fejlődött a szocialista brigádmozgalom, amely kiemelkedő politikai, gazdasági eredményekben jut kifejezésre. Elismerésüket jelenti, hogy a Mecseki Szénbányák dolgozói a legutóbbi három évben számos kitüntetésért kaptak. Ezek közül a leggrangosabb az MSZMP Központi Bizottsága által — a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára alkalmából — adományozott Jubileumi Zászló, és a vele együtt adott Kiváló Vállalat cím. Az 1978. évi munkája alapján a vállalat a Magyar Szénbányászati Tröszt dícsővé oklevelét kapta meg. A további fejlődést a tények bizonyítják. Az első félév során volt ugyan némi megtorpanás, 18 ezer tonna lemaradás, de az 1,4 millió tonna szén kitermelése, értékesítése a dolgozók eredményes munkáját bizonyítja.

A szénbányászok helytállását a párt és a kormány anyagi, erkölcsi megbecsülésben is kifejezésre juttatta. Az évi 6-700 millió forintos műszaki fejlesztés, a bányászlakás-építési program, a nyugdíjat is növelő hűségjutalom és nyereségrészesedés mellett a vállalat megvalósította mindazokat a bányászati tevékenységeket, melyeket az 1979. évi bérpolitikai irányelvek tartalmaztak. Pl. a szakmányos dolgozóknál az irányaműszakból 165 Ft-ra emelkedett. Csaknem 2100 dolgozót érintett az a miniszteri rendelet, mely szerint mindenkinek el kell érnie az első bérhatárt, Ez 6,1 millió forintot emelkedést jelent, amellyel teljes körben megvalósult a

minimum bértétel elérése. Az idei 5,1 százalékos bérfeljutással a szénbányák átlagos bérszintje meghaladta a 68 ezer forintot. Ugy véljük, hogy az ilyen rangos anyagi elismerés alapján elvárhatjuk a termelési terv maradéktalan teljesítését is.

Összintén örülünk annak, hogy a napokban jelentős munkafelajánlás született a Mecseki Szénbányáknál. A vállalat szocialista brigádjai — csatlakozva a Borsodi Szénbányák felhívására — pártunk XII. kongresszusa és hazánk felszabadulásának 35. évfordulójára tiszteletre vállalták, hogy pótolják az eddigi lemaradást és 5 ezer tonnával túlteljesítik az 1979. évi tervet. A brigádok azt is vállalták, hogy a Mecseki Szénbányák eredményességét 20 millió forinttal növelik. A munkások-aktívák, valamint a vállalat gazdasági, műszaki, politikai vezetői elsősorban a gazdálkodás minőségét követelményeinek teljesítését tűzték ki célul. Ezek a célok egybeesnek a párt Központi Bizottságának június 29-i határozatával.

Erdemnyesek az utóbbi évek gazdálkodásának azon erőfeszítései, amelyek az ütemes széntermelés megvalósítására, a minőségi követelmények előérésére, a hatékonyság fokozására, a készletgazdálkodás javítására irányulnak. Figyelemre méltó, hogy az egyéni és közösségi vállalatok a biztonsgos munkavégzés feltételeinek megteremtését, a baloldali veszélyforrások feltárását és csökkentését is szolgálják.

A mikor a jelenlegi terveink következetes megvalósításának érdekében a bányásznap keretében is többet foglalkozunk a tennivalókkal, mint máskor, azt a közös gondok még eredményesebb megoldásáért tesszük.

A Mecseki Szénbányák közel 15 ezer fős munkásszűköségére nemcsak 1979-ben, hanem a 80-as években is nagy feladatok várnak. Mindezek megoldásához a megyei pártbizottság nevében erőt, egészséget, jó szerencsét, a bányásznapon örömteli ünnepet kívánok.

Ünnepi program

Komlón:

Augusztus 31. (péntek): 17 órakor a Május 1. Művelődési Ház kiállítótermében Kele Sándor festőművész kiállításának megnyitója. A tárlat szeptember 14-ig, naponta 16-19 óráig tekinthető meg.

Szeptember 1. (szombat): 17 órakor a gesztenyési, 18.30-kor pedig a márfai klubkönyvtárban szórakoztató műsor. 18 órakor a Komlói Bányász Fúvózenekar térzeneje a Bányászemlékműnél. 18.45-kor az emlékmű koszorúzása.

A Lenin téren felállított szabadtéri színpadon 19 órakor Károly Róbert-Gáspár Sándor: Mária-vár balladája. Közreműködik: Duga Ilona (ének), Horváth Béla (gitár). 19.15-kor a Mecsek Táncgyűttes bemutatója. 20.15-kor tűzijáték. 20.30-kor szórakoztató műsor a Lenin téren. Fellépnek: Komlós János, Kazal László, Kovács Kólos, Angyal János, Ambrus Kyril, Boncz Géza, Faragó Péter, Konferdál: Keleti Pál. Kísér a Brunner Győző-Havas Viktor duó. 21.15-kor a VMOTO ROCK zenekar koncertje. 22.45-től 02.00-ig utcaból. Játsszik a Fórum együttes. 19-02-ig a Május 1. Művelődési Ház kerthelyiségében táncest.

Szeptember 2. (vasárnap): 6-8 óráig zenés ébresztő. 7.30-tól a piactéren népművészeti vásár. A vásáron műsort ad: a Komlói Bányász Fúvózenekar, a Bányász Színpad, a bonyhádi Szélkerék együttes, a Magyaregregyi citerazenekar, valamint Roli búvész és társai. A vásár területén virágpavilon, lacikonyha, fényképész és egyéb egység

működik majd. 10 órakor a Petőfi téren térzene. 14.30-kor Sikondán ejtőernyős ugrás, 15 órakor lovasbemutató. 16.15-kor a sikondai kemping előtti színpadon a mohácsi, zengővárkonyi és decsi népi együttes műsora.

Pécsett:

31-én: délelőtt 9 órakor a Mecseki Szénbányák központjában a szovjet és lengyel delegáció fogadása. 11 órakor nyugdíjas, veterán bányászok köszöntése, 13 órakor a miniszteri kitüntetések átadása.

1-én: 20 órakor Csertetön ünnepi megemlékezés. Előtte 19-kor gyűlekezés Fehéthegyen. 21 órakor fogadás a vállalat nagytermében.

2-án: reggel zenés ébresztő. 10 órakor a Séta téren a sajtó utca megnyitása.

Bányásznap
randevű

Vasárnap két helyszínen kerülnek sorra rendezvények. A Séta téren délelőtt 10 órakor nyílik meg a sajtóutca, a központi és megyei hírközlő szervek részvételével. Önálló pavilon állít fel: a Népszabadság, a Dунántúli Napló, a Mecseki Bányász, a Mecseki Erőbányász, az MII, a Magyar Televízió Pécsi Körzeti Stúdiója, a Magyar Rádió Pécsi Stúdiója, a Képes Újság, ahol az érdeklődők találkozhatnak a sajtószervek munkatársaival, megismerkedhetnek tevékenységükkel, javaslatokat

tehetnek a szerkesztés további munkájához. Ugyancsak a sajtóutcaban állít fel pavilont a Pécsi Nemzeti Színház, a Pécsi Szikra Nyomda, a Posta, lesz könyvtérjesztés és hanglemézarusítás. Akik ajánlékot akarnak vásárolni, keressék fel a Pécsi Kertészeti és Parképítő Vállalat virág-pavilonját, a Konzum Áruház különböző emléktárgy-árusító pavilonjait.

Ugyancsak 10 órakor kezdődik az alsó Séta téren a gyermekmúsor. Játékokról a Vidámpark gondoskodik. Fellép a Bóbita bábegyűttes. A sajtóutcaban felállított szabadtéri színpadon 15 órakor kezdődik a Népszabadság politikai fóruma. Ezt követi majd a vidám, szórakoztató műsor.

A rendezvények másik helyszíne az újhegyi kézilabdastadion. Itt ugyancsak vidám műsor szórakoztatja a közönséget. Este nyolc órakor kezdődik a villanyfényes, hagyományos pop SZUR.

A Séta téri sajtóutcaban a Mecseki Bányász és a Mecseki Erőbányász pavilonjai között felállított színpadon amatőr képzőművészek mutatkoznak be a nagyközönségnek.

Üzemi
rendezvények

A Mecseki Szénbányák üzemében augusztus 31-én a műszakkezdés előtti röpgyűléssel köszöntik a 29. bányásznapot. Az üzemi ünnepségekre, kitüntetések átadására ugyanezen a napon, illetve szeptember 1-én kerül sor.

Hűségjutalom

A bányásznap egyik eseménye a hűségjutalom kifizetése. A bányászok fokozott anyagi, erkölcsi megbecsülését jelzi, hogy az idén az előző évhez képest 9 millió 105 ezer forinttal növekedett a kifizetésre kerülő hűségjutalom összege. Az idén a mecseki szénbányászok becsületes, szorgalmas munkája, és a szakmához való hűségük eredményeként 125 millió 942 ezer forint kerül kiosztásra.

MECSEKI Bányász

Az MSZMP Mecseki Szénbányák és Komló város Bizottságának hetilapja

Felélős szerkesztő:
VIZHANYÓ IMRE

Szerkesztőség:
7621 Pécs, Déryné utca 9.
és
7300 Komló, Pécsi út 42.
(Munkásszálló, 1. emelet 14.)
Tel.: 11-337 (Pécs), 82-503 (Komló)
Üzemi: 13-40, 13-41

Kiadja:
Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
7601 Pécs, Hunyadi út 11.

Felélős kiadó:
BRAUN KÁROLY

Készült Saphir 96-os
ofszet rotációs géppel
a Pécsi Szikra Nyomdában

Felélős vezető:
SZENDRŐI GYÖRGY

Térjesszi: a Magyar Posta
Előfizethető:

a Mecseki Szénbányák üzemeiben.
Komlón az üzemi munkágyi
csoporthoz és a városi tanácsor

Index: 25 212
ISSN 0134-0956

A bányászokat nagyrabecsüléssel köszönti az ország

A szénbányászat technikai felszereltsége dinamikus fejlődik

Interjú dr. Kapolyi László nehézipari miniszterhelyetttel

A szénbányászatban idén kb. 1 millió tonna túlteljesítés várható.

A szabadnapi termelésre új bányák üzembehelyezése 1980-ban is szükség lesz.

Több éves szisztematikus munkát kell végezni a leghatékonyabb bányaművelés érdekében.

A 10 000 bányászalakás építésére hozott kormányhatározat eddigi tapasztalatai.

1990-ig 900 000 tonna/év kokszolható koncentrátum-termelést irányoznak elő.

A fenti témakörökről és más aktuális kérdésekről beszélgettünk dr. Kapolyi László nehézipari miniszterhelyetttel.

— A magyar bányászat, köztük a Mecseki Szénbányák dolgozói miként teljesítik ideai termelési, gazdasági feladataikat?

— Világszerte növekednek a nyersanyagbeszerzés gondjai. Ennek ellensúlyozására a magyar bányászat nagy erőfeszítéseket tesz termelési terveihez képest. Az 1979. I. félév adatai szerint az energiahordozókat termelő szén- és szénhidrogén-bányászat termelési tervét jelentősen túlteljesítette. A túlteljesítés mértéke a szénbányászatban az V. ötéves tervben ez évre előirányzott mennyiséghez képest mintegy 1 millió tonnát tesz ki. A sikeres munkában legfőbb szerepe a meglévő bányák és eszközök jobb kihasználásának és a munka hatékonyabb megszervezésének van. Ezek azonban nem tették lehetővé a szénbányák maradványainak kihasználását, s ezért szabadnapi termelést is igénybe kellett venni. A szabadnapi termelésre az új bányák üzembe helyezéséig, tehát még 1980-ban is szükség lesz, amit a bányászok példás helytállással azért is vállalnak, hogy a fogyasztói igények kielégítése, az energiahordozók importjának csökkentése mellett a hosszabb távon lehetséges szénfogyasztókat a maguk számára megtartsák. Helytállásukért a bányászokat az ország négy bányásznap alkalmából nagyrabecsüléssel köszönti. A szénbányászat eredményeiből a mecseki szénbányászok is kivesszük részüket. A kokszolható széntermelés növelésére való felkészülés nagy feladatai mellett az V. ötéves terv eddigi időszakában a mecseki szénbányászok tervüket 300 000 tonnával már ez ideig is túlteljesítették, és várhatóan ez 1980 végéig még tovább növekszik. Ezt segíti az is, hogy az MSZMP XII. kongresszusára tett felajánlások süllypontjában a szakmai tervek túlteljesítése szerepel. A bányásznap alkalmából ezúton is szeretettel köszöntöm a magyar bányásztársadalmat, köztük a Mecseki Szénbányák dolgozóit.

— A termelés hatékonysága, a nehéz fizikai munka csökkentése érdekében milyen intézkedéseket érvényesítettek a vállalati, tröszt és miniszteri szervek?

— Az V. ötéves tervidőszakban a termelés hatékonyságának növelésére tett intézkedések eredményeként a hazai szénbányászat műszaki színvonal jelentősen fejlődött. A termelés koncentrációját, gépészetét jelző mutatók ez évben már elérik az V. ötéves tervben 1980-ra előirányzott értékeket. Sajnos, az élomunka termelékenysége néhány vállalatnál, bekövetkezett geológiai probléma és a dorogi, tatobányai medencék termelésének jelentős visszaesése miatt évente csak mintegy 1 százalékkal növekedett. Várható, hogy a műszaki színvonal és a teljesítmények az új bányák folyamatosan lévő építése és korszerű színvonalú megoldása révén még tovább növekszik. Az általános képen belül a Mecseki Szénbányákra az a jellemző, hogy a korábbi időszakhoz képest szelesebb körűen keressük a hatékonyabb műszaki megoldásokat. Ennek eredményeként a fejtesekben általánossá vált a könnyűfém-biztosítószerkezetek használata, az ASCS és a SOW típusú gépi biztosítások alkalmazása, a nagynyomású levegővel való jövetés használata, a védőtelepes művelés bevezetése, a regionális gázkötés elleni védekezés keretében, a geofizikai módszerek növekvő szerepe a gázkötés megelőzésében és előrejelzésében, a vágathajtásnál alkalmazott komplex gépsorok, a szállítónál lánghentes hevederek alkalmazása és az automatizálás kiszélesítése. Az eredmények ellenére a nehéz természeti tényezők miatt még nem alakult ki a körülményeknek legjobban megfelelő olyan termelési rendszer, mint például a bányászat más ágazataiban. A mecseki sajátos adottságok figyelembevételével többéves szisztematikus munkát kell végezni a leghatékonyabb megoldások kiválasztására.

— A mostaninál jóval több munkát könnyítő gépre volna szükség. Miként segíti a gépésztési program megvalósítását a NIM?

— A szénbányászat technikai felszereltsége az elmúlt időszakban dinamikus fejlődött, és a tervek szerint az V. ötéves tervidőszakban is folytatódni fog. Az új bányák építéséhez szükséges gépekkel együtt a szénbányászatnak a VI. ötéves tervidőszakban közel-kétszer annyi gépre lesz szüksége, mint az V. ötéves tervben. A gépígyének biztosítása éppen a bányagépiac

megkeményedése miatt igen nagy erőfeszítéseket igényel. Ezért gépígyéneket összehangoljuk a szocialista országok fejlesztési terveivel. Emellett mintegy 50 százalékkal bővítjük hazai bányagépiártást kapacitásunkat. Tökés importból csak az olyan legfejlettebb technika beszerzését irányozzuk elő, amelyet a szocialista, vagy hazai forrásokból nem lehet biztosítani. A gépígyének belül igen fontos a mecseki növekvő termeléshez szükséges gépek időben való biztosítása. Ez azért sem jelent egyszerű feladatot, mert a fejlesztést itt már a természeti adottságok figyelembevételével kell előirányozni. A következő időszakban a gépésztési fő területe várhatóan a vágathajtás lesz, mert a fejtesekben az alapvető megoldások lényegében kezdenek kialakulni. A jelenlegi fejtes technológiai továbbfejlesztése és bővítése mellett a vágathajtás különböző területein szinte új gépésztési feladatokat kell végrehajtani.

— Amikor egy esztendővel ezelőtt — ugyancsak a bányásznap előtt — beszélgettünk, Ön már akkor is azt mondta, hogy az energiahordozók rendszerében növekszik a széntermelés jelentősége. Mi a helyzet ma?

— Legutóbbi beszélgetésünk óta tovább növekedett a hazai nyersanyagok és energiahordozók fontossága. Amíg ugyanis korábban lehetőség volt az energiahordozók között gazdaságosság, beruházásigényesség, vagy technológiai előnyök alapján választani, addig a megnövekedett import energiahordozó-árak mellett jelenleg a hazai energiahordozók egyértelműen olcsóbbak, így még fokozottabban szükség van a hazai energiahordozók kitermelésének növelésére. Az elmúlt időszakban elmélyített vizsgálataink azt mutatják, hogy hosszú távon lehetőség van hazai szén-, szénhidrogén- és urániumvagyonunkra alapozva energiahordozó-igényeink mintegy kétharmadának hazai forrásokból történő biztosítására. Ennek alapján folyamatban van az eocénbányák gyorsított építése, a kokszolható széntermelés programjának kidolgozása. Ezek már a VI. ötéves tervidőszakban is jelentősen hozzájárulnak energiahordozó-igényeink kielégítéséhez. Az

energiahordozókkal való ésszerű gazdálkodás szükségessé teszi a felhasználás korszerűsítését is. Ennek keretében előirányozzuk korszerű erőművek építését, új kokszoloblokkok létesítését és a szénfelhasználás újszerű módszereinek alkalmazását is. A koksztárk jelentős növekedése és a koksztárk szén beszerzési nehézségei miatt a Mecseki Szénbányák koksztárk széntermelése iránti igény a következő években még várhatóan fokozódik. Ennek megfelelően 1990-ig mintegy 900 000 tonna (év koksztárk koncentrátumtermelést irányzó) szén elő, amellyel a koksztárk szén iránti igényeknek mintegy fele elégíthető ki. E koksztárk koncentrátumtermelésre a lehetőség a mecseki szénmedencében megvan. Ennek érdekében elsősorban a meglévő bányák és dűsítőművek intenzifikálását és korszerűsítését tervezzük.

— A közismerten gazdag Máza-déli szénmezőinek kutatása milyen ütemű? Mikor várható itt a beruházási munkák elkezdése?

— A már említett növekvő koksztárk igények a jelenlegi meglévő bányákból történő kielégítése azt eredményezi, hogy a szinttartás, illetve a koksztárk további növelése új bányaterületek bekapcsolásával válnak lehetővé. Erre lehetőséget elsősorban a Máza-déli szénmező kínál, amelynek kutatása az elmúlt időszakban megnövekedett földtani kutatási tevékenység keretében intenzíven folytatódik. Az ideig mintegy 16 fúrás mélyült le, és várható, hogy az előzetes fázisú kutatás jövő évben befejezhető. Ezt követően dönthetünk a további részletező kutatásokról. Az eddigi eredmények szerint a bányaterület nagy szénvagyonnal rendelkezik és nagy kapacitású, korszerű, új bánya létesítésére lehet számítani. A bánya építésére döntés még nincs. A bánya üzembehelyezésére reális számítások szerint a földtani kutatás és a bányaeépítés időigénye figyelembevételével mintegy 15 év múlva kerülhet sor.

— A Mecseki Szénbányák dolgozói előtt jórészt ismert a 900 000 tonna/év koksztárk széntermelést célzó beruházási javaslat, amelyet előre-

láthatóan a napokban tárgyal az Állami Tervbizottság.

Az előterjesztés munkája főként a minisztérium erőfeszítéseit dicséri. Ön sokat dolgozott az új programon. Véleménye szerint a megvalósulásnak milyen esélyei vannak?

— A kohászat hosszútávú kocsztárk szükségletének biztosítására elhatározás született, hogy Dunajvárosban felépül a III. sz. kocsztárk blokk. A Szovjetunióból származó berendezés kapacitása közel kétszer akkora lesz, mint a jelenlegi kocsztárk blokkoké. A kocsztárk ellátásához szükség van a hazai kocsztárktermelés 900 000 tonna/évre való növelésére. Javaslataink e szénmennyiség biztosítását a meglévő bányák és dűsítőművek rekonstrukciójával, célcsoportos beruházásból irányozzuk elő. A program megvalósítására 1990-ig szükség van, amit ezt korábbi állami döntések már meghatároztak. A kivitelezés időteremtését a népgazdaság teherbíróképességével összhangban a VI. ötéves terv keretén belül kell meghatározni.

— A munkaerő megszervezését és megtartását szolgáló kiemelt bányászalakás-építési program szerepel-e a VI. ötéves tervben?

— Az V. ötéves tervben előirányozott 10 000 bányászalakás építésére irányuló akció kedvező tapasztalatokat hozott, bár egyes helyeken az építési kapacitások hiánya a program teljesítését hátráltatta. Az ideig elkészült bányászalakások elősegítették a fiatal munkaerőnek a bányászatban való megkötődését és enyhítették a munkaerőhiányt. A kedvező tapasztalatok alapján a nehézipari miniszter a VI. ötéves tervidőszakra is célszerűnek tartja a bányászalakás-építési akció fenntartását, sőt, kiterjesztését az érc- és ásványbányászatra is. Ennek megfelelően tervjavaslatainkban a bányászalakás-építési akció folyta-

tásával számolunk, ebben azonban a döntést az illetékes állami szervek fogják meghozni.

— Kapolyi elvtárs! Ön az idén a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja lett. Ehhez a Mecseki Szénbányák dolgozói nevében is gratulálunk! Szeretnénk hallani erről a munkájáról, amely a Mecsekben is érdeklődésre tart számot.

— Az egységes bányászati rendszerelmélet kialakítása — ez szűkebb tudományos terület — azért jelentős, mert a természeti erőforrások igénybevételének komplex műszaki-gazdasági elemzése, a tényleges népgazdasági szintű használati értékelés, a bányászati termelési folyamatoktól a végtermékké történő feldolgozás folyamatának komplex összefüggésében megteremtés az alapot a hazai ásványbányászati reális értékeléséhez is. Lehetővé válik a műszaki fejlesztés irányainak műszaki-gazdasági analízise. Egyidejűleg a komplex rendszerbe ágyazott a természeti adottságokból, a különböző bányászati-technikai kapcsolatok új módszerek kialakítása is szükségessé válik. A bányászati tevékenységek térbeli és időbeli koncentrációja, a nagy termelési kapacitású munkahelyek blokkoszerű kialakítása és veszélyforrások regionális megismerését, hasonló jellegű védekezési módok és szabályozást igénylik. Nem kivétel ez alól a Mecseki Szénbányák sem, amelynek kutatási osztálya sikeres munkát végzett. Ezt olyan eredmények fényesítik, mint a gázkötés elleni védekezésre irányuló akció, a tüzveszély minimálisra való csökkentése, a pneumokoniózis megbetegedések eredményes megelőzése. Ujjabb — kutatási irányt képvisel a gázkötés elleni regionális védekezés módszereinek fejlesztése, a geofizikai szelvények alkalmazása, amelynek gyakorlati bevezetése segíti a bányaművelés tervszerű átalakítását, a műszerezettség színvonalának növelésére irányuló kooperáció létrehozását. Ezek minden bizonnyal hasznos segítséget nyújtanak a Mecseki Szénbányák jövőbeli növekvő feladatainak megoldásához.

Vizhányó Imre

A nyár olyan volt, mint egy fullasztó éjszaka: csendet és nyugalmat ígért, s aztán — mint mindig — most is csak bajt és vergődést hozott. A termelés zömmel a mélyszinteken folyt, a hetedik és nyolcadikon, s bár már évek óta mindenki az itt húzódozó telepek elérését várta, most máról holnapra az emberek ellenségévé vált mindaz, ami a sok év óta művelt ötidik szintet meghaladta.

A kopott, szénporos iradaépület déli ablakai alatt szemlato mást nétek a palahányók: a telepek nemcsak hogy szegények voltak, de megemészték — minden elől nélkül — meddőre is váltották. A csapatok reggeltől estig szidták a töméntelen követ, s alig várták, hogy az átkozott hetedik és nyolcadik szint után mélyebbre mehessenek...

A mester naponta többször is megállt az udvarra néző ablakok előtt, s hosszasan merengett az egyre növekvő, füstölögő hegyek láttán. Néha a homlokát is az ablakhoz feszítette, s ilyenkor letről olyannak tűnt, mint egy váratlanul felbukkanó ismerősök után kutató szellem. Az aknairnok, aki az emberek hite szerint mindenkinél jobban ismerte Bajort, újabban azt híresztelte, hogy minden este a kocsmában törli a poharakat az öreg.

Negyvenhét éves volt. Tizenöt éve bányamester. Amikor ablak szallt le, egy darabka süvegkurt kapott útravalóul. Az apja arcára már nem emlékezett, a fejére azonban, ahol meghalt, nagyon is. Az idősebbek gyilkos fejtesnek nevezték, ő — természetesen csak magában — Apa-fejtesnek. Újabban nagyon sokat gondolt erre, mint ahogy az is mind többször jutott eszébe: milyen sok arc tűnt el mellőle.

Nyugtalan volt és kapkodó. Mintha megrikkult volna körülötte a levegő. Naponta kétszer-háromszor is végigjárta az üzemet; még a gépházba is benézett, pedig korábban évekig nem látták a gépészek.

A bányától hosszú, salakkal terített út vezetett a kolóniáig. Kétoldalt szelíd gesztenyefák öveztek, balról, fent a dombon, satnya szőlőtőkék sorozódtak. Esténként, hazafelé menet, újabban itt mindig megállt, megpróbálta elképzelni magát örökig a napon, kapával a kezében...

Legtöbbször sötét este lett, mire hazaért. Furcsa szokása volt: már az ajtóban vetkőzni kezdett. Egyik kezével a kulcsot fordította, másikkal gombolkodott. Felesége az előszobában állt, kinyújtott kézzel, mint egy

élő fogas. Az ágy vetetten várta. Pár percig mozdulatlanul felelt, lecsukott szemmel. Az asszony ilyenkor sohasem szólította meg. Később, amikor mozgolódnia kezdett, halkan azt mondta:

— Az asztalon az étel...
A mester feltápáskodott, de mielőtt felállt volna, néhány másodpercig az ágy szélén gubbasztott. Régen, évekkal ezelőtt, tényleg csak pillanatokba telt mindez, most azonban nem egyszerűen újra figyelmeztetni kellett:

— Azt akarod, hogy kihüljön?...
Az asztalon mindig csak egy teríték volt. Ezen az estén először akadt fenn ezen Bajor.
— Te nem eszel?
— Már ettem — mondta az asszony, s olyan mereven állt, mintegy ijedt kérdőjel.
— Mit főztél?
— Amit kértél...

Bajor a hajszálerekkel szabdalta, kopott mennyezetet nézte. Furcsa, távoli hóröpögés volt az asszony hangja.
— Ezt én kértem?... — kérdezte, de nem nézett a feleségére...

Az asszony közelebb lépett hozzá.
— Hát akkor mit ennél?
— Rántottát.
— Hány tojásból?
— Hányból szoktam?

A zsír valószínűtlenül hangosakat pattant a lángnyalva palacsintásütőben. Bajor kezébe vette a kést, maga elé húrta a kenyeret. Aztán hirtelen elhatározással mindkettőt visszavette a helyére.
— Mire meghül, itt leszek.

A sötétség mintha megnyújtotta volna a néptelen utcát; zihálva érkezett a kocsmába. Berágta az ajtót, s miközben arra gondolt, milyen jó lenne egyszer mindent megmagyarázni az asszonynak, a csapos már elébe is tette a pálinkát. Marokra fogta a poharat. Ekkor valaki megérintette a karját.
— Nézd, Jóska, ki van itt...
Kustor volt, egykori felgyázója.

— Igyon egyet, öreg — mondta jókedvűen —, nagyon kopott a szeme...
A felgyázó zavartan nézett, s megint azt mondta:

— Nézd már, ki van itt...
Bajor átfogta a vállát, közelebb húzta a pulhoz, egy idegen hang azonban kettétörte jókedvű mozdulatát.

— Nem ismer már meg engem a bányamester elvtárs.
Ijesztő csend lett, mintha egy feldobott kő állt volna meg a fejük felett a levegőben.
Bajor a pult szélére koccintotta a poharat, oldalra fordult, s tekintete ekkor összekadott az idegen tekintetével.

— Szóka! — mondta.
Arca elhalványult, egy fél lépést hátrálpett.
— Hogy az istenbe kerül magoz ide?

Szóka lehajtott fejjel, távolba révedő szemekkel ült. Bajor óvatossággal a zsebe felé nyúlt — valamikor sohasem lépett ki az utcára bicika nélkül —, mozdulata azonban félúton elakadt. Pontosan olyan szomorúan néz, mint akkor, tíz évvel ezelőtt, gondolta. A gázkitörés híre a második szint felérésében érte utol. Már közeledett a műszak vége, éppen kifelé tartott. Jó kedve volt, valami olyasmi volt benne, hogy ha megkérnék, vagy utasítanák, akár az egész hegyet ar-

— Évek óta készülök — mondta Szóka.
— Az ápolók megmondták...
— Különösen az első évek voltak nehezek...
— Egyszer a biciklit is kinyitottam a zsebeben...
Hirtelen elhallgattak; most döbbenek csak rá, hogy mindketten mágra gondoltak.
— A gáz mindenkit becsaphat — mondta Szóka csendesen.
— Be — mondta Bajor —, a gáz sose ismerheti ki az ember...

Pontosan emlékezett mindenre. A vágat széles sávban határolta a szentelepeket, a művelési jegyzőkönyvek tanúsága szerint azonban ezekben a telepekben még sohasem

— Négy vagy öt éve, úgy érzem: egy kő van a mellemben.
Szóka bólintott: ő is úgy érzi.
— Szén van? — kérdezte.
— Nem olyan, mint régen.
— A 121-esre emlékszik?
— Sose lesz olyan fejtesünk.
— Öt méter vastag volt a telep.
— Most meg olyanok, mint a nadrágszj...
A kocsmá szinte teljesen üres volt, a terem közepén csak ők hárman ültek. A felgyázó felállt, s a pulhoz kocogott.

— Hármát adjál — mondta. Aztán hirtelen más gondolt, s hozzátette:
— És magadnak is egyet.
Marokra fogta a poharat, s nézték egymást.

— Az a legrohadtabb, hogy az ember már aludni se tud... — mondta Kustor.
Szóka elkomorodva bólintott.
— A mester volt az altató. Mire felültünk a szállásra, már aludtunk...

— A munkát nem én találtam ki — mondta Bajor. Hangja ingerült volt. — En világon megmondtam mindenkinél: csak az maradjon, aki erre adta az életét...
A felgyázó elvörösödött, fészkelődni kezdett. Úgy érezte, ő rottolt el mindent.
— Nem is azért mondja Szóka...
— Tudom én, miért mondja!

Most megint valami olyasmit érzett, mint amikor esténként Szókára várt. Biztos volt benne, hogy nem térhetnek ki egymás elől, mint ahogy azt is természetesen vette, hogy az emberek nem tudják megérteni, miért kell a dolgoknak úgy történniük, ahogy történniük. Amikor a hirhordozók elmondták, hogy a műtét után Szóka egész éjszaka az ő nevét emlegette, nem csodálkozott. Minden világos volt: ha van bűnbak, a baj is könnyebb...

— Igyunk — mondta Szóka, s megérintette a kezét.
— Ihatunk.
Egyetlen mozdulattal lehajította a méregerős italt. Csend volt, bár mindhárman érezték, mondanuki kellene valamit. Nyílt az ajtó: megjött az első délutános.
— Elég korán kiszálltak — mondta Kustor látható megkönnyebbüléssel.

A mester megnézte az órát, minden rendben volt: ilyenkor már jönnek a szoktak az emberek. Tudta, húsz percen belül egyetlen szék se lesz üres. Hirtelen jókedve támadt. Szinte érezte, amint végigkúszik testén

az öröm. Otthon volt, magához való emberek között.

— Mire gondolsz, Szóka? — kérdezte.
— Olyan, mintha tegnap jártam volna itt utoljára.
— Az Alföld milyen?
— Asszonynak való.
A csapos végigkacsázott az asztalok között, s teletöltötte poharaikat.

— Hát ez? — kérdezte a mester.
— Ökör iszik magában — mondta a csapos és mutatta: az övé is tele van.
— Hát akkor...
— Egészségére — mondta Szóka.

Mind a négyen fenéig itták.
— Emlékszik a rumpartikára? — kérdezte a csapos.
— Akkor az volt a divat — mondta Szóka, s nevetett.

Bajor letette a poharat, egy pillanatra maga elé meredt, s aztán hirtelen elhatározással azt mondta:
— Na, gyerünk!
— A bányába? — kérdezte Szóka, s megremegett.

Az aknát sápadt, fehér fény folyta körül. Szóka úgy érezte: melegit. Álltak a csatlós mellett, s nézték, hogy zajt a kasba a felügyelet. Már csukták a rácsot, amikor valaki felismerte.
— Szóka, maga az?
A csatlós visszarántotta kezét az indításgépről, s hátránézett.

— Ez nem igaz — mondta. Mindenki kiszállt.
Az öregebbek egymás szavába vágyva kérdezték. Később, mikor ketten maradtak, Szóka megfogta Bajort.
— Most már csak lent kellene körülnéznie...

— Lemegyünk — mondta a mester.
— Ezzel a lábbal!
A felhúzott nadrágszár alól kivillantak a muláb nikkelezett pántjai.

— Azon a gurítón múlt az a termelés. — mondta Bajor, s elnézett. — Ha az nem készül el időre, leült volna az egész bányára...
— Emlékszik, volt idő, amikor kétszáz százeléket csináltunk? — kérdezte Szóka.
— Egyszer huszonkét órát voltam odalent...

Csapódott az aknaajtó: vízszertát a kas. A csatlós kigurította a teli csilléket. Úreseket tolt be, csemetett.
Szóka a lassan guruló csillék után nyúlt, belemarkolt a szénbe.
— Nem akármilyen emberek voltunk — mondta csendesen.
A mester bólintott.
— Nem akármilyenek...

Békés Sándor: SOK ÉV UTÁN

rébb tehetné az embereivel. A csillás, akit utána szalajtottak, képtelen volt összefüggően elmondani a történeteket, egyre csak azt hajtogatta: Szóka a készlet alatt van és sír.

— Majd odamegyek és le-törölöm a könnyeit — mondta, mert rögtön az jutott eszébe: ezek az átkozottak csak kitaláltak valamit, hogy ne kelljen ráhúzni azt a másfél órát...

A felgyázó megint megérintette a karját:

— Hát nem ül le hozzánk?
— Időm éppen van — mondta Bajor, s egy bizonytalan lépést tett Szóka asztala felé.
Ugyanaz a pillanat volt ez, mint tíz évvel ezelőtt. Amikor Szóka magához tért, s végignézett az ágy mellett álló vezetőkön, egyedül ő tért ki a szeme elől.

Nyikkant a szék, érezték egymás leheletét.
— Jól van? — kérdezte Bajor.

— Jól — mondta Szóka.
A nagy hatalmas öklől már-már összeért az asztalon.
— Egy ideig minden este vártam — mondta Bajor, s elnézett az utcai ablakok felé.
— Minden sarok előtt az volt az érzésem: maga áll mögöttem...

A baráber

— Míg megőrültem, hogy nincs itt — mondta szerkesztőségünkbe lépve. — Nem szeretek én ilyen hivatalos helyekre járni. A családban is a feleségem az ügyintéző.
— Van valami oka ennek?

— Semmi különösebb, de ez nem az én területe. Mondtam is az üzemben: miért pont engem választottak riportra, nem szeretek én beszélni.

Ereztem, csupán szerényesége viaskodik a riport gondolatával. Amikor elmondtam, hogy főnökei gondolkodás nélkül öt javasolták baráber-portrém alanyának, kissé felengedett, s kérdés nélkül kezdte élete történetét.

— Bakócán születtem, 1941-ben. Mindössze hét osztályt végeztem, 13 éves koromban segédmunkás lettem. Kellott a pénz, mert apám korán meghalt. Közben két fivérem Komlóra került, így a családfeenntartás is rám hárult.

Keserűen törnek fel szavaiból a gyermekkor emlékei. Ő is egyike azoknak, akiknek még gyermekként a legkomolyabb játékokat, a munkát osztotta a sors. Alig telt el egy év, s követte fivéréit Komlóra. Az aknamélyítőknél vállalt munkát, hogy betegeskedő édesanyját eltarthassa.
— Ennek immár 21 éve. Illés Gyula, az akkor 17 éves külszini munkás egy év után baráber lett.

— Először bátyám feltároló csapatába kerültem, aztán néhány hónappal később a bétai mélyítő fogadtak maguk közé.

Munkakönyvének lassan már sárguló lapjain mindössze egyetlen bejegyzés, egyetlen dátum: 1958., az aknamélyítőkhöz való belépésének kelte. S bár a bányászati hőskorában a baráber élete sem volt leányulm — nekik is verejtékező kellett megküzdeni minden centiért —, Illés Gyula nem hagyta cserben társait, nem adta fel a küzdelmet — egy életre elkötelezte magát választott szakmájával.

— A Kossuth négyes az ötidik akna, amelynek feljlesztésében részt veszek. Félve jöttem ide.

Nehezen váltam meg Hartmann Henrik csapatától, mert a sok szóbeszéd valami olyasmit híresztelt, hogy a K-IV-re büntetésből kerülnek az emberek. De vajon miért visznek engem is, hisz én nem tettem semmit, amiért büntetést érdemlek — latolgattam magamban. A szorongás, az újtól való félelem csakhamar elszállt, és örömmel nyugtáztam: remek kollektívába cseppentem. Úgy látszik, a szerencse ismét mellém szegődött, mert ezelőtt is mindig a legjobb brigádokban dolgoztam.

Közben elvégezte a nyolcadik osztályt, a segédvájár, majd a vajúrtanfolymot. A szakvezető beosztást mégis csak hosszas rábeszélés után vállalta, mert amint mondta, ő nem vezetőknek, hanem munkásnak született, s az egyik nagy hibája: semmit sem szeret kétszer mondani, inkább megcsinálja.

— Tudja, az én szakmának is nagyon sok szépsége van. Ezt azonban csak az érzékelheti igazán, aki nem sokat beszél, de annál többet dolgozik. No, nekem alkalmam adódott munkám szépségeit megismerni. Régebben az én életem sem volt irigylésre méltó, azt is beleértve, hogy kerek húsz évig Bakócáról jártam be, és napi 12 órát voltam távol családomtól. De higgye el, egyetlen egyszer nem fordult meg a fejemben, hogy máshol keressek munkát.

Két évtizedig igazgatót, s zokszó nélkül viselte az ezzel járó összes terheket. Üzemében senki

sem emlékszik olyanra, hogy Illés Gyula egyszer is késett, vagy indokolatlanul nem jelent volna meg műszakon. Gyuszi legfőbb életető eleme a munka — mondták társai.

A társak — a baráber. Vajon milyen emberek? Mások, mint a bányászok? Talán nem is kérdésnek számítam, mégis azonnal kaptam a választ.

— Szakmánknak rokon, de mi aknamélyítő, mások vagyunk. Miben? Nehéz ezt megfogalmazni... nyugodtabbak vagyunk, nálunk nincs olyan felfokozott ritmus, olyan hajtás a méterekért, a tonnákért, mint a bányászoknál. És mégis közöttük több a vicc, a tréfa.

38 éves. 21 küzdelmes, ugyanakkor elismerést és megbecsülést eredményező munkásév áll mögöttem. Amikor megkérdeztem, elégedett-e, gondolkodás nélkül így válaszolt:

— Tavaly költöztem Komlóra, egy szép, új lakásba. Családi életem harmonikus, két fiam jól tanul. Van kocsim, Bakócán szőlőm, ahol a munka után a kikapcsolódást is megtalálom, és hát az anyaglak miatt sem panaszkodhatom. Hát kell ennél több?

Portrém csupán apró kis töredéke egy baráber életének. De Illés Gyula is azoknak egyike, akiknek élete történetét majd nem a könyvlapok, hanem az aknák mesterien egymásra rakott idomkövei, betonkoszorúi őrzik meg az utókor-nak.

Vincze Viktor

„Úgy látszik, a szerencse ismét mellém szegődött, mert ezelőtt is mindig a legjobb brigádokban dolgoztam”
Beck Péter felvétele

Soha nem nézte a rendelési időt

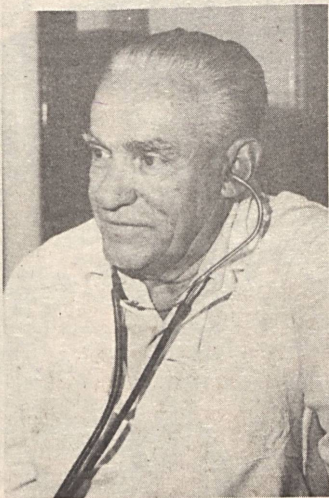
Dr. Váradi Sándor Komló építésének hőskorszakában próbált rendszert és az élet úgy hozta, hogy végleg itt maradt. Körzeti orvosként kezdte, közegészségügyi felügyelőként folytatta majd Sikondán lett igazgató, 1972-től mostani nyugdíjaztatásáig rendelési idejét igazgatóhelyettesként dolgozott.

— Mit tart legfontosabbnak a három évtizedes komló munkásságából?

— Minden időnek megvolt a maga szépsége, sajátos vonása. A Vass-korszakban a gyors ütemű építés mellett is biztosítani kellett a közegészséget. Irgalmas éveket éltünk át. Nem minden vezető érezte az egészségügyi ellátás fontosságát, ezért sokszor vitatkoznunk kellett. Mint közegészségügyi felügyelő, egyszer a trösztigazgatót, Vízit is megbüntettem 500 forintra. Feljelentet a minisztériumban, hogy akadályozom a termelést. A végén nekem adtak igazat, teljes védelmet kaptam. Talán ez is hozzájárult ahhoz, hogy itt maradtam.

Másfél évtizedet töltött Sikondán. Az éjjeli szanatórium igazgató-főorvosaként jelentős részt vállalt az intézet létrehozásában, kialakításában. Először csak munkába járó betegek utókezelését végezték, aztán az átszervezéssel, a nagyarányú fejlesztéssel korszerű szanatóriumot hoztak létre. Ma az intézet az egészségügy egyik büszkesége.

— A fejlesztési koncepcióhoz nagy segítséget kaptunk a megyei pártbizottságtól, Komló város és a Mecseki Szénbányák vezetőitől — mondja, mintegy érzékeltetve, hogy Sikonda a közös összefogás, a szorgos munka nyomán kapott rangot. Aztán a mai gondokról, eredményekről beszél: — a rendelési idejének fő feladatát a táppénzzel való foglalkozás volt.

Már 1972-ben, az akkori rendelet megjelenése előrevetette árnyékát annak, hogy sok gondunk lesz a táppénzesüggel. Ebben az volt a nehézségem, hogy egyes emberek életébe, életvitelébe néha bele kellett szólnom, és ez nem mindig volt népszerű feladat. Mindenesetre 1972–73-hoz képest az utóbbi 5–6 évben számítottam, en 15–20 százalékkal csökkent a táppénzesnapok száma.

A közel 30 esztendő munkája válasz arra is, hogy egy munkássávosban is lehet alkotni. Erről így vall: — Amikor 1951-ben idejöttem, tudtam, hogy nagy fába vágom a fejszém. A lódenkát és a gumicsizma világa azonban nem tántorított el. Ahhoz a csoporthoz tartozom, akik szívesen élnek Komlón. Mindig éreztem a bányászok, a munkások szeretetét, megbecsülését. En mind az azt mondtam: egyenrangúnak kell egymást tekinteni. Nem orvos és beteg viszonyt kell éreztetni, hanem azt, hogy emberek vagyunk. En ezen a pályán dolgozom, a másik ember pedig más szakmát művel.

Elsimerésre méltó szakmai tevékenységén túl eredményes politikai munkára tekinthet vissza. Az 1956-os ellenforradalom utáni konszolidáció idején az orvoségeszségügyi dolgozók pártalapszervezetének titkára volt. 1962-től tagja a városi pártbizottság végrehajtó bizottságának.

„A testületi munkából mindig aktívan kivette részét. Munka-

körületén nagy körültekintéssel szervezte, és a lehetőséghez képest maradéktalanul végrehajtotta a párt és a kormány célkitűzéseit.”

A fenti idézet minősítéséből való.

— Nagy tisztesség, hogy alkotó részese lehettem a város építésének. Sokan észrevételezik: jobban is építhették volna a várost. Nos, akkor olyan lapokat osztottak, azzal kellett játszani. Ami a 17 éves vbtagságomat illeti, sok ismerettel gazdagodtam, és ezt fel tudtam használni orvosi munkámnál is. Hogy mindig volt véleményem? Kételességemnek tartottam, hogy egy-egy testületi ülésre felkészüljek, környezetből tapasztalatokat gyűjtsek. Valóban mindig felszólaltam, mindig volt véleményem, ha nem is mindig a legjobb.

— Az orvoségeszségügyi el látást hogyan lehetne javítani egy ilyen munkássávosban? Ha önre volna bízva ennek megoldása, a mai körülményeket figyelembe véve, mit tenné?

— Ebben az országban soha nem költöttek annyit egészségügyi célokra, mint most! Az egészségügynek sok szabálya, rendelete van, de végrehajtása nagyon sokszor elmarad. Nemezszer hiányzik az egyértelmű feladatmeghatározás, és a következetes számonkérés. Több érdemben való ellenőrzésre volna szükség! Nem anyagi kérdésről van tehát szó...

— Ön január 1-től lesz tényleges nyugdíjas, most szabadságát, illetve felmondási idejét tölti. Ilyen mozgalmas évtizedek után nem lesz-e káros a teljes kikapcsolódás?

— A politikai életben továbbra is részt szeretnék venni, amennyiben igényt tartanak munkámról. Továbbra is szeretném ellátni a szociális otthon és az öregek napközi otthonának lakóit. Lakásom soha nem tartottam a rendelési időt, hozzám bármikor jöhetnek, ezután is szívesen látok minden beteget.

Vizhányó Imre

A jövő a hidraulikus bányaművelésé

A Nehézipari Minisztérium Garamvölgyi Jánost eddigi gazdaság-szervező és irányító munkájának eredményeit elismerve Eötvös Lőránd-díj kitüntetésben részesítette.

— A hatvanas évek közepén, amikor a szénnek már kevés szerepet szántak az energiatermelés színpadán, került a Mecseki Szénbányák élére Garamvölgyi János. A terület nem volt ismeretlen számára, hiszen vasasi bányászalódból származik, sokáig volt a komló széntrósz vezető beosztású dolgozója, majd a Nehézipari Minisztériumban töltött be felelős posztot. 1966-ban, amikor ki-neveztek, tulajdonképpen egy visszafelzárásra ítélt nagyvállalatot vett át.

— Így volt, bár én már akkor is hittem, hogy a mecseki szénre még nagyon sokáig szükség lesz, hiszen ez volt az egyedüli kocszolható szén. Ezt a hitet azonban szinte semmi sem táplálta... Az akkori szabályozórendszer, amely a szénbányákra vonatkozott, rendkívül károsan érintette a Mecseki Szénbányákat is. Ekkoriban a nagymértékben csökkenték a beruházásra szánt összegeket, olyannyira, hogy a hatvanas évek végére már nemhogy a fejlesztésre, de a szintartásra sem volt elegendő. Sajtókampany indult a szén ellen, a gazdaságpolitika bányák bezárásából országos ügyet csináltak. Ennek következménye nagyon súlyos volt: a bányászattól elpártolt az a munkaerő, amelyre leginkább szükség lett volna: a fiatalság.

— A Mecseki Szénbányáknál e koncepció ellen foglalt állást a vállalati pártbizottság is. Nem tűnt ez akkor szívalomharcnak? — Ha nem is volt kellemes ez a küzdelem, nem lehetett eleve reménytelennek nevezni. A Mecsekre vonatkoztatva tudtuk: a kocszszénre szükség lesz, hiszen a vaskohászat igénye továbbra is megmaradt. Az itt lévő szakemberek lelkesedése viszont csökkent, mert a lehetőség egyre szűkültek.

— Ebben a helyzetben mit tartottak a legfontosabb feladatnak?

— A munkaerőhiány továbbra is élő gond a Mecseki Szénbányáknál. Mivel a munkaerőpiac országosan leszűkült, vannak próbálkozások a „kapun belüli” átcsoportosításra?

— Vannak, hogyne. Mi ugyan nem vertük nagydobra, de körülbelül tíz éve végzünk átcsoportosításokat. Nekem személy szerint az a koncepcióm, hogy az üzemeket kell erősíteni, ez biztosítja a stabilitásunkat. Ezzel természetesen nem azt akarom mondani, hogy nálunk a központban gyenge, vagy közepes felkészültségű emberek dolgoznak. Úgy vélem viszont, hogy üzemünk erősek, a mostani feladatok megoldására is képesek.

— Tízennégy éve vállaltál vezetést. Mit tart a közel másfél évtized legnagyobb eredményének?

— A fronttőrést abban látom, hogy villamosítottuk bányáinkat. Ennek kidolgozása ugyan nem az én nemvezetett fűződik, a munkálatokban azonban részt vettem. Óriási eredménynek tartom, hogy a sürített levegő mellett villamos energiát lehet használni a sújtólégszéllyes bányákban.

— Beszéljünk a jövőről. A Mecseki Szénbányáknak a 80-as évek elejére 670 ezer, 1990-re pedig megközelítőleg 900 ezer tonna kocszkoncentrátumot kell előállítani. A jelenlegi viszonyokat figyelembe véve biztosíthatnak látja ennek feltételeit?

— Szinte semmit! Évente továbbra is megközelítőleg 150 millió forintot kaptunk fejlesztésre, amely — mint mondtam — a szintartásra sem volt elegendő. Romlott a szénvagyonadalkodás, előregédű a munkáltszám, s ezzel párhuzamosan csökkent a termelékenység. Ösztönözni akarunk a nagyobb arányú gépésítésre, erre meg is volt az igény, a lehetőségünk viszont szinte a nullával volt egyenlő. Voltak kisebb próbálkozások a biztosító berendezésekkel, sok eredményre azonban nem jutottunk. A hetvenes évek elejétől enyhült a feszültség, a megváltozott világ gazdasági körülmények a szén ismét előtérbe helyezték. Megnéveketek a beruházási keretek, többet fordíthatunk gépésítésre, szénvagyonpótlásra. Am a szénbányászati beruházások hosszadalmasok, megtérülési idejük sem egy-két év. Látványos eredményekre tehát jelenleg sem számíthatunk.

Békéssy Gábor

A Kis-Küküllőtől Komlóig

Hosszúra nyújtotta már a lemenő nap a kőkányosi oldalra épített sorházak árnyékait. Ott asszony ül a Saló utca 10. számú ház bejárati ajtaja mellett padon, nagyokat hallgatva, és gyönyörködve fák által védett élkerékben pompázó hortenzia-bokrok sokszínű virágaiban. Ritkán szólnak, hiszen nagyon régóta ismerik egymást. Mivel a hangos szavakat úgy is elnyeli az alig-alig csököknő forgalom zaja, magukban fűzik tovább gondolataikat indáit. Ők ötven emlékezőnek a hajdani számvételre. Minthogy csak bennük, az emlékezetükben jelenik meg a rég elhagyott falusi utca képe, a hajdan élt emberek arca, gesztusa, hangja. Talán közülük is már csak ketten, Szekeres Sándorné és édesanyja emlékezik a szép erdélyi dalra: „Kerek a szülő levele, Vártalak rózsám az este...”

Ugyan, hol is vannak azok a szép, hosszú nyári esték? — sőhajít fel Erzsike, no és persze a fiatalság, fűzöm hozzá gondolatban. Tehetem, mert Erzsike tekintete a messzibe téved, túl a határon, a Kis-Küküllő

völgyébe. A szőlőket és gyümölcsösöket ringató dombok között fekvő szülőfalujába, Balavására. A Kis-Küküllő, a Maros és a Sebes-Körös mellett, hiszen élete első huszonegy évét ezen folyók mellett élte le. Felrémlik benne a kedves bánfihunyadi utcaképe, a gondtalan iskolai évek, találkozás a legényekkel, akiknek végül is örök hűséget fogadott a szegény vasutas lánya, és akit soha nem akart befogadni a kutyabőrös, székelynemesi család. Az első gyermek okozta örömmök... E szép képeket törte össze egycsapásra a második világháború kegyetlensége. Megfosztva a fiatal családot az apától, világgá kergetve az édesanyját és gyermeket nyugat felé, egészen Komlóig.

— Apátam, mint vasutast kényszerítették a kitelepüléssel elindult vonaton maradni. Egy másik erdélyi vasutással aztán Magyarországon lelptek a vonatról és visszagyalogoltak Komlóra. Nagyon nehéz idők voltak. Két családnak adtak egy kétszobás lakást fenn Kossuthaknál. Csupán mi voltunk hatan: apám, anyám, öcsém, kislányom, egy ismerősünk lánya,

akit velünk költötek el az Alföldön élő rokonaihoz és jómágam. A másik családban sem kértek kevesebbet enni. Bizony ma már csodálkozom, de végül is megfertünk... Apám a már említettéként nem kaphatott állást, így nekem kellett munkába állni. A régi szénosztályozóba jelentkeztem. Persze először elzavartak, hogy nem nőnek való munka az, végül megkönnyítettek rajtam. Belát-ták: nekem kell eltartani a családot. A felszabadulás után beléptem a pártba, és mivel eggyel több okom volt rá, hogy mások gondjával, bajjal törődjem, csakhamar bekerültem Pécse-re az akkori mezőgazdasági igazgatóságra, majd a tanácsok megalakulása után a megyei tanácsra.

A szobákban körben Kalotaszeg legszebb párnái, terítói, varrótásai. Fehér alapon kék, vörös és fekete színek idézik Bánffyhungary, Kalotaszentkirály, Körösfő, Kiskopas és Nagykapas asszonyainak és lányainak kezűgyűrűjét, szépségcserezetét.

— Második férjemmel, Deák Ferencel Márra küldött bennünket a párt. Ő a járási

pártbizottságra, míg én a tanácsra kerültem. Az ötvenes évek politikai melléfogásai azonban minket sem kerültek el. Férjemet koholt vádakkal elítélték, és igaz, hogy 1957-ben rehabilitálták, párttagaságot csak 1957-től ismerték el. Sajnos a történetek soha nem tudta elfelejteni. Bár utána minden megbecsülést megkaptam, a fronton töltött időszak és az ötvenes évek meghurcoltatásai tönkretették, 1961-ben szívroham végzett vele. Amíg férjemmel szemben tartott a vizsgálat, a gyerekekkel visszaköltöztem Komlóra. Mivel itt is mindenki tudott a Mórton történetéről, nem kaphattam más-hol állást, mint lenni, Kossuthbányán. Mikor aztán a nőket kitiltották a bányából, a paladöntőn dolgoztam gépkezelőként. Úgyünk tisztázódott, úgy-hogy vissza is kaptam „bizalmi” állásomat — hiszen 1957-től 1974-ig, nyugdíjba vonulásomig voltam a Mecseki Szénbányák szakszervezeti bizottságának nöfelelőse — a munkahelyem mindvégig megmaradt Kossuthbányán...

Valahonnan a szomszéd-ból átszűrődik a rádió hangja. A népdalcsokorban fájdalom női hang énekl: „Element az én rózsám, Idegen országba, Kér-dí levelében, Hogy menjek utána...”

— Két éve volt a család utóljára Hunyadon, Balavásáron, Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, és előlógattunk a ten-gerpartra, utána pedig a Székelyföldre, ahová a kúnna leélt éveim alatt soha nem sikerült eljutnom. Idén is szeretünk volna hazajutni, de hát fiamek lakást kaptak. Kell a pénz... Pedig édesanyám nagyon szeretett volna ismét a régi utcákon sétálni...

A rádióból közben a népdalcsokor utolsó száma szűrődik át a szobába: „Hegyen völgyön járogatok, virágcsokát gyűjtögetek, tincsecskébe tincselgetem vala; Bokrétaba kö-tögetem vala...”

A dal hangja kristálytisza patákként csengenek a hűvösödő estében. Erzsike pedig — aki hosszú éveig volt a szénbányák asszonyainak, lányainak számadója, az üres kávé-

csészék mellé vastag dossziékat tesz az asztalra. Ugyanis, nyugdíjasan ő a kőkányosi néprontbizottság informátora, no és a városi nőbizottság tagja. Végül is, valakinek ezt is el kell végezni — mondja.

Kapu László

A munkásosztály helyzete Komlón

Öt évvel ezelőtől, 1974 márciusában hozott határozatot a munkásosztály helyzetének javításáról az MSZMP Központi Bizottsága. A határozatok végrehajtásának ellenőrzésére a Komló városi pártbizottság szociológiai felmérést végeztetett el a megyei pártbizottság közvéleménykutató csoportjával. A városban működő valamennyi jelentősebb vállalat, üzem, intézmény dolgozóit közül ötszázán kapták meg a felmérés elvégzésére szolgáló kérdőíveket, s válaszoltak — a saját személyükre vonatkozó kérdéseken túlmenően — olyan témakörökben, mint az életkörülmények alakulása, a lakáskörülmények helyzete, a bányaváros kereskedelmi, egészségügyi és szociális ellátottsága, a munkahelyi viszonyok és a munkahelyi légkör értéke, a munkások politikai képzésének és továbbképzésének színvonala, a szakmunkásképzés és az általános műveltség fejlesztése.

Mielőtt a válaszokból adódó következtetések elemzésére térnék ki, szükséges néhány, a vizsgált munkások összetételére vonatkozó adat leírása. A megkérdezettek 39 százaléka nő és 61 százaléka férfi. Jelentős eltérés mutatkozik a szakmunkások és a segéd-és betanított munkások szerinti foglalkozás alapján végzett bontásban. A válaszadó nők közül csak 31,3 százalék a szakmunkás, míg 61,5 százalék dolgozik betanított vagy segédmunkásként. A férfiaknál megfordul az arány: 66,6 százalék a szakmunkás, s csak 21,0 százalék a betanított és segédmunkás. Ez az első pillantásra furcsának tűnő adatsor annak a ténynek a következménye, hogy a munkásként foglalkoztatott nők nagy része a könnyűipari üzemek, a Carbon, a Május 1. Ruhagyár dolgozója, s ezekben az egységekben magas a betanított munkások száma. A férfiak jó része a Mecseki Szénbányákkal áll munkaviszonyban, s ott főként szakmunkások dolgoznak.

A megkérdezettek átlagos életkora 39 év, ám szép számmal akad közöttük 15–19 éves nő vagy éppen 55–59 éves férfi. A nőknél a 40–44, míg a férfiaknál a 45–49 év közöttiek alkották a legnagyobb táborát. Az életkor beosztás szerinti bontása tartalmaz újabb érdekességeket. A termelést közvetlenül irányító idősebbek (átlagéletkoruk 45,2 év), mint a szakmunkások (38,4 év).

A kérdések alapján választ kaptak a vizsgálok a családi állapotra vonatkozó adatokra is. Feltétlenül figyelmeztetnem, hogy a nőknél 10,8 százalék az elvált és özvegyek aránya, s ha ehhez hozzászámoljuk a hajadonokat, megállapítható: majdnem minden harmadik megkérdezett nő egyedülálló, míg a férfiaknál csak minden tizedik válaszadó él egyedül.

Nem maradtak ki a kérdések közül az iskolai végzettségre vonatkozó „érdeklődések” sem. Az általános iskola 8 osztályát el nem végzetek (a megkérdezettek 15 százaléka sorolható ide), több mint fele túl van már 45. évén, s amint a fentebb már említett foglalkozás szerinti bontásból kiderül, a férfiak között lényegesen több a szakmunkásképzőt elvégzettek száma. Statisztikai számok mutatják be a válaszadó párttagok és nem párttagok iskolai végzettségét is. A legfontosabb megállapítás szerint, az alacsonyabb végzettségűek között kevesebb a párttag, míg az értetségével, főiskolával rendelkezőknél már a kommunisták felé billen a mérleg nyelve. Nem elhanyagolható az sem, hogy a nálunk minimum jelentős iskolai végzettséggel nem rendelkezőket is találhatunk a kommunisták sorában, igaz, jóval kisebb arányban, mint a nem párt-

tagok között. Joggal tarthatjuk a korszerű műveltség egyik ismérvének a permanens tanulást. Természetesen ez nem pusztán iskolai vagy egyéb szervezett képzésben, továbbképzésben való részvételt jelent, hanem a kérdéskör vizsgálatánál igen komoly hangsúlyt kap az önképzés is. Az életmód-művelődés vizsgálatánál mégis fontos kérdés a szervezett képzésben való részvétel.

Ezért is figyelemre méltó, hogy a válaszadók közül alig több, mint 10 százalék vesz részt valamilyen szervezett képzésben vagy szaktanfolyamon, s a megkérdezettek 72 százaléka nem is tervezi öt éven belül állami iskolai vagy szakmai továbbképzésben való részvételét.

Az életkörülmények alakulása témakörben részletes elemzésre nyílik lehetőség a kereseti viszonyokon keresztül. A már többször említett specialitás, miszerint a nők döntő többsége betanított és segédmunkásként könnyűipari vállalatokban dolgozik, míg a férfiak szakmunkásként a szénbányáknál tevékenykednek, azt a szembetűnő adatot eredményezte, hogy jelentős a nők és a férfiak átlagkeresete közötti különbség — utóbbiak javára. 10 nő közül kilenc keresete 3000 forint alatt van, míg a férfiak 12,5 százaléka keres csak háromezer forintnál kevesebbet. Ezek a különbségek eljutnának, ha a családon belüli egy főre jutó jövedelmeket vizsgáljuk. Elenyészően kevés azoknak a családoknak a száma, ahol az egy főre eső jövedelem nem éri el az ezer forintot. A legtöbb családban — akár férfi, akár nő volt a megkérdezett — ketőezer forint körül mozog az egy családtagra jutó összeg.

Az életkörülményekről vall az a kérdéscsoport is, amely a nagyon szerényen élnek (1-es kategória), a nagyon jól élnek (5-ös kategória) között próbál különbséget tenni. A legtöbbben, több mint 60 százalék, a középső, a harmadik kategóriába sorolták család-jukat, s sokkal többen akadtak olyanok, akik anyagi helyzetüket pozitívan megítélve a 4. és 5. kategóriát választot-

ták, mint azok, akik az 1. és 2. kategóriába sorolták önmagukat, s ezzel életkörülményeiket a nagyon szerényen élnek vagy éppen a szerényen élők közé sorolták.

A család anyagi helyzetének alakulását értékelő nézetek lényeges eleme annak megítélése, hogy a család hogyan ítéli meg gazdasági életünk fejlődését, változását, mennyiben tükröződnek a megkérdezettek gondolkodásában az életszínvonal emelkedését célzó gazdasági döntések, határozatok. Az anyagi helyzettel való megelégedettség ugyanis nem redukálható a jelenlegi kereseti-jövedelmi viszonyokkal való elégedettségre, hanem feltétlenül figyelembe kell venni azt is, hogy a család, mint gazdasági egység, hogyan illeszkedik a társadalom gazdasági viszonyainak rendszerébe, azaz hogyan érintik a népgazdasági szinten zajló gazdasági változások a család gazdasági helyzetének alakulását. A megkérdezettek több mint a fele-

lenére jelentős azoknak a száma is, akik lakáskörülményeik javítását tűzték célul maguk elé.

A válaszadók háromnegyede nyilatkozott úgy, hogy számára a takarékoskodás kérése, jövedelme alapján lehetséges.

A vizsgálat további része a munkakörülményekkel, a munkahelyi demokráciával, a szabadidős tevékenységekkel foglalkozik. Mielőtt ezek taglálására rátérnénk, hallgassunk meg egy véleményt a már elemzett témakörökkel kapcsolatban. Kovács Miklósné, a Carbon Könnyűipari Vállalat dolgozója, a városi pártbizottság tagja mondta el saját véleményét a lakáshelyzetről, a kereskedelmi ellátásról, a szolgáltatások színvonaláról: — Komló újabb fejlődését eredményezte a bányászlakás-építési program megvalósítása. Ez azonban a nem szénbányász dolgozók részére nem jelent megoldást. A város ma sincs jobb helyzetben, mint évekkor elzött. A jogos igénylők száma szerint a nem bányászok kevés lakást kapnak. Nálunk, a Carbonnál

adottak, a benne dolgozóknak kellene a sokkal emberibb kapcsolat megteremtésére törekedniük a lakossággal.

Es most nézzük, hogyan vélekedett az ötszáz megkérdezett a munkakörülményekről, a munkahelyi demokráciáról. Mennyire elégedett jelenlegi munkájával? — hangzott egy kérdés. A legtöbb pozitív választ a termelési közvet-

zés. Az ok pedig egyszerű, s tulajdonképpen egy szó: munkahelyi légkör, ami véleményem szerint pro és kontra befolyásolja a teljesítményeket is. Pénzrel nem lehet megfizetni azt, ha egy vezető megfelelően becsüli a munkásokat. Egy baráti kézfogás, egy üdvözlő szó, egy hogy van, néha többet ér egy „Ádnyál”. Ahol a felsőszintű vezetők, a középvezetők és a munkások korlátlanul elkerítettek egymástól, ott biztosan baj van. Egy másik egyszerű példát mondok. Nálunk nincsenek külön fürdők az aknádszok, a műszakiak, a vendégek és a munkások számára. Ezek külső jelek. A „belsőség”: megbecsülés, véleménykérés.

A munkások szakmunkássá képzésével, a politikai képzéssel, az általános műveltség fejlesztésével kapcsolatban a következőkben összegeztem véleményét Tóth Sándor. — Nagyon hatékony munka folyik a már dolgozók szakemberré képzése terén. Jók ezek a tanfolyamok, színvonalasak, s ami döntő: arról az alapról indulnak ki, hogy gyakorlati emberrel van dolgunk, akinek azonban komoly elméleti tudásra van szüksége. Sajnos éppen az iparitanuló-intézetekben kevés a bányásztanuló, tehát továbbra is ezek a tanfolyamok jelentik a járvárképzés legfőbb erejét. A politikai képzésben a televízió, a rádió, a saját olyan információmennységgel szolgál, amelyet lehetetlen túlszárnyalni. De nagy előnye, a párt-, a KISZ- és a szakszervezet által szervezett oktatási formáknak, hogy egymással szemben ülnek az emberek, ahol mód és lehetőség nyílik az érvek és ellenérvek megvitatására. Ezeknek az oktatásoknak a színvonala hűen tükrözi a szervezeten munkájának hatékonyságát. Életszínvonalunk fejlődése az elmúlt 30 évben megelőzte a tudati fejlődést. Ma is sokan vannak, akik nem tekintik magukénak azt, ami tulajdonképpen az övék. Ha ezt sikerült volna elérnünk, népgazdaságunk helyzete lényegesen jobb lenne, s ma nem hatékonyaság, minőség lenne a jelszó. Az általános műveltség fejlesztésével kapcsolatban csak annyit: a fiatalabb korosztályok részére már ne a 8 általános szintje jelentse az alapműveltséget. Nekik kellett már szakembereknek kell lenniük.

velekedett úgy, hogy „saját bőrén is” érzi társadalmunk gazdasági fejlődését.

Külön kérdés foglalkozott azzal, hogyan ítéli meg az életkörülményeket legjobban befolyásoló tényezők közül a lakáshelyzetet. A megkérdezettek 88 százaléka vélekedett úgy, hogy saját lakáshelyzetét, a kielégítő, jó, nagyon jó szavakkal jellemezte. Ennek el-

minden évben jelentős összeget teszünk félre a lakás-igénylők támogatására, de tulajdonképpen ezt az összeget nem tudjuk elkölteni, mert kevés az a lakásszám, amit kap a vállalat. Különösen nehéz a fiataloknak. Ha hozzájutnak a kiutaláshoz, akkor is nehézséget jelent számukra a megfelelő pénz összegyűjtése. Sokszor hallani: kevesebb áru van Komlón, lényegesen kisebb a választék. Az én véleményem az, hogy amire szükségem van, azt be tudom szerezni a városban, s ez a helyzet a Zengő Áruház átadása után csak javulni fog. Az igaz, a város nagyságához már kell egy ilyen egység is. Az egészségügyi ellátás városi szinten megfelelőnek ítélem, azt azonban nem értem, egy ilyen nagy vállalatnak, mint a Carbon, miért nincs olyan üzemorvos, aki táppénzre is veheti a dolgozókat. A szolgáltatások terén jelentkező problémákat 1979-ben Komlón nem a létesítményekkel való ellátatlanság okozza. Csak az utóbbi néhány évben sok jelentős beruházás fejeződött be, ami kényelmesebbé, komfortosabbá teszi életünket. Sorolhatnám a GELKA-tól kezdve a Patyolat-szalonnán keresztül az AFIT-szervizig ezeket a létesítményeket. Az egységek

nül irányítók adták. Ennél a rétegnél minden második egyéni nagyon elégedett vagy meglehetősen elégedett választ adott. A szakmunkások, valamint a betanított és segédmunkások között már csak minden második válaszoló fejezte ki elégedettségét munkájával kapcsolatban. Minden ötödik megkérdezett nyilatkozott úgy, hogy elégedetlen. A dolgozók többsége igényli a demokratikus fórumok meglétét és egészséges működését a munkahelyeken. Általános tapasztalatként fogalmazhatom meg, hogy a dolgozók sokkal jobban ismerik a közvetlen munkahelyüket érintő lényeges kérdéseket, mint azokat a problémákat, amelyek a vállalat egészének működését érintik.

Az üzemi demokrácia fejlesztését illetően a megkérdezettek 55 százaléka a vezető-beosztott viszony területén igényel tennivalókat. A viszony javítását, a vezetők részéről a nagyobb ösztönzést jelölik meg az előrelépés feltételeként.

A munkahelyi légkörről, az üzemi demokráciáról Tóth Sándor, a Bányászati Akadémia-lyti Vállalat mecseki körzetének dolgozóját, a megyei pártbizottság tagját kérdeztük. Ime a válasza: — Saját vállalati példakéddel szemben a vállalatot biztositani, amit szinte hasonló munkáért a Szénbánya adni tudott. Elég, ha ebben a körben csak a lakáshoz juttatást említem. Mégis nálunk szinte állandó a túljelentke-

Jelenleg dolgozóink mintegy 30 százaléka távolsági autóbusszokkal és vonattal közelíti meg naponta munkahelyét, 5–60 kilométeres körzetből. Figyelembe véve az V. ötéves terv termelési programját, létszámtervünket, továbbá a kolonizációs lehetőségeket, azal számoltunk, hogy ez a százalékarány az V. ötéves tervben nem változik. A munkásszállítás jelenlegi rendszerét nem kívánjuk megváltoztatni. A szállítási költségvállalás arányait sem terveztük változtatni. A jelenlegi tarifárra figyelembevétele mellett évente 16 millió forintot, összesen a tervidőszakban 82 millió forintot tervezünk munkásszállításra felhasználni. (Részlet a Mecseki Szénbányák V. ötéves szociálpolitikai tervéből)

„Naponta legkevesebb két órát töltök autóbusszal, de ha van valamilyen rendezvény az üzemben, ez akár a kétszeresére is nőhet. Ha mindenkit érintő dologról van szó, akkor viszont tartják a buszokat, ekkor csak három, de ha csak nekem, vagy néhány társamnak kell maradni, akkor kerülő úton csupán a hazautazás tart két, két és fél óráig — (38 éves vajúr, aki 40 kilométerre lakik munkahelyétől.)

„Hajnali négykor kelek, hogy elérjem a fél ötsz buszt. Régebben ez negyed ötkor indult, így most az aknán kell kapcsolni. Délután — hacsak valami nem jön közbe — ugyancsak négy, negyed ötkor léphetek be a kapun. Vagyis 12 órát vesz igénybe a munkám. Az üzemben már — és nagyon helyesen — többször is volt munkaidőfelmérés, azt azonban csak nagyon kevesen veszik figyelembe, hogy mennyi időt töltünk el otthonról hazáig” — (47 éves vajúr, 35 kilométerre lakik munkahelyétől.)

„Mikor a bányászokadást kezdtem, az elsőim kerékpárral tették meg az utat a családi háztól az aknáig. Ehhez képest a mi utazásunk már leánydalom. Fűtött buszban akár szunyhatunk is egyet. Mégis, a faluból eljáró közel negyven ember közül alig van öt-harminc éven aluli. A korán kelés, késői hazazérés nem vonzó a fiatalok számára. Mi járunk, mert így szoktuk meg, így alakult ki bennünk a ritmus, de egyre többször veszem magamon észre, hogy egy-egy rendezvényen elalszom, így aztán nem is nagyon kedvelem a tanácskozásokat, rendezvényeket...” (49 éves vajúr, 20 kilométerre lakik munkahelyétől)

A létszám fele

„A munkatársaim azt állítják, hogy addig, amíg fiatal az ember, nagyon sokat kibír. Nem tudom más miként van vele, én bizony nem nagyon bírom a napi szükséges 12–14 óras távolléteket. Már sokszor elcsodálkoztam, hogy vannak munkatársaim, akik húsz-huszonöt éve csinálják ezt az ingázást. A hátamon futkos a hideg, ha beleképzelem magamat azokba a körülményekbe, amiket elbeszélnek, hogy mi volt régen. Tudom, én nem csinálnám. Akkor inkább keressék kevesebbet! Bizony, amint tehetem, vagyis kapok lakást, beköltözöm a városba...” (22 éves segédvajúr, 22 kilométerre lakik a munkahelyétől.)

A szociálpolitikai tervből ismert számokat bizonyítja, hogy a Mecseki Szénbányáknál dolgozó fizikai létszám felét a vidékről bejárók alkotják. Az évek során a bányánál frissen munkát vállalók zöme nyilván beköltözött volna Pécsre vagy Komlóra. Lakást azonban még ma mindenki sem kaphat azonnal. Így, aki tehetne, vagy akit nagyon taszított a falu, bizonyult utakon-módokon a két városban, vagy a vállalat által kijelölt községekben építkezni kezdett. Am a többség — mert lakást sem ingyen nem kaphatt, sem vásárolni nem tudott ésszerű és szabályozott hitefeltételek mellett — kívül rekedt a városban, a városba hozhatta munkarejét, de a várostól legfeljebb a munkásszálló ágyát

Ingázók

kaphatta. Mint azt a munkásszálló statisztikái is bizonyítják, mind kevesebben élnek ezzel a lehetőséggel.

A bejáró dolgozók időmérése adatai — az idézetek alapján is — azonban csak másodlagosan tükrözik az ingázás mögött meghúzódó társadalmi konfliktusokat, s a belőle következő társadalmi hátrányokat. A faluról bejáró munkás nemcsak szabad idejének egy részét veszti el, de részben meg van fosztva a városi infrastruktúrától is, amelynek létrejöttéhez az ő munkájának többletértéke is hozzájárul. Nem részesülhet a városi lakásellátás, közmű-, bolt- és vendéglátóhálózat, a városi kulturális szolgáltatások előnyeiből sem, nem járhatják gyermekeit a magasabb színvonalú képzést nyújtó városi iskolába, s így módon utódaira is át kell örökítenie az ingázás társadalmi hátrányait, még azok tanulóéveinek idején.

Kétségtelen: ez az „új munkásszálly” hátrányából előnyöket is tudott kovácsolni. Elég kitenni lábunkat Pécsről és Komlóra ahhoz, hogy különösen a nagyobb lélekszámú községekben olyan épületeket lássunk, amelyek tágasabbak, mint a városi családi házak. Jártam olyan falvakban, melyekben a vajúr-segédvajúr és csillás beosztásban dolgozó családok 150–180 m² alapterületű lakóházakat építettek magának, amelyek elérik az újabb nyugati családi házak átlagos nagyságát. Az ilyen villaszerű családi házak példájára hivatkozva, sok olvasónk hajlamos lenne megkérdőjelezni az előzőekben kifejtett gondolatmenetet, az „új munkásszálly” társadalmi hátrányairól, aki — bár kedvezményes állami juttatás révén — 50–60 négyzetméteres házzal lakásban él.

Kevesebb tünnek föl irigylésre méltónak a falusi munkások helyzete, ha azt is számba vesszük, hogy viszonylag alacsonyabb ipari keresetüket és minimális infrastrukturális juttatásaikat napi munkaidejük megkettőzésével ellensúlyozták. A nyolc órai munka, a hosszú várakozás vonat- és autóbusszal után a feleség gyakran már az állomáson várja férjét munkaeszközökkel, s ennek további 4–5 órai munkára. Előállt tehát egy sajátos társadalmi ré-

teg, mely egyszerre két gazdasági szisztémában él, s e kettő egyensúlymozgásait rendkívül érzékenyen követi. Bármennyire kiszolgáltatottnak tűnnék is fel az első megközelítésben az „új munkás” alakja, valójában a társadalmi előnyökért, a javok elosztásáért folytatott harc nagy porondján korántsem hatalom nélküli rétegről beszélünk, amely ebben a harcban csöpöt sem fegyvertelen, sőt, éppen napjainkban tapasztalhatjuk, hogy a gazdasági növekedés adott szisztémája paradox módon éppen neki dolgozhat, s az extenzív szakasz végén krónikussá váló munkaerőhiánynak ez a városban nem kötött, rendkívül mobil réteg esetleg éppen hasznélvezőjévé is válhat.

„Évek óta kényszerűség okozta hagyomány üzemünkben az, hogy képtelenek vagyunk szombaton, pontosan szabad szombaton háromszakos termelést szervezni. Mindezt az határozza meg, hogy üzemünkbe a városban lakók is — a nagy távolságok, többszöri átszállás miatt — bejáróknak számítanak. De hasonló gondban vagyunk akkor is, mikor kezdett venni a mezei munkák dandárja, vagy éppen a disznóölési szezon.” (Az egyik üzem főmérnökének megállapítása.)

Hatalmi szóval nem lehet

„Köte vagyunk az aknára járókat szállító buszok indulási idejéhez. Kihatással van a túlóráztatásra, a szabadnapos termelés szervezésére, de a szakmai és politikai oktatások és más tömegrendezvények szervezésére is. Hatalmi szóval nem lehet az embereket itt-tartani, ami pedig a gazdasági ösztönzőket illeti, az otthoni második munkák is biztosítja számára azt az összeget, és ráadásul azaz védekeznek, hogy azt hobbiból tessék.” (Üzemi pártbizottság titkárnak véleménye.)

„Kérem, megértjük mi — és azért beszélek többszámval, mert azon az autóbusszvonalon, amelyeken járok, mindhárom munkás váltásokor tele kocsival utazunk —, hogy nagy gond a

többletmunkánk hiánya az üzemnek. De ki gondol azokra az időkre, amikor majdhogy el nem küldtek bennünket és számunkra a jövedelmi szintet az a munka jelentette, amiről most le kívánunk beszélni bennünk? Kérem, én szívesen foglalkozom. Nem vettem. A feleségem szüleitől örököltük. Nekem az nemcsak hasznos időtöltés, de szinte szanatórium. A vállalatnál vitáznak, hogy szilikózis, vagy portüdömbetegedés. Nevezétek ahogy akarják. Huszonhat éve dolgozom lenn, bizony a pluszmunkát inkább a hegyen vállalom. Persze, más nyulat tenyészt, galambokat tart, vagy éppen bikákat hizlal. Egyre megy, a helybeli takarékszövetkezetek a megmondható, hogy az évek során mindez mennyi beruházást igényel.” (47 éves vajúr.)

„Hosszú évekre visszamenően mindig megvolt a 20–22 pótműszakom. Soha nem mondhaták rám az üzem vezetői, de a csoportom tagjai sem, hogy nem vállaltam mindig azt, amit a városban lakók tettek. A falubeliekkel beszélgetve is megbizonyítottam, hogy így is elérhető az évi 10 ezer forint tiszta többletkereset. Sajnos, az egészségem már nem a régi, így bilancium egyre nehezebb vállalni az előző évek terheit. Nem beszélve arról, hogy amíg régen a szombat-vasárnapi buszjáratkimaradás miatti négy-öt fős saját gépkocsival való szállítást sem tudom vállalni — amit különben egy-egy pluszműszakkal honoráltak is — rossz fűl lettem az üzemben.” (49 éves vajúr.)

„Nézzé, sokan — még a munkatársaim közül is — azzal valódnak, hogy mi falun nagyon jól élünk. De vegyünk sorra néhány konkrét esetet. Itt van a most bevezetésre kerülő áramdíjkiszabás. Amíg Budapestre az új ár kilowattóránként 75 fillér, Pécsen 1,20, Komló 1,55, addig mi falun 1,95 forintot fizetünk. Aztán az is igaz, hogy a városi vízdíjzabás is emelkedett, de ha én az utcai vezeték — ami kiépítésébe is be kellett szállnom — be kívánom kötni a házba, közel ötvenezer forintot vállalhatok magamra. És ebben még mindig nincs

benne a vízdíj. Nos, ezt a többletkiadás fedezetét valahol nekem is meg kell teremteni.” (38 éves vajúr.)

Életmód, életforma

Mindezek alapján az is egyértelműnek tűnik, hogy a lakóhely, a falu egyben zárja, korlátozza a közösségi munkások életkörülményeit, életmódját. Mindenekelőtt a városnál fejlettebb infrastrukturális ellátottságával konzerválja az életmód paraszti elemeit. S ez tekinthető ma a vidéki munkásság életmódját és szociális arculatát megszabó alapkérdésnek. Ennek rendelkeznek alá mindaz, amiről mind gyakrabban esik szó: a vidéki munkásság részvétele a mezőgazdasági kisártermelésben, amit különben gazdasági rendszerünk ösztönöz is. Nagyon egyszerűen fogalmazva: amíg a társadalom, az életmód „kemény” tényezőiben, az objektív életkörülményekben, az falu urbanizációjában az infrastrukturális ellátottság terén nem tud radikálisan előrelépni, addig a községi munkásság és társadalmi hátrányokat olyan előnyökkel fogja kompenzálni, mint például a mezőgazdasági kisártermelés, ami viszont kiegészítő a munkásság válás folyamatát. A mai községi munkás „kétlakisága” nem osztályöntudatban gyökerezik, hanem azokban az infrastrukturális körülményekben, amelyek a mai magyar falut jellemzik. A községi munkások idejét rabolja el a legnagyobb mértékben az ingázás, s érthetően a falusi munkásság kevesebb időt fordít a könyv- és újságolvasásra, kulturális elfoglaltságokra, művelődésre, mint a városban élők.

Am ha a községi munkásság életmódjának vizsgálatánál megfordítjuk a nézőpontot és a viszonyítási alapot, s nem az üzem, a város felől közelítünk a falusi munkásság életmódjához, akkor más kép tárul elénk, s a korábbi arányok felbillenek, módosulnak. Mert ha a falusi életkörülményeket tekintjük rendező elvnek és alapnak, akkor fény derül arra is, hogy a mai községi munkásság — helyzetének ellenére — sok területen

lényegesen közelebb áll a városi munkássághoz, mint a parasztsághoz. Kifejeződik ez az életmód szervező értékrendben csakúgy, mint a magasabb fokú iskolázottságban, a világ dolgaiban való jártasságban, a tömegkommunikációs eszközök használatának intenzitásában. Összefoglalva: a kulturális nyitottságban. Mi több, a községi munkásság egyfajta „missziót” is betölt. Amikor a meglátogatott faluk vezetőitől kérdeztem, hogy mit hoznak jól, rosszat a bányában dolgozók a falu életébe, a válaszok csak elenyésző részében ítélték csak „károsnak, rossznak” a bányászok által a falu felé közvetített értékeket, szokásokat. A többség — főként — pozitívnak tartotta a falusi munkások „urbanizációs”, ipari kultúrát, nyitottságot közvetítő szerepét.

„Kérem, mi itt a faluban több politikai és gazdasági fordulatot értünk, éltünk meg. Voltunk mindenből kifosztottak, kiforgatottak. Soha nem felejtjük el, hogy azokban a nehéz időkben nekünk a bánya adott kenyeret. Aztán következett az is, hogy jövedelemkiegészítés miatt vissza kellett fordulnunk a földhöz. Az élet tanított meg bennünket politizálni. Igaz, itt kinn a faluban csak január-február-márciusban vagyunk képesek eredményes tanfolyamok megtartására. De akár hiszi, akár nem: valóban odafigyelünk. Mi vállaljuk, mi szervezzük. Mégis, sokszor ébennünket a vád, hogy miattunk nem léphet előre a brigád a szocialista fokozatok lépcsőjén. És még nem is szoltam a szakmai — kertgazdálkodási — tanfolyamokról...” (47 éves vajúr)

„Már sokszor ért bennünket a vád, hogy nem vesszük ki részünket az üzemi, brigád-, közösségi munkából. Vajon megnézték-e már ezek az emberek, hogy itt a faluban kik vállalnak társadalmi szerepet a Vöröskeresztől a Hazaifas Népfrontig? Kik a tándasztogok, avagy éppen a pártvezetőség tagjai? Vagyis, hajlamosak megfeledkezni, hogy nekünk otthon is megvannak a kötelezettségeink.” (41 éves vajúr)

„Való igaz, hogy csak kevesen vagyunk az üzemben, akik egy-egy kollektiva vezetését vállaljuk. Csakhogy nagyon nehéz egy-egy közösség távirányítása. Jómagam e kevesek közül való vagyok, de hogy miként tudom ezt vállalni, arról bizony a család, pontosabban a feleségem tudna beszélni. Nem szólok arról, hogy mindezen kötelezettséggel a hazai környezet is többlet akar rám testálni. Csakis a társak segítségével tudom mindezt vállalni, de bevallom: nagyon nehéz.” (34 éves brigádvezető)

„Puszták népe”

Több mint 1 millió ember ingázik a munka- és lakóhelye között ma Magyarországon, köztük 5 ezren a Mecseki Szénbányáknál, sok időt töltve utazással. E réteg problémái hosszú ideje állnak a társadalmi érdeklődés középpontjában. A hosszú távú tervek előzetes számításai szerint nem várható számuk lényegesen csökkenése. Eredmény lenne, ha az arányokat a rövid távú ingázók javára lehetne változtatni. Tehát a társadalomirányítás szempontjából, mint nem csekély jelentőségű ellentmondásos jelenség és tartós tendenciával kell a bejárással szemlélni, s ösztönözni kell az e rétegről szóló további, az eddigieknél pontosabb, bővebb információkat azért, hogy a helyzetüket kedvezően befolyásoló döntések megalapozottabbak legyenek. Lényegesen ezen irányban ösztönöz Illés Gyula is, amikor egyik interjúban elhangzó kérdésére válaszolva az ingázó, bejáró népességben jelöli meg — többek között — napjaink „puszták népét”, akikről van még felfedeznivalónk és mondanivalónk.

Kapu László

A jelenlegi település a század első felében még három községre: Szászvárra, Mázára, és Császtára oszlott. A felszabadulás előtt a község két nemzetiségű, a lakosság fele németajkú. 1945 után, a ki- és betelepülések következtében az arány változott, s ma már csak húsz százalék a német nemzetiségű, bár ők sem vallják magukat annak. Ugyancsak a történetíró jegyezte fel, hogy a felszabadulás előtt a lakosság ötven százaléka a mezőgazdasággal foglalkozott. Am a földművelést nagyon gátolta, hogy a határ nagy része hegyekkel, erdővel borított. Ezért a terület csupán kisebb kertgazdálkodásra, szőlőművelésre alkalmas. Ennek következménye, hogy a lakosság foglalkozási aránya az ipar felé tolódott. Jelenleg a foglalkoztatottak kilencven százaléka ipari munkás, alkalmazott, s a környék bányáiban, valamint az időközben ide települt ipari üzemekben dolgozik. Az ezer lakosra jutó ipari foglalkoztatottak aránya 298. A statisztikák szerint a legjobb a megyében a nagyközségek kategóriájában. Mázaszászvár a kilenc baranyai nagyközség közül a második helyen áll.

MÁZASZÁSZVÁR VÁROS LESZ?

Az öreg autóbusz már jócskán a természeti szépségekben gazdag egri völgyben kanyargott, amikor szomszédaim beszélgetése elárulta, hogy mázaszászváriak. Kiderült, mindhárom Komlón dolgoznak, s most az éjszakai műszak után hazafelé igyekeznek. Magyarereggy takaros háza között jártunk — békácsolódtam beszélgetésükbe.

— A bányánál dolgoznak?
— Igen, Zobákon.
— Régóta?
— Hát bizony jó néhány éve — választotta az idősebb borostás arcú férfi. — Ő még csak két éve — mutatott a mellette ülő fiatalemberre.
— Szászváron nem kapnának munkalehetőséget?
— Dehogynem, itt azonban megszoktuk, inkább vállaljuk az utazást.
— Akkor meg jobb lenne Komlón lakni, nem?

— Semmi pénzért! — tiltakozott hevesen az eddig hallgatag, 35 év körüli, jól öltözött fiatalember.
— De hát miért?
— Nekünk Szászvár jelenti az igazi otthonot. Mi csak ott érezzük jól magunkat. Ott a szép házunk, a kis kerttel, szőlővel, nincs por, zaj, nyugodtabb az élet. Hát csupán ezért — bizonygatta társai egyetértő bólogatásával.

— Komló, meg Szászvár mégsem hasonlítható össze. A város azért csak város, nagyobb a vásárlási lehetőség, a szárazkocsis, és ráadásul buszszini sem kellene naponta — próbáltam meggyőzni őket.

— Ugyan, ezt ne is említse — vágta rá rögtön vitapartnerem. — Ha társaságba kívánunk menni, ott is mehetünk, az alapvető dolgokat megvásárolhatjuk a községben is, ha pedig valamit nem kapunk, akkor sincs különösebb baj, legfeljebb egy órával később érek haza. Higgye el, az én helyemben maga sem cserélné fel Mázaszászvárt Komlóval.

Szeretik lakóhelyüket

Ebben maradtunk, éreztem, nem jutok dűlőre velük, igaz közben az idő is elszaladt, s Mázaszászvárra, útnak végállomásához érkezünk. A Május 1. tér csendes, embereket nemigen látni — munkahelyükön vannak. Egyedül az élelmiszerbolt környékén van némi mozgás. Nyugdíjasok, háztartásbeliek, vagy vakációzó gyerekek szerzik be a reggelinét.

Rövid körülnézés után utam a nagyközségi tanácshoz, személy szerint Potyondi János

tanácselnökhöz vezet. Mesélem neki a buszon történt beszélgetést — s látom örömmel konstatálja a szászváriak véleményét.

— Én azt hiszem nagyközségünk 4700 lakója közül kevesen vélekednek másképp. Szeretik lakóhelyüket, és ennek nemcsak szóban, hanem tetteikben is bizonyosságot adnak.

— Milyen módon?
— Többek között a társadalmi munkaakkciókkal. Évről évre növekedik a közhasznú és önként felajánlott, díjazást nem váró társadalmi tevékenység, amely településünk folyamatos fejlesztését segíti elő. Általában könnyű a lakosságot megnyerni a közérdekű feladatok megvalósításához. Például az utak, járdák építéséhez, a környezetrendezéshez.

Két asszony lép be az irodába, családi problémájukra kérnek orvoslást. A tanácselnök szívvel és fejjel felvilágosítással igazítja el őket. Még ő velük foglalkozik, alkalom adódik betekinteni Mázaszászvár krónikájába.

Vonzáskörzetté vált

A jelenlegi település a század első felében még három községre — Szászvár, Mára, Császtára — oszlott. A felszabadulás előtt a község két nemzetiségű, a lakosság fele németajkú. 1945 után, a ki- és betelepülések következtében az arány megváltozott, s ma már

csak 20 százaléka a nemzetiségű, bár ők sem vallják magukat annak.

Ugyancsak a történetíró jegyezte fel, hogy a felszabadulás előtt a lakosság 50 százaléka mezőgazdasággal foglalkozott. Am a földművelést nagyon gátolta, hogy a határ jó része hegyes, erdővel borított. Ezért a terület csupán kisebb kertgazdálkodásra, szőlőművelésre alkalmas. Ennek következménye: a lakosság foglalkozási aránya fokozatosan az ipar felé tolódott. Jelenleg a foglalkoztatottak 90 százaléka ipari munkás, alkalmazott, s a környék bányáiban, valamint az időközben ide települt ipari üzemekben dolgozik.

— Mit jelentett a községben az iparstruktúra-változás?

— Jelentős változást eredményezett a különböző ipari egységek letelepítése. Elsősorban abban jelentett újat, hogy megoldotta a nők foglalkoztatottságát. A másik döntő tényező: Mázaszászvár ezáltal vonzáskörzetté vált, ugyanis a környező falvakból 400-an idejárnak dolgozni. Az 1000 lakosra jutó ipari foglalkoztatottak aránya: 298. A statisztikák szerint a legjobb a megyében, a nagyközségek kategóriájában. Ehhez azonban még egy adatot tudni kell: a kilenc baranyai nagyközség közül mi a második helyen állunk.

— 400-an ide járnak dolgozni. Ezzel szemben mennyi az eljárók száma?

— Közel 600. Ők többnyire a komlói bányüzemek dolgozói. Ahogy a buszon is mondták, lakóhely szerint ide, munkahely szempontjából viszont oda kötődnek.

— Őn, ha jól tudom, tősgyökeres mázaszászvári. Van ennek a községnek valami különös vonzása, hogy ennyire ragaszkodnak hozzá lakói?

— Bizonyára van. Tán nem tűnik túlzottnak, ha ezt mondom: nálunk egy egészséges szellemű lokálpatriotizmus a jellemző. A lakosság szereti Mázaszászvárt minden gondjával, bajával együtt. Ezt az utóbbi években még csak fokozta a község perspektivikus fejlődésének terve.

Virágos, rendezett porták

Potyondi János szavait támasztja alá többek között az új lakótelepen folyó építkezés is. Szébbnél szebb szintes házak sorakoznak egymás mellett. A virágos, rendezett porták, a hozzájuk tartozó gondozott kertekkel, új szint jelentenek a községben. Ugyanakkor tükrözik a megváltozott falusi életmódot, a városi jelleghez való közelítést. A régi bányásztelepülések elaggott, egészségtelen háza már néptelenek, lakói többnyire ebben a szép, új környezetben találtak otthonra. A környező falvakból is jöttek és jönnek, úgy, mint Fábán György, akivel a ház

körül munka közben váltottunk néhány szót.

— 1953 óta dolgozom az Északi Bányüzemben. Két évvel ezelőtt vettem ezt a telket, izmnyben laktunk.

— Itt jobb?

— Nem lehet egy napon említeni a különbséget!

— Szórakozni járnak?

— Feleségem, meg én csak ritkán, inkább a gyerekek.

— Hová?

— A Jóbarátba, aztán diszkózni, meg a művelődési központba.

— Jól érzi ott magukat, vagy nem szokta kérdezni?

— Biztos jól szórakoznak, mert gyakran eljárnak.

A nap már magasan jár, amikor vissza, a központ felé indulunk. Szomjunk oltására, no meg valami érdekes hír reményében térünk be a jó öreg szászvári kocsmába. Nem csatlódnak.

Az lesz az igazi bánya!

— Mikor lesz Mázaszászvár város? — teszi fel a kérdést, ki tudja kinek egy mély, basszus hang. S amilyen spon-tán jön a kérdés, úgy a válasz is: — Az ezredfordulón. Majd meglátjátok a Mára-dél „felépítők” nekünk a várost. Figyeljétek csak meg, az lesz az igazi bánya!

— Ennyire foglalkoznak az

emberek Mára-délel? — kérdezem a tanácselnöktől.

— Ez most állandó téma. Pláne azóta, hogy meghallották a kutatófúrások kedvező eredményét. Már előre tervezgetik maguk között községünk jövőjét.

Az emberek bizalma, reménykedése nem alaptalan. Valóban a kutatófúrások eredménye alapján Mára-dél a koncepcionális bányák egyike, a Mecsek további széntemelésének biztosítéka. Ugy tűnik: a község életében vezető szerepet játszott szénbányászati a jövőben még fokozottabban jelentkezik.

Hányzik a szennyvíz-csatorna

A tanács hús helyiségében folytatjuk beszélgetésünket. Előkerülnek a község gondjai is. Ezek tények, amelyeket teljesen felesleges lenne elhallgatni, vagy bármi módon palástolni.

— Egyik legnagyobb gondunk, és a fejlődés akadályja a szennyvízcsatorna-hálózat hiánya. Legfőképpen ezért nem kezdhettek teleszerű több szintes lakásépítkezésbe, vagy a bolthálózat bővítésébe. A sok, nálunknál kisebb községben is látható ABC-áruház sem építhető itt.

— Ez az ellátásban is érezteti hatását...

— De még mennyire! Legjobb a statisztikai évkönyvből vett adatokkal tudom értékelni: az 1000 lakosra jutó bolti eladótüreltünk négyzetméterben: 394. Ugyanez Sásdon 649, vagy Bolyban például 602. A szennyvízcsatorna-hálózatból eredő hátrányos helyzetünk a kommunális ellátottságnál és a szolgáltatásnál is hasonlóképpen jelentkezik. Nem lehet szó egyelőre az iskolák fejlesztéséről, de nincs többek között a potyoltnak helyi mosodája, és sorolhatnám tovább...

— Mi a kiút?

— Pénz. A VI. ötéves terv megvalósítása során reméljük e problémánk is megoldást nyer.

A késő délutáni órákban a nagyközségi életle pezsgőbb, mozgalmasabb. Az utcákon megélelnék a forgalmat, a családi házak kertjeiben szorgos kezek ápolják a veteményeket. Az új lakótelepen is fáradhatatlanul dolgoznak, építik a jövő városát, Mázaszászvárt.

Mázaszászváron kívül kevés nagyközség dicsekedhet saját stranddal

Utcarészlet Mázán

Fotók: Laufer László

Vincze Viktor

Munka és művelődés

Hosszú éveken keresztül élt Komló közművelődése az országos hírvé, pezsgő kultúrával rendelkező Pécs árnyékában. Voltak, akik eleve kilátástalan erőlködésnek tartották az előrelépés lehetőségét a nagy hagyományokkal rendelkező megyeszékhely közelsége miatt, ám azért akadtak jócskán olyanok is, akik realisan számolva, nem a felüllicitálási — eleve reménytelen — versenyt szorgalmazták, sokkal inkább a Pécs által biztosított lehetőségekkel kívántak gazdálkodni. Tény, hogy számtalan nehézséggel kellett a város művelődési életét irányítóknak megküzdeni. Különösen kettő nehezítette munkájukat. Az egyik: a többséget jobbat akaró, munkájuk eredményével és tehetségükkel bizonyítók, „elszívta” Pécs, avagy a főváros. Mondván csakis ott tudják megvalósítani elképzeléseiket, terveiket. A másik: a létesítmények hiánya, pontosabban a meglévők számtalan hiányossága, nem egy esetben eleve alkalmatlansága.

Új irányítás

A nagy fordulatot az jelentette, hogy az MSZMP Mecseki Szénbányák és Komló város Bizottsága 1976. február 12-i együttes határozatának megfelelően két éve megtörtént Komló művelődési intézményeinek közös fenntartásba vétele. A művelődési intézmények tevékenységében lényeges javulást jelentett, hogy a városi feladatokat ellátó közművelődési munka irányítása egyértelműen Komlóra került. A szervezeti változások — közös irányítás alá kerültek a művelődési házak, a múzeum, az úttörő és ifjúsági ház — következtében az immár egységes művelődési központ szakmai tevékenysége javult a korábbi időszakhoz képest, jelentősen növekedett a rendezvények száma, rendszerezőbbé vált a klubok programmal való ellátása.

Jelentősen nőtt az ismeretterjesztő rendezvények száma, amelyek elsősorban a szocialista brigádok részére meghirdetett „Munka és művelődés”-mozgalom rendezvényeiben realizálódtak. Sőt, ezzel lehetővé vált, hogy több program lebonyolítására üzemeket és vállalatokat kérjenek fel. Bár több alkalommal is indítottak színházjáró buszokat Pécsre, a megfelelő darabok kiválasztásával színvonalas színházi programot tudtak kialakítani a Zrínyi Művelődési Házban a pécsi társulaj tájékoztatóival. Nagy sikerrel rendezték meg hazánk szocialista városainak amatőr színjátszó csoportjainak találkozóját, amelyen 10 város 14 együttese 300 fővel vett részt. Jelentős szerepet vállaltak az intézmény dolgozói a IV. Kodály Zoltán gyermekkórus-találkozó lebonyolításában. A múzeumi hónap keretében autóbussz-kirándulásokat szerveztek Pécs és a megye más városai múzeumainak megtekintésére. Vagyis, szakítva a régi gyakorlattal, a csakis falak közötti művelődési programok gyakorlatával, kitágították azt a megye biztosította lehetőségekre.

Különösen nagy sikert aratott az a kezdé-

ményezés, amelyik a nagy tömegeket vonzó rendezvények színhelyévé tette a Mára-vár festői udvarát, kihasználva a márfai Árpád-kori templom jó akusztikáját, intim hangulatú belső terét, és a lakóközösséget nem zavaró hangversenyterré avatta a síkondai strandot. Mint kiderült, a valaha elképzelhetetlen rendezvények megvalósításához — mint a fennem idézettek bizonyítják — elég volt egy jó ötlet, egy jó helyzetfelismerés. Az ötletet azonban tovább lehet folytatni. Többek között így kerülhetett sor a különben gazdag kiállítási program szélesítésére azaz, hogy kiállítóhelyiségként alkalmazták már a Május 1. Ruhagyár komlói telephelyének nagyertermét, avagy, hogy teljes sikert hozott az a kiállítás is, amit az újjáalakított vasútállomás várótermében rendeztek meg.

Nem nélkülözhető a fantáziát az egyre terebélyesebbé váló klubhálózat működtetése sem. A város különböző részein ugyanis öt klubot működtet a művelődési központ. Mint azt az intézmény igazgatója, Páll Lajos elmondta, a könyvtársi, a kenderföldi, a Kossuth-aknai és a szilvási mellett a közelmúltban nyílt meg a klub Kisbattyánban. Am a felsorolt területi klubok kiállítási anyagokkal és megfelelő színvonalú programokkal való ellátásán kívül nagyon szívesen vállalják a Mecseki Szénbányák komlói üzemében működő, valamint a más üzemek által működtetett klubok igényeinek kielégítését is.

„A második éve tartó Munka és művelődés-mozgalom néhány kérdésben helyes útra talált. A havonta 13-16 „M”-es program széles skáláját nyújtja az egyéni érdeklődés kielégítésének. Jelentős az üzemekben kihelyezett rendezvények száma — ismeretterjesztő előadások, vetélkedők, vándorkiállítások —, amelyekkel nemcsak a komló, hanem a bejáró munkások művelődését is segítjük. A brigádmozgalom kezdeti szakaszában jelentős szerepe volt a kollektív művelődésnek, hiszen egyes alkalommal a résztvevőt éppen a közös együttléttel ösztönözte. Ma már azonban megérett a helyzet arra, hogy a brigádtagok jobban keressék az egyéni szabott művelődés útját” — foglalta össze Páll Lajos.

Tudatformálás

A Munka és művelődés-mozgalmat szinte az újjáalakult Komló Művelődési Központnak találták ki. Az általuk választott munkamódszer ezen új profiljának megfelelően támaszkodott a filmszínházak tervezett műsorára, a TIT által biztosított rendezvényre, a könyvtár és a múzeum segítségére, hiszen valamennyi intézmény a saját eszközeivel hozzájárulhat az emberek tudatformálásához és izlésének fejlesztéséhez. Márpedig a művelődési központ dolgozói a fennem felsoroltak megvalósítását tűzték célul maguk elé két éve, amikor egységes irányítás alá vonták a város közművelődésének ügyét.

Kapu László

Úttörő-fúvószenekari találkozó

Fotó: dr. Szász János

Új utakon a szakemberképzés

A Vegyipari és Vegyipari Gépész Szakközépiskola folyosóján nem egy tablóról ismert arcok, nevek tűnnek fel. Bányászok, akik korábban a változatos sorsú Bányai Technikumban végeztek. A bányászati kapcsolatok ma is élnek, mert az iskolában — a tatabányai Bányai Akadémia és Technikum pécsi tagozatát — működik a geológiai, geofizikai, bányagépészeti, bányavillamosági és a bányai akadémia tagozat felolvasó részének formája. Az iskolában most is munka folyik: Mányó Mihály igazgató nemcsak a tervezőmunkában mélyed el, hanem sorra fogadja azokat, akik a különböző bányászati szakokra jelentke-

— A gazdálkodó egységek rövid időn belül hozzákezdnek a VI. ötéves tervük kidolgozásához, amelynek lényeges eleme a szakképzett munkaerő megléte. A szakmai pedagógiában új tantervek bevezetésére kerül sor. Így módon az iskola bányászati ágazatai is új feladatokat elé kerülnek.

— Iskolai tevékenységünk célja, a szakmailag képzett középvezető nevelése gazdaságunk és társadalmunk igényei alapján. Ez a feladat szervesen összefügg gazdaságpolitikánkkal a bányászati kapcsolatok elhatárolásával, de azokkal az új elvárásokkal is, amelyeket a szakmai nevelés és felnőttnevelés tartalmilag formailag igényel tőlünk. Iskolánk testületé, működési feltételeink, úgy véljük megfelelő alapot adnak a további feladatok elvégzéséhez. Meg kell jegyeznen azonban azt, hogy a szénbányászati és ércbányászati, a kapcsolódó egyéb bányászati tevékenységek kivánt oktatási tartalmát szellemi és anyagi erő bevetésével kívánja. Ebben eddig is sokat segítettek felettes szerveink, a Nehézipari Minisztériumunk és a bányavállalatok. Jelentős részt képviselnek saját erőfeszítésünk, amelyek a pedagógusok egyéni és szervezett továbbképzéséből, a pedagógiai tudományok és a szakmai-technikai új eredmények alkotó felhasználásából erednek. Ezek a tényezők kapcsolódnak azokhoz az előkészületekhez, amelyek a szakképzés terén már a VI. ötéves tervet és ezen túl, az ezredfordulót szolgálják.

— Középfokú intézményként a csak felnőtteket képző bányászati ágazatok, hogyan képesek kielégíteni a várhatóan növekvő szakemberigényeket? Itt természetesen nemcsak a középszintre, hanem a más területeken igényelt szakmai képzettségükre gondolunk.

— Tény, hogy a szakmai képzéssel szembeni elvárások, a műszaki feladatok és a bányászati-szakközépiskola egyre fokozódó szerveztsége minden oldalról növeli a középfokú szakmai végzettség és az ennek megfelelő szakmai képességek igényeit. Szándékosan szerveztséget mondok, mert a növekvő szerveztség, egyben a szakképzett munkaerő tényleges kihasználtságát — jobb kifejezést erre pillanatnyilag nem tudnék mondani — úgy fokoz-

za, hogy emberi értékei kibontakozhatnak. Mindemellett ebben a szervezett bányászati-szakközépiskolában valósulhat meg a gépészet folyamatos fejlesztése. A gépészetben nem egyedül a jövendő-, biztosító- vagy szállító folyamatokat értem, hanem azokat a ma már feltétlenül élő és jövőbe mutató műszereztséget, sűrített-levegő-hidraulika, elektromos energia-hidraulika rendszereket, amelyek az aknázástól a munkahelyi szeizmikus berendezésekig, a személyi nyilvántartástól a riasztórendszerekig a bányamunka velejárói. A középirányításból eltávolozók — pl. a nyugdíjasok, betegek vagy más módon távozó — aránya egyre nő. A bányászati ágazatokban kiképzett felnőttek úgy vélem, egyre kevésbé képesek létszámban kielégíteni a növekvő hiányt. Bár a fiatal korosztály létszáma általában alacsony, nem kétséges, hogy a jövőben a fiatalok képzését is meg kell szervezni — a bányászati ágazatokban kiképzés érdekében. Erre vonatkozólag — több egyeztetés után — elképzeléseinket konkrét formában is rögzítettük.

A felnőttképzés előnye, mint a hosszabb gyakorlat, az alkalmazkodóképesség tudás, a munkahelyhez való kapcsolat nem elhanyagolható tényező. De lényegesnek tartjuk a fiatal bányászati nevelését, mert fogékonyságuk, az új technikába, ismeretekbe történő bevezetésük végeredményben iskolánk tényleges célja és feladata.

— Mint a bányászati elmélet és gyakorlat, a gépészet és közgazdaságtan alapos ismerője, milyen vonásokat tart fontosnak a szakközépiskola szakmai-pedagógiai munkájában?

— A gazdasági fejlődés — amelynek társadalmi-politikai hatásrendszerében az iskola kiemelt szerepet játszik — magával hozott olyan változokat, mint a műszaki fejlődés gyorsulása, a műszaki feladatok bonyolultabbá válása, új alkalmazási területek megjelenése, az automatizáció és elektronika terjedése, az ökológiai-műszaki és társadalmi-műszaki kölcsönhatások kikerülhetetlensége, a nagy, heterogén műszaki komponensekből összetevődő rendszerek tervezése, működtetése, irányítása, a célok és az értékelés emberközvetlenség, a műszaki vezetéssel szemben támasztott követelmények emelkedése, a társadalmi aktivitás fokozott igénye. Korábbi, bányászati vezetőtevékenységem során hasznos tapasztalatokat szereztem a gazdaságpolitikailag kívánt szintű műszaki szervezés és irányítás körében. Ezek a feladatok csak bővültek az iskolai, oktatási területen. A termelőerők legértékesebb, egyben legérzékenyebb tényezője az ember, akit nevelünk és felelős munkára készítünk fel. Politikai és műszaki nevelés, művelés egyaránt lényeges eleme az iskolai felkészítésnek a megye, s ezen túl az ország bányászati érdekében. Vezetői tevékenységem egyik alapvető része, hogy a gazdaságpolitikailag célkitűző és a bányászati ágazatait céljait — különbségeik ellenére — in-

tegráljuk. Ehhez tartozik az, hogy a bányászati fenntartásához, fejlesztéséhez kívánt szakmailag jól képzett munkaerőt már most kell biztosítanunk, a fejlesztés céljainhoz igazodó beiskolázással. A tudományos-technikai fejlődés szakmai oktatásra történő hatása közismert — megvalósulását már az új tantervi dokumentációk és tankönyvek hordozzák, mutatják. Fenti vonások — a teljesség igénye nélkül — úgy érzem, komplexen tartalmazzák feladataink sokrétűségét, hangsúlyos felelősségünket a szakmai képzés területén.

— Az iskola ebben az évben is új ismeret- és gyakorlati tanításot kezd meg. Az új technikai igényeket hivatott kielégíteni a szélesebb közvélemény előtt „atomos” osztályként elköltyt forma.

— Valóban — mint korábban is — szakközépiskolánk rugalmasan és egy kissé távolabbi gondola kezdte meg közel három éve ennek a képzési formának az előkészítését. Ez évben harminctől létszámmal olyan képzés indul meg, amely sajátosan az energiához kapcsolódva, jellegében hőerőgépi ismeretek-gyakorlatot nyújt. Az erőművi kalorikus rendszerekkel összefüggő képzés indítását részben a helyi, de országos igények is sürgették. Ismert, hogy a Paksi Atomerőmű VVER-440 típusú, amelynek blokkjai nyomottvízes típusok. Gőzfejlesztő és hűtőrendszer nagyméretű. Hasonló nagyságú atomerőmű tervet készülnék, de erőteljes a törekvés nagyobb hatású és széntüzlelésű erőművi berendezések létesítésére (pl. az épülő dunántúli gyűjtőerőmű az eocén-program terében, vagy a nyugati határszélen feltárható barnaszénvagyonra telepíthető erőmű gondolata). Ezt a szélesebb körben felhasználható ismeret tehát nem kizárólagosan az atomerőmű érdekében tanítjuk. Tanítási gyakorlatunk így kapcsolódik távlati műszaki fejlesztésünkhöz.

— Állandó megújulás jellemzi ma a szakmai pedagógiát, de a bányászati is. E megújulás teremtője és megvalósítója az ember, akinek neveltsége meghatározó jellegű.

— Az 1972-es oktatáspolitikai határozat óta pártunk több alkalommal is számbavette az oktatás, művelődés területén elértet. A gazdaság területén hasonló gondolat értékeli a fejlődés folyamatát, és teszi meg a szükséges korrekciókat. A munkaszabályok úgy is, mint a legfőbb termelőerőnek s úgy is, mint a hatalom birtokosának, tudományos alapon álló, egyre növekvő általános és szakmai műveltségre van szüksége ahhoz, hogy vezető szerepet betöltsön, politikai és termelői funkcióit ellássa. A gazdaságfejlesztés — ezen belül szélesebb területünk, a mecseki bányászati fejlődése — megköveteli és egyben biztosítja is, hogy a szakképzés növekedése gyorsabb legyen, mint a műszaki fejlődés üteme. Ugrásszerűen nőnek a követelmények a szakember szaktudása és vezetőképesége terén, amelyeket iskolánk célraorientáltan igyekszik az eddiginél is határozottabban, alaposabban fejleszteni. A képzéshez összetett feladatokat sokrétű, feltételei adottak. Rajtunk áll, hogyan és mit valósítunk meg belőle annak érdekében, hogy a mecseki bányászati az ezredfordulón se nélkülözze a hivatását szerető, szakmailag jól képzett és a mecseki bányászati politikai-szakmai hagyományaihoz méltó szakembereket.

Kristián Béla

Csak igazgatói engedéllyel...

Hiába próbáltunk bemenni gépkocsinkkal a pécsi szénfeldolgozó területére, az újhegyi portás nem engedett.

— Csak igazgatói engedéllyel... — mondta nyomatókosán.

Aztán bent az üzemrendszertől, May Györgytől megtudtuk, hogy az 1/1978-as igazgatói utasítás szabályozza az üzemekbe jövő és az onnan távozók be- és kilépését; gyalogosan, gépkocsival. „A dolgozók igazolvánnyal jöhetnek be, és a belépők kötelesek a portásnak felszólítás nélkül a belépési engedélyt felmutatni. Amennyiben elvesztik, 20 forint büntetést kell fizetniük”.

— Fegyelemszilárdító hatása van a rendeletnek — magyarázza May György. — Napközben is csak kilépvél mehet ki az illető, illetve amikor visszajön, le kell adnia a céduláját. Eleinte nem nagyon tetszett az embereknek, de már tudomásul vették, sőt, már a vezetők sem sértődnek meg, ha megállítjuk őket, s gépkocsi helyett gyalogosan „sétálhatnak” be az üzembe.

Aztán folytatja: Tulajdonképpen csak egy nagy gondunk van. Itt nem messze található egy népbolt, ahová rendszeresen kijárnak reggelit, tízórait vásárolni a dolgozók. És bizony időnként előfordul, hogy a hárapnivaló mellé kis itkát is vásárolnak... Ha meglátjuk, elveszük tőlük, — elismervény ellenében — s csak műszak után, hazamenetelkor adjuk vissza. Ha itt nem árulnának szeszt, hanem csak kint a Budai-vámnál, odáig munkaidőben már nem mehetnének...

Más munkafegyelmet szigorító intézkedést is bevezettek itt. Például a „márka-szekrényt”.

Amíg nem volt márka-szekrény, csak akkor láttuk a dolgozókat, ha körbejártuk az üzem területén lévő munkahelyeket, az pedig legalább egy órába tellett. Így mindig mászkazással előttünk orvált mindenkivel találkoznunk, amikor kiadjuk a márkát — mutatja a szekrényt, ahol név és egy sorszám jelzi, melyik biléte ké. — A szénfeldolgozó a kék, a tmk-soké a fehér, a moskó a piros. A hiányzó márkák tulajdonosai dolgoznak jelenleg. Innen pontosan leolvasható, ki van bent, és ki hiányzik — mondja Balázs János művezető.

Ha a dolgozó a márkaszekrény lezárása — munkakezdés időpontja — után jelentkezik műszakra, egy óra levonásban kell részesíteni, mondja ki a szabályzat, és a későn jövő számára csak 7/8 műszakot írnak be.

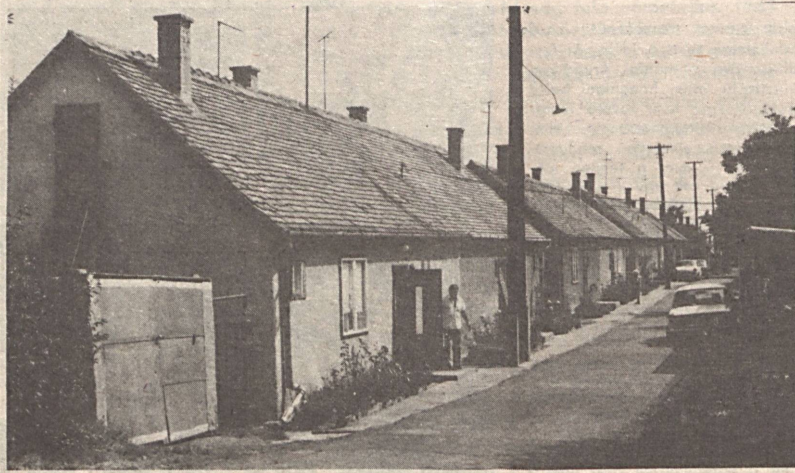
Az üzemben 7—13-ig, 15—21-ig és 23—05 óráig csak külön engedéllyel lehet fürödni, mert ezen időszak alatt a fürdő zárva van. Ha valami fontos ügy miatt előbb kell abbahagynia a munkát valakinek, és fürödni szeretne, engedélyt kell kérnie a művezetőjétől.

Ha az üzem területét elhagyja, akkor a távoási naplóba írják be a nevet. Leggyakrabban a társadalmi funkciók betöltők távoznak egy-két órával előbb; pártbizottsági ülésre, KISZ-bizottsági ülésre. Ilyen esetekben a dolgozóknak nem vannak le a bérükből. Emellett időnként előfordul megbetegedés, valami sürgős hivatali ellentéznivaló.

— Volt néhány notórius késő, buliműz régebben, de szerencsére már leszámoltak — szól örömmel a művezető. Aztán megmutatja az eseménynaplót. Az egyik utolsó bejegyzést nézzük: „VIII. 10. Gömzsik Lászlóné 13 órakor adta le a márkáját. Egyéb esemény nem történt.” Dátum és a művezető aláírása. Leggyakrabban azonban ez a mondat: „A... műszakban a márka kiadásánál és az összeszedésnél esemény nem történt”.

— pálfí —

A város rossz lelkiismerete:

Pécsbányatelep

A megyeszékhelytől alig közhajításnyira létrejött település, több mint egy évszázada ad otthont olyan bányászcsaládoknak, amelyek egykor a Széchenyi-aknán, vagy a Mecseki Szénbányák más üzeméinél találtak kereseti lehetőséget. A szénmedence bányászatainak kibontakozásával együtt fejlődő és változó település, ahonnan bányászdiánsztrák indultak el, hogy kitartó, kemény munkával részt vállaljanak a „fekete gyémánt” kitermelésében, történetének talán legbizonytalanabb korszakát éli.

Elszakadt a „köldökzsínór”

Amióta a Pécsbánya legtöbb lakójának kenyeret adó Széchenyi-akna beszüntette a termelést, egy olyan visszafelé forduló folyamat indult el, amely az itt élő családok jövőjét meghatározó szemléletében is jelentős átalakulást eredményezett. Ezért mondogatják a lakók: „Egy idő óta mi vagyunk a város rossz lelkiismerete”.

Fél évtizeddel ezelőtt, 1974 tavaszán — amikor hasonló céllal Pécsbányán jártam — az embereket a mostanihoz hasonló gondok foglalkoztatták. Már akkor úgy láttuk, hogy az akna megszűnésével elszakadt a „köldökzsínór”, amely a nagyváros kiterjedését eljuttatta hozzájuk. Azóta felgyorsult a már korábban elkezdődött előregerősítő folyamat is.

Ha ma valaki végigsétál a pécsbányai utcákon, lépten nyomon találkozhat olyan jelenséggel, amely azt a látszatot kelti, mintha a pécsbányaiak oly sokszor megcsodált közösségi morálja már nem lenne a régi.

Persze azt, hogy a közterületeket egyre jobban birtokba veszi a gom, az árkok tisztítását elhanyagolják, hogy kevesebben vállalkoznak egy-egy közös munkaalkóra, nem lehet csupán morális szempontokkal és nemtörődomséggel magyarázni. Az öregedő településben mind kevesebb lesz az olyan fiatal, aki a szülők és a nagyszülők terheit átvállalva magának vállalja a település gondjait. Úgy mondják: ma is könnyebb beszervezni közös akciókra az idősebb korosztályt, mint a fiatalokat.

Mi van a kerítésen túl?

Sokat adnak saját portájuk, lakásuk csinosítására, berendezésre, de hogy mi van a kerítésen túl, az már kevésbé érdekli őket. Ezért olyan gazdátlan az úgynevezett „bozsó sarok”, ahol embermagasságú grom ékesíti a központot közvetlenül az étterem szomszédságában, és csavarja az ember

orrát a járda mellett csordogáló szennyvíz bárke. Ezért telnek el a lefolyóárkok, amelyek egykor a PIK évenként kitisztít, de az el nem szállított iszap és egyéb hordalék egy eső után ismét az árkokba kerül. Folyamatosabb gondozásra lenne szükség.

Bár a település lassan már egy évtized óta a város mostohagyerekének számít, valami azért csurran a közös kaszából. A közlekedést jelentősen megnehezítő gidres-gódrós, sok helyen már-már járhatatlan utakat rendbehozták és új burkolattal látták el. A csemegebolt korszerűsítése után pedig — a lakosság melegegésére — sokat javult az árullátás. A Gesztenyes utca végére buszforduló építettek, ám a kivitelezők tréfiája miatt szűkebbre sikerült a kellenél. S így a buszvégállomás a régi helyén maradt.

Megoldották a telep utcáinak, tereinek közvilágítását is. Ugyanakkor a Mecseki Szénbányák költségére felújították a Ságvári Művelődési Házat. A lakók véleménye szerint — a lehetőségek ellenére — az intézmény nem tud igazán a telep kulturális irányítójává válni. Kevés a lakosság igényeinek megfelelő rendezvény. Így többnyire az étterem és a presszó jelenti az első számú szórakozási lehetőséget.

Nem megnyugtató ugyanakkor a telep vízellátása: az elavult, előregedett hálózaton keresztül már csak csordogáló érkezik a víz. Egyéb víznyerési lehetőség pedig nagyon korlátozott a telepen. A jövő sem kecséget nagy reményekkel, mert még az illetékesek sem tudják pontosan meghatározni a megoldás lehetőségét.

Nyugdíjasok, nyugdíjasok

Bár a lakosság a postai szolgáltatások színvonalával egyértelműen elégedett, sok gondot okoz, hogy csupán egyetlen nyilvános telefonja van a településnek. Az orvosi rendelő és a plébánia városi vonala nem sokat könnyít a helyzeten.

Az előregedéssel, a változó szemlélettel egyidőben fokozatosan csökken Pécsbányán a sokgyermekes családok száma. Ma már szinte nincs olyan porta, ahol ne élne két nyugdíjas. A fiatalok egy része ugyanakkor már nemcsak a bányában lát kereseti lehetőséget, még ha a lakás ide is köti őket. Ma már az itt élők mintegy 40 százaléka más munkaterületen dolgozik és megengedhet minden alkalommal, hogy modern lakáshoz jussonak. A bányászdiánsztrák kora lejárt.

A Sétóter utcai Hubi József felesége hét gyermeket nevelt. A fiúk valamennyien a bányához kötelezték el magukat. A család fő nagypapjának, es-

apjának is a bánya adta a kenyeret. A feleség ősei ugyan-csak valamennyien a bányánál dolgoztak. A család szétszéledt, bár legtöbbször Pécsbányán élnek, a legifjabb generáció már más területen tervezi magának a jövőt.

A telepen lassan már csak az öregek maradnak, mi ugyanis nagyon nehezen tudunk elszakadni a megszokott környezettől, meg aztán a városi életmód sem nekünk való. Menjenek csak a fiatalok — mondja Hubi József.

Lovrencsik Ferenc tíz éve nyugdíjas. Négy gyermeket nevelt, s közülük hárman a bányát választották munkahelyül. Bár a legkisebb már nem a szénbányánál dolgozik, a lakósgondok arra kényszerítették, hogy a telepen maradjon és családjával a szüleikhez költözzön.

Itt a telepen nagyon nehéz lakáshoz jutni, meg aztán az igények is nagyon megváltoztak. A fiatalok számára már nem felelnek meg azok az életkörülmények, amelyek itt biztosíthatók. Ennek ellenére még mindig sok fiatal család él a telepen.

Nincs gyermekintézmény

Nem ösztönzi a fiatalokat maradásra az sem, hogy a város keveset törődik a gyermekintézményekkel. Nincs gyermekorvosi rendelő, így a beteg csöppségeket — vállalva az időjárás és az utazás viszontagságait, Borbátelepre kell átvinni a szülőknek, ahelyett, hogy a gyermek ellátását helyben oldanák meg. A teleti rendelőben erre megvalósul a lehetőség.

Nem jobb az óvodai helyzet sem. A telep egyetlen óvodáját könnyelműen lerombolták, pedig az a lakosság segítségével viszonylag olcsón felújítható lett volna. Most 35 óvodást mindennap busszal kénytelenek a pécsi baromfi-feldolgozó óvodájába szállítani. A jövő is teljesen bizonytalan, mert az új óvoda terve még a tervezők asztalán hever.

Aki a pécsbányaiak életét és a település lehetőségeit ismeri, nem látja rózsásnak a jövőt. Az itt élő emberek, mint az egykori szénbányászok hősei, gyakran az egészségüket áldozták a bányáért. Ezért a nyugdíjas évek, a magányos öregség számukra nagyobb terhet, gondokat teli jövőt tartogat. Ahhoz, hogy könnyítsünk sorukon, az eddiginél többet kell törődni velük.

Varga József
Fotó: Kóródi

Katasztrófaelméletek

Az emberiség története során a természeti események többségét olyannak ítélték meg, mint amelyek pusztulást hoztak a népekre. Atlantis és Pompei pusztulása, a szökőárak, a földrengések, a tűzvészek vagy a tengert elöntő olaj úgy vonultak be a történelembe, mint katasztrófák. Bár az újkori katasztrófa elméletében jelentős szerep jut az embernek — gondoljunk a hajószelőközésekre —, a természeti katasztrófa okai jórészt felárthatlanok, előre nem láthatók. Ezért fordul fokozott figyelem a természeti jelenségek sokrétű vizsgálata felé, széles körű nemzetközi együttműködés keretében.

A bányászat, amely a legközvetlenebb kapcsolatban van a természettel, évszázadok óta küzd a katasztrófaként számon tartott embert, anyagot sújtó gáz, közet, tűz veszélyével. Az a számos, az empirikus móddal és módon elért eredmény, ami eddig született és azok az elméletek, amelyek úgy tűnnek alkalmasak a gáz- és közetkötések jelenségeinek magyarázatára ma új szakaszba léphetnek. Az elmúlt évtizedben — nem történeti előzmények nélkül — új elmélet született, a katasztrófaelmélet, amely alkalmasnak tűnik arra, hogy segítségével leírhatók legyenek a biológia, fizika, a mérnöki tudományok, sőt bizonyos mértékig a társadalomtudományok körébe tartozó jelenségek is (pl. a római jelentés).

A biológiai matematikai modellezése (sejtosztódás) volt az első kísérlet arra, hogy René Thom francia matematikus megoldást találjon a felvetődő kérdésekre, többek között arra — és ez tulajdonképpen a katasztrófa-elmélet lényege — milyen elmélettel lehet közelíteni a stabil egyensúlyi helyzetek ugrásszerű megváltoztatásához? A matematikán belül ilyen eredmények már korábban is voltak, a preparációs tételek (C. Weierstrass) vagy Boltzmann munkái is ide tartoznak. Az alkalmazás példájául legyen elég a van der Waals gázmodell említése, amelyet azért konstruáltak, hogy a fázisátmeneteket leírassák.

A bányászatban a földkéreg (viszonylag) stabil egyensúlyi helyzetűnek tekinthető. Feltételezhető ebben a helyzetben érvényesül a klasszikus mechanika egyik alapelve, a Lagrange-féle variációs elv. A közetegyensúlyt (vágathajtással, robbantással) megbontva, az egyensúlyi felbomlik. A helyi feszültségváltozás további, már a kéreomaggással összefüggő változásokat is fokozatosan érzékel. (Erre vonatkozóan folytatnak megfigyeléseket dr. Kassai Miklós vezetésével a Magyar Állami Földtani Intézet dél-dunántúli munkatársai.)

A természeti jelenségek kiváló okai igen összetettek. A katasztrófaelméleti vizsgálódások — akár a nyugati akár a szovjet matematikai eredményeket tekintjük — kezdetben minél több hatótényezőt alapuló rendszert alakítottak ki. Az elmúlt évtizedben módunk nyílt több szovjet, ilyen irányú tevékenység megismerésére. Grúz bányászati szakemberek többszáz tizenéves csoportosítása után 15, ukrán kutatók is tíz felett. Arnold matematikai pedig huszonöt vezérlő paraméterig dolgozta ki a katasztrófák osztályozását. Ezek a munkák ma is folynak. A hazai számítások is a soktényezős megoldásokhoz közelítenek, ha a legismertebb — Asszoni Csaba, Kapolyi, László, Kovács Ferenc, Martos Ferenc, Richter Richárd, Tamás István, Szirtes Lajos — feltéti. gáz-, közet- és vízbetörési kérdésekkel foglalkozó irodalmakat tekintjük. Nyugati szerzők felsorolásától eltekintünk, de örömmel állapíthatjuk meg, hogy széleskörű nemzetközi együttműködés kialakulása van folyamatban e téren is.

Régebbi matematikai módszerek új szemléletű alkalmazása, ami egybeesik a tudomány termelőerővé válásának folyamatával, lehetővé teszi azt, hogy a katasztrófaelméleti vizsgálódások — egyszerűsítő feltételek kialakításával — csökkenhessék, és ezzel együtt a gyakorlat számára is közelebb hozzuk. Ezek alapján a lehetséges katasztrófák lényegében két csoportba sorolhatók. A csúcshúr-típusokba tartoznak az áthajlás, csúcs, fecskefarok és pillangó változatok. Az umbilikus típusok a hiperbolikus, elliptikus és parabolikus változatok. A ma rendelkezésre álló matematikai apparátus, amely a számítógépekkel megerősítve rendkívül magas szintű és mozaikony variációs lehetőségeket nyújt, az egyszerűsítések birtokában még hatékonyabban tudja a kiválasztott esemény, a katasztrófa okainak feltárását megoldani és ezzel a védekezés lehetőségeit tovább bővíteni.

A mecseki területen százhuszonöt éve jegyzőkönyvezik rendszeresen a gázjelenségeket. Ezt megelőzőleg is voltak és ismeretek gázal kapcsolatos események — a pécsi Bányászati Gyűjteményben őrzött vasasi jelentéskönyv az 1800-as évek elejéről ad képet. Babics András pedig az első bányahatósági hivatalnok, Berks működésével kapcsolatban közöl adatokat a gázjelenségekkel kapcsolatban. Az idők folyamán — a kiterjedt védekezési eljárások ellenére — a több mint 540 gázkitöréssel szomorú rekordot állított fel a mecseki bányászat. Ezért ma is egyik fő feladat — más védekezési területek, mint például a por, a robbanás és tűz elleni védekezés, a vibrációs ártalmak megelőzése vagy a pneumokózis leküzdése mellett — a gázkitörés-mechanizmus feltárása és ennek megfelelő védekezés kialakítása.

Az erre vonatkozó munka nem előzmény nélkül, mert a francia bányászat tapasztalatai alapján már a múlt század végén szóba került a védőtelepes művelés, amit aztán az 1920-as évektől rendszeresen alkalmaztak, a század elején rendszeresítették a provokációs robbantásokat. A felszabadulás után pedig az aktív védekezés bevezetése (mint pl. a hidraulikus anyagkivétel, gázlecsapolás) következtében a gázkitörések gyakorisága csökkent. Ide soroljuk azokat az előkészítő vizsgálatokat, amelyek annak idején a Pécsi Szénbányászati Tröszt keretében, Fejér Leontin kezdeményezésére a földtani események általános Mecsek-méretezési és szűkebb települési határait vizsgálták volna a létrehozandó szénkötéttani laboratórium keretében is. Közülük két év óta pedig a fent említett katasztrófatípusok segítségével elsősorban matematikai úton közelítettük meg a gázkitörés folyamatmechanizmusát.

A stabil rendszerek ugrásszerű megváltozása, amelyet Sebestyén Béla és Mester József a termodinamikai oldalról közelített meg, hlyádon többfelől is alapos vizsgálódás tárgya, egyben alapja a további munkának. Az eddig felhalmozódott tapasztalatok, részeredmények birtokában biztatóan tartjuk a gázkitörés-mechanizmus megismerésének további lehetőségét, amelynek most már konkrétabb eredményeiről nemcsak a részletekben is beszámolhatunk. Ha ezek végső fokon közelebb visznek bennünket a védekezési eljárások további fejlesztéséhez és ezzel együtt az emberi élet megmentéséhez, úgy véljük a katasztrófaelmélet hasznos szolgáltatás a tudományt éppúgy, mint a termelést.

Krisztián Béla

Munkáskörus

„Alulírottak áthatva az önképzés szellemétől, továbbá azon vágytól, hogy mi is megvesszük Apolló kincstárának legalább egy parányi drágakövet, saját elhatározásunkból megalakítjuk egyesületünk keretében a dalcsoportot. Ennek állandó fennállását azonban biztossítani óhajtjuk. Ezen célból ma ünnepélyes fogadalmat teszünk, melynek ellenébe férfiúi becsületzavunkat adjuk, hogy fejlődését minden erőnkkel és törekvésünkkel előmozdítjuk és sikeres működését pontos megjelenésünkkel lehetővé tesszük. Pécsbányatelep. 1920. II. 27.”

Ez az idézet olvasható a körus alapítását megörökítő iratban. A fogadalmat 44 férfi dalos írta alá Sass Ernő karnagy vezetésével, akinek szakmai felkészültsége, Vorajti Károly zenei műveltsége, fardagságot nem ismerő, szervező munkája hamarosan egységes közösségbe tömörítette a tagokat.

1924. Ebben az évben születik meg a jellege is, amely a mai napig hangverseny-ről hangversenyre felcsendül a dalosok ajkán: „Szép magyar dal, drága nyelvünk / Hordjon szárnyán dalos lelünk, / Hordjon szárnyán dalos lelünk, / Szép magyar dal, drága nyelvünk.”

1925. Jelentős állomás. A soproni országos dalosversenyen III. díjat nyerne. A siker olyan nagy volt, hogy ithoni fogadásukra Pécsbánya apraja-nagya kivonult és tüzijátékkal köszöntötte a körus tagjait.

Ludwig Nándor ma már hófehér hajával emlékezik vissza az 1927-es esztendőre, amikor tagja lett a körusnak:

— Tizenhét éves voltam akkor, és úgy kerültem ide, hogy a nevelőapám is itt énekelt. Amikor géplakatosként felszabadultam, jelentkeztem énekelni a pécsbányatelepi Turul Dalárdába, merthogy akkor még ez volt a neve...

— Több mint ötven éve tagja a körusnak. Milyen különbség van a 30—40 évvel ezelőtől és a mostani évek között?

— Több is. Például a felszabadulás előtt a körus nem kapott támogatást, csak helyiséget a DGT-től. Egyszer itt, máskor ott énekelt. Volt úgy, hogy a régi pécsbányatelepi iskolában, máskor még az „Ezeréves” vendéglőben. Nekünk meg egy pengős tagságdíjat kellett fizetnünk. A karnagyunk, Sass Ernő nem kapott semmiféle díjazást. No, meg aztán az is változás, hogy valaha egymás mellett énekelt a lakatos, a mérnök, az adminisztrátor és az igazgató... Már hosszú ideje csak a fizikai dolgozók és a nyugdíjasok énekelnek a körusban.

— Mi volt a legelső emlékezetes sikerük?

— A Faust operába kellett beugranunk, még 1936-ban...

Az 1930-as években a Horthy-korszakban a német és az olasz fasizmus mintájára Magyarországon is központosított szabadidő-szervezeteket hoztak létre, így Pécsbányán is. Sokszor előfordult, hogy a hatóságokat félrevezetve tartották próbákat, vagy a csendőroket megkerülve, rejtett utakon jutottak el a próbák színhelyére. A nehézségek ellenére folytatták a munkát. 1936-ban Szombathelyen részt vettek a dalosversenyen, ahonnan a könnyűműdalos csoport III. díjjal tértek haza.

A felszabadulás után újalakult az énekar, szabadon énekelhették azokat a dalokat is, melyeket néhány évvel ezelőtt még csak nagy titokban...

1945—46-ban a Kommunista Párt és a szakszervezetek megbízásából a lakosság részére műsorokat szerveznek. Két évvel később részt vesznek a nagykanizsai centenáriumú dalostalálkozó. Ez azt egymás után követik a sikeresebbnél sikeresebb fellépések.

A karnagy, Sass Ernő, 1954-ben nyugalmába vonult és helyét Kőszegi István, pécsbányatelepi tanító veszi át. A személyi kultusz időszakában sem változott az együttes műsorpolitikája. Kitartott a tartalmas és színvonalos körusművek betanulása mellett, sőt az ellenforradalom időszakában is rendszeresen próbált.

1959-ben Kőszegi István betegsége miatt lemond a körus vezetéséről és helyét a fiatal középiskolai tanár, Ivasivka Mátys veszi át.

— Amikor átvettem a körust, első feladatommak tartottam a műsort felújítani. Bartók, Kodály, Bárdos szellemében válogattam össze a repertoárt. Ezenkívül fontosnak tartottam, hogy a művekkel való foglalkozás mellett zenei ismereteket is adjak a dalosoknak. Mindemellett azon igyekeztem, hogy sikerüljön megújítani a körust — kezdi a beszélgetést Ivasivka Mátys, a körus karnagya. — Ezért elkezdtünk utazni, fellépni. Egymást követték a szereplések, majd 1960-ban megkezdődtek a rádiófelvételek is.

— Úgy tudom, nem hatvan év, csak néhány esztendeje nevezik az együttest Kodály Zoltán Férfikarnak?

— Mi még 1967-ben, amikor meghalt Kodály Zoltán —, három javaslattal fordultunk a városi tanács művelődésügyi

ügyi osztályához. Az első az volt, hogy felvegyük a nevét, a második: hogy utcát nevezzenek el róla, a harmadik pedig, hogy a Mátys király utca 15. szám alatt lévő Zeneművészeti Főiskolán, ahonnan lényegében elindult hódító útjára a Kodály-módszer, helyezzenek el emléktáblát. Az első két kérésünk azóta már teljesült. Sajnos a harmadik a mai napig sem.

— Más újításokkal is előállt az együttes?

— Az az ötletünk támadt, hogy járjunk ki a falvakba, az ott élő embereknek énekeljünk, hogy ők is hallgathassanak élő muzsikát. Sajnos mindössze két körus vállalta a feladatot az egész megyében. Mi aztán tíz esztendőig járogtunk mindenfelé. — Jobban mondaná, többnyire a megyébe, aztán az ország más helységeibe, de külföldre még az 59 esztendő alatt nem jutottunk el.

Furcsa, hogy az együttes történetében a legnagyobb elismerés, a „Szocialista Kulturáért” kitüntetés után kritikus idők következtek. Többen megöregedtek, megbetegedtek, és a létszám 18 főre csökkent. Előfordult, hogy egy-egy próbán csak 4—5 dalos jelent meg. Sokan már a körus megszűnését emlegették. De a lelkes körusvezető, és a Zalka Máté Művelődési Otthon vezetője, Kardos Ferenc igazgatóval az élen nem adta fel a reményt. Így ír erről a Dunántúli Napló 1962. november 18-i száma:

„Az énekar megmaradt tagjai, valamint a Zalka Máté Művelődési Ház vezetője szabályszerű kulturális haditervet dolgoztak ki, amelyet rövid időn belül a megvalósítás követett. A húsz dalos felosztotta egymás között Pécsbányatelep utcáit, dűlőit, a szénbánya valamennyi üzeme részlegét. Személyt személy után agyították meg, hogy lépjen a férfiak tagjai sorába. Elsősorban a fiatalabbakat igyekeztek meggyőzni. Ez a lelkes munka eredményes volt. Talán legjobban azzal bizonyítható ez, hogy a bányász kulturális napok megnyitóján ünnepségen már fellép az ötven tagot számláló, újjászervezett Pécsbányatelepi Bányász Férfiakar is.”

1963-ban újalakult, megfiatalodott körusban rendszeres a próba, gondos, lelkiismeretes a felkészülés ideje. Kiszűlődnék a Kodály Zoltán születésének 80. évfordulójára tiszteletére rendezendő ünnepi hangversenyre.

Ezt követően pedig a bányász kulturális napok alkalmából megrendezett koncerten lépnek fel: Monteverdi, Vees, Regnart, műveit adják elő nagy sikerrel.

Az 1963-as esztendő jelentős állomást jelent az egész magyar körusmozgalom történetében. Ekkor vezeti be a Művelődésiügyi Minisztérium és a Népművelési Intézet az országos énekkari minősítést. A pécsi énekkarok helyi hangversenyére 1964. március 7-én kerül sor, amikor a zsűri az énekkarok közül végzett zenei nevelőmunka, a népművelési munkában való aktív részvétel, valamint a hallott produkció alapján ezüst oklevéllel jutalmazza a körust.

Hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára rendezett országos dalosünnepen, Egerben is ott vannak. Erről így számol be a Mecseki Bányász 1965. VI. 22-i száma:

„A férfikörus nagy sikert aratott. Vastappsal illeték a bányászokat és serleget nyújtottak át nekik. A helyi vezetők és a jelenlévő Bárdos Lajos zeneszerző elismerően nyilatkozott az együttes és Ivasivka Mátys karnagy munkájáról. A körus bányászlapot adott át emlékül a helyi vezetőknek, a Bányász Himnusz elnevezése után.”

— Mi az, ami itt tartotta több mint ötven évben keresztül? — kérdezem Ludwig Nándort.

— A bajtársi összefogás, hogy összejövünk és beszélgetünk a múlttól. Elmeséljük egymásnak a régen megtörtént, vagy a legújabb eseményeket, és jókat derülünk. Sajnos, egyre kevesebben vagyunk, már csak 16-an az öregek közül. De amíg tudunk énekelni, amíg az egészségünk bírja, addig itt maradunk... —

— Úgy hallottam; nagyon szeretik a karnagyot?

„Van-e jobb szemléltető eszköze a társadalmi szolidaritásnak, mint az ének-vagy zenekar? Sokan egyesülnek, valaminek a megvalósítására, amit egyes ember, ha mégoly tehetséges, egymaga nem tud megvalósítani. Ahol mindenkinek a munkája egyaránt fontos, s ahol egyetlen ember hibája mindent elronthat...” (Kodály Zoltán)

Pálfy Diana

— Valóban, Közvetlen ember, aki mindenképp tisztel, pedig igen tudós ember — teszi hozzá nagy komolyan. — Úgy szeretjük, mintha a saját fiúnk lenne, persze azzal a különbséggel, hogy itt mi tanultunk tőle.

1967. június 21-én a körus — engedélyvel — felvette a Kodály Zoltán nevet. Az ünnepélyes eseményen részt vett Kodály Zoltáné is, aki szalagot kötött a Bányász körus immár 43 esztendő sászalójára. Az eseményről így számol be a Mecseki Bányász:

„Vorajti Károly, a körus alapító díszelnöke köszöntötte a nemzet és a nép csodálatos zenetudósának, Kodály Zoltánnak özvegyét, a város, a trósz vezetőit, vendégeit. Nemes gondolatokkal és elemző emlékezéssel, választékos, szép magyarsággal megfogalmazott beszéde mély hatást keltett a hallgatóságban. Meghatalmazással emlékezett meg Kodályról, a tudósról, a zeneszerzőről, a pedagógusról és a népdalkutatóról, a humanista emberről, aki felmérhetetlen kincsével gazdagította népünk és az egész egyetemes zenekultúrát.”

Nemsokára a körus az 50. évébe lépett. Az évforduló méltó megünneplését jelentette a jubileumi hangverseny, mely egyben a tv országos énekkari minősítő hangversenye is volt.

A jubileumi évet követően ismét jelentkeztek a létszámgondok. Ennek oka többek között abban keresendő, hogy a régen munkát adó Széchenyi-akna megszűnt, a fiatalok a városban vállalták munkát, emellett sokan el is költöztek Pécsbányáról. Valamikor csak néhány méter, esetleg egy-két utcát kellett megtenni a művelődési házig, most már többszöri autóbusz-útszállással lehet csak elérni... Mindezek ellenére folyamatos és állandó a fejlődés.

1973-ban volt a Vándor Sándor munkás-és ifjúmunkás körustalálkozó, amelyre a körus a megyei selejtező után jutott el és az ország legjobb együttesével szerepelhetett együtt.

A VII. országos minősítő hangversenyen 1976-ban a sokszoros ezüst oklevél után aranykoszorút érnek el a sikeres szereplésükkel. A körus tagjai szinte sirtak az örömtől:

— Sikerült, végre sikerült! — mondogtatták.

A nyári szünet után a körus visszaköltözött a régi otthonába, a felújított Zalka Máté Művelődési Házba. A régi környezet visszahozta a dalosok egy részét. Végleges megoldást azonban csak az adott, hogy Ivasivka Mátys diákjai a Nagy Lajos Gimnáziumból is el-eljárnak énekelni.

Az idén az első félév utolsó fellépése május 26-án volt Szentendrén, ahol óriási sikert arattak. A helyi újság a szereplők között elsősorban a pécsi Kodály Zoltán Munkáskörust említi, előadásukból is a Karai József: „Kurucz-zvit” című művének tolmácsolását emeli ki.

— A 60 éves jubileumra már most készülődnek?

— Szeretnénk tavasszal meghívni a békéscsabai munkáskörust, a Pécsi AFESZ együttesét, a szentendrei városi vegyeskört és egy külföldi — testvérvárosi — bányászkart. A fesztivál mellett természetesen országos minősítésre is sor kerül. Előre azt is elárulhatom, hogy felkértük ez alkalmából Tillay Aurélt egy mű megírására — mondja a jövő évi terveket Ivasivka Mátys.

— Mi az, amiért vállalta, immár kerek húsz esztendeje azt a nem kis fardagságot iaénylő munkát?

— Olyan lelkesedést, amit itt tapasztaltam a körusmuzsika iránt, még soha sehol nem éreztem. Elmondok egy esetet, ami mindjárt a kezdeti hetekben történt. Volt olyan körustagom, aki bányász, aki kezében az elemzőstállaival, végigénekelte a kétórás próbát, utána buszra ült és elment éjszakai műszakba dolgozni. Persze emellett még számtalan esetet mondhatnék, ami megfogott és ami itt tart. En nagyra értékelem ezeket az embereknek az áldozatvállalását. Különösen nehéz időszak volt az a két-három év, amíg a Zalkát építették, s hol itt, hol ott kellett próbálnunk. Más együttes már rég feloszlott volna...

— Mivel ismerték el az illetékesek a húszesztendő karnagyí tevékenységét? Ivasivka Mátys zavarba jön. Rázza a fejét, s azt mondja: Semmivel. — Nem is én vagyok a fontos, hanem a körus.

A Mecseki Szénbányák irodalmi és képzőművészeti körének alkotásaiból

Török Sándor

Gradwohl János

TASNADY GÁBOR

Levél a távollevőhöz

Tudnál-e újra, újrakézdeni,
Tudnál-e újra megbocsátani,
Velem fény felé, égre szállni fel.

A hétköznapok voltak nagyon szépek,
A hétköznapok a vacsorafénynél,
A hétköznapok az egyszerű ruhában.

Este zene azát, a kedvec kislemez,
Titkos varázsnál meséltem neked,
Halkan ölelv, lágyan egy dalban

— Tudnál-e újra, újrakézdeni.

Puha Gyula

Zádori Alajos

Andor Attila: Bakancsok

ANDOR Mária

Jó reggelt, édes

Láttalak csinosan, ünneplő ruhában,
láttalak kócosan reggel az ágyadon
láttalak könnyesen mert szomorú voltál
és láttalak nagyon vidámnak is

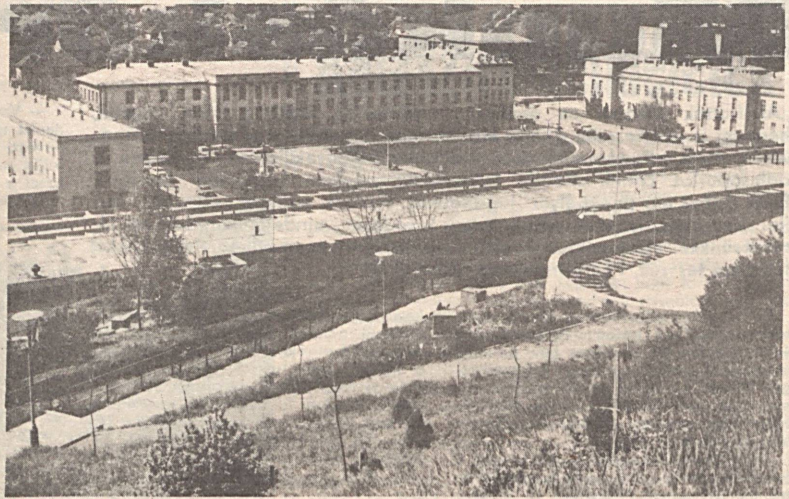
Ilyennek képzeltem a társam.

És naponta mégis újra kérdzem magamtól,
tudok-e veled minden nap új napot kezdeni,
tudok-e ha örülsz kacagni, nevetni
és eltudom-e nézni a fáradt percekét?

Ma csupán annyit szeretnék, ha
sok sok év után is reggelenként
így köszönhetnélek
Jó reggelt, édes, jó Veled ébredni.

A Lenin tér két évtizede...

...és ma

Nemesi Árpád felvételei

A VÁLTOZATOS ARCÚ VÁROS

Sokan élnek még azok közül ma Komlón, akik utánú voltak a város gyors ütemű fejlődése kezdeti éveinek. 1949-ét írunk, amikor az alig két évvel azelőtt nagyközségi rangot kapott település ugrásszerű növekedése megkezdődött. Azóta három évtized telt el, s bizony alig akad része a városnak, amelyre rá lehetne ismerni az egykori fényképek alapján. A több mint negyedszázad építkezéseiről — elsősorban a lakásállomány növekedéséről — próbálunk felvillantani néhány kockát.

A városban 1949-ben 585 lakóépület állt, 884 lakással. Az épületek nagy többsége tehát családi ház, esetleg ugyancsak földszintes ikerlakás. Az otthonok több mint 60 százalékában csak egy szoba állt a családok rendelkezésére, s mindössze tízenegy lakásban volt fürdőszoba.

Amit mégis éreznek a komlóiak: az építkezéseket egységes városrendezési terv nélkül kezdték, s az sem volt eldöntött, hány ezer lakosra tervezik a lakásépítési programot. Volt olyan terv, amely 30 ezerben jelölte meg a létszámot, míg más elképzelések már félszáz-ezer lélekszámú város kialakításáról szóltak. Amikor megkezdődtek a munkálatok Kőkönnyőn, még nem is volt szó Kenderföld, Somag, Szilvás beépítéséről.

Alig három év alatt 929 lakás épült fel, Kőkönnyőn. A rohamos lakásépítés következménye lett, hogy az ötvenes évek elején ebben a városrészben alig épült egészségügyi, szociális, kereskedelmi, kulturális létesít-

mény. A szükségmegoldások élnek ma is. A szolgáltatóipari egységek, üzletek, orvosi rendelőik még most is a lakóépületek földszintjén működnek.

1953-ban már egy új városrész építése kezdődött Kenderföldön. Egy év alatt 232 lakást húztak fel a Zrínyi utcában. Ez az az időszak, amikor csaknem 10 ezer építőmunkás dolgozott csak a lakásokon. Az egy évvel későbbi városfejlesztési hitelkeret összege 117 millió forint, az 1950–52-ig tartó városépítésre 500 milliót fordítottak, 1953-ban pedig egyetlen év alatt felhasználták fél milliárd forintot a városiasításra.

Érdekes megemlíteni az 1954-ben született szandási terv részleteit. A párház melletti házakat még abban az esztendőben le akarták bontani. 1956 végére kívánták eltüntetni az ösközség SZTK-rendelőlől a Mecsek étteremig tartó szakaszát, a régi község fennmaradó részének pedig két évvel később kellett volna eltűnnie. Hogy ebből csak évekkel, sőt évtizedekkel később lett valami? Nem ez az egyetlen olyan terv, amiből nem lett valóság Komló építése során. Sorolhatunk még néhány olyan létesítményt, amit ma is szívesen látnak a bányászvárosban. 800 személyes filmszínház létrehozását tervezték, szó volt a BM-székház megépítéséről. Központi élelmiszeri raktár és hűtőház kialakításáról beszéltek, de az elhatározások között szerepelt egy 400 személyes filmszínház és egy piac elkészítése Kőkönnyőn. De ide sorolhatjuk azt az elképzelést is, miszerint még az ötvenes években felépült volna a város fedett uszodája. Ma

is szívesen kiegyeznének azzal, ha valaki biztosra ígérné: 1985-ben meglesz.

Hogyan milyen problémákkal küzdöttek a város vezetői az ötvenes évek közepén, annak igazolására álljon itt egy részlet Simek Árpád tanácselnök 1956. február 29-én írt jelentéséből: „A városvezető intézet 1955 elején az érdeklél helyi szervek, a pártbizottság és a városi tanács megkeresése nélkül elkészítette a további fejlesztési tervet. Ebből olyan helyzet állt elő, hogy a város további építése nem a szükségnek megfelelően, hanem a felsőbb szervek elképzelése szerint valósulna meg. Ez azt a veszélyt rejti magában, hogy a város további építése nem az igények, a dolgozók szükségleteinek kielégítésére szolgálja.”

Hasonló véleménynek adott hangot egy néhány évvel korábban Klausz Gyula által készített tanulmány, amely azt kifogásolja, hogy a beruházások nem előrelátást rejtenek, „csak a prompt szükségletek kielégítését célozzák.”

Újabb érdekesség: az 1975-ben meghirdetett kormányprogramnak, amely az országban az V. évtéves tervidőszak alatt tízezer bányászlakás felépítését határozta el, volt elődje. 1957-ben született meg a kormányhatározat, miszerint egyetlen esztendő alatt kívánták felépíteni tízezer bányászlakást. A Komlói Szénbányászati Tröszt részére ebből 1400 lakást terveztek, amiből 220 a mázai, szászvári területen valósult volna meg. (Még a lakásszámok is hasonlóak a jelenlegi tervekben szereplőkhöz.) A tervezett

1180 lakásból az akkori kivitelező, a 49-es Állami Építőipari Vállalat 754 elkészítését vállalta, a realizáláskor azonban már csak 600 körüli adattal találkozhatunk.

A város vezetőinek elképzelése szerint az 1957–60 közötti időszakban 200 millió forint értékben 2500 lakás megépítése lett volna szükséges. 1959 decemberében 564 olyan családot tartottak nyilván a szénbányáknál, akiknek lakásigényét a politikai, társadalmi és termelési szervek jogosan ismerték el.

Az alábbi táblázat, amely 1960-ig mutatja be évenkénti bontásban a Komlón felépített lakások számát, jól fejezi ki az ország helyzetét és a város megítélését.

Év	Lakásszám
1949–1953	1707
1954	997
1955	111
1956	249
1957	607
1958	524
1959	146

Nem fejezhetjük be az ötvenes évekről szóló bemutatást anélkül, hogy ne emlékezzünk meg Dávidföldről, amely az évtized végén kezdett fejlődni a Bányász Segély Ház-akció nyomán.

A hatvanas évek elejére már elmúlt a „nagy Komló” döröngje. A lakásépítések üteme „normális” kerékvágásba terelődött. Évenként százas nagyságrendben épültek a lakások. Két kiugró évet tartanak számon. 1964-et, amikor 323 és

1965-öt, amikor 446 lakást adtak át. A régi területek is „elfogytak”. Megkezdődött Somag és Szilvás fejlesztése. Az évtized elején a Gagarin utca és a Petőfi utca házsorai az addigoknál már lényegesen komfortosabb körülményeket biztosítottak a beköltözőknek, s ugyanezt mondhatjuk el Szilvás házaival kapcsolatban is: Komló legfiatalabb városrészére az első utalást egy 1858-ból származó irat tartalmazza. Az akkori földbírtokos Batthyány Kázmér úrbéri pere során végzett határozat íjra a következőket: „... a falu mellett létező Szilvást, mely tisztán uradalmi birtok, vévén szemle alá jó fekvése és talaja következtében mint legelőt egészen jónak találtam.” Nos ezen a jó legelőn épült fel a korak megfelelő építési stílusban a város ma már legtöbb lakosának otthon nyújtó lakótelep.

Az 1970-es lakásállományra vonatkozó adatok szerint a városban 7251 lakást tartottak nyilván. Ebből állami tulajdonú 4711, személyi tulajdonban 1924, lakásszövetkezeti 346, társasházalakás 270 volt. Villanyral felszerelt a lakások 98,9 százaléka, s 85 százalékban biztosított a vezetékes vízellátás.

Sok érdekességet mutat az az adatsor is, amely 1970-es állapot szerint mutatja be a lakott lakások építési idejét. A múlt században épült 241 komlói lakás, 1919-ig 515, 1944-ig további 550. Az ezt követő 15 évben 4390 lakást építettek Komlón, míg 1959 és 1969 között 1555-öt.

A most záruló évtized — különösen — az utolsó néhány év

— ismét a komoly fejlődés része. Teljesen átalakult a régi belváros és befejeződik Szilvás építése.

Idei adatok szerint a városban jelenleg 8957 lakás van. Villany és víz az otthonok 99,9 százalékában található, a közcsatornával való ellátottság is meghaladja a 80 százalékot. Összkomfortos a lakások több mint egynegyede, s alig valamivel több mint egynegyed a komfortnélküli otthonok száma.

Harminczéves a komlói lakásépítkezés. Ez a három évtized jól nyomon követhető a komlói lakóterületeken. Minden korcsok otthagya építési stílusát, jegyét. Mennyivel másabbak a kőkönnyői épületek, mint a szilvási lakóházak. Mennyi különbség van a Kenderföld és az alig valamivel később épült Petőfi utcai házak között? Joggal állítják a Komló építésével foglalkozók, hogy a település az ország egyik legváltozatosabb arcú városa.

A VI. évtéves terv tervszámai még nem ismertek. Az azonban valószínűnek látszik, hogy öt-tíz év múlva újabb lakóterület nevet ízelegnek majd a komlóiak. Már folynak a kutatások a Sikonda felé vezető út mentén, milyen és mennyi lakás épülhet itt egykoron. Ezt a területet a régi komlóiak Körtyévesnek hívták. Kíváncsian várjuk, az idegennek kissé furcsán hangzó lakóterület-e nevezések mellé mikor lép be ez a számunkra első hallásra is kellemesnek tűnő nevű városrész.

Grünwald Géza

MOZAIKOK

AZ ORSZÁGÚTON

A Balatonhoz vezető út mentén, sporttáskáját a vállára vetve, telefelesbajuszu fiatalember stopol. A mellette gyors tempóban elhúzó kocsik vezetői ügyet sem vetnek az intégetőre. Am egy trabantos megszánja.

— Nagyon köszönöm, elvinné Fonyódig? — lihegi a stopos, amint a kocsi leeresztett ablakához ér.

— Szálljon be — mondja kurtán a robusztus alkutú, ötvenes vezető és utasítón a mellette lévő ülésre mutat.

A Trabant óvatosan falja a kilométereket, közben a rohamos gépkocsik sorra elrobognak mellettük. Az utas egyre türelmetlenebbül kopkodja fejét a távozó „márkák” után.

— Látta azt a Mercit, úgy suhan mint egy álom — mondja vágyakozóan.

A trabantos hallgat, az utas testet nézi mereven.

Néhány perccel később:

— Na, ahhoz mit szól, az ám a kocsi — bök az állával a Trabantot szinte álva hagyó Volvo után, majd idegesen az órájára pillant.

A trabantos szólanul oldalra sandít, de a sebességmérő ráérősen egy helyben billeg. Közben az idő múlik, esti szürkület borul az országútra, egyegy esőcsepp vágódik a szélvédőre. Néhány motoros, majd egy 1500-as Zsiguli húz el mellettük.

— Nem tud gyorsabban menni ez a járgány? — kérdezi szemrehányóan, majd idegesen hozzátesszi: soha nem érünk így Fonyódra, ráadásul még az eső is a nyakunkon lóg.

A „pilóta” most sem válszol, a fékre lép, és indexelve az út szélén megáll.

— Szálljon ki! — hangzik a kurtá parancs.

A fiatalember megszeppenve szedi a cökmőjét és kilép a kocsiból...

A JEGYUZER

A Petőfi mozi előtere roska-dozik a várakozóktól, bent a Csillagok háborúja perreg a filmvászonon. Egy fiatal pár lohol a pénztárhoz, de amint megtudják, hogy öt napra előre minden jegy elkel, letörtén az előtérbe andalognak — szerencsére várva. Kis idő múlva, egy bizonyos hajú fiatalember lép hozzájuk a tömegből és a külsejét tagadó előzékenységgel megszólal:

— Bocsánat, szívesen kiegészítem önöket, van két első helyem.

A fiatalok boldogan összenéznek, az asszonyka újjong az örömtől, férje egyik kezével a jegyért, a másikkal a pénztárcájá után nyúl.

— Mivel tartozom?

— Szózatvan — válaszol a suhanc a világ legtermészetesebb hangján.

— Mennyi?! Gondolja, hogy úgy lopjuk a pénzt? — fakad ki a férfi felháborodva.

MIT SZÖVEGEL...

A Kaposvárról Pécsre közeledő távolsági autóbussz elé Gödréni váratlanul egy traktor kanyarodik az úttestre. A vezetőnek azonban van még annyi ideje, hogy a volánt félrerántva elkerülje az összeütözközt, de a pótkocsi így is letöri a busz baloldali irányjelzőjét.

Rövid szóváltás az erőgép vezetőjével, majd a busz folytatja útját, és 30 perccel később bedől a pécsi állomásra. A vezetőhöz egészen közel, a jobb oldalon egy idős néni ke az utazik, négyéves unokájával. Amíg szabad teret kapnak a leszálláshoz, a kislífi hangosan megjegyzi:

— Ugye, mami, a busz nekiment a traktornak?

Az idős asszonynak válasza sincs ideje, mert a hirtelen kivágódó vezetőfülke ajtaja mögül a sofőr vörösödő ábrázata bukkan elő.

— Mit szövegél össze mindent annak a gyerekek, maga vén boszorkány...

Varga József

Mit csinál brigádja?

Azok a munkacsoportok, brigádok, amelyek kiemelkedő termelési eredményeikkel és a közösségi munkában tett vállalásaikkal, munkahelyük elismeréseként elnyerik a kiváló címet, nemcsak a jelen feladataiból vállalják a főbb terhet, de a soron következő nagyobb célok megvalósításának is ők a motorjai. Ilyen brigádokat kerestünk fel a Mecseki Szénbányák üzemeinél, valamint néhány komlói vállalatnál; vezetőiktől az eddigi sikereiről, az első félév eredményeiről és terveikről érdeklődtünk.

Dobai Gyuláné komlói Carbon (Dózsá-brigád)

— Tíz éve alakultunk és 4-szeres aranykoszorús brigádként pályáztunk meg először a kiváló címet 1978-ban — sikerrel. Az hiszem nem tűnök önteltnek, amikor azt mondom, hogy az idej

első félév eredményei alapján bízhatunk abban, hogy másodszor is teljesítjük a vállalt feladatokat.

— A termelési sikerek mellett az egyéb feladatok vállalásaiban is igyeckszünk lépést tartani. Az idén 57 brigád előtt szereztünk oklevelet a vállalat által kezdeményezett tisztasági versenyben.

— Sokat tesz a brigád a társadalmi munkaakciók teljesítéséért is. Az első félévben, jóval túllépve éves vállalásunkat, több mint 500 munkaórát végeztünk. Legtöbb időt a sportpálya, a raktárház, valamint a vállalati üdülő építésére fordítottunk. De gyakran veszünk részt a városi megmozdulásokon is. Ezenkívül két egyedülálló nyugdíjas gondozását is vállaljuk.

— A következő időszak feladataira vonatkozóan úgy döntött a brigád, hogy társadalmi munkában megjavítjuk a vevők által visszahozott cipőket. Ugyanakkor mindent elkövetünk azért, hogy éves termelési tervünket teljesítsük, és hogy javuljon a munkánk minősége.

Winecker Konrád Karbantartó Uzem (Petőfi-brigád)

— Négy aranykoszorús birtokában 4 évvel ezelőtt szereztünk először kiváló címet, és azóta háromszor ismételtük. Mivel az első félévben 120 százalékot hoztunk megvan a remény arra, hogy az idén is teljesítsük a kiváló szintet.

— Könnyebbé tett jelent számmunkra, hogy hosszabb idő óta azonos munkahelyen dolgozunk. Jelenleg a szilvási 84 lakásos épületnél tevékenykedik a brigád, melynek átadását november 7-re tervezzük.

— A zömében fiatalokból álló közösség nemcsak az építkezésen tesz ki magáért, de a munka utáni társadalmi akciókban is igyeckszünk a legjobbakkal egyenlően haladni. Szabad óráinkat úgy szervezzük, hogy mindenre jusson a szűkre szabott időnk. Az eddig teljesített 50 óra társadalmi munka mellett a sporttal is sokat foglalkozunk. Úgy gondolom a kiemelkedő közösségi összetartásnak az eredménye, hogy az utóbbi években alig változott a brigádunk összetétele.

Baka István Kossuth-Bányaüzem (Dózsá-brigád)

— Tizenegy év óta dolgozunk együtt a brigád a jelenlegi összetételben. Eddig ötször nyertük el a kiváló címet. Nem vagyunk hosszabb távra állandó helyhez kötve, ezért gyakran előfordul, hogy hónapok között irányítanak minket más területre bennünket. Mindig oda megyünk, ahol a nehezebb végét kell megfogni a munkának. Bár nagyon edzett társasággal dolgozunk, az idej első félév mégis alaposan próbára tett bennünket. Több héten át olyan kemény kőzetű falon dolgoztunk, amely bizony nem nagyon terített jó kedvre bennünket, mert a fokozott erőfeszítések ellenére sem tudtuk a megszokott ütemben haladni.

— Az idén is célként tűztük magunk elé a kiváló címet, de annak ellenére, hogy megtettünk minden tőlünk telhetőt, lehet, hogy lecsúszunk róla. Ettől függetlenül úgy érezzük, hogy mi is alaposan kivettük részünket az üzemi feladatok teljesítéséből: az első félévi 110 százalékos terveljesítés is ezt igazolja. Persze, ha lehetőség van rá, megkíséreljük év végéig pótolni a lemaradást.

Lánger Béla Komlói Kőbánya Vállalat

— Az elmúlt évben lettünk a vállalat kiváló brigádja. A 31 fős közösség többsége asszony. Bár úgyszólván minden munkafolyamatot gépesített, mégsem nevezhető könnyű munkának az, amit végzünk. A gépek kezelése, karbantartása ebben a zajos és porral telített környezetben nagy erőfeszítést kíván valamennyi dolgozónktól. Bár „férfias” munkát végzünk, a nők is derekasan dolgoznak, sokszor bennünket is leköröznék. A vállalatunknál nagyon meg kell küzdeni minden kilóért, ha hozni akarjuk a termelési szintet, ezért reméljük, hogy az első félévi 104 százalékos teljesítésünk lehetőségét ad ahhoz, hogy év végéig megismételjük a múlt évi eredményünket.

— Annak ellenére, hogy a brigádtagok többnyire családostól dolgoznak, a közösségi megmozdulásokban is igyeckszünk helytállni. Az eddig elvégzett 1000 társadalmi munkaóra mellett patronálunk egy óvodát, ugyanakkor folyamatosan részt veszünk a munká- és művelődés-akció keretében szervezett rendezvényeken.

Agócs Attila Zobák-Bányaüzem

— A nagy létszám ellenére — 64-en vagyunk a brigádban — egyetemes, jó szellemű közösség alakult ki az elmúlt években. Ezt igazolják eredményeink is, hiszen négy év alatt négyszer értük el a Kiváló brigád címet. 1979 is jól indult, mert az első félévi teljesítményünk megközelítette a 120 százalékot.

— Bár az elmúlt hetekben kissé megtört a munka lendülete, mert geológiai zavargások miatt 71 méteres kerülő gurítót kellett kihajtani, bízunk abban, hogy tartva a tervezett ütemet, az 5. kiváló cím sem lesz számunkra elérhetetlen.

— A brigád tevékeny munkájának tartozéka, hogy folyamatosan részt veszünk az üzemen szervezett társadalmi munkaakciókban. Jó kapcsolatot tartunk az MHSZ-szel. Legutóbb az üzemi lóter építésénél vállaltunk jelentős munkát. Hagományosan jó az együttműködés a Dunántúli Napló munkatársaival. Általában évenként találkozunk és egy-egy futballmérkőzéssel szívesítjük baráti összejöveteleinket. Gyakran tart a brigád közös családi rendezvényt és néha kirándulunk is.

Reichardt Sándor Pécs-Bányaüzem

— Mint négyszeres aranykoszorús brigád egymás után kétszer, 1977-ben és 78-ban szereztünk kiváló címet. Nem fiatal már a brigád. A viszonylag magas, 38 éves átlagéletkorunk köszönhető azonban, hogy nagyon kicsi nálunk a mozgás, és stabil, megbízható közösség alakult ki.

— Jelenleg az V. szinten, SOW-40-es fejtérszabóval dolgozunk. Mivel célunk a termelési eredmények fokozása, az idej évben is a kiváló cím elnyerését tűztük magunk elé. Ha a jelenlegi fejtérszabó nem lép fel komolyabb akadályozó tényező, bízunk abban, hogy ez az elképzelésünk teljesül.

— A kongresszusi és felszabadulási felajánlásunk teljesítésével egyidőben úgy szeretnénk alakítani eredményeinket, hogy a szénbányászati törzst által meghirdetett munkaversenyben legalább az első tíz között végezzünk.

— Sokat tűntünk a társadalmi munkaórák teljesítése érdekében is. Az egész évre vállalt 1450 helyett, fél év alatt 1870 óráig teljesítettünk. Ezenkívül patronálunk két óvodát és egy szerencsétlenül járt munkatársunk gyermekének a sorsát egyengetjük immár 13 év óta. A kislány a jövő év-

ben érettségizik, ezért a ballagáskor egy nagyobb összegű ajándékkal szeretnénk neki kedveskedni.

Dér Sándomé MOM komlói gyára

— Legnagyobb termelési eredményünket 1977-ben végeztünk munkánk alapján értékeltük el: a vállalat kiváló brigádja lettünk. Az elmúlt év is jól sikerült, negyedévi vállalati értékelésünkkel kétféle alkalommal is az első helyen végeztünk a brigádok közötti munkaversenyben, s elnyertük a legjobb szocialista brigádnak felajánlott vándorzászlót.

— Bár az idej év valamivel gyengébben indult, az első félévi értékelés alapján 103 százalékos teljesítésünkkel így is a harmadikok lettünk. Sajnos a folyamatos munkát jelentősen akadályozta, hogy hosszabb időn keresztül átszervezés alatt állt üzemenk és csak augusztus 15-től végezhetjük munkánkat a megszokott körülmények között.

— A második félévben is szeretnénk megfelelni az elvárásoknak, ezért pótelajánlásokkal bővítettük a részünkre meghatározott munkaprogramot. A gépek fokozottabb kihasználásával, a selejt további egyszerűsítésével csökkentésével szeretnénk hozzájárulni a vállalati feladatok teljesítéséhez. Ugyanakkor vállaltuk, hogy a hozzáánk kerülő új szakmunkásokkal az eddigieit többet foglalkozunk, hogy ők is gyorsabban válhassanak teljes értékű munkatársokká. Ev végéig aranykoszorús jelvény megszerzése a célunk.

Hinterszer János Aknamélyítő Vállalat

— A brigád csupa fiatalból áll, ezért is kaptuk az ifjúsági brigád elnevezést. Eddigi közös tevékenységünk során az elmúlt év sikerült számmunkra a legjobban, mert a teljesített munkák alapján Kiváló Brigád lettünk.

— Jelenleg a K-IV-es akna mélyítésén dolgozunk. Bár geológiai problémák miatt a tervezettnél valamivel lassabban haladtunk a munkával, az első félévben így is 110 százalékos teljesítést értünk el.

— Célunk, hogy a jövő év közepére, legkésőbb május 30-ig teljesen befejezzük a mélyszintig folyó munkálatokat.

— Ha a továbbiakban várható tényezők nem akadályozzák a folyamatos előrehaladást, minden reményünk megvan arra, hogy ez évi teljesítményünk alapján ismét elnyerjük a vállalat kiváló brigádja címet. A brigád egysége a munkaidőn túli megmozdulásokban is megmutakozott. A közösen vállalt társadalmi tevékenység és az egymást segítő közös akciók a brigádban kialakult jó baráti szellemtől tanúszkodnak.

Varga József Fotók: Kóródi Gábor

Csakány helyett — oldókulcs

3000 fémtám vár javításra a Központi Gépüzem udvarán. Közülük sok már csak az olvasztóban „használatos”. Fotó: Beck P.

Háromezer tám vár javításra

Korábban több ízben foglalkoztunk lapunk hasábjain a bányai gépek állapotával, valamint azzal, hogy milyen bányaműködésben részesülnek a nagy értékeket képviselő berendezések. Bizony az akkori megállapítások meglehetősen kedvezőtlenek voltak. A Központi Gépüzembe kerülő fémtámok, rakodók, mozdonyok sokak durva sérülés, csakányúts nyomát fedezhették fel. Mindez csodát a szakszerűtlen kezelésből, a hozzá nem értésből, egyesek nemtörődőségből.

Most, amikor napjainkban minden termelőegységben a legfontosabb feladat a hatékony, gazdaságos termelés, a meglévő értékek minél cseletrőbb kihasználása, túl nagy luxus lenne elhanyagolni a gépek kezelését, karbantartását. Cseresznyás Ferenc üzemvezető szavai jutnak eszembe, amikor úgy fogalmazott, hogy a bányászszakra mind jobban és jobban összefonódik a gépészettel. A bányászok közé egy jó „gépészszellem” kell bevenni, mert csak ezáltal érheti el igazi célját a gépészet.

Vajon történt-e változás az elmúlt időszakban? Sikerült-e az üzemekben megállítani a géprongálásokat? Ezekre a kérdésekre vártunk választ a Központi Gépüzemben.

— Meggyőződésem, hogy javult a helyzet. A közelmúltban Zobákon a SOW-50-es fejtérszabó jártam. Nem vagyok bányász, de azt megállapíthatom, rendkívül nehéz telepviszonyok mellett használják a berendezést. Úgy láttam, hogy az ott dolgozók az elvárásoknak megfelelően kezelik az egységeket, és karbantartásukat sem hanyagolják el. Persze a meghibásodások ellenére is előfordul, rajtuk kívülálló okok miatt. Kedvező tapasztalatokat nem kizárólag csak Zobákon, hanem máshol is szereztem — mondta Hartai Ferenc, az üzem pártalapszervezetének titkára.

Hasonlóképpen vélekedett Kiss József csoportvezető is. Egy példát említett:

— Vasárnap megrendelést kaptunk kisméretű oldókulcsok legyártására. Ezeket a fémtámok vezérlőszelvények állításához használják majd.

— Eddig vajon mit használtak?

— Bizonyára mindent, ami kéznél volt. Például csakányt!

— Mennyibe kerül egy vezérlőszelvény?

— Közel 4 ezer forint! Nem is beszélve arról, hogy ez a fémtám lelke. Ha tönkremegy, a fémtám is használhatatlanná válik.

— Véleménye szerint a gépek megvédelmezésénél nagyobb a központi kérdéssé?

— Úgy érzem mindenütt, bár van, ahol ez már szervezettebb formát öltött és nagyobb eredményeket tudnak felmutatni.

— A korábban használt durvaszerűlék nyomait már nem viselik a berendezések?

— Van eset, hogy ilyen gépet is behoznak, de jóval kevesebbet, mint régebben. Viszont ami továbbra is fennáll: például olaj helyett vizet töltenek a hidraulikus tengelykapcsolóba. Nem csoda, hogy a gép ezek után nem képes működni!

— Hogyan lehetne az ilyen eseteket megelőzni?

— Erre csak az adott üzemben van lehetőség. Az a dolgozó, aki lyeshire képes vagy nem tudja milyen kárt okoz, vagy pedig teljesen közömbös a társadalmi értékkel szemben — büntetést érdemel.

Az üzem udvarán ott sorakoznak a bányászemberek ideszállított különböző gépek. Legtöbbjén látszik, hogy igyekeztek valamelyest megtisztítani. Egy-két rakodó azonban nagyon elüt a többitől. Vastag, összeállt szénpor takarja, egyes alkatrészeit a széntől látni sem lehet. Honnan hozták ide, mikor takarították le utoljára? A kérdés, kérdés maradt! De ha talán a minimális karbantartást ott lenn a bányában elvégezték volna, nem kellene most az üzemudvaron „vesztgelnie”.

A fémtámjavító műhely előtt valóságos tárhégek magasodnak. Kutasi Elemér művezető érthetően elégedetlen:

— Amit itt lát, közel 3 ezer tám. En nem állítom, hogy nem történt változás az üzemekben a gépek megóvásában, viszont ez, ami itt van... Mutatok egy-két „diszpeldányt”: ennek a vezérlőszelvénybe belekövesedett a szén, ezt valami vastárggyal, esetleg csakányúts utótték... Mindezek nem lennének, ha minden üzemben olyan szervezettel önnék a fémtámokat, mint Kossuth-bányán. Róluk példát lehet venni.

— Mennyi egy fémtám ára?

— 20 ezer forint.

— És átlagos javítási ideje?

— Ötvenöt-hatvan perc.

— Naponta mennyit tudnak megjavítani?

— Nyolc fővel hatvanat.

Az elmondottakból is kitűnik: az eredmények nem lebecsülendők, de nem is a legjobbak. Persze, az is igaz, egyik napról a másikra ezen a területen sem lehet mindent megváltoztatni. Következtes munkára, szemléltetőváltásra, és mind több és több olyan bányászra van szükség, akik megértik, hogy csak egyedül a gép jelentheti munkájuk könnyebbét, hatékonyabbá válását.

Vincze Viktor

A megyei tanévnyitó

A több mint kéthónapos nyári szünidő után a különböző táborok, egyéni és csoportos kirándulások emlékeivel gazdagodva, csaknem 80 ezer tanuló számára ismét egy újabb próbatétel veszi kezdetét a szeptember 3-án induló tanévvel. A készülődés lázában égő diákok, vagy diákjelöltek közül sokan szorongva, bizonytalan érzésekkel indulnak el az élet évről évre magasodó lépcsőin, mások boldogan számolják már a napokat a visszatérés és az osztálytársakkal való találkozás reményében.

Az új tanév azonban nemcsak a diákoknak jelent új célokat, új feladatokat, mert az iskolák között fokozódó nevelési és oktatási követelmények valamennyi pedagógus számára is új ismereteket tartalmazó, megoldásra váró egyetlen jelent.

A feladatok további növekedésének, és a követelményrendszer szelesítésének szemlélésében tartották meg augusztus 23-án délelőtt az 1979/80. oktatási és köznevelési év megyei megnyitóját a Pécsi Műszaki Főiskolán. Az év első felében, minisztériumi kezdeményezésre megtartott felügyeleti vizsgálatok alapján elkészült értekelő jelentés főbb szempontjainak ismertetése adta az ünnepség egyetlen napirendjét. Bernics Ferenc, a Baranya megyei Tanács művelődésügyi osztályának vezetője a jelentés alapján készült előadásában beszélt a megyei oktatás helyzetéről, a köznevelődési és művelődési intézmények munkájáról, valamint a következő időszak eredményes tevékenységét meghatározó gazdálkodási feladatokról. Ismertetve azokat a lehetőségeket, helyi sajátosságokat, amelyek Baranyában jelentős befolyásolják a pedagógusmunka színvonalát. Elmondta, hogy a megyében mintegy 100 százalékkal emelkedett az óvodáskorú gyermekek száma és emiatt jelentős feszültség keletkezett az óvodai ellátásban. Ugyanakkor azzal, hogy mintegy 164 elavult, a korszerű oktatási feladatok megoldására már alkalmatlan általános iskolák megszüntették, az igényeknek jobban megfelelő nagyságrendű, korszerű iskolákat hoztak létre. Bár jelentős minőség-előrelépés történt az általános iskolai oktatásban, a színvonalukonosság ma is komoly gondot okoz a pedagógusoknak és az utánpótlás neveléséért, oktatásért felelős szakembereknek egyaránt.

A szakmunkásképzésről az előadó elmondta, hogy a tanulók képzésénél tapasztalható fejlődő tendenciák ellenére, továbbra sem kielégítően biztosítottak az igényesebb munkához szükséges tárgyi feltételek. Sajnos — elsősorban a gyenge tanulmányi eredmények miatt — még mindig túlzott mértékű a lemorzsolódás a szakmunkásképző intézetek tanulóiánál.

A köznevelődési munkát értékelve a vizsgálat megállapította, hogy a köznevelődési törvény kedvező változásokat indított el a megyékben, bár a különböző művészeti ágazatok képviselői, országosan elismert élvonal és az utánpótlást biztosító derékhad között túlzott a minőségi különbség.

Az évnitó ünnepség egyik felszólalójaként Rajnai József, a megyei pártbizottság osztályvezetője értékelte a pedagógus- és népművelőmunka jelentőségét, ugyanakkor felhívta a figyelmet a gazdasági gondjaink miatt előállt újabb feladatokra; a hatékonyabb, a nagyközösség eredményeit segítő lelkiismeretesebb, önzetlenebb munkára.

A hozzászólásokat követően a résztvevők szekciókban folytatták a munkát, melynek során a különböző szakterületek képviselői vitázták meg a legfontosabb témáikat.

Az ünnepségen a Művelődésügyi Minisztérium képviselőiben Szabó Endre ágazati osztályvezető-helyettes is jelen volt.

Varga József

Hétezer tonna többlet, önköltségsökkentés Felajánlások a kongresszusi munkaversenyben

Külfejtési Üzem

A Külfejtési Üzem az elmúlt két évben kiváló termelési eredményével méltán hívta fel magára a Mecseki Szénbányák valamennyi szakemberének figyelmét. Az üzem a szakmai feladatok terven felüli teljesítésében jelentősen hozzájárult a vállalati feladatok megvalósulásához. Bár a termelőmunka lendülete most sem lanyhult, az utóbbi hetekben bizonyos megtorpanás észlelhető a műszaki fejlesztési tervek megvalósításában. A gondokról, azok megoldási lehetőségeiről Szilas László főmérnök a következőkről tájékoztatta munkatársunkat:

— Az üzemi vezetés a terveket elsősorban arra alapozta, hogy az idén tovább folytatjuk majd a technikai bevezetések korszerűsítését, felújítását. A következő területek termelési eredményeinek növelését is erre építettük. Legfőbb gondunk a kotrógépek állapota, mivel többségük nagyjavításra szorul. A felújítási időszak alatt új gépek beállításával szeretjük volna zátként mentessé tenni a munkát. Am az utóbbi hetekben minimuma csökkentek a beszerzési esélyeink, legfeljebb a meglévő gépek feljavításában bízhatunk. Mivel a javításra váró gépek elszállítására vonatkozóan sem kaptunk eddig konkrét ígéretet, kénytelenek vagyunk saját javítószolgálatunkkal elvégezni menetközben előforduló kisebb meghibásodásokat.

— Nem okoz-e gondot mind ez a cselekvési program megvalósításánál?

— A kongresszusi vállalkunkban megjelölt 7 ezer tonna többletszín kitermelését és a 2 milliós önköltségsökkentést ennek ellenére igyekszünk megvalósítani. Bár meg kell mondanunk, hogy a fent vázolt technikai okok miatti fokozott erőfeszítés a tartalékaink egy részét is leköti. Ahhoz hogy

tartani tudjuk az előző hónapok termelési ütemét, a következő évi feladatok előkészítő munkáit kell elvonni bizonyos mértékű kapacitást. Most számunkra a legfontosabb: megtalálni a jelenlegi erőszületünk fokozottabb kihasználásának és a brigádteljesítmények emelésének lehetőségeit. A megnövekedett feladatok megoldásában a termelő brigádok munkája mellett kiemelkedő szerep vár a szerelő kollektívákra is, mert ahhoz, hogy a jelenlegi technikai gondok mellett tartani tudjuk a termelési ütemet, minden körülmény között biztosítani kell a berendezések folyamatos üzemelését.

Pécsi Szénelőkészítő Üzem

Pártunk XII. kongresszusának és hazánk felszabadulása évfordulójának színterére az üzem az alábbi vállalkozást tette: A vállalati brigádev vezetői értekezleten elhangzott 5 ezer tonna többletszíntermelés a megadott költség határain belül feldolgozzák. A nyersszén minőségét figyelembe véve a mosó dolgozó biztostíjját a minőségtől függően az optimális kocsiszén termelés. A költség-gazdálkodás megszorgosátásával, az anyagellátás és energiával való takarékoskodással elérjük, hogy a segédüzem, szállítási és osztályozási anyagfelhasználásuk 1978-hoz viszonyítva csökkentett tervtől nem lépik túl. Megfelelő műszaki intézkedésekkel és gondos költség-gazdálkodással biztosítani kell, hogy a bérék és anyagokról emelkedés ellenére a fájlagos szűkített önköltségű éves átlagban nem lépjen túl a tervezett 34,48 Ft/tonnát, annak ellenére, hogy ez az érték 2,10 Ft/tonnával kevesebb, mint az 1978. évi 36,58 Ft/tonnás terv.

Az üzemben a megelőző években elvégzett átalakítások eredményeképpen elkarjálják érn, hogy az éves túlműszak keretüket nem lépjük túl. Ebbe a keretbe nem számít bele az elrendelt szabad szombati, vasárnapi termelés. Folytatják az anyagmozgatás, a szerelés megkönnyítésére szolgáló emelőgépprogramot. Emelőgéppel látják el az öntvénytisztító műhelyt, a villamosmotor-raktárt és az UCM centrifugát.

Fokozott gondot fordítanak a munkafegyelmek megszilárdítására, a munkaerő megtartására, utánpótlásáról, továbbképzésére, a szociális és munkahelyi körülmények folyamatos javítására. Továbbiakban a munkafegyelm terén elkarjálják érn, hogy igazolatlan műszakmunkát az üzemben az I. félévhez viszonyítva 50 százalékkal csökkentik.

Nagy gondot fordítanak az üzemi baleseti helyzet javítására. A baleseti források megszüntetésével, az ABEO előírásainak betartásával, a munkavédelmi örök munkájának hatóságosabbá tételével válladják, hogy a súlyosabb és gyakori mutató szorzata az elmúlt 5 év átlagos 217,6 értéke alatt marad.

Építési Üzem

Vállalja az éves árbevételi tervének 1 százalékos túlteljesítését, ami 450 eFt többlet árbevételt jelent. Ezen kívül az építési termelés költség-szintjének egy százalékos csökkentését, ami 350 eFt megtakarítást jelent. Az üzemvezetőség, a párt-, a szakszervezet, a KISZ-szervezet meggyőződése, hogy a fenti vállalkozás elősegíti a vállalat és az üzem 1979. évi tervadatainak teljesítését, illetve túlteljesítését.

Varga-Pálfi

MOZIMŰSOR

A hét filmje: A LEPRÁS NŐ. Stefánidát a szikrázó napsütéssel, ezernyi virággal köszönti a tavasz. S mert nem jelent számára túlzott leköltöttséget nevelői állása az előkelő grófi családánál, jut még ideje arra is, hogy — a kis Lucia felébresztése előtt — sétáljon egyet. Ekkor találkozik Waldemárral, az úrnő dúságdaga, nagyhatalmú öccsével. A lány nagyon is tisztában van az éket elválasztó korlátokkal: bosszús arccal utasítja vissza a gróf szenvedélyes bókáját, s bár a férfi kitart a lány feleségül vételére, az arisztokrácia bosszút forral. A szines lengyel film Jery Hoffman rendezte, a főbb szerepeket Elizabeta Starostecka, Leszek Teleszynski és Czeslaw Wolajko alakítják.

Petőfi (Pécs): 28-tól szeptember 3-ig: Csillagok háborúja I., II. Amerikai szines film. (50%-kal felemelt, dupla helyért) Előadások: 15, 8 óra + 1-2-án de. 10 óra.

Kossuth (Pécs, délelőtt): 28-29-én: Kaszkadőrök. Amerikai szines, szines film. (20%-kal felemelt helyért) 30-31-én: Dráma a tengerparton. Francia-olasz szines film. 16 évtől. 1-én: A leprás nő. Lengyel szines film. (20%-kal felemelt helyért) 2-án: Apacsok. NDK szines, szines film. 3-án: Lúdas Matyi. Magyar szines film. Előadások: de. 10, 12 óra.

Kossuth (Pécs, délután): 28-29-én: Buffalo Bill és az indiánok. Amerikai szines film. (20%-kal felemelt helyért) Előadások: 2, 15 óra, 30-tól 2-ig: Apacsok. NDK szines film. Előadások: 13, 15 óra. 3-án: Lúdas Matyi. Magyar szines film. Előadások: 13, 15 óra.

Kossuth (Pécs, este): 28-29-án: Folytassa, Kleó! Angol szines film. Előadások: 7, 9 óra. 30-tól 3-ig: A leprás nő. Lengyel szines film. (20%-kal felemelt helyért) Előadások: 17, 19 óra. Art Kino: 3-án: Szegény gazdagok. Magyar szines film. Előadások: 19 óra.

Park Kert (Pécs): 28-29-én: Kaszkadőrök. Amerikai szines szines film. 30-tól 2-ig: Dráma a tengerparton. Francia-olasz szines film. 16 évtől. 3-án: A vágó titokzatos tárgya. Francia szines film. 16 évtől. (20%-kal felemelt helyért) Előadások: este 8 óra.

Komarov Kert (Pécs): 28-án: Sógorkok, sógorok. Francia szines film. 16 évtől. 29-án: Kér keztes most. Szovjet szines film. 30-31-én: Mackenna aranya. Amerikai szines film. (20%-kal felemelt helyért) 1-2-án: Ragadozó madarak. Amerikai szines film. (50%-kal felemelt helyért) 3-án: Bizalmi állásban. Amerikai szines film. (50%-kal felemelt helyért) Előadások: este 8 óra.

Kertváros Kert (Pécs): 28-29-án: Felénk vagyok, de hátánai akarok. Francia szines szines film. (50%-kal felemelt helyért) 30-31-én: Ragadozó madarak. Amerikai szines film. (50%-kal felemelt helyért) 1-2-án: A vadnyugat hőskora I-II. Amerikai szines film. (20%-kal felemelt helyért) Előadások: hétköznap 4, 6, vasárnap 2, 4, 6 óra. Matiné: 2-án: Nem élhetnek muzsikászok nélkül. Magyar szines film. Pim, Pam és Pumelka. NSZK szines, szines film. Előadások: de. 10, du. 2 óra.

Jószerecsent (Pécs): 28-án: Apám-uram. Olasz szines szines film. Csak 16 évtől. 30-31-én: Fokali torony. I-II. Amerikai szines film. (50%-kal felemelt, dupla helyért) 1-2-án: Az utolsó szolgálat. Amerikai szines szines film. Csak 16 évtől. 3-án: A vadnyugat hőskora I-II. Amerikai szines film. (20%-kal felemelt helyért) Előadások: hétköznap 4, 6, vasárnap 2, 4, 6 óra. Matiné: 2-án: Nem élhetnek muzsikászok nélkül. Magyar szines film. Pim, Pam és Pumelka. NSZK szines, szines film. Előadások: de. 10, du. 2 óra.

Kertváros Kert (Pécs): 28-29-án: Felénk vagyok, de hátánai akarok. Francia szines szines film. (50%-kal felemelt helyért) 30-31-én: Ragadozó madarak. Amerikai szines film. (50%-kal felemelt helyért) 1-2-án: A vadnyugat hőskora I-II. Amerikai szines film. (20%-kal felemelt helyért) Előadások: hétköznap 4, 6, vasárnap 2, 4, 6 óra. Matiné: 2-án: Nem élhetnek muzsikászok nélkül. Magyar szines film. Pim, Pam és Pumelka. NSZK szines, szines film. Előadások: de. 10, du. 2 óra.

Hosszúhetény: 28-29-én: Kentaurók I-II. Magyar-szovjet szines film. (Másfél helyért) 1-2-án: Piedone Afrikaiban. Olasz szines film. (50%-kal felemelt helyért) 3-án: Szent Péter esernyője. (II). ea.) Magyar szines film. Olyan mint otthon. Magyar szines film. Előadások: hétköznap 7, vasárnap 5, 7 óra.

Kodály (Vasas): 28-29-án: Októberi vasárnap. Magyar-NSZK film. 31, 2-án: Felkavart víz. Amerikai szines szines film. Csak 16 évtől. Előadások: 16 óra.

Május 1. (Vasas): 28-án: Rafferty és a lányok. Amerikai szines szines film. 30-31-én: Szépek és boldokok. Magyar szines film. 1-2-án: A magas szőke férfi visszatér. Francia szines szines film. 2-án: Vihar a szárazföldön. (I. ea.) Szovjet film. 3-án: Detektiv két tűz között. Amerikai szines szines film. Előadások: hétköznap 16, vasárnap 14, 16 óra.

Pécsvárad: 28-án: Kirándulások gyűjtemény. Szovjet szines szines film. 30-31-én: Kentaurók I-II. Magyar-szovjet szines film. (Másfél helyért) Előadások: hétköznap 7, vasárnap 3, 5 óra.

BANYÁSZSNAPRA

VIZSZINTES:
 1. Mozgalmi készítés. 6. Bányászaink körében is terjedősebb — nemcsak a név — név. 14. Bíróság. 15. ... go home! 16. Bogoly gyümölcs. 17. Férfinév. 18. Osi. 19. Példamutató. 20. Kópész. 22. Elhítem a magot. 23. Patás állat. 24. Harcos múltú szakszervezet. 25. Te — Bécsben. 28. Faronok rovar. 30. A kör része. 32. Öreg németül. 34. Himnelőadás. 36. Egyszerű gép. 37. A Mecsek csúcsára. 38. Gyógybarlangjáról neveztes város. 39. A múltidő melléknevi igenevé végződése is. 40. Becézett női név. 42. Mocsári növény. 43. 55 római számjeggyel. 44. Mohács melletti település. 46. Hírhedt faszita katonai alakulat röv. 49. Makarénko tanítványa volt. 51. Pöre egynevező hangzó. 52. Tüzesen. 54. Folyómenti töltés. 55. Kábitörzs. 57. Távirati tér. 58. Ragok kérdőszó. 59. Elvisselte. 61. Rómán „pénzek”. 63. Kuba egyik exportcikkje. 64. Valaminek a gyűlöletét csejtől. 65. Szorgalmas.

FOGDOLGALOS:
 1. Vágyakozó. 2. Hengerelt fém. 3. A „bakter” feljegyzés. 4. Elektromágnes kapcsolók. 5. Si 7. Kicsinyítő szócska. 8. A vőjár igéje. 9. Mutatószó. 10. Olasz skólahang. 11. Savanykós gyümölcs. 12. Sűrét népiesen. 13. Denkó Pista városa. 20. A Hét vezér egyike. 21. R. A. U. 26. Életbevágóan fontos művelet a bányászot-

ban. 27. Aventil — magyarul. 29. Kietlen. 31. Elhint. 32. Török tiszt. 33. Három szerbül. 34. Bányászati szállítószek. 35. Vészjel. 36. Széttört lécl. 41. Aknamélyítő vándormunkás — ékezet. 44. Ukrán folyó. 45. Csúnya. 47. Vágja a kenyeret. 48. Erősen, a zenés nyelven. 50. Nemsokára. 51. Adria-i város. 53. ... Zoltán költő. 56. Vissza: nemcsak 6. 60. Darabban szerepell 61. Folyadék. 62. Közlekedési feltétel. 63. Bányarögzetés.
 Horzsa Sándor

Megfejtésünk beküldendő a vizsintés 1., 6. és a 64. sorok. Cím: Mecseki Bányász Szervezőbizottság 7621 Pécs, Déryné u. 9. Határidő: szeptember 10. A keresztjelmű megfejtés között 4 db könyvtárványt sorolunk ki.

Népfőiskolák

A Lengyel Köztársasági Társaság, a TWP, az ismeretterjesztés fontos társadalmi szervezete, 39 000 oktató számlál sorában az élet minden területéről.

A TWP szervező munkája, érdekes előadásai nagy tömegeket vonzanak. Mind a fiatalok, mind a felnőttek körében a legkülönbözőbb néprétegek oktatási, művelődési igényeit igyekszik kielégíteni.

Az oktatást elsősorban a népfőiskolákon végzik. Az eddigi 2200 ilyen intézmény 80 száze-

lékát vidéken szervezték meg. Az idén újabb 341 népfőiskola kezdte meg működését, amelynek tantervében mezőgazdasági szaktárgyak, társadalompolitikai témák, pedagógia, pszichológia, szociológia szerepel. Ezekre az előadásokra az évben 77 ezren iratkoztak be. A népfőiskolák ugyanakkor nemcsak a tanulás színhelyei, hanem különféle ünnepet, versenyt, találkozót is szerveznek itt a hallgatók számára.

keddtől keddig • keddtől keddig • keddtől keddig

NÉVNAPOK

aug. 28-tól szept. 3-ig

Table with 2 columns: Day (Kedd, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap, Hétfő) and Name (Agoston, Erna, Rózsa, Erika, Egyed, István, Hilda)

Útburkolat erőművi pernyéből

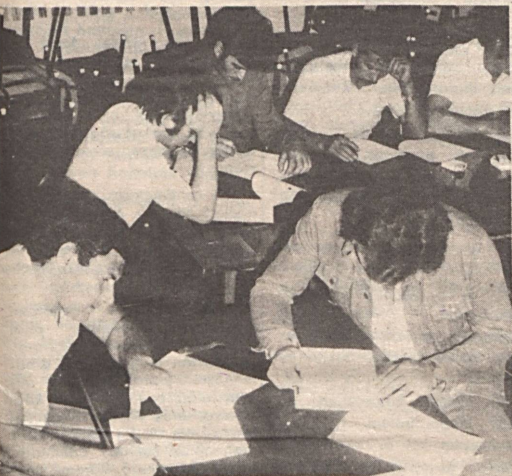
A szénerőművekben évenként megközelítően ötmillió tonna pernye keletkezik, elhelyezése rendszerint gondot okoz, pedig más országok gyakorlatához hasonlóan értékes anyagként lehetne hasznosítani. Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság javaslatai alapján már néhány helyen megindult a pernye felhasználása. A Halimbai Erőmű pernyéjét a Tatabányai Cementmű cement-adalékanyagként hasznosítja, ötszázalékos arányban keverik az építőanyaghoz.

Az OMFB anyagi támogatásával megkezdődött Erd 30 földútjának aszfaltozása is a tatabányai és az orszolányi erőmű pernyéjének felhasználásával. Számítások szerint 10-15 százalékkal olcsóbb ez az utak burkolása, mint hagyományos módon.

Mozdonyvezetői tanfolyam

Szeptember 4-én Pécs-Bányaúsztelepben 46 fő részvételével dízelmozdonyvezetői tanfolyam indul. Az oktatásokat a gépészeti műhely ebédlőjében tartják Kis Gadó Jenő főművezető és Lelovics Imre akadémikus vezetésével. A tanfolyam 160 óras lesz.

Vájárvételkedők

Első ízben rendezett vájárvételkedőt a Bányászati Akadémia Vállalat mecseki körzete. A körzet öt üzeméből 30 fiatal vett részt s adott számok tudásáról, felkészültségéről az augusztus 24-én, a pécsi üzem kultúrtermében rendezett vetélkedőn. A három legeredményesebb versenyző képviseli a mecseki körzetet, a szeptember 7-én Budapestben megrendezésre kerülő vállalati szintű vetélkedőn. A továbbjutottak: Szabó János (érbányai üzem), Major János (komlói üzem) és Pintér István (pécsbányai üzem). Fotó: Beck

Már öt nappal az elméleti verseny előtt megkezdődött Pécs-Bányaúsztelep az idelevájárvételkedő üzem döntőjének első szakasza. A KISZ-vezetőség feljebb vezetői és az előkészítő alapszervezetének rendezésével ugyanis a gyakorlati versenyeket, az eddigi gyakorlatlaltól eltérően nem egy nap alatt bonyolították le, hanem valamennyi versenyzőnek lehetőséget adtak arra, hogy saját munkahelyükön, többnapos teljesítmény átlagértékekkel bizonyíthassák felkészültségüket. A maratoni gyakorlati verseny azon túl, hogy realitás értékkel bír, a csapatnál végzett egyéni teljesítményeket is jelentősen megnövelte. Az üzem vezetői szerint öt nap alatt a versenyzők 10-30 százalékkal színyalták túl korábbi eredményeiket, s ezzel kedvező hatással voltak a csapatok összteljesítményére is. A rendhagyó gyakorlati verseny második részét augusztus 18-án került sor az elméleti vetélkedőre, amelyen a résztvevők szakmai és politikai felkészültségükről adtak számot az üzem szakemberekből szervezett értékelő bizottság előtt.

Az egyhetes gyakorlati vetélkedő tapasztalatai alapján — a KISZ-vezetőség kezdeményezésére — bányásznapig újabb verseny indult a döntőn részt vevő 28 — vájárfiatallal között. Varga

Delegáció a szovjet bányásznápra

A Mecseki Szénbányáktól — Füzésiné Mázsa Pirokska vezetésével — négytagú küldöttség utazott Szovjetunióba augusztus 22-én. A pécsiek a hatnapos kinttartózkodás alatt — a Cserevográdi Szénbányák vendégeiként — részt vettek a testvéri szocialista ország augusztus 26-i bányásznap ünnepségein. A szovjet testvérvállalat képviselői, viszontként a magyar bányásznap alkalmából látogattak el a Mecseki Szénbányákhoz.

Bányakutatók konferenciája Pécsen

A Pécsi Orvostudományi Egyetem aulájában, augusztus 24. és 27. között tartották meg az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület közölg., földgáz- és vízszakosztályának 17. vándorgyűlését, amelyen a közölg., valamint a vízbányászati területen elért tudományos kutatási és termelési eredmények bemutatására, értékelésére került sor. A háromnapos tanácskozás a hatszáz magyar résztvevő mellett, 170 külföldi szakember is jelen volt.

Pótbeíratás

A komlói Dolgozók Általános Iskolájának tanári kara értesíti az újonnan jelentkezett felvételt tanulóit, hogy augusztus 28-29-30-31-én, reggel 7-től du. 3 óráig pótbéíratásokat tartanak a város valamennyi munkahelyének személyzeti osztályán. Beíratásokról a személyzeti osztályok nyújtottak az általános iskolai felvételtartással kapcsolatban. A tanfelvételtől az iskola vezetősége postán is értesíti mind a tavalyi, mind az újonnan jelentkezett felvételt tanulóit.

HIRDETÉSEK

Eladó kedvező áron Komlón, Szilváshoz 1 km-re, kövesút mellett 700 négyzetméterű szőlő-gyümölcsös, két részben is. Szabakonyha előszoba, víz, villany van. Mátéknál Gadányban, Patakiék mellett.

Kétszobás komfortos komlói bányász szállal lakosmotel-elcsérelnem dombóvári. Erdek-lődni este 7 után, 81-452-es telefonon.

Beíratkozás a komlói Erkel Ferenc Zeneiskolába

A komlói Erkel Ferenc Zeneiskola új növendékei részére szeptember 5-én és 6-án délelőtt 10-12-ig, délután 15-18 óráig, a régi növendékek részére viszont szeptember 4-én, az 5-1 és 6-1 időbeosztás szerint biztosít beíratkozási lehetőséget. A tanfelvételi ünnepséget pedig szeptember 8-án az úttörő- és ifjúsági házban rendezik meg este 18 órakor.

Százegyenmilliósi üzletkötés. Az elmúlt napokban tért haza Szovjetunióból Nyíri Imre, a Carbon Könyvüipari Vállalat kereskedelmi fősztályvezetője, ahol mintegy 220 ezer rövidszárú férficsizma és 80 ezer pár műbőr csizma szállítására vonatkozóan folytatott előtárgyalásokat. A több mint 140 millió forint értékű lóbbelit 1980-ban folyamatosan szállítja majd a komlói vállalat a szovjet kereskedelem számára.

Népművelők továbbképzése. Tegnap délelőtt kezdődött Siklóson a Baranya megyei főhivatású népművelők egyhetes szakmai továbbképzése. A megyei népművelési tanácsadó által szervezett tanfolyam résztvevői számára elsőként Bocz József, a megyei pártbizottság titkára művelődéspolitikai aktuális kérdéseiről tartott előadást, majd a továbbiakban a kulturális tevékenység fejlesztéséi tennivalóiról és a közművelődési intézményhálozat bővítési lehetőségeiről tanácskoznak a résztvevők.

Múzeumok, kiállítások

- Pécs: Régészeti kiállítás (Széchenyi tér 12.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig. Vasváry Múzeum (Káptalan u. 3.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig. Uitz Múzeum (Káptalan u. 4.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig. Csontváry Múzeum (Janus Pannónius u. 11.) Nyitva: szerda kivételével naponta 10-18 óráig. Jakovelli Haszn Múzeum (Rákóczi út 2.) Nyitva: szerda kivételével naponta 10-18 óráig. Néprajzi kiállítás (Rákóczi út 15.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig. Modern Magyar Képtár, Amerigo Tot szobrai (Szabadság út 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig. Természettudományi kiállítás (Rákóczi út 64.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig. Mecseki Szénbányák bányászati gyűteménye (Déryné u. 9.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 9-17 óráig. Római sírközpont (Geisler Eta u. 8.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig. Renszánsz kőtar (Káptalan u. 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig. Siklós: Vármúzeum. Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig. Tiszk ház. Nyitva: hétfő kivételével naponta 8-12 és 13-18 óráig. Harkány: I. Bolgár Néphadsereg Múzeuma (Kossuth L. u. 6.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-18 óráig. Komló: Helytörténelmi kiállítás (Kossuth L. tér 1.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 9-12 és 15-18 óráig. Mohács: A mohácsi csata emlékkiállítás (Szerb u. 2.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-17 óráig. Baiona horvát és szerb népcsoportjai (Kossuth L. filmszínház, Újösöllyet 1.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-13 és 15-18 óráig, vasárnap: 10-13 és 14-18 óráig. Történelmi Emlékpark (56. számú út mellett.) Nyitva: 8-17 óráig. Mezőkő: Német nemzetiségi tájház. Nyitva: hétfő kivételével naponta 10-12 és 15-17 óráig. Zengővárkony: Fülep Lajos emlékszóba (Arany János u. 97.) Nyitva: hétfő kivételével 10-16 óráig. Sellye: Kiss Géza ormsági múzeum (Felszabadulás u. 3.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 8-12 óráig. Iba: Pípotörténelmi kiállítás. Nyitva: szombaton 14-18 óráig, vasárnap 9-18 óráig. Bakóca: Sáfáry Géza fazekas népművész kiállítás. (Rákóczi út 77.) Nyitva: hétfő kivételével naponta 8-16 óráig. Kovácskida: Református egyházművészeti gyűtemény. (Március 2s. u.) A megtekintését a gondnok biztosítja. Szünnap: hétfő. Boldogasszonyfa: Hoffer János faragó népművész kiállítás. A megtekintést a gondnok biztosítja. Szünnap: hétfő.

Végre siker vidéken

Nem a legkellemesebben éreztem magam vasárnap, a Sabaria elleni keserves győzelem után — mondta a hét közben Meggyes Lajos, a komlóiak vezető edzője. Képzeltetik a szurkolók, hogy a hétközi edzőmérkőzés után sem derült fel az edző arca, hiszen fiai Sellyén 4:1-re kaptak. Csütörtökön és pénteken aztán kemény munka következett, s a Szekszárd elleni mérkőzés után megállapítható, jót tett a szombati közős erdei edzés, amelynek műsorán könnyű futás, séta és sok-sok beszélgetés szerepelt. (Zárójelben: talán a szombati Jajros névnap is „közrejárt” a sikeres eredményben, s azt hisszük, az edző sem kíván szíves ajándékot.) Bien — Kelemen, Kovács, Mács, Barta — Martinkovics, Tresch, Hohmann — Radics, Stempler, Tóth összedílitásban kezdett a Bányász, s az összedílitás érdekessége, hogy ismét játszott a sérüléséből felépült Barta (igen jól). Tóth a balszélen nyújtott biztatást és Martinkovics kissé visszahúzóva, a középpályáról indulva rohamozta az ellenfél kapuját. Ha azt vesszük, hogy Hohmann kimondatlan támadó feladattal lép pályára, s Tresch is odaér az ellenfél kapuja elé, nyugodtan állíthatjuk, régen lépett pályára ilyen támadó felgömbösben a Komló vidéki mérkőzésen. Ezúttal az eredmény sem maradt el. Bár a találkozó elején idegeskedtek a Bányász-fiúk, Stempler egyszerű fejesgömbje, majd a második félidő elején a középcsatár kapásgömbje mindenkit megnyugtatott, s akár nagyobb arányban is nyerhetett volna. A győztes meccs után bizonyára kevesebb szó esik a kihagyott helyzeteiről, pedig akadt bőven. Elég csak Radics nevét említeni, aki ezúttal már jobb teljesítményt nyújtott, mint a legutóbbi mérkőzéseken, de két nagy helyzetet ezúttal is elpuskázott. A Szekszárdon elért győzelem újabb önbizalmat adhat, s remélhetőleg a bányásznapon nagyszámú közönség előtt bizonyít hazai pályán is a komlói gárda egy hasonlóan biztos győzelemmel a MAV DAC ellen. — G —

Döntetlen hazai pályán

Komlói Bányász—Szondi SE 2:2:12 (15:13). NB I. B. férfi kézilabda-mérkőzés. Komló, 150 néző. Vezetete: Horváth és Szabó. Komlói Bányász: Jäger — Alt, Meggyesi (1), Duga (1), Pupp (7), Czimmer (3), Ersek (3). Cserék: Schmidt (kapus), Plangár (5), Márcz (1). Csaknem vereséggel végződött a találkozó, pedig alig tíz perccel a mérkőzés befejezése előtt a hazaiak négy góllal vezettek.

Csak egy pont Zrínyi Kupa

Keves siker remgett a bányászcsapatoknak a megyei I. osztályú bajnokság második fordulójában. A három találkozó mindössze egy pontot szereztek a mázasasztáriak jóvoltából, akik Mágocon 2:2-es döntetlent értek el. A gólokát Viszló és Molnár lőtte. A Vasasi Bányász Bolyban szenvedett 3:0 arányú vereséget, míg az erősen meggyengült István-akna 6:1-re kapott ki a Pécsi Bőrgyártól. Mindhárom mérkőzésen vereséget szenvedett a Komlói Bányász női kosárlabda-csapat a hét végén Szigetváron megrendezett Zrínyi Kupán, így az utolsó, negyedik helyet szereztek meg. A rendező Szigetvár ellen 80:42-re, a cseh-szlovák Lokomotiv Koscútól 93:64-re kaptak ki, míg a Zalaegerszegi Volán 51:41-re győzte le a komlóiakat. A tornagyőzelmet a Lokomotiv Kosice szerezte meg.

Igénybejelentés alapján

A bérek, a nyugdíjak és egyéb társadalmi juttatások kiegészítéséről

Több olvasóm, valamint a vállalat illetékes osztályának vezetői kérésére közöljük a Minszttertanács 1979. július 23-i közleményének azon részét, amely a bérek, a nyugdíjak és egyéb társadalmi juttatások kiegészítéséről vonatkozik: „A fogyasztói árak emelkedése miatt a lakosság az alábbi bére- és jövedelemkiegészítésben részesül: — a rendszeresen foglalkoztatottak — a mezőgazdasági termelősövetkezeti dolgozók kivételével — személyenként havi 180 forint, a mezőgazdasági termelősövetkezeti dolgozók (tagok és alkalmazottak) pedig havi 140 forint kiegészítést kapnak; — a nyugdíjasok, a járadékosok és egyéb rendszeres ellátásban részesülő saját jogon havi 180 forintot, és a házastársi pótlékra jogosult hozzátartozóik után további 180 forintot kapnak; — a nyugdíjasok, akik nyugdíjasokhoz tartozóik után eddig nem részesültek házastársi pótlékban — igénybejelentés alapján — további 180 forint jövedelemkiegészítést kapnak; — a több gyermekes családnak az egy gyermekre jutó családi pótlék összege havi 130 forinttal emelkedik; — az egy gyermekes családok — igénybejelentés alapján — a gyermek után havi 130 forint összegű jövedelemkiegészítést kapnak; — a családi pótlékban vagy ösztöndíjban részesülő szakmunkástanulók havi 130 forintot kapnak. — a munkabérekben részesülő, valamint a 18. életévüket be-

Jobb szereplést várunk Rajt előtt az utánpótlás

A felnőttek már ötdözsör lépnek pályára az őszi szezonban, amikor a legfiatalabbak, a serdülők és a korban őket megelőző ifjúságiak megkezdik a bajnoki pontversenyt. Szeptember 3-án rendezik az első forduló az országos ifjúsági és serdülő bajnokság pécsi csoportjában, ahová besorolást nyert a Komlói Bányász egy-egy csapata is.

Az idén megváltozott a résztvevő együttesek — a leendő ellenfelek — összetétele. Jórészt olyan együttesekkel kerülnek majd össze a fiatalok, ahonnan a nagycsapat az NB II. nyugati csoportjában játszik. Ezek: a Szekszárdi Dózsa, a Mohács-Véméndi TE, a Kaposvári Rákóczi, a MÁV Nagykanizsai TE, az Olajbányász, a Várpalotai Bányász, a Bauxitbányász. A 15 együttesből álló mezőnyben vannak olyan csapatok is, amelyek felnőtt gárdája szintén NB II-es, ám más csoportban szerepel, mint a Komló. Ilyen a Dunaújvárosi Építők, a Ganz-MÁVAG. Ebbe a csoportba sorolták a Központi Sportiskolát és a Szekszárdi Sportiskola fiataljait, s meg kell mérkőzniük a komlóiakkal a PMSC, a PVSK és a Dunaújvárosi Kohász legjobb serdülőivel, ifistáival is.

Megfelelő korhatárhoz kötött a szereplés, így aztán évről évre változik az összetétel. — Az ifiből nyolc játékos öregebb lett — tájékoztatott Faragó József, az utánpótlás vezető edzője. — Három abba hagyták, öt a második csapat keretéhez kerültek. Pótlásuk az ifi-kettőből történt meg. Július utolsó napjaiban kezdtük meg a felkészülést, persze a nyaralások miatt ekkor még akadtak hiányzók. Igazi komoly felkészüléshez nagy szükség lett volna egy 3 hetes edzőtáborra, de erre sajnos nem volt lehetőségünk.

Az elmúlt bajnokságban nem sok örömet szerzett szurkolóknak, szakvezetőnek a komlói utánpótlás. Az ifjúságiaknak időnként sikerült a pontszerzés, ám a serdülők csak egyetlen alkalommal győztesen a

pályát. Mit várunk az új bajnoki esztendőben?

— Feltétlenül előrelépést, ami a mi esetünkben a középmezőnyt jelenti — mondta Faragó József. — A 16 játékos nagy része megfelel az ifjúsági színvonalnak, s ők ugyanazt a munkát végzik, mint a felnőttek. A két csapat edzésterve, edzőmunkája azonos. A serdülőknel kevésbé örvendtes a helyzet. Ott még a létszámmal is problémáink vannak. Sokkal jobb és hasznosabb kapcsolat kialakításra kell törekednünk az iskolákkal, s ott kellene érnünk, hogy a sportot is olyan megbecsülésben részesítsék, mint a szaköröket.

Tehetségek akadnak. Wágner István tagja a megyei ifjúsági válogatottnak, s már felfigyelték a Róth-dinasztia legfiatalabb tagjára, a középpályás Zsoltra is. Az ifi-kettőben ismerős név, Kollmann a legjobb szervező a középpályán. A sportkörj elnök és egykori jobbfejezet fia is ügyes labdarúgó, s a támadósorban is akad egy góllövéshez értő fiú, Kozma Imre.

— 99 —

Osztertag ezüstérmes? Mensch ötödik

Kalandoz utazás után érkeztek meg Budapestre, a Népstadionba az 1965-ben születettek országos serdülő atlétikai bajnokságának komlói résztvevői. A három versenyzőt és edzőket szállító mikrobusz csak a Sió-csárdáig bírta, onnan autóstoppal folytatták útjukat a komlóiak. Kovács Zsolt szerencsétlenségére a fiúk versenye egy órával előbb kezdődött, így ő csak szemlélője lehetett a küzdelmeknek, miután háromkor érkeztek a stadionba. A lányoknak is csak egy rövid átmozgatásra tellett, s már őket is rajthoz szólították.

Mensch Rózsa és Osztertag Livia azonban így is kitett magáért. A négytusa-verseny „B” változatában induló Mensch megnyerte a 80 méteres gátfutást és a távolugrást. Gyengébben ment a másik két számban, 300 méteres és 800 méteres síkfutásban, így végül összesítettben az 5. helyet szerezte meg. Kiegészítőversenyzőként szerepelt Osztertag Livia a „C” változatú versenyben, itt 100 méteres síkfutás, súlylökés, gerelyhajítás és távolugrás alkotta a négy számot. Nem sok hiányzott ahhoz, hogy a tehetséges komlói kislány országos bajnok legyen.

Gerelyhajításban azonban messze elmaradt — zuhogó esőben — saját tudásszintjétől, s így végül meg kellett elégednie az ezüstérmel. Teljesítménye így is minden dicsőítet megérdemel.

Júniusban rendezték meg első alkalommal a Komló Kupa atlétikai versenyt. Képünkön rajt előtt az 1500 méteres síkfutás mezőnye. Fotó: dr. Szász János

Homoki és a veteránvilágbajnokság

Néve: Homoki Vince
Született: 1942-ben
Sportága: atlétika

Legjobb eredménye: 2 óra 18 perc 53 másodperc maratoni futásban.

Aki átböngészi a fenti adat-sort, s kicsit visszatekint a múltba, egy dolog feltétlenül eszébe jut. Az ötvenes évek közepén

volt a legeredményesebb a magyar közép- és hosszútáv-futás Iharos, Tábori, Rózsavölgyi világcúscsaj révén, s Homoki Vince ebben az időszakban volt tizenéves. Egyszerű következtetés, az akkori sikereken felbuzdulva kezdett el atletizálni.

— Így lenne logikus, de nem így volt — mondja erre a komlóiak egyik legeredményesebb versenyzője. — Akkor nem volt senki, aki elindítson ezen az úton. Jőval később, mikor az 1960-as római olimpia közvetítéseit láttam, határoztam el, hogy megpróbálom. S tulajdonképpen két év múlva már Komlón tartottam az első komolyabb edzéseket. Aztán következett a katonaság, s egy kiváló sportistát révén végleg eljegyeztem magam ezzel a sportággal. A belügyi bajnokság hozta az első sikereket is. Mezein és 3000 akadályon bajnok lettem.

Innen pedig már egyes a pályá íve. 1967-ben már első osztályú szintet teljesített, s azóta minden évben megfutotta még a szinthez szükséges időt. Akkor még nem tudott dönteni, mi is legyen az igazi távjaja. A hosszútávok és az akadályfutás között „vergődött”.

— Túl későn kezdtem el speciálisan készülni a maratoni futásra, ami végül is a legtöbb szép sikert hozta számomra — vall erről az időszakról.

— Hallhatnánk néhány szakmai titkot?

— Azzal kezdeném, hogy egy 10 ezer méteres verseny után pár órával a versenyzőnek már kutyabaja sincs. A 42 kilométeres maratoni táv végzetével óriási a súlyvesztés. A szervezet összes tartalékenergiáját mozgósítani kell, s a fáradtságérzés is sokkal tovább él a sportolóban. Merem állítani: a legjobb formában és a legjobban felkészülve is fáradtan teszi meg az utolsó félórát a sportoló.

— Mi vonzott ebbe a különös világba?

— Talán éppen az, hogy teljesen más a léghő egy-egy maratoni versenyen. A legkisebb mezőny is legalább 60 főből áll. Az utak mentén — Szegeden, Kassán — nemegyszer százezer ember szurkol, s itt még az eredményhirdetés is más. A nagy nemzetközi versenyeken még az ötvendik is megkapja az emléklapjait.

Sorolja még az érveit. Számítalanszor futott a világ legjobbjaival, a nem hivatalos világcúscsústartó ausztrál Chaigh-tal, a többszörös Európa-

bajnok angol Hillel. Arról az emberformáló erőről beszél, amit a sport, a futás jelentett számára. A keménységről, az állhatatosságról, a jó értelemben vett macakcságról, amit szintén a versenyzésnek köszönhet.

170 centiméteres magassága mellett 55 kilo. Életrendje, étrendje saját maga által be szabályozott. Évi 8 ezer kilométer lefutása mellett lehetne-e másként?

— Néhány éve hallottam egy svéd orvoscsoport által kidolgozott szénhidrát-kúráról, amit aztán magam is, jó eredménnyel kipróbáltam. A verseny előtt egy héttel 30 kilométeres erős edzést tartok. Aztán három napig nem veszek magamhoz cukrot, szénhidrátot. A következő három napon aztán a szénhidrátra kiéheztet szervezetem, hogy kell tömni mondjuk edességéssel, s kiróbbanó erőben következhet a verseny.

A 38. életévében járó sportoló az idei országos bajnokságon érte el a legjobb helyezését, 3. lett. S egyelőre nem is gondol pályafutása abbahagyására.

— Negyven év a veteránok alsó korhatára — kezdi fel-feladni nagy tervét. — Részükre minden évben külön világbajnokságot rendeznek. Azon szerelnék majd indulni, s valami egészen szép eredményt elérni. Ott a velem egyvásiúak között talán a legjobb is lehetek. S világbajnoknak lenni mégiscsak nem mindennapi teljesítmény.

Hogy ne érezzük nagyképné Homoki Vince szavait, le kell írunk azt is, hogy a tavalyi veterán-világbajnokság 44 éves korosztályában győztes angol Austin 2 óra 25 perc 57 másodperc alatt ért célba. Ha ehhez hasonlítjuk Homoki legjobbját, s azt, hogy terve szerint még az idén szeretné megjavítani ezt az eredményt, már nem is tűnik merész álomnak a világbajnoki cím utáni vágy.

61 maratoni versenyen indult eddig életében. Nem szeretné úgy abbahagyni az aktív versenyzést, hogy ne induljon a maratoni eredeti távján rendezett versenyen, Athén és Marathonn között.

S ha valaki ezután a busz vagy a kocsi ablakából egy vékony, íns legényt lát futni az erdőben vagy az országút szélén, gondoljon arra, milyen nagyszerű célok miatt gyúri a kilométereket ez az izig-vérig sportember.

Grünwald Géza

m b SPORT

Készülnek a női kosárlabdázók

A cél a kiesés elkerülése

— Mi újság a női kosárlabdázóknál? — érdeklődtünk a csapat edzőjétől, Egri Nándortól. — Mi történt a nyári szezont alatt? — tettük fel a másik kérdést.

— Mérkőzéseinknél húsz ponttal „szegényebbek” lettünk — hangzott az első hallásra kicsit furcsa válasz, majd következett a magyarázat. — Szirtes Jutkát felvettük a Pécsi Tanárképző Főiskolára, s mint köztudott, ő volt a legponterősebb játékosunk. Összel az Universitas PEAC színeiben talán ellenünk is játszunk majd.

Megtudtuk az edzőtől azt is, hogy a tavaszi idény befejezése után tovább folytatták az edzéseket, majd három hét pihenő következett. A felkészülés első két hetében heti öt edzésen a fizikai képzésen volt a fő hangsúly. Egy hét töltötték edzőtáborban Orfűn, amikor is naponta két edzés szerepelt a műsorban. Ebben az időszakban már a technikai képzés került előtérbe. Az utóbbi héten már az összel követendő taktikát gyakorolták a lányok, s a hét végén már megkezdődtek a sorozatmérkőzések, egyelőre még nem a bajnokságban, csak a különböző kupákon, tornákon. Szigetváron a Zrínyi Kupán léptek először palánk alá, a rendező szigetváriak, az NB II. nyugati csoportjában szereplő Zalaegegerszegi Valán és egy cseh-szlovák együttes társaságában.

A következő erőpróba a négy napos Botond Kupa, amelyet Bonyhádon rendeznek. Itt az előzetes nevezések alapján legalább hat alkalommal lép-

nek pályára a női sport egyet-
dülő komlói csapatképviselői.

Egyébként kész a terv az el-távozott Szirtes pótlására, s ezek a mérkőzések jó alkalomnak kínálkoznak a begyakorlásra is. Tudatában vannak, hogyha nem is húsz, de jó néhány ponttal kevesebbet tudnak majd dobni az őszi idény mérkőzésein. Ha kevesebbet dobunk, kapjunk is kevesebbet — adta ki a jelszót Egri Nándor, s rengeteget gyakoroltatták a védekezés különböző módjait, próbálva, hogyan a leghatékonyabb a védekezés. A másik cél a dobásbiztonság javítása. Már az első alkalommal pontosan kell célozni, mert a viszonylag alacsony termetű játékosoknak a lepattanó labdától vívott harcban kevés esélyük lehet.

Tavasszal hatszor sikerült győznie a komlói kék-fehéreknek. Az őszi folytatásban legalább négyszer kell két pontot szerelniük, s ez biztos bentmaradást eredményezhet. A csapat elsőrendű célja: hogy jövőre is a magyar kosárlabdázás második vonalában szerepelhessenek. Ezért a célért küzd a Baranyai, Bálint, Baumgartner, Horváth, Koszter, Keszthelyi, Nagy I., Nagy M., Palotai, Prelóger, Vámos és Kovács játékosokból álló tizenkettes keret.

— Grünwald —

Gólröröm...

Dr. Szász János felvétele